Kresby / Grafika / Koláže

(tvorba od 60. let 20. stol.)

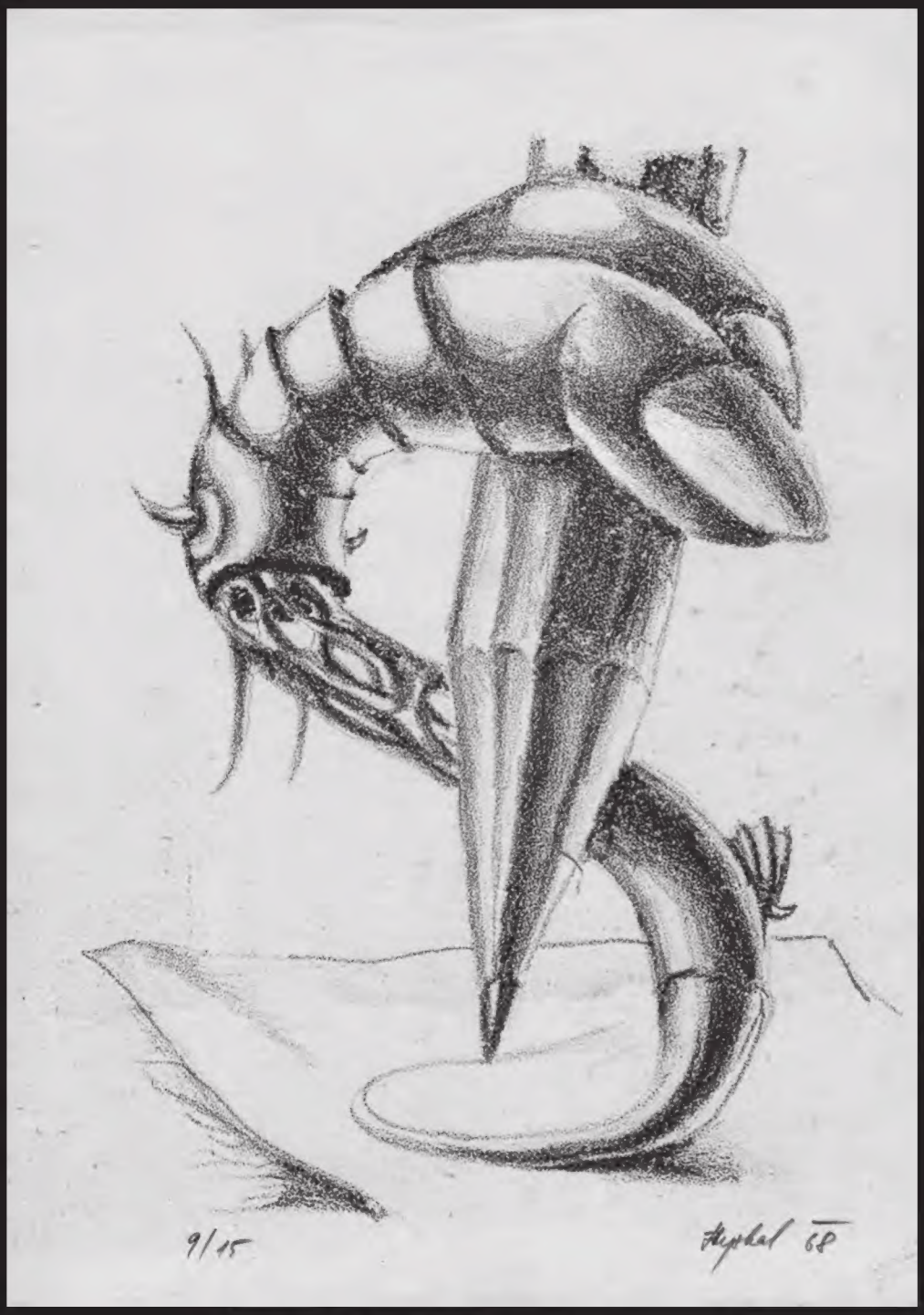

1968 ***Tužka*, litografie**

MAKc nosTrum

Kresby / Koláže

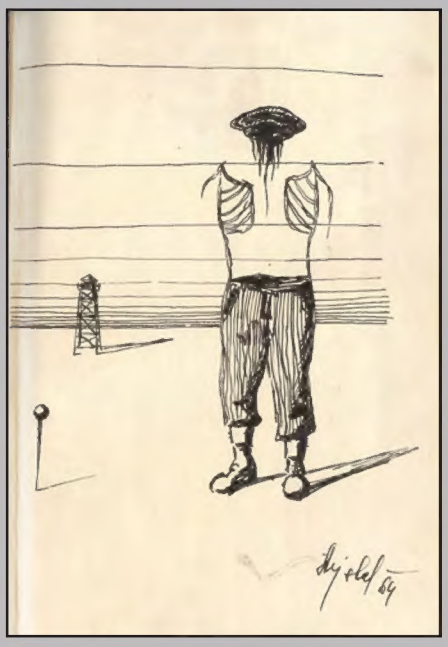

1964 Ilustrace ke knize Věry Linhartové
Meziprůzkum nejblíž uplynulého

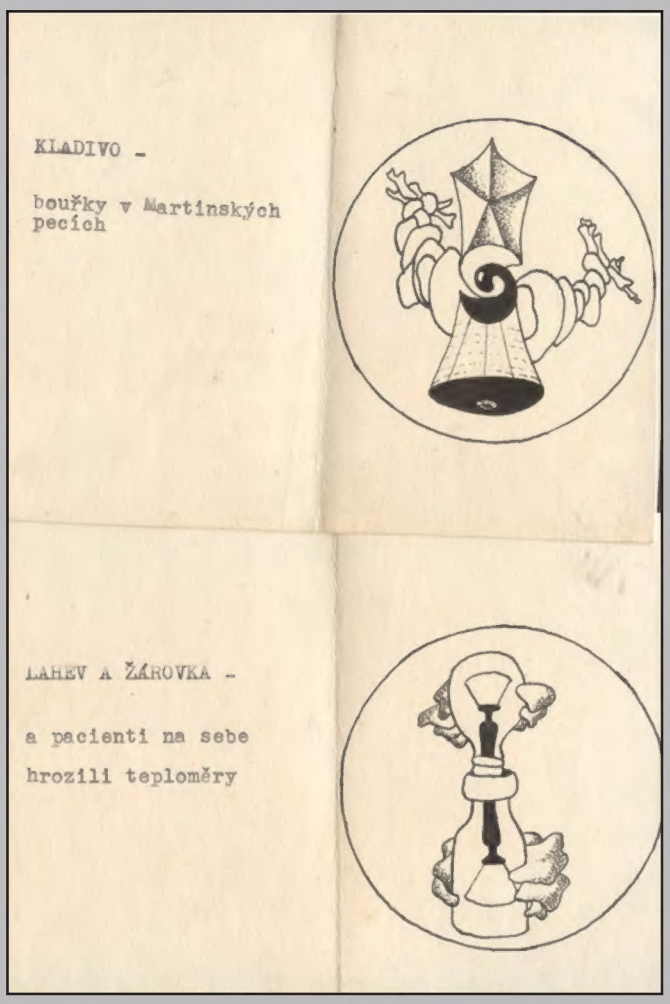

1968 *Nástroje* (*Instrukce*), samizdatový bibelot
6 stran cca A6,1 exemplář

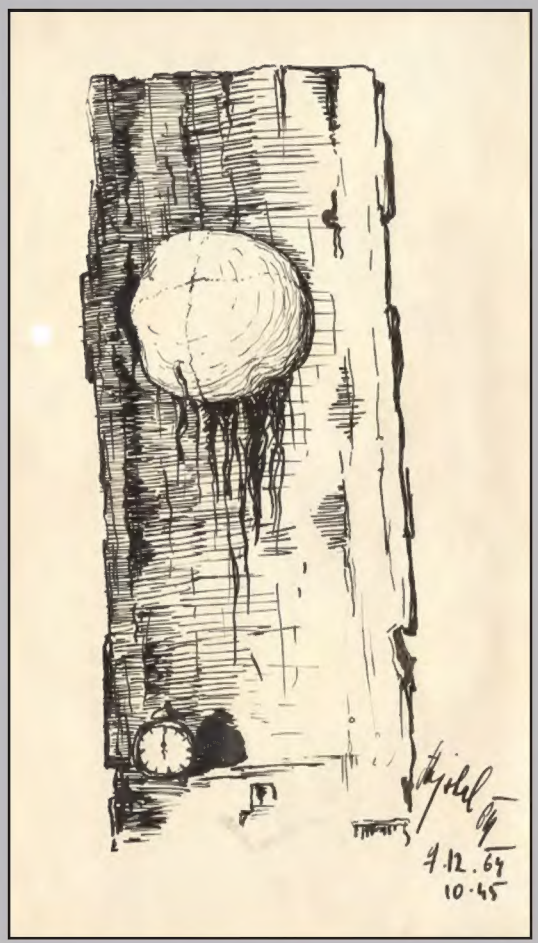

MARE nostrum

Kresby / Koláže

MARC nobTrum

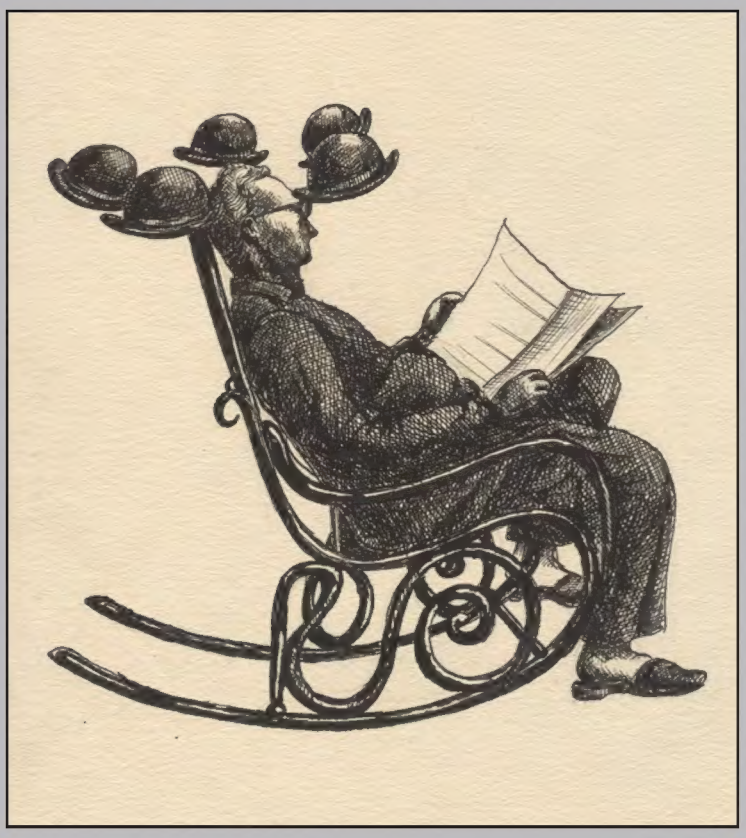

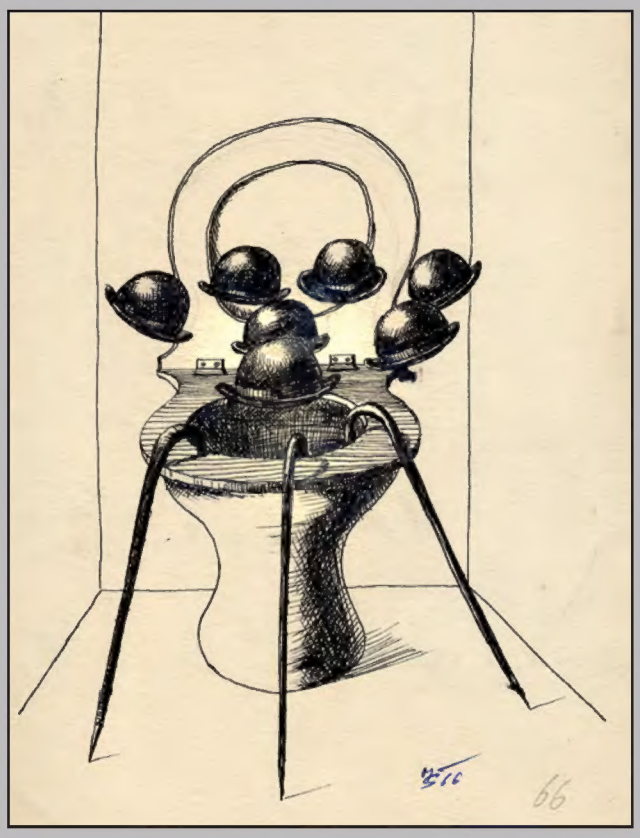

1966 Klobouky (anketa)

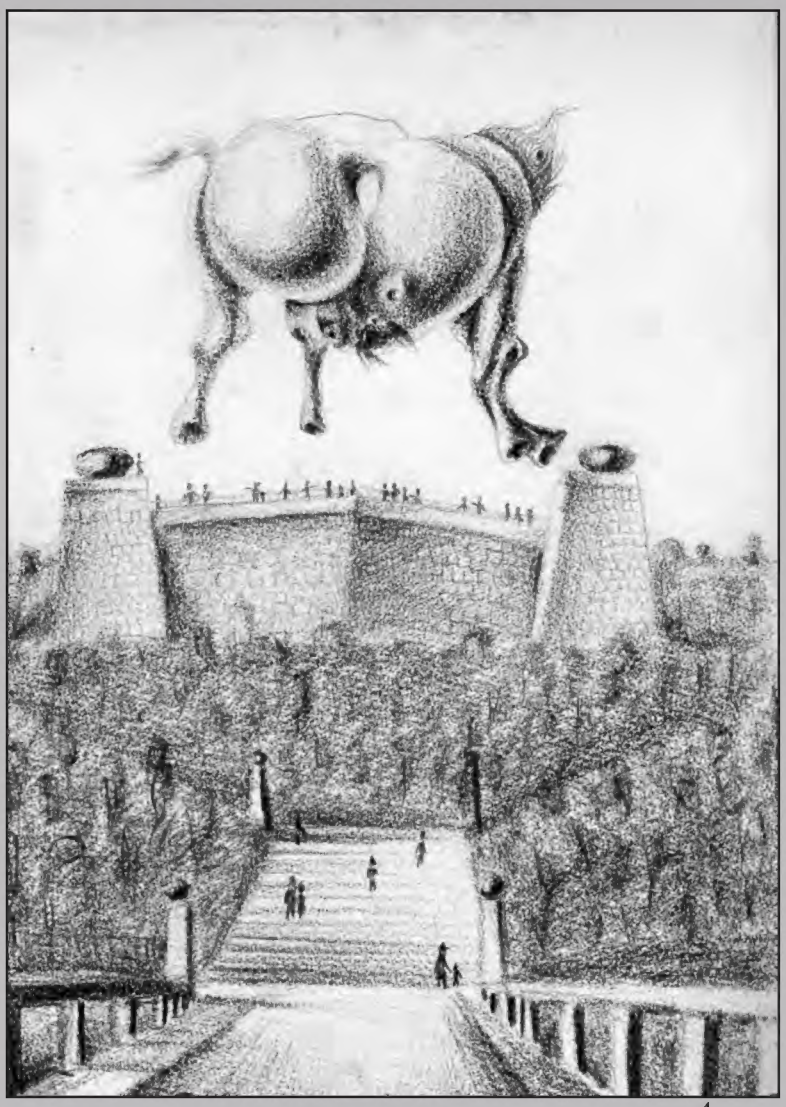

1966 Letenský prduch

1967 Vercajk 01

1969 ***Hrom do Police nad Metují*****, koláž**
(katalog výstavy Česká koláž 1969)

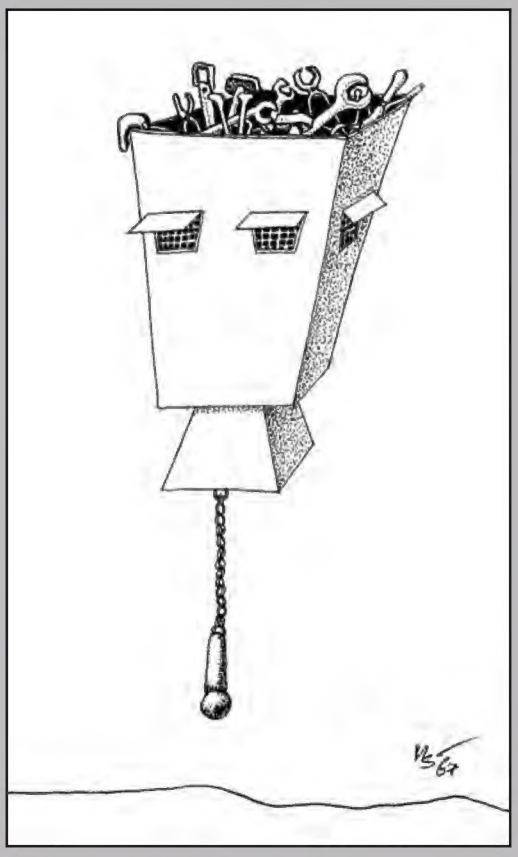

1967 ***Vercajk 02***

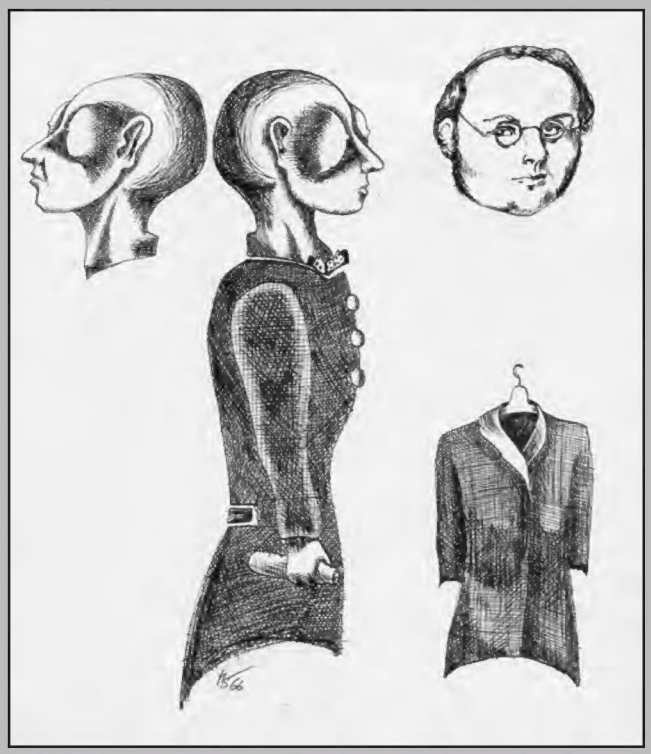

1966 ***Karel Hynek***

1971 ***Amazonka*****, barevné pastelky**

MARe nostrum

Oplatky se nepečou

1967 Studie k obrazu

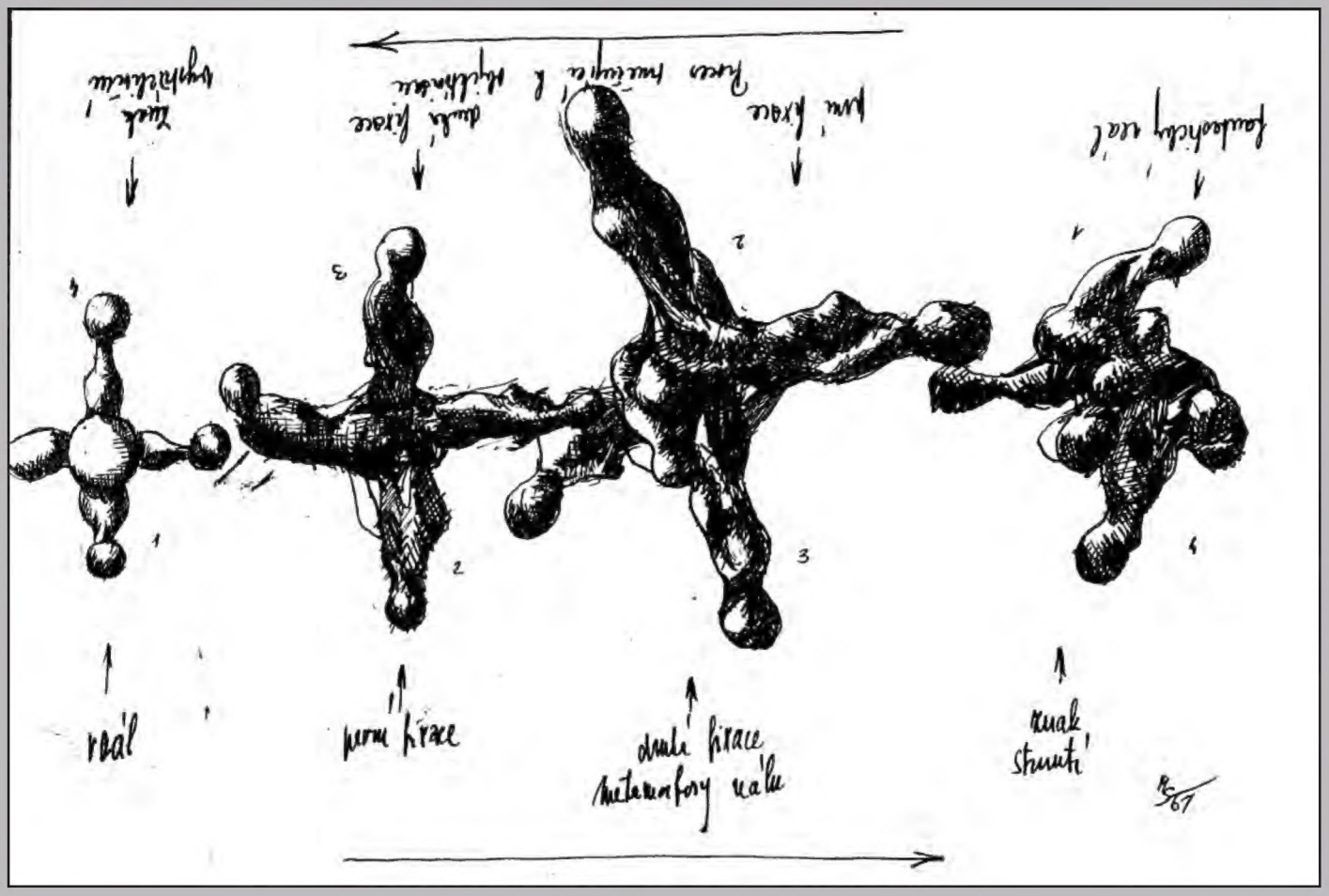

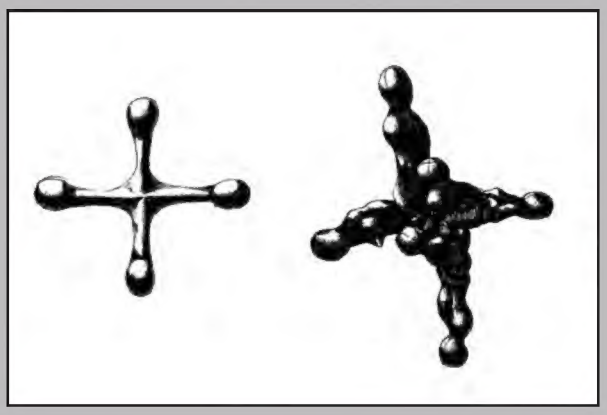

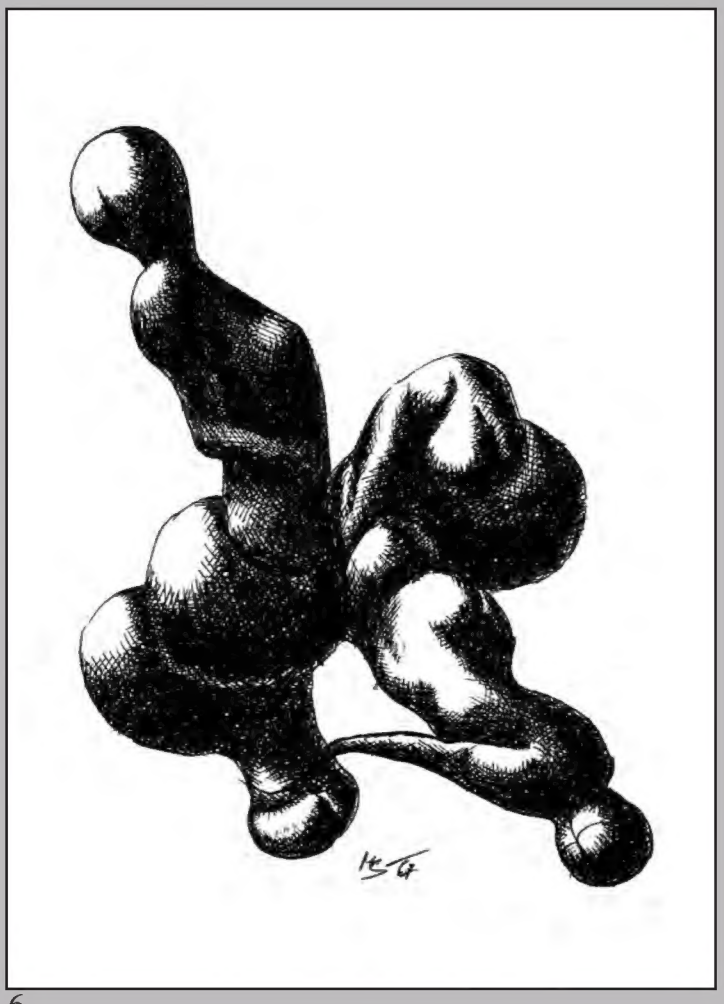

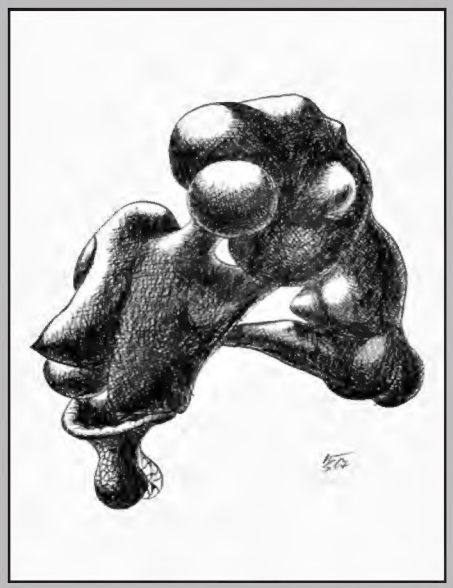

MARC NOVÝM

Stroje a nástroje

1968 Kresby černou tuší

MARC NOSTRUM

Vercajk

pastely na tónovaném kartonu

MARC nosTrum

1968 ***Vercajk*****, pastel**

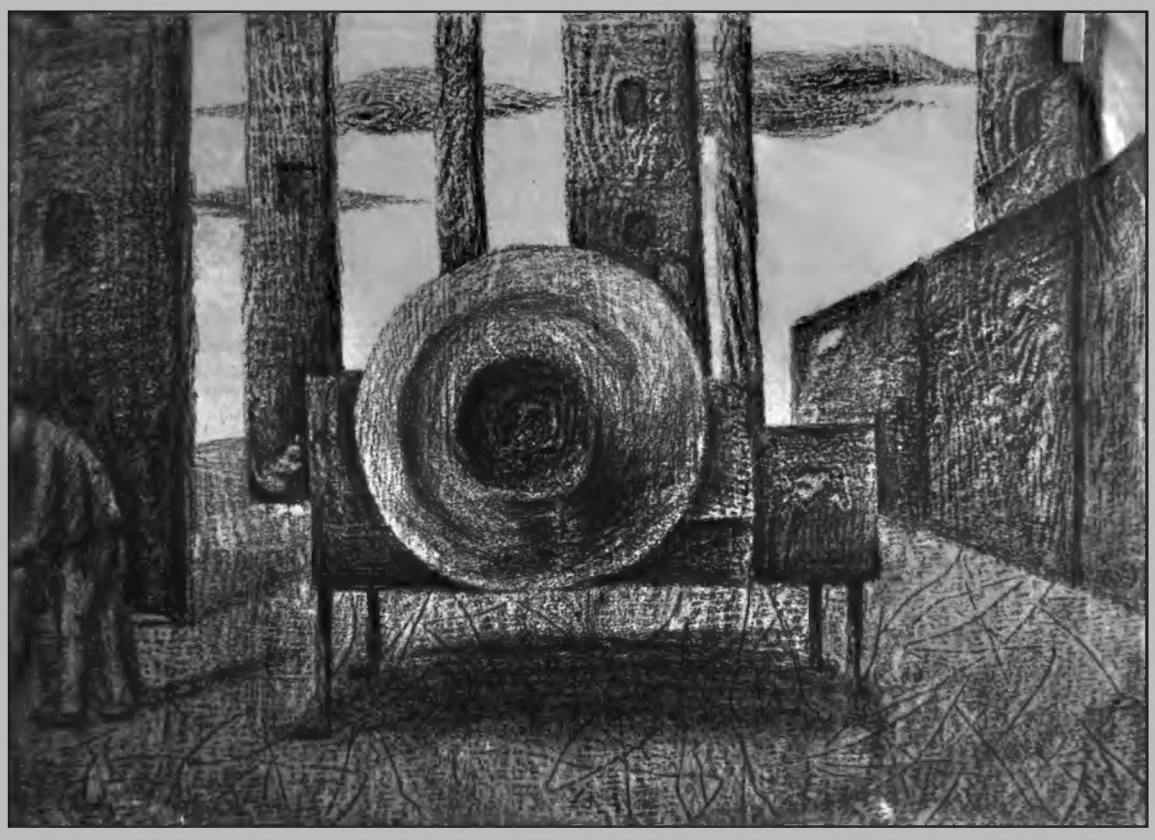

1968 ***Míchačka*****, frotáž**

1968 ***Smeták*****, pastel**

Ze života hmyzu

1968 černá tuš, žiletka

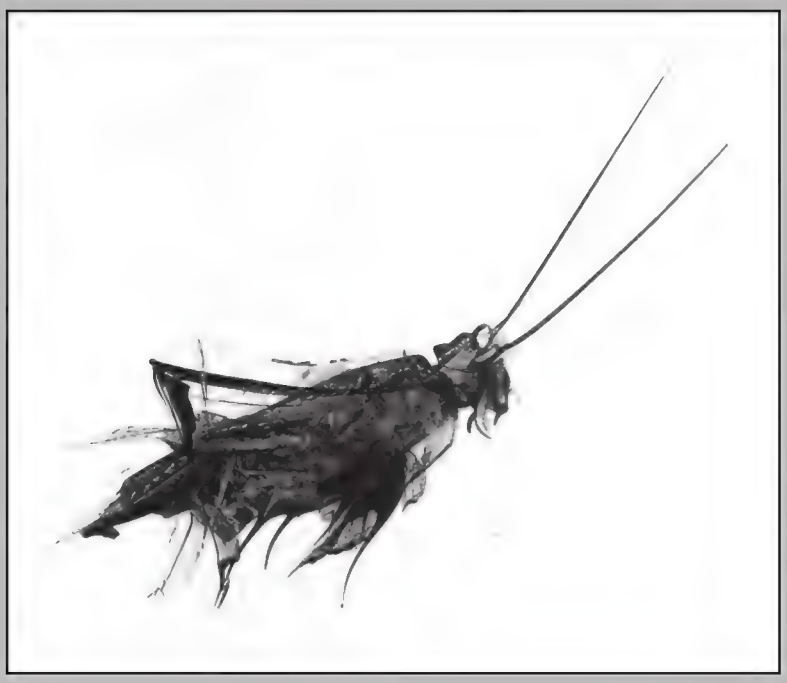

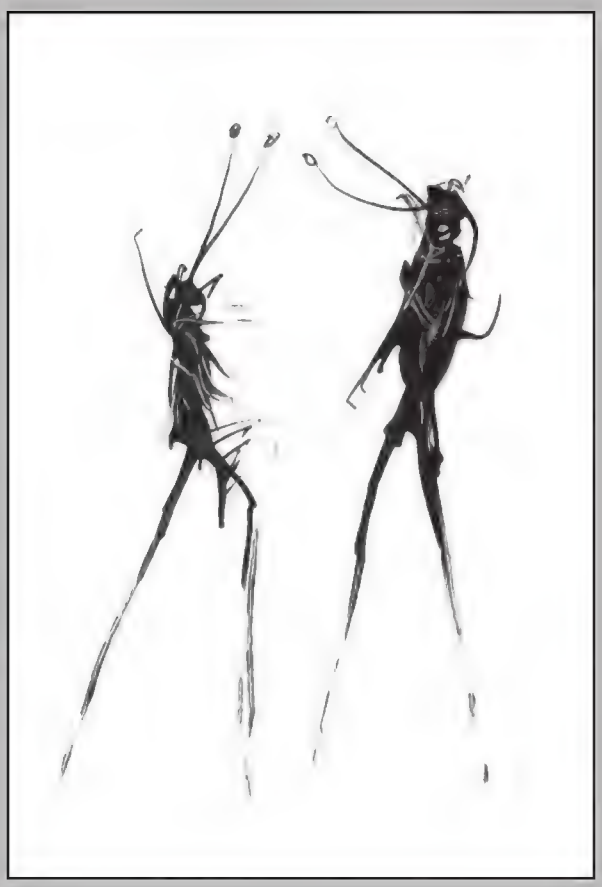

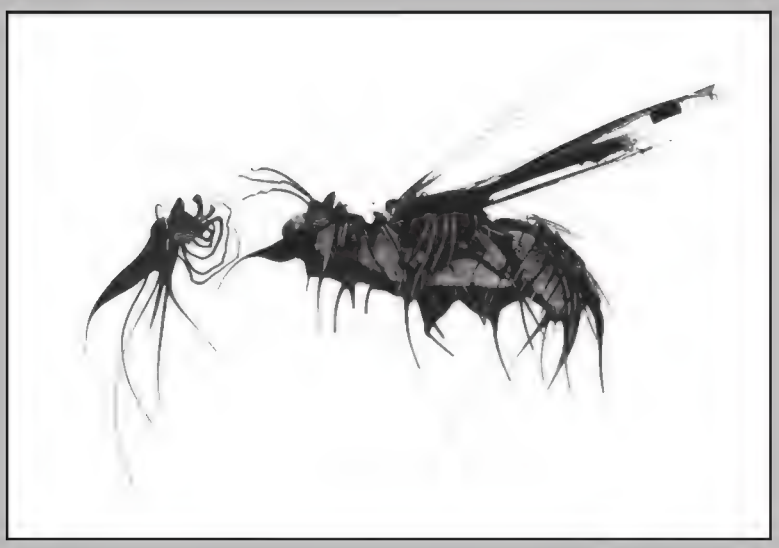

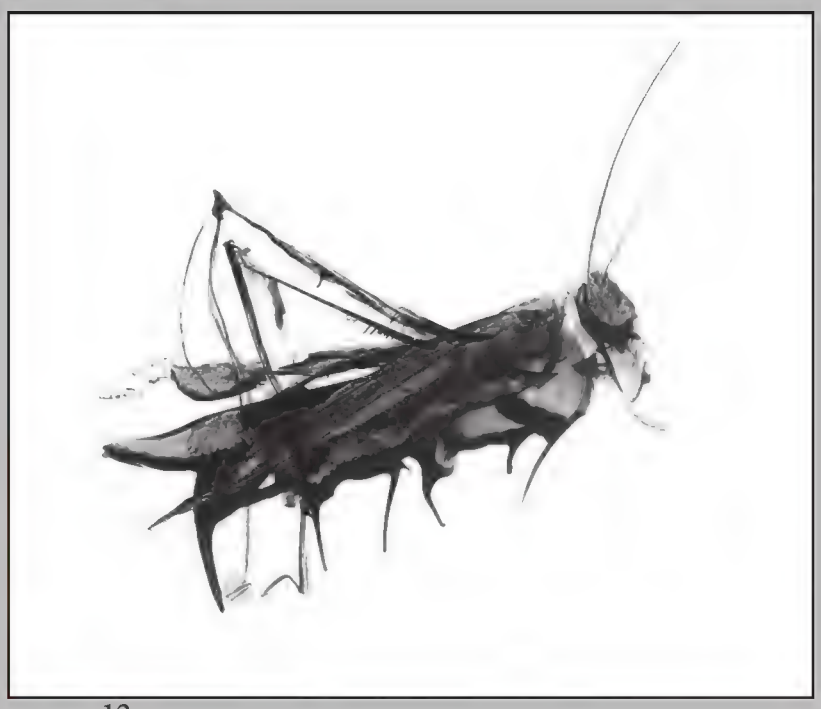

Bubáci

1968 Analogon 1, kresby bílou tuší

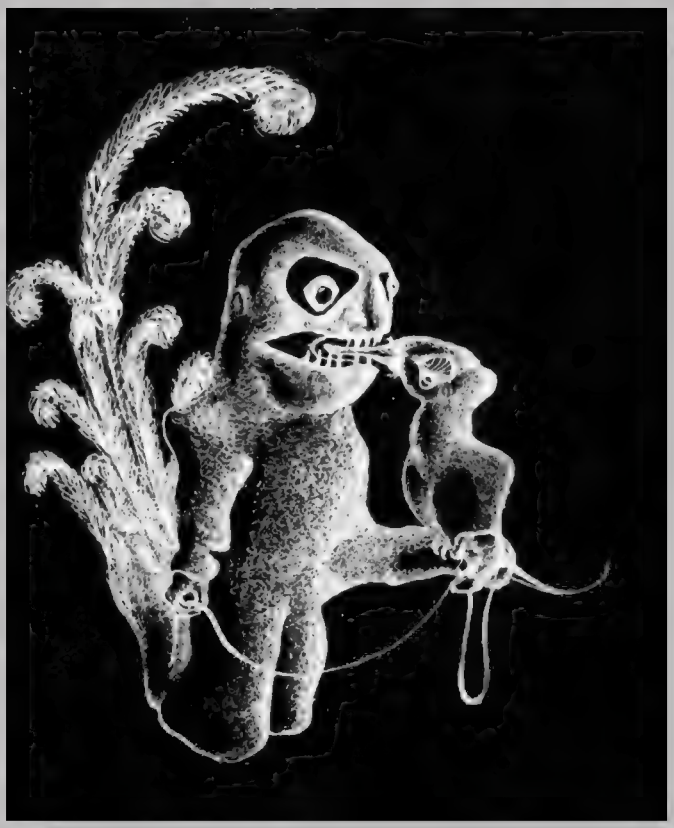

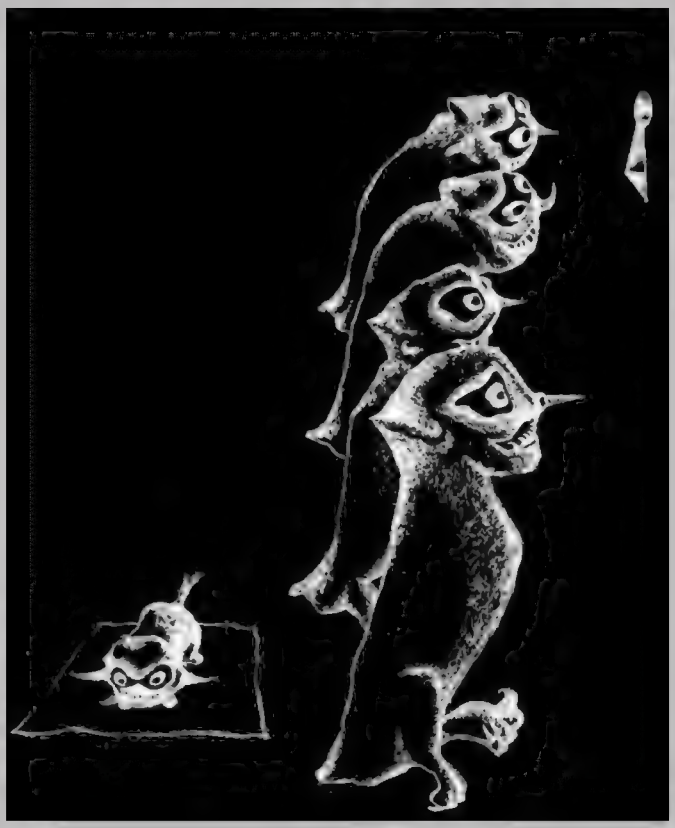

1968 Kresby bílou tuší

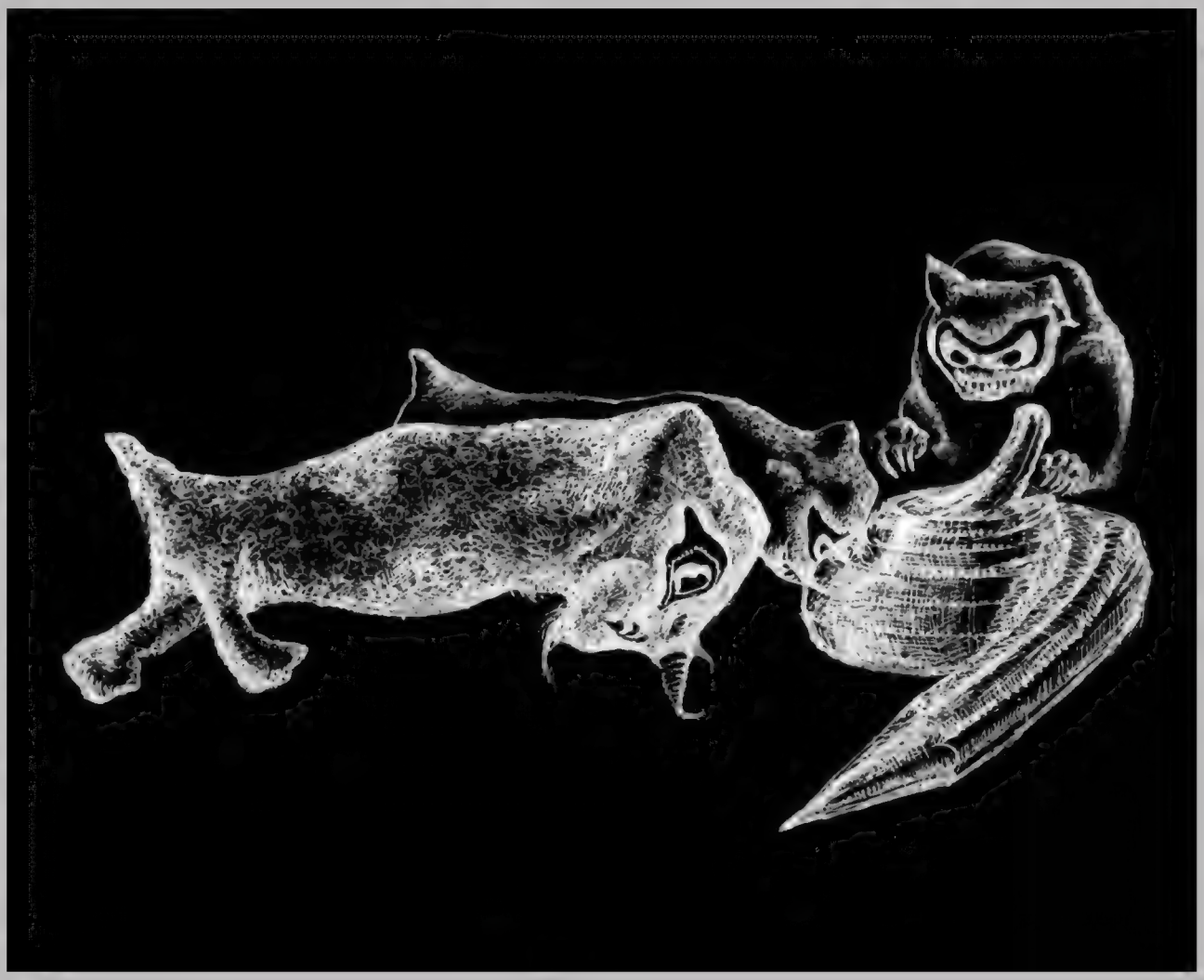

Znamení zkamení

Stříkaný latex, černá tuš, pastely

1968 *Signum I.*

1968 *Signum II.*

Mezi fugasy

Kresby bílou tuší, žiletka

1969 ***Mezi fugasy I.***

1969 ***Mezi fugasy II.***

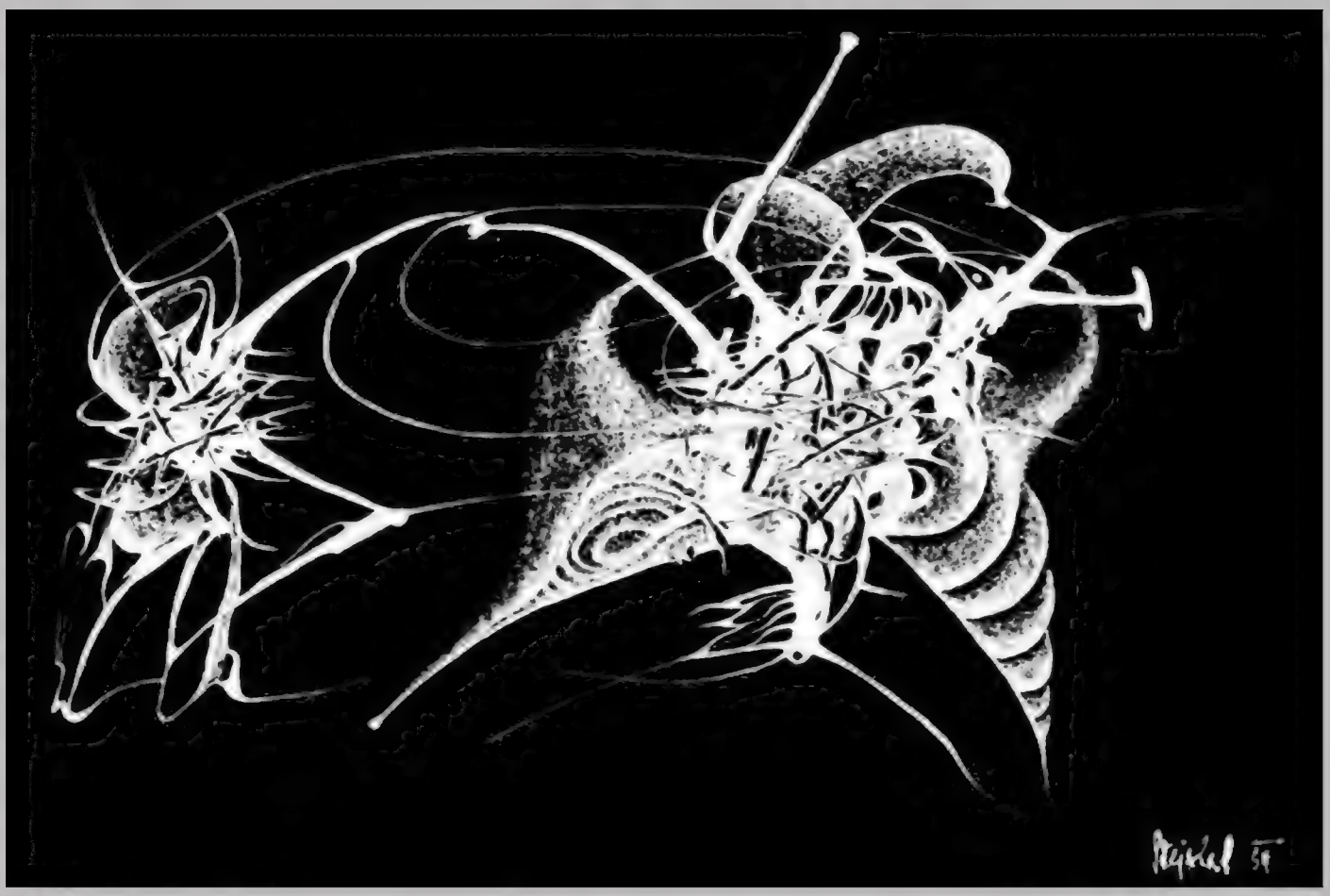

1969 ***Mezi fugasy IV.*** **(sbírka Christine ?, BDR)**

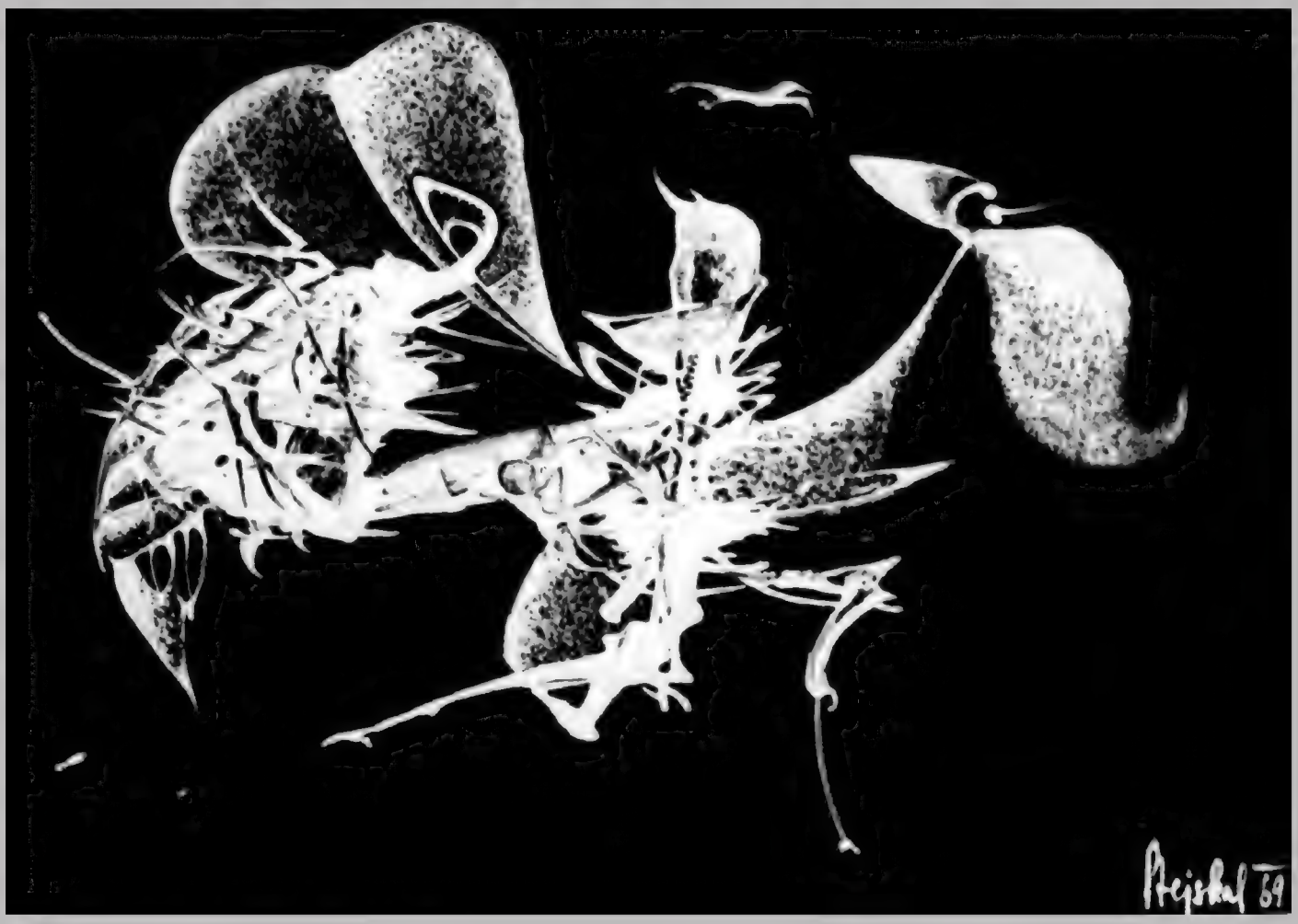

1969 ***Vrabec v hrsti*** **(*Mezi fugasy V.*)**

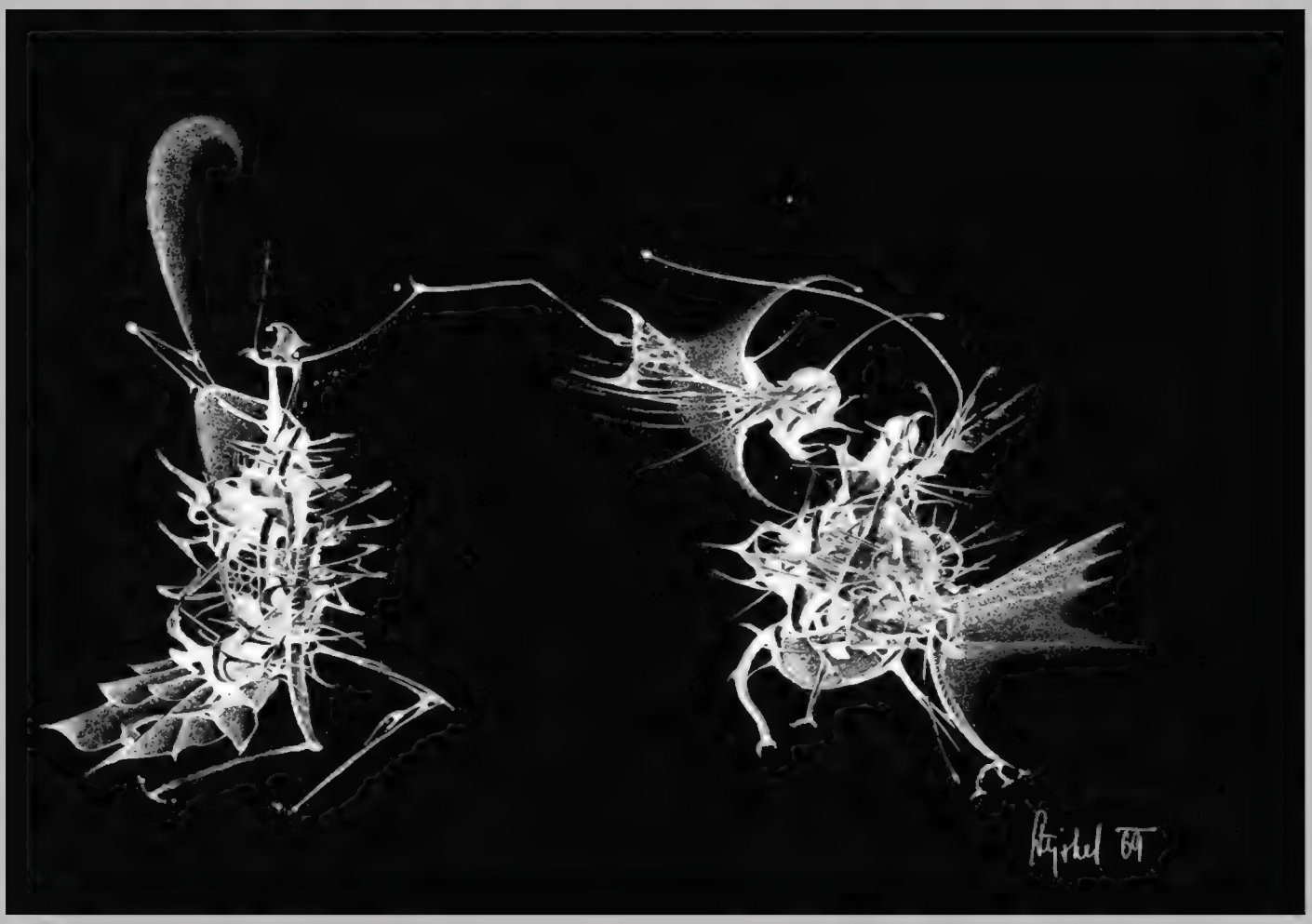

1969 ***Zápas svatého Jiřího s tchýní***

1969 ***Mezi fugasy III.***

1969 Volně k cyklu ***Nástroje***

Grafika / tisky

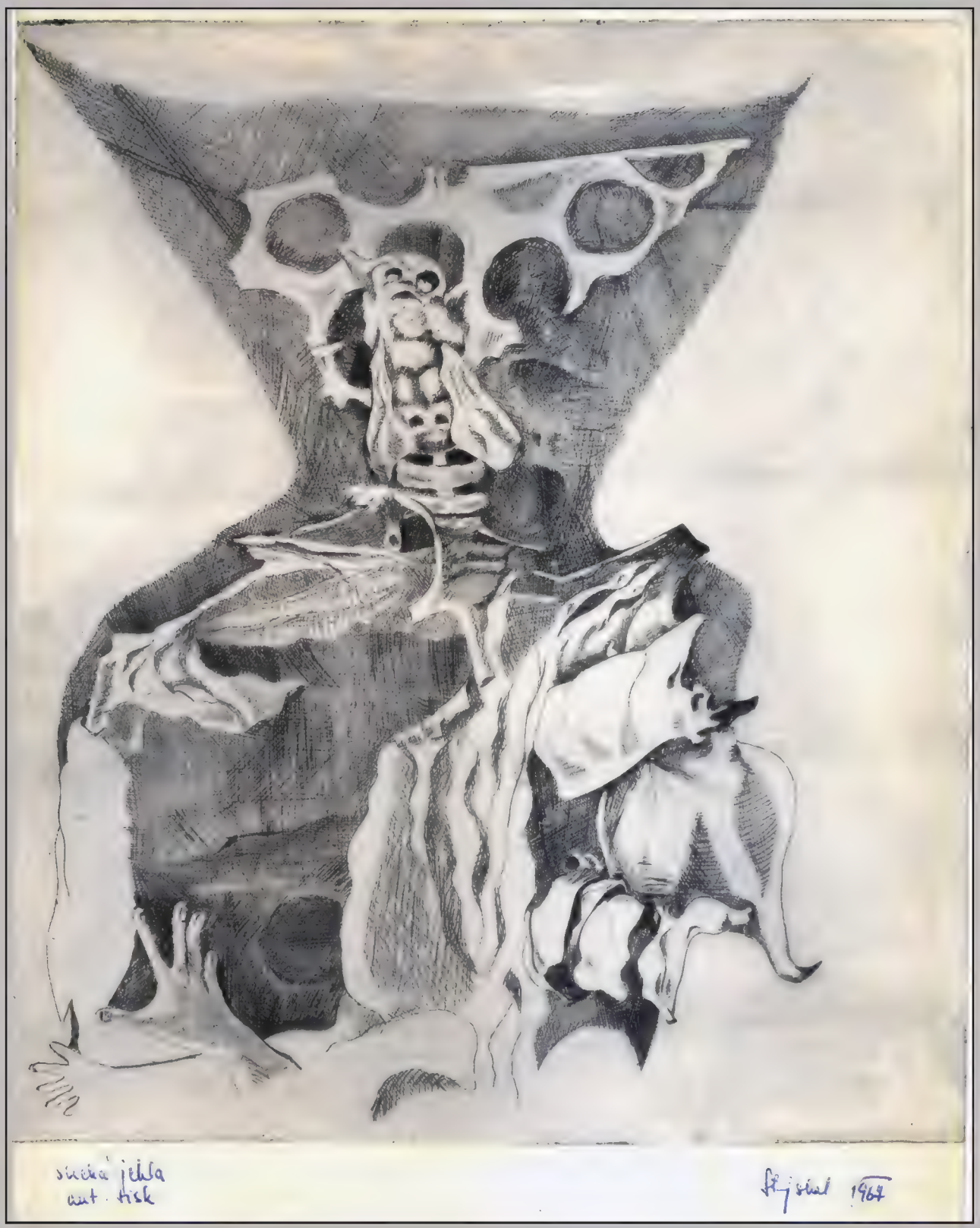

1967 ***Fantom*, suchá jehla**

Mare Nostrum

1973 ***Nigredo,*** **suchá jehla**

Muzeum

1973 *Argyrophée,* suchá jehla, barevný tisk

1968 *Tužka*, suchá jehla

1973 *Řemeslo grafika*, suchá jehla, barevný tisk

1969 ***Bubáci*****, „mezzotintová“ litografie**

1970 ***Divous*****, černá tuš**

1967 ***Nástroje*****, černá tuš**

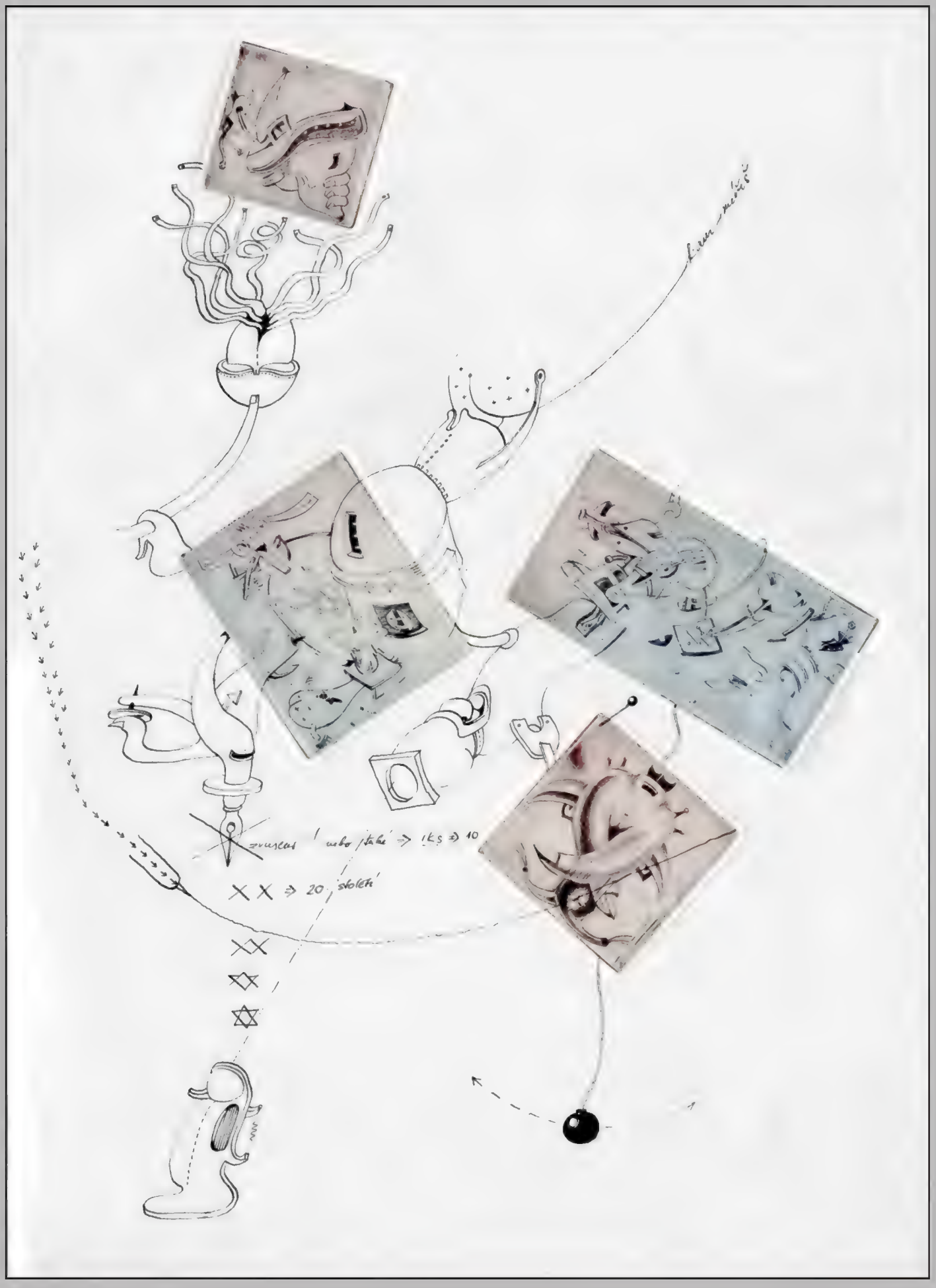

1971 ***Interpretované tisky 01*****, suché jehly, barevný tisk, černá tuš**

1971 ***Interpretované tisky 02,*** **suché jehly, barevný tisk, černá tuš**

Bombičky

1969 ***Bombičky I.*****, kresba tužkou (původně uvažováno na obálku Analogonu 2)**

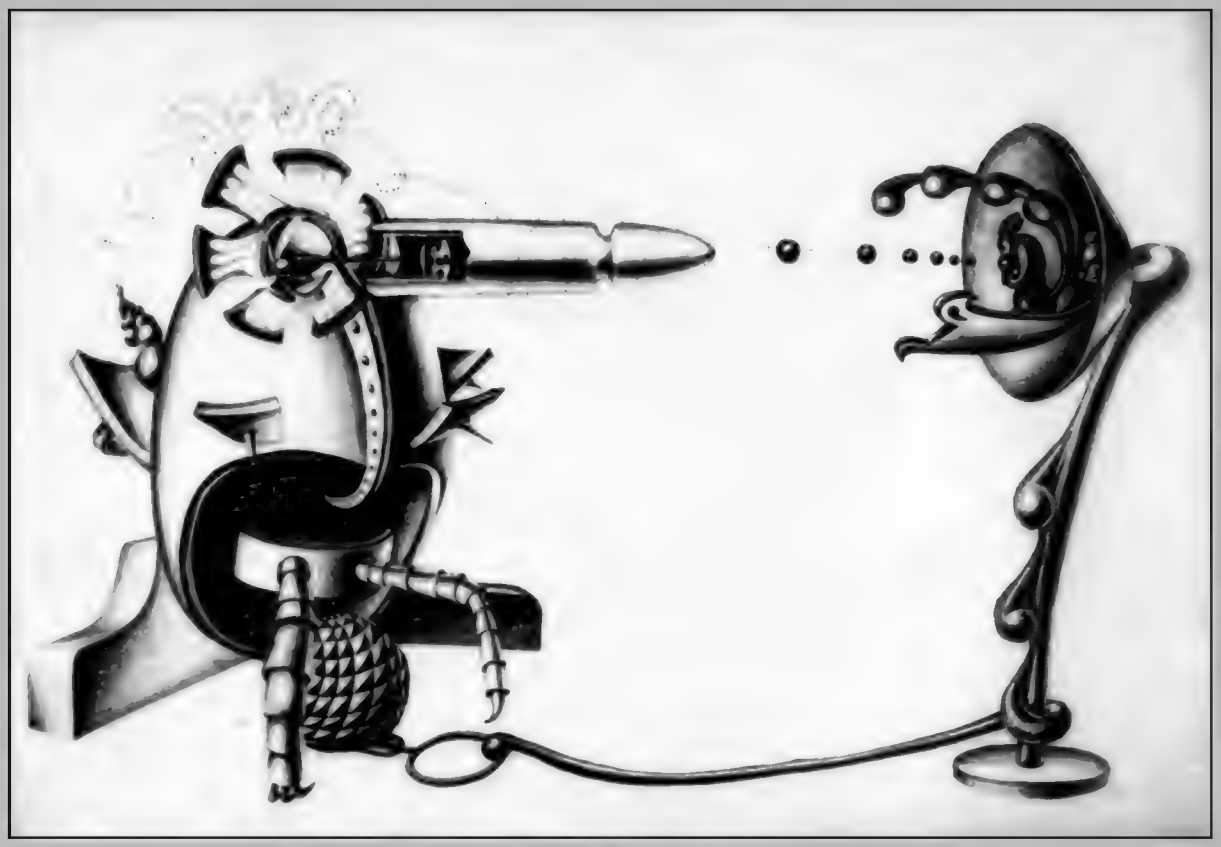

1969 ***Bombičky II.*****, kresba tužkou** **(pozůstalost J.-L. Bédouin, Paříž)**

1969 ***S veškerou péčí*****, z cyklu** ***Bombičky III.*****, kresba tužkou**

Muzeum

Tužky

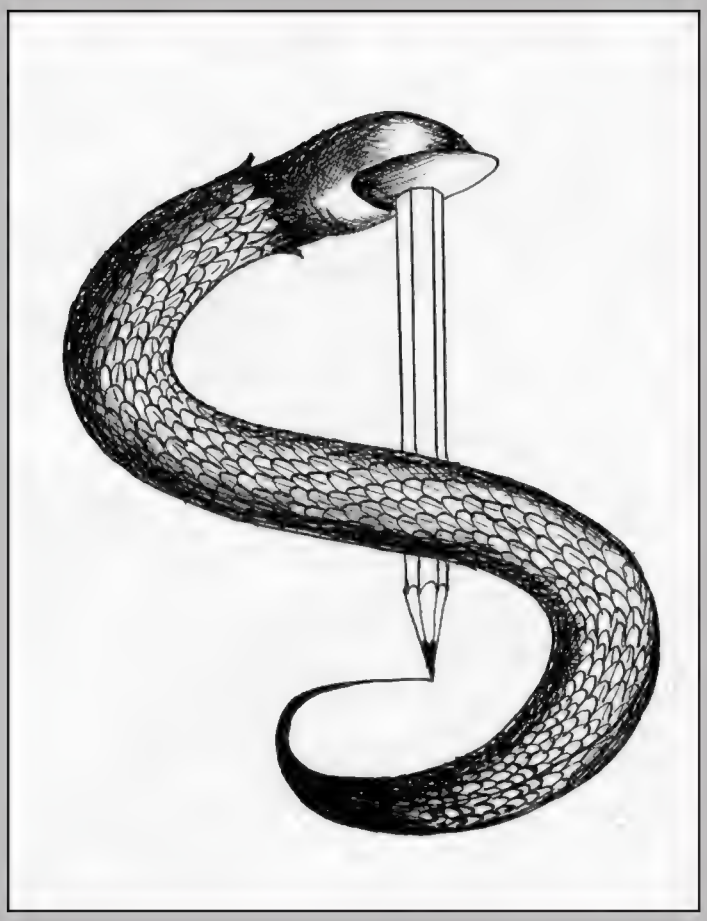

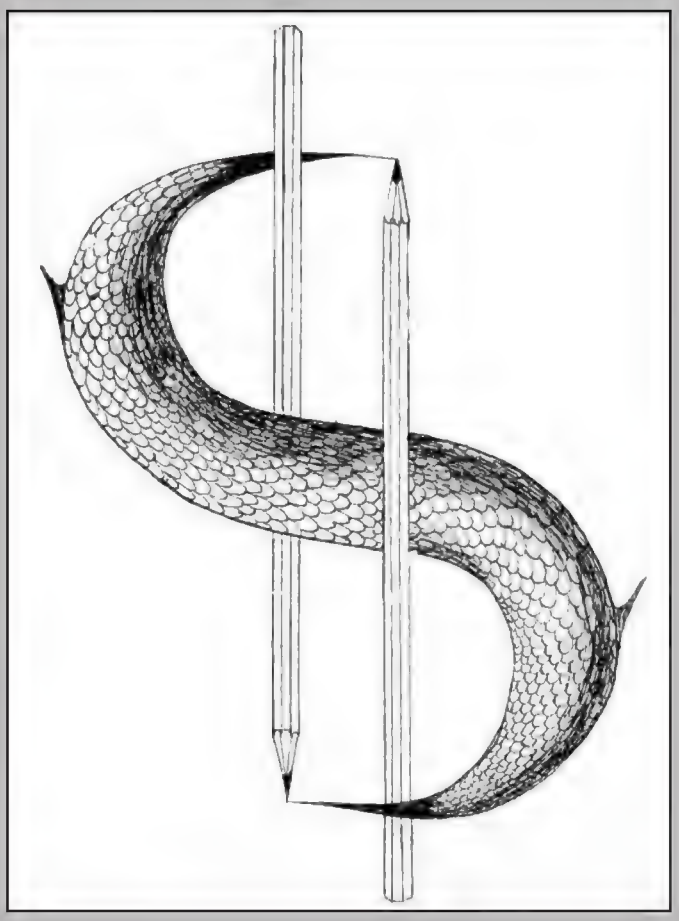

1969 ***Tužky I-IV*****, variace, kresba černou tuší**

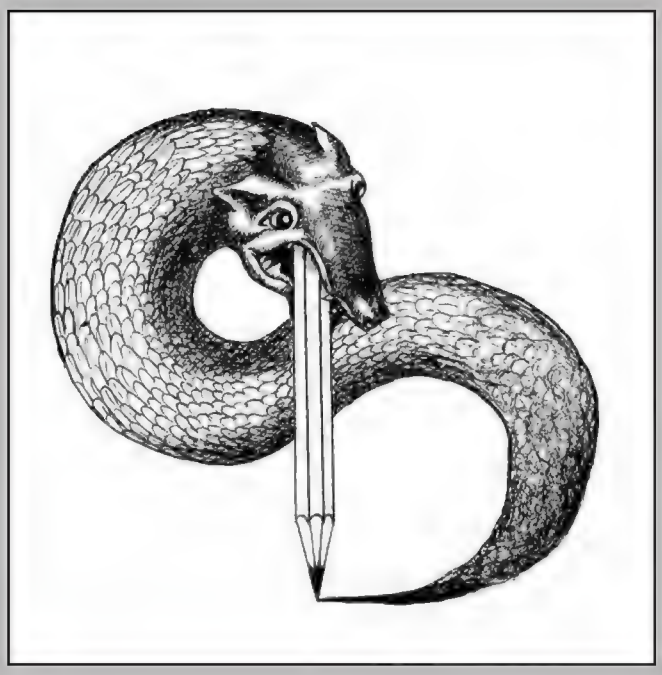

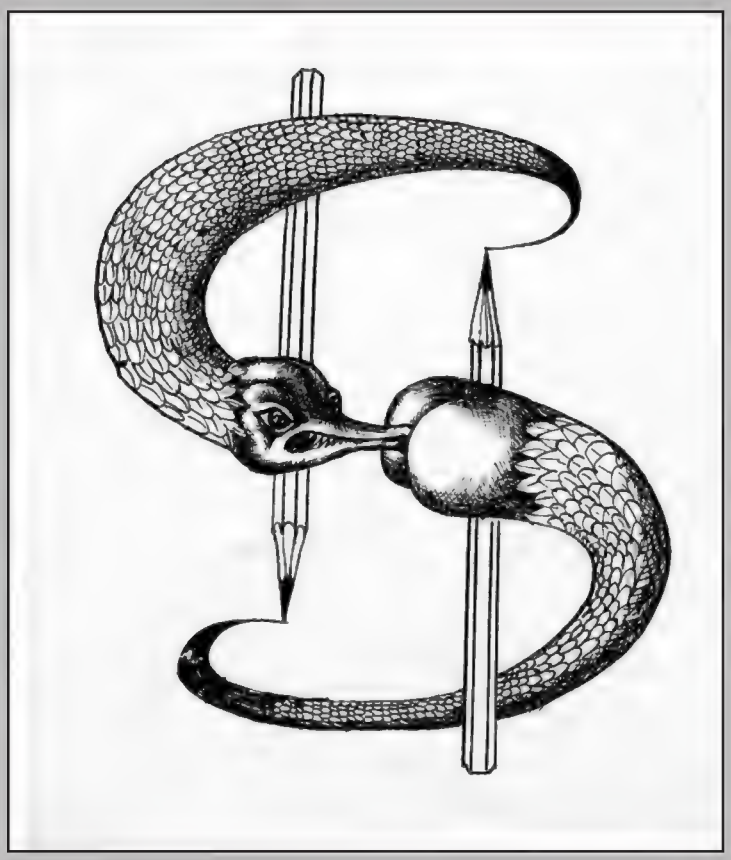

Experimenty / LSD

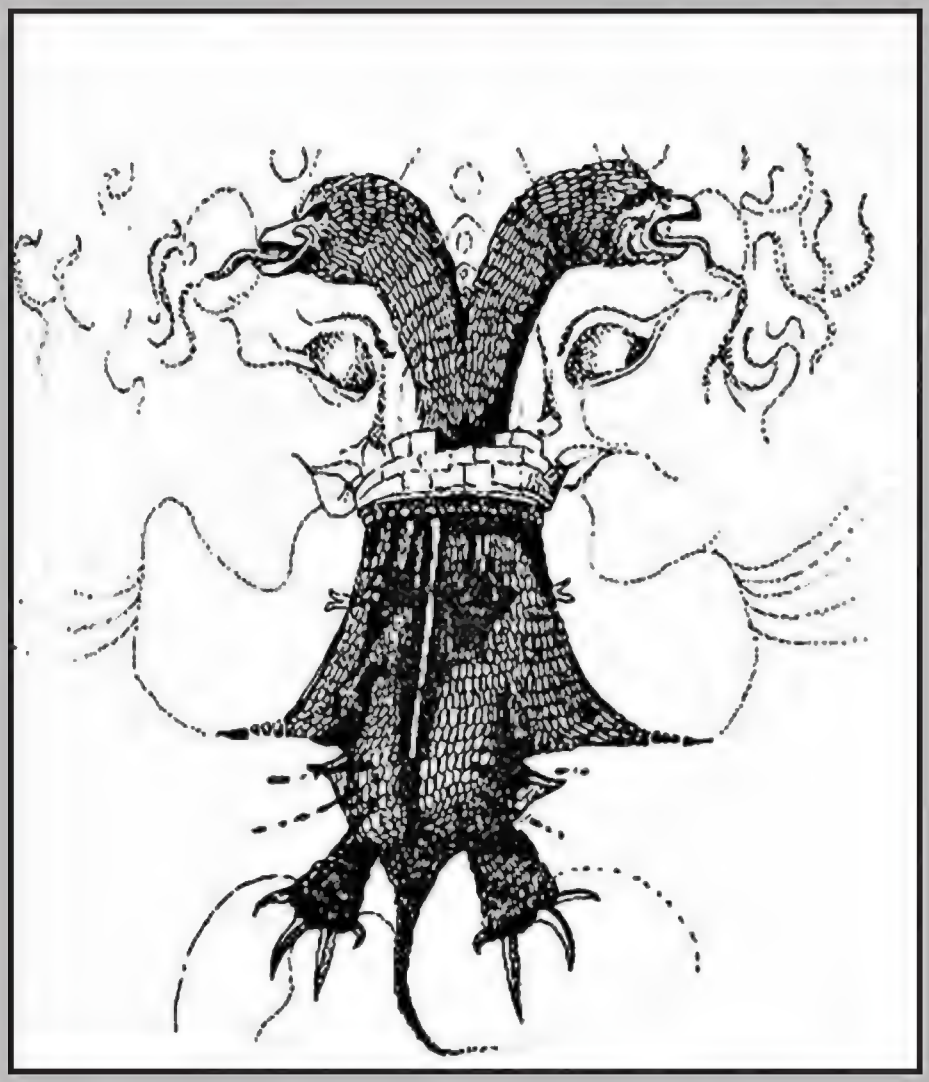

1968 ***Rytířské hry - Znamení Neptunovy dcery,*** **kresba z intoxikace LSD**

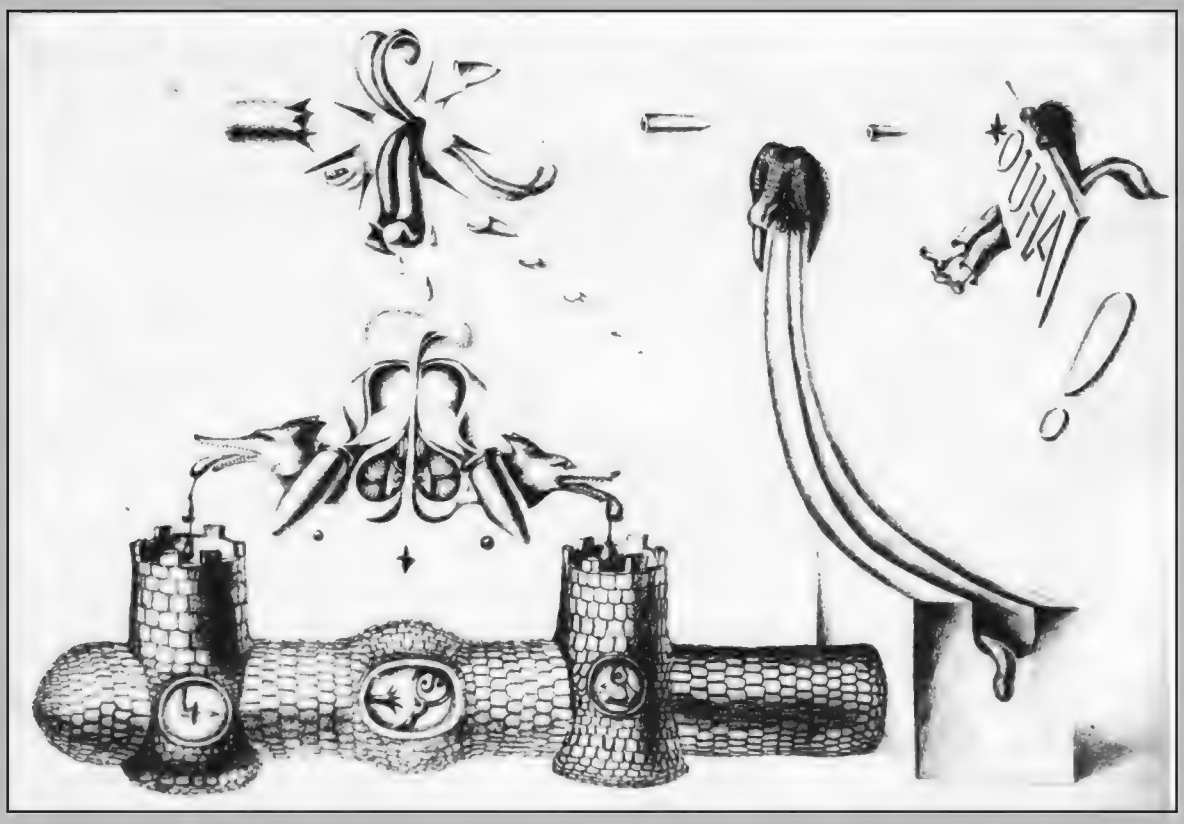

1969 ***Pec*** **(kresba tužkou inspirovaná vizemi při intoxikaci LSD)**

/ ... /

1968 *Obličej složený zu plechu.* (Analogon 1)

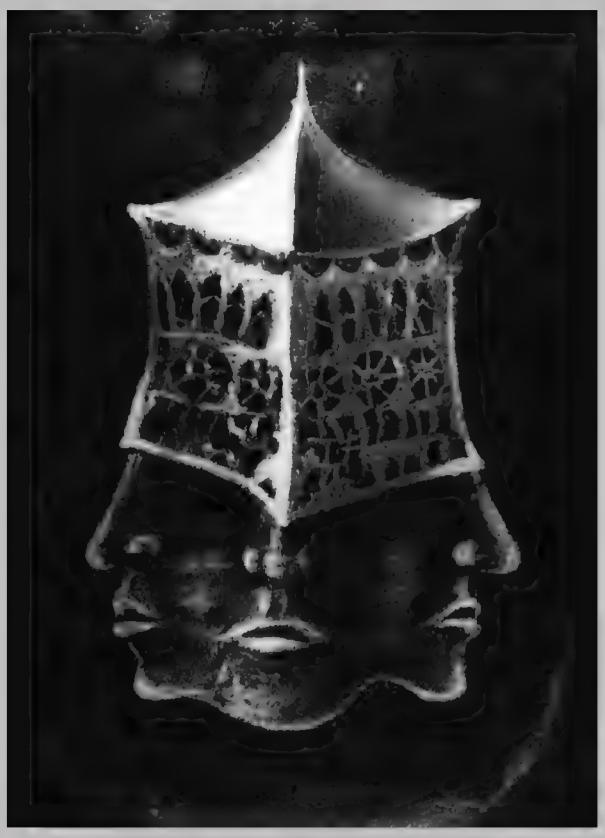

1968 *Neptunova dcera, královna vod*

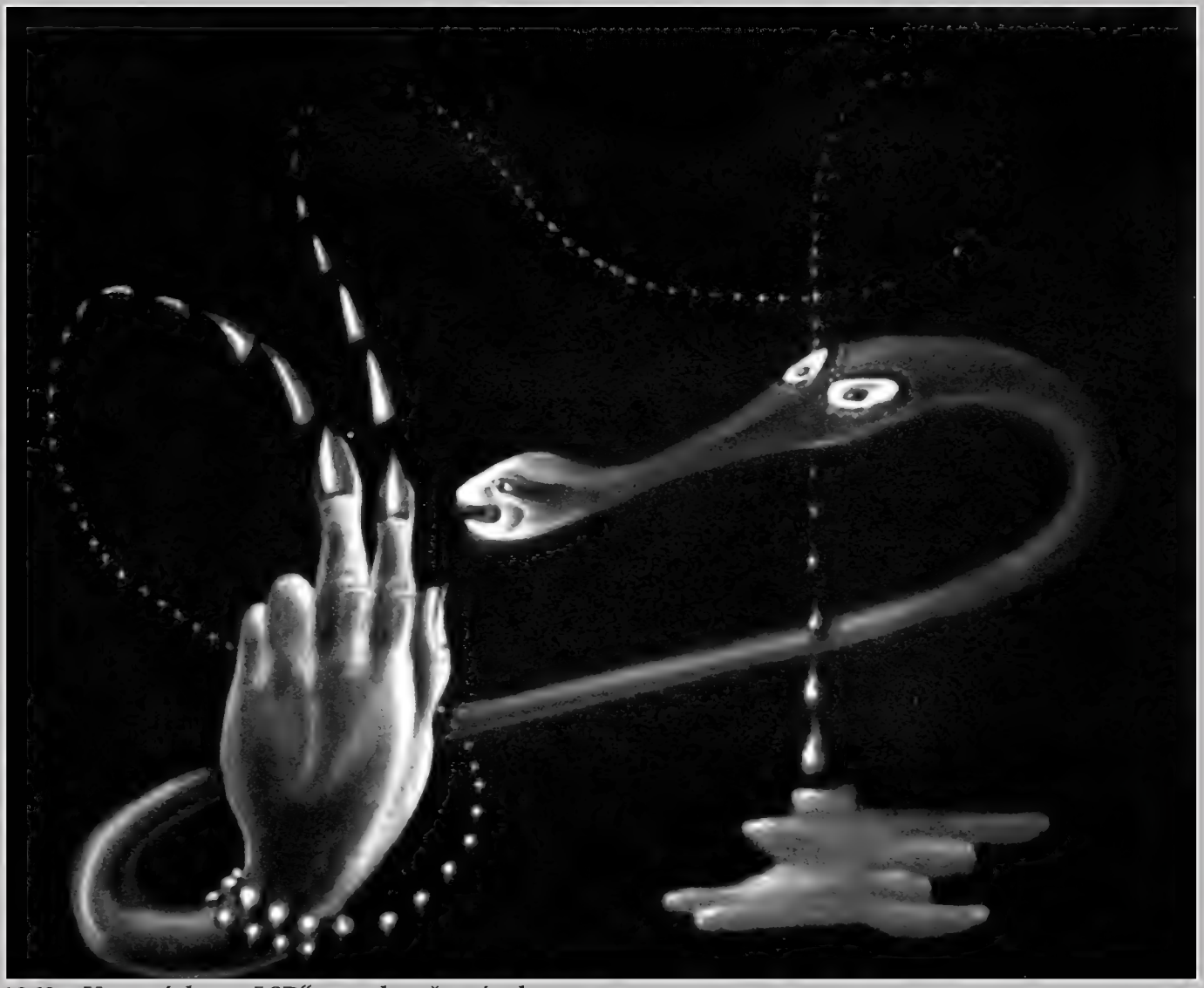

1969 „*Vzpomínka na LSD*“, pastel na černém kartonu

Plné klece

Interpretované dekalky, vodové barvy, obtisky, černá tuš

1968 ***Dvě klece*****, dekalk s obtisky, tuš**

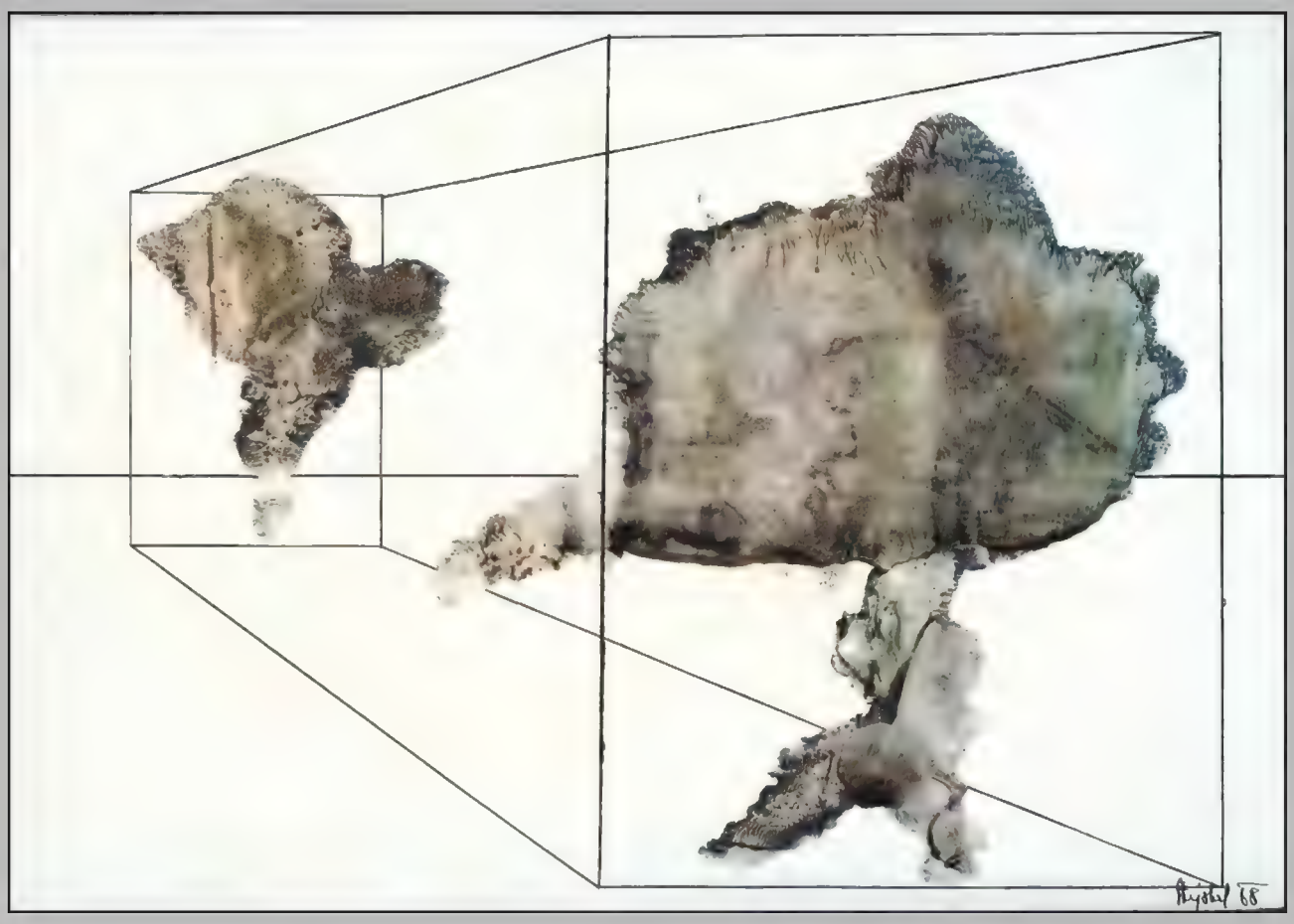

1968 ***Ve společné kleci*****, dekalk s obtisky, tuš**

MAKc nosTrum

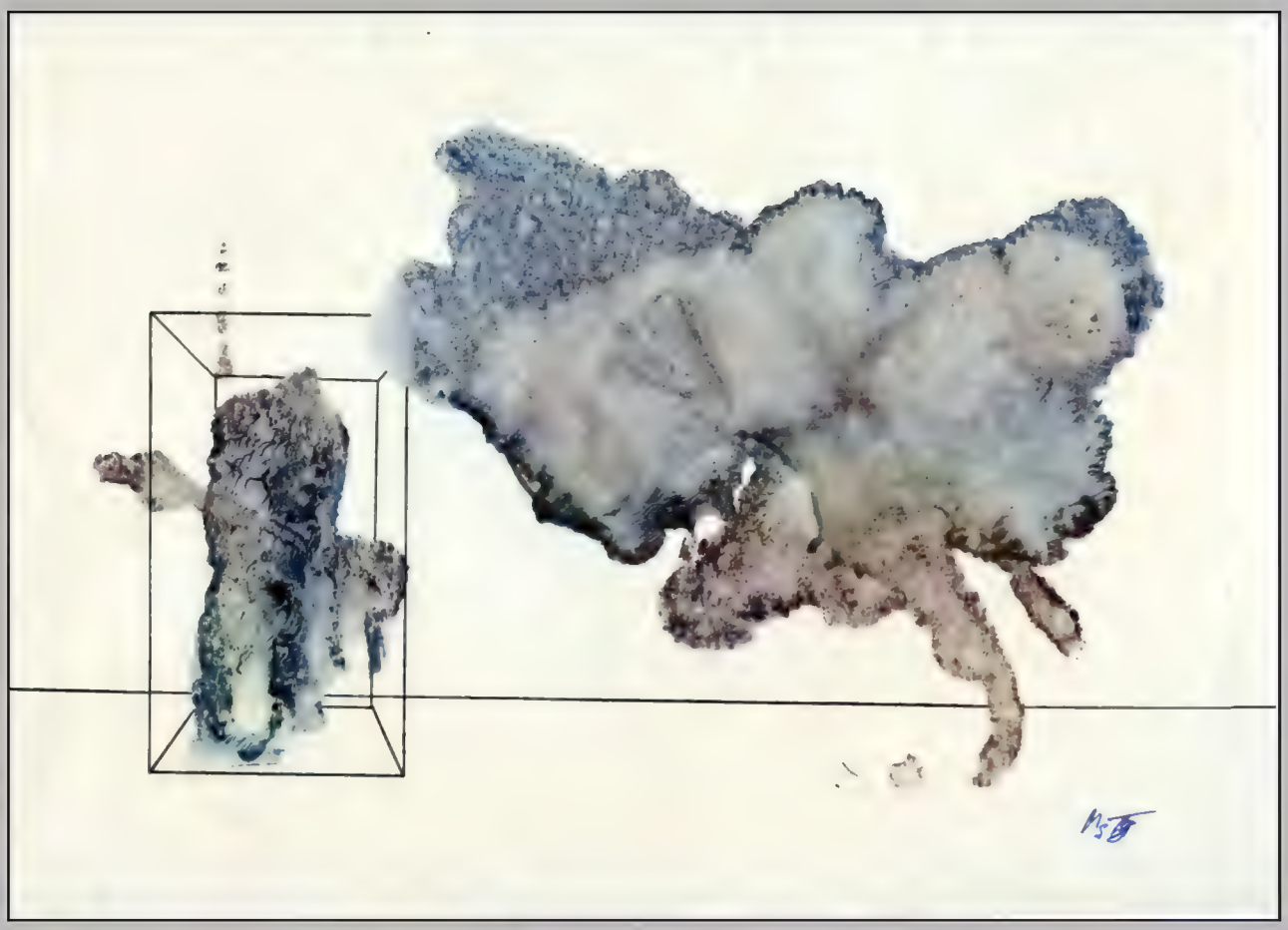

1968 ***Labil,*** **dekalk s obtisky, tuš**

1968 ***Stabil?,*** **dekalk s obtisky, tuš**

1968 ***V krychli,*** **dekalk s obtisky, tuš**

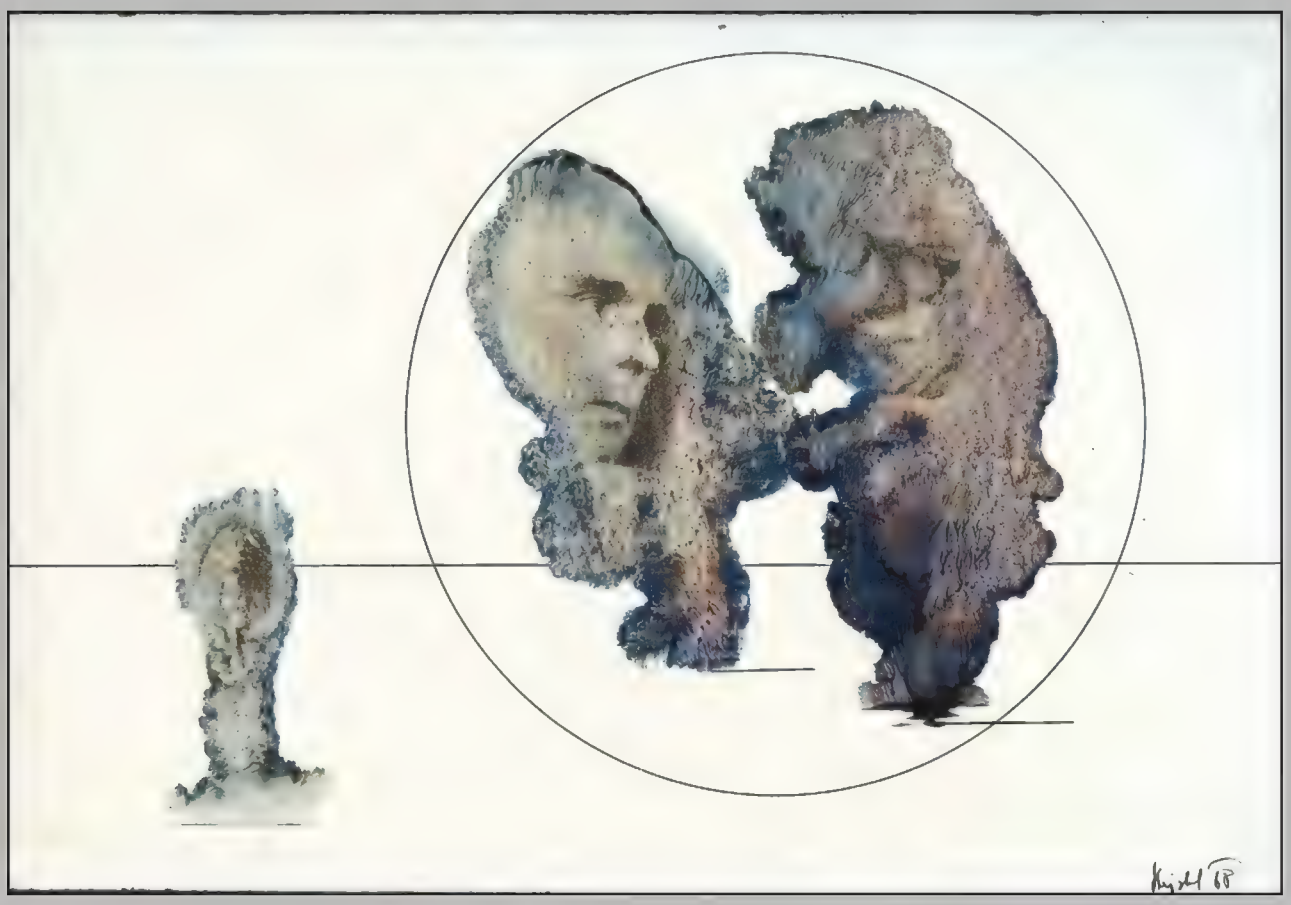

1968 ***V kruhu,*** **dekalk s obtisky, tuš**

Assyrské vzpomínky

Interpretované dekalky, vodové barvy, černá tuš

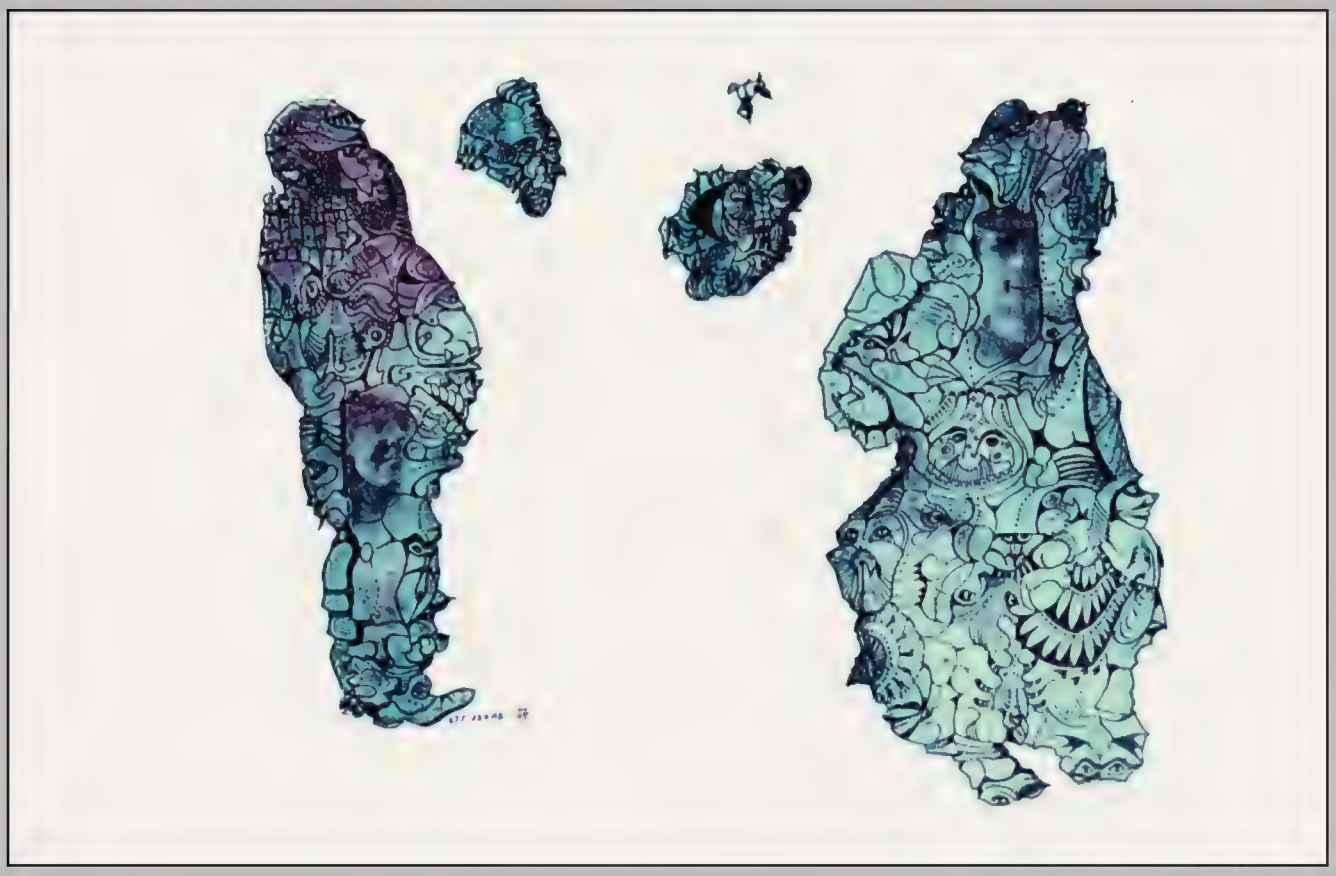

1969 ***Jean Benoit, Ubu, dva Assyřané a ten třetí***

1969 ***Co skok to o rok pokrok***

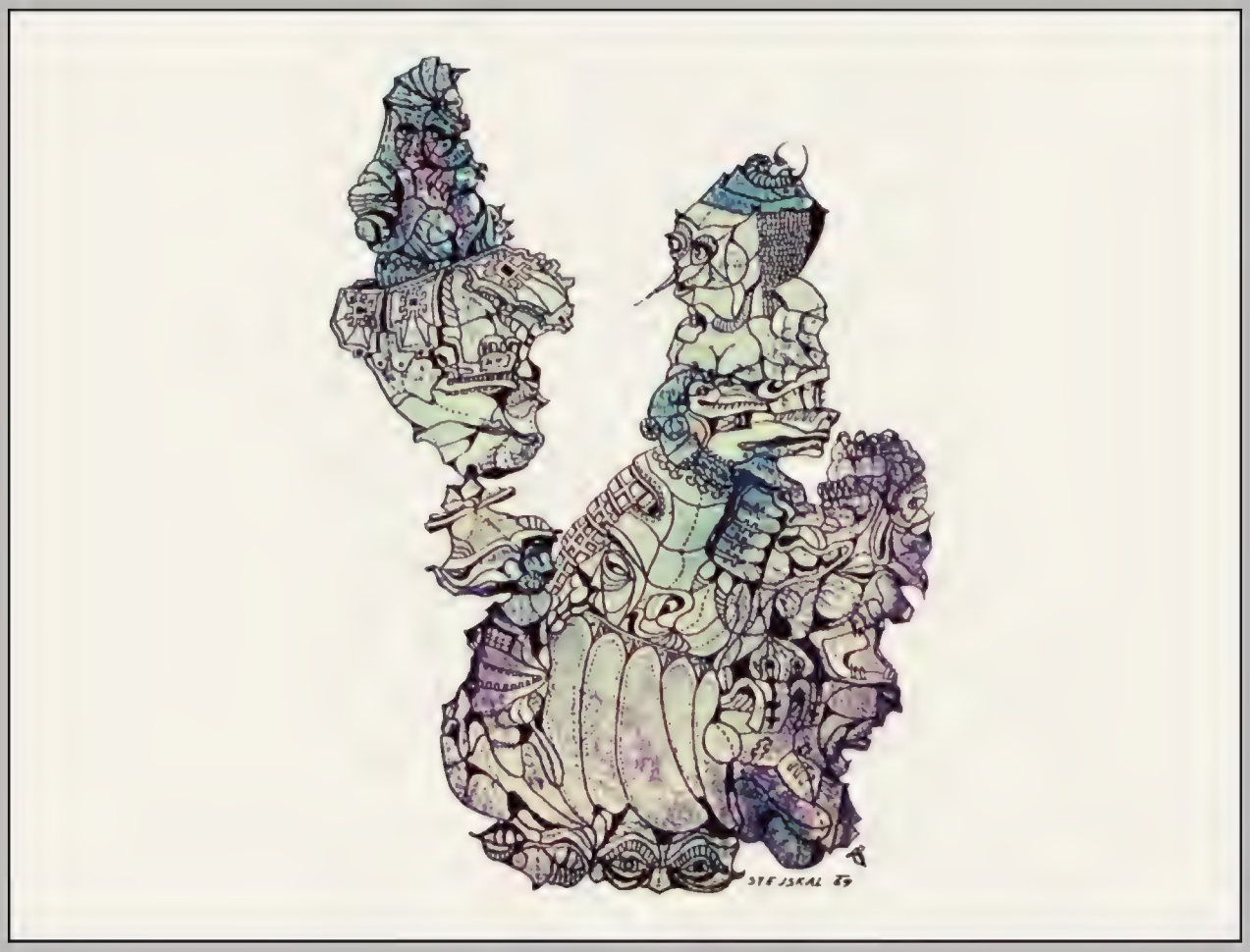

1969 ***Ea a pět napoleonů***

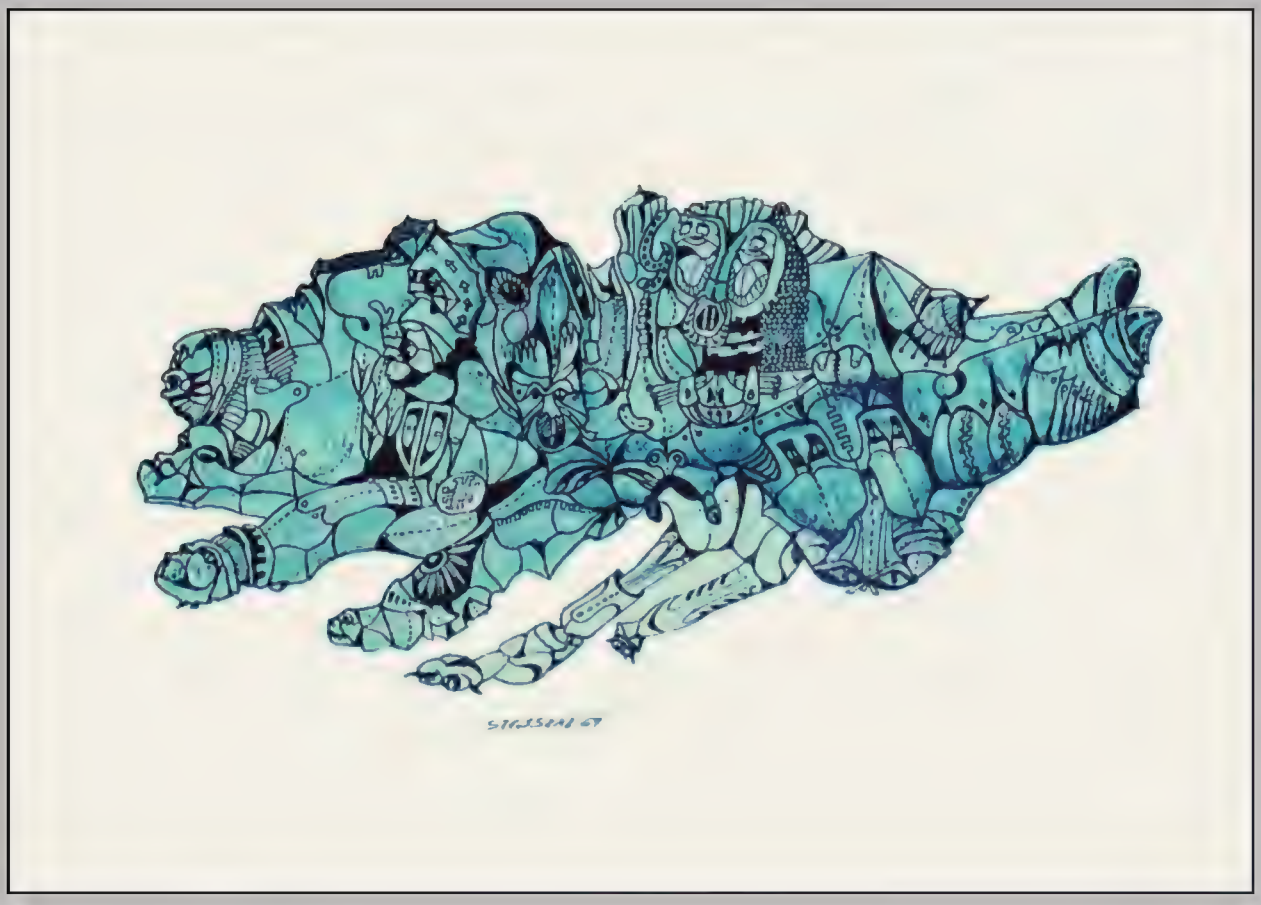

1969 ***Hydra plechu***

MARE nostrum

MÁRc nosTrum

1969 *Kořist řadového poddůstojníka*

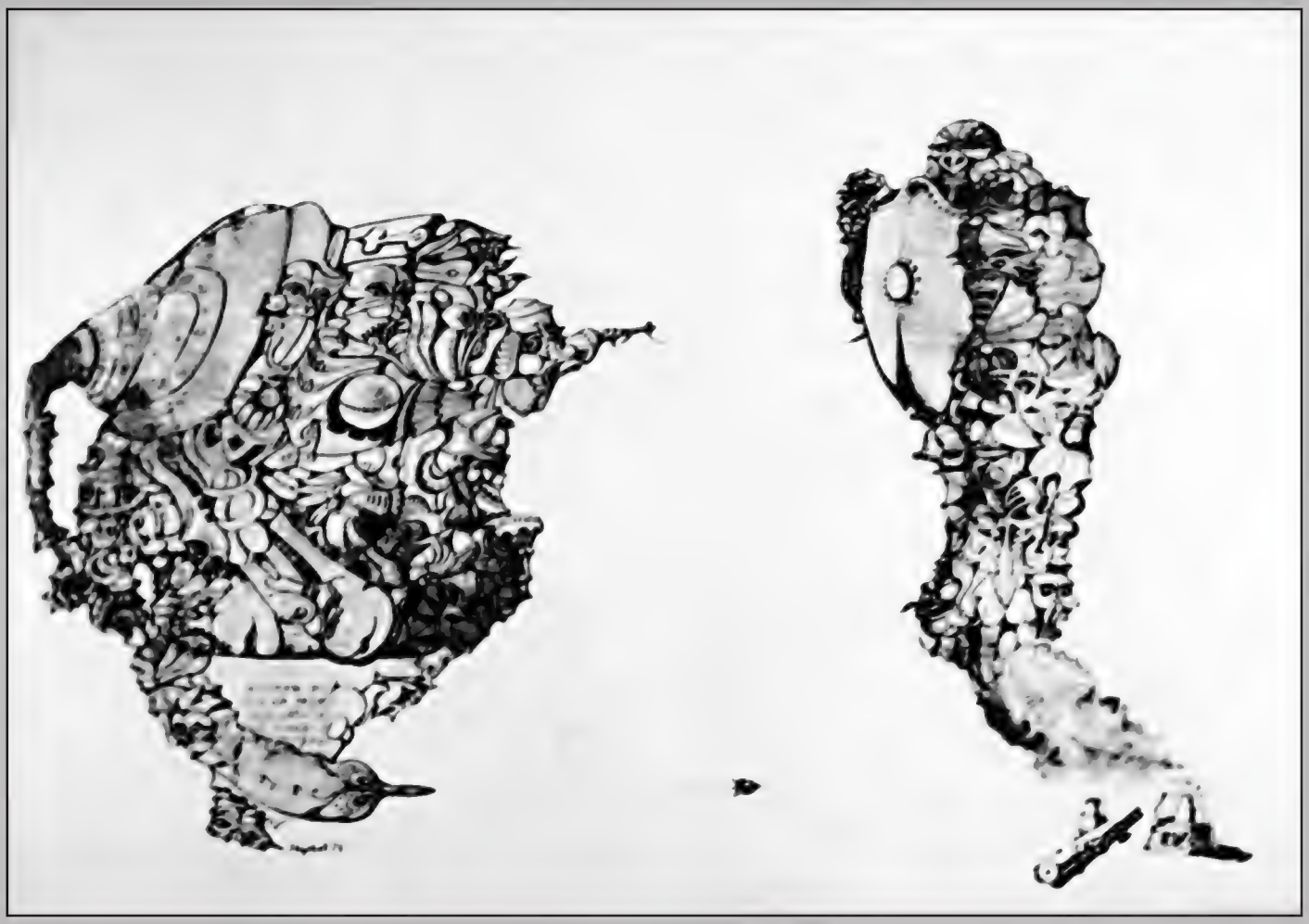

1969 *Černý Petr*

1969 ***Burská válka***

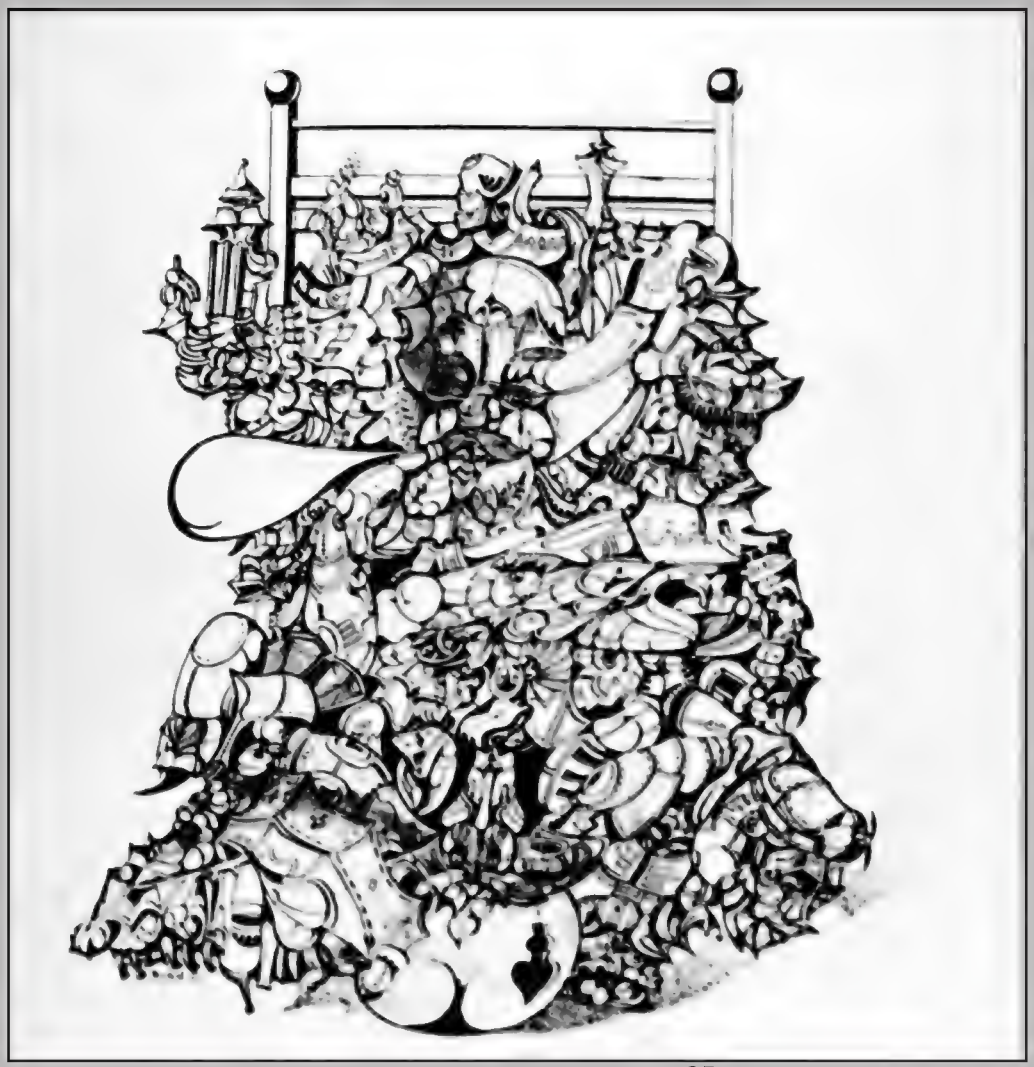

1969 ***Otec Ubu***

Volné kresby

1969 ***Assyrské vzpomínky,*** **kresby fixem**

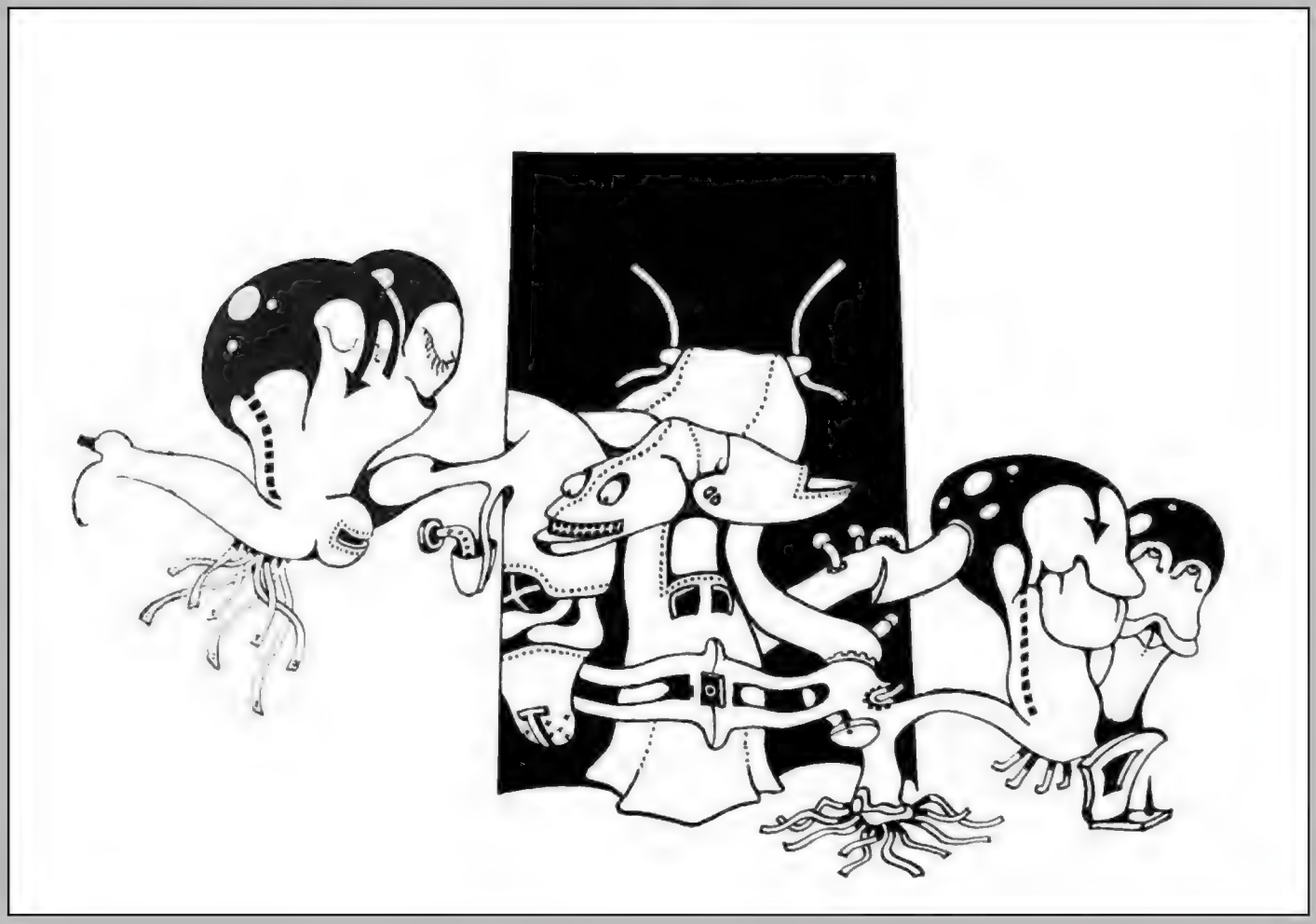

1971 ***Sněhurky*** **(katalog** ***Hra proti hře*****), sbírka P. Zeman, Brno**

1972 ***Četníci a řezníci 01***

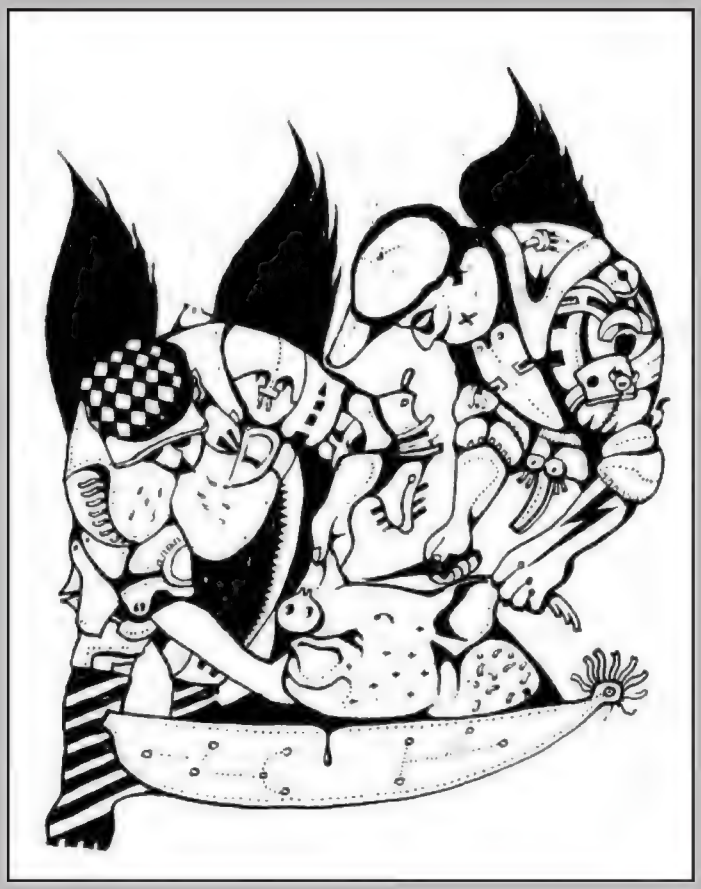

1972 ***Četníci a řezníci 02***

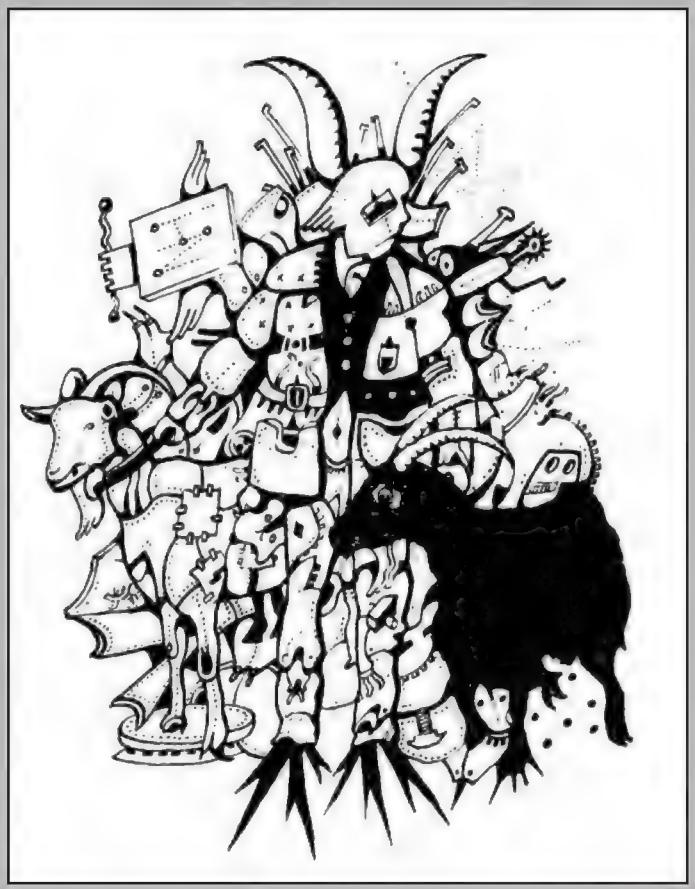

1972 ***Četníci a řezníci 04***

1972 ***Četníci a řezníci 03***

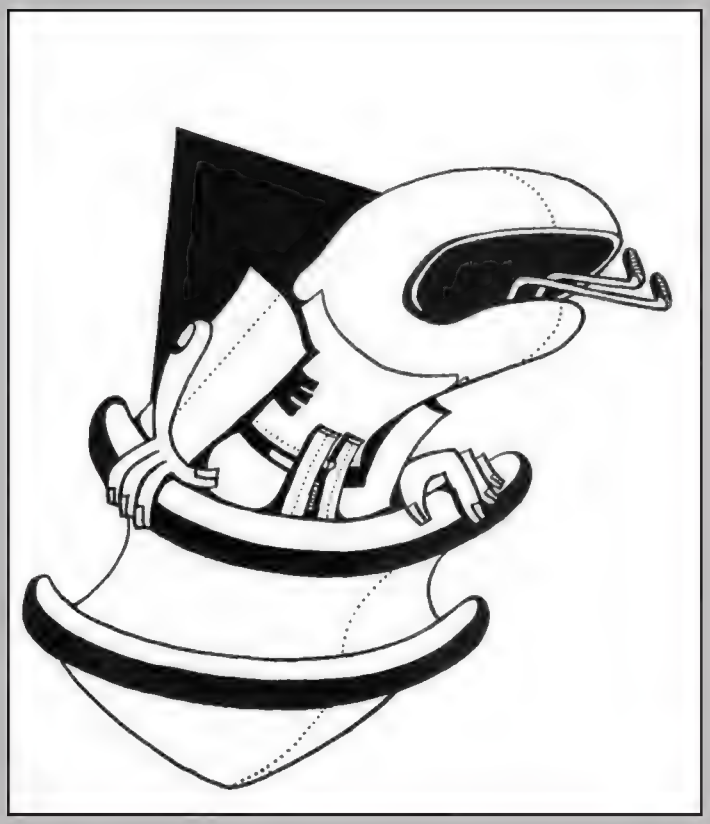

1971 ***Kecal*** **(k cyklu** ***Tribuny a pavlače*****)**

1976 Příležitostná kresba s věnováním svazku ***Maisons*** **(dr. P. Cheymol, Francie)**

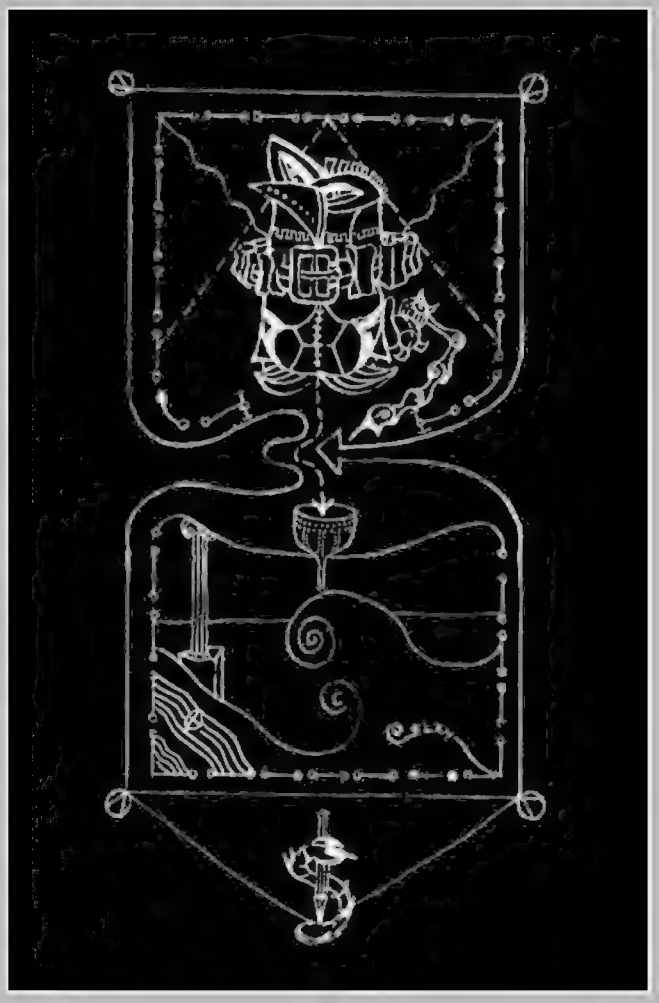

1968 *Klepsydra,* **kresba bílou tuší**

1968 *Klepsydra,* **tuš kolorovaná akvarelem (sbírka M. Drozd)**

1968 *El*

Konturáže

Interpretace tištěných fotografií, černá tuš

1969 ***Bellevue***

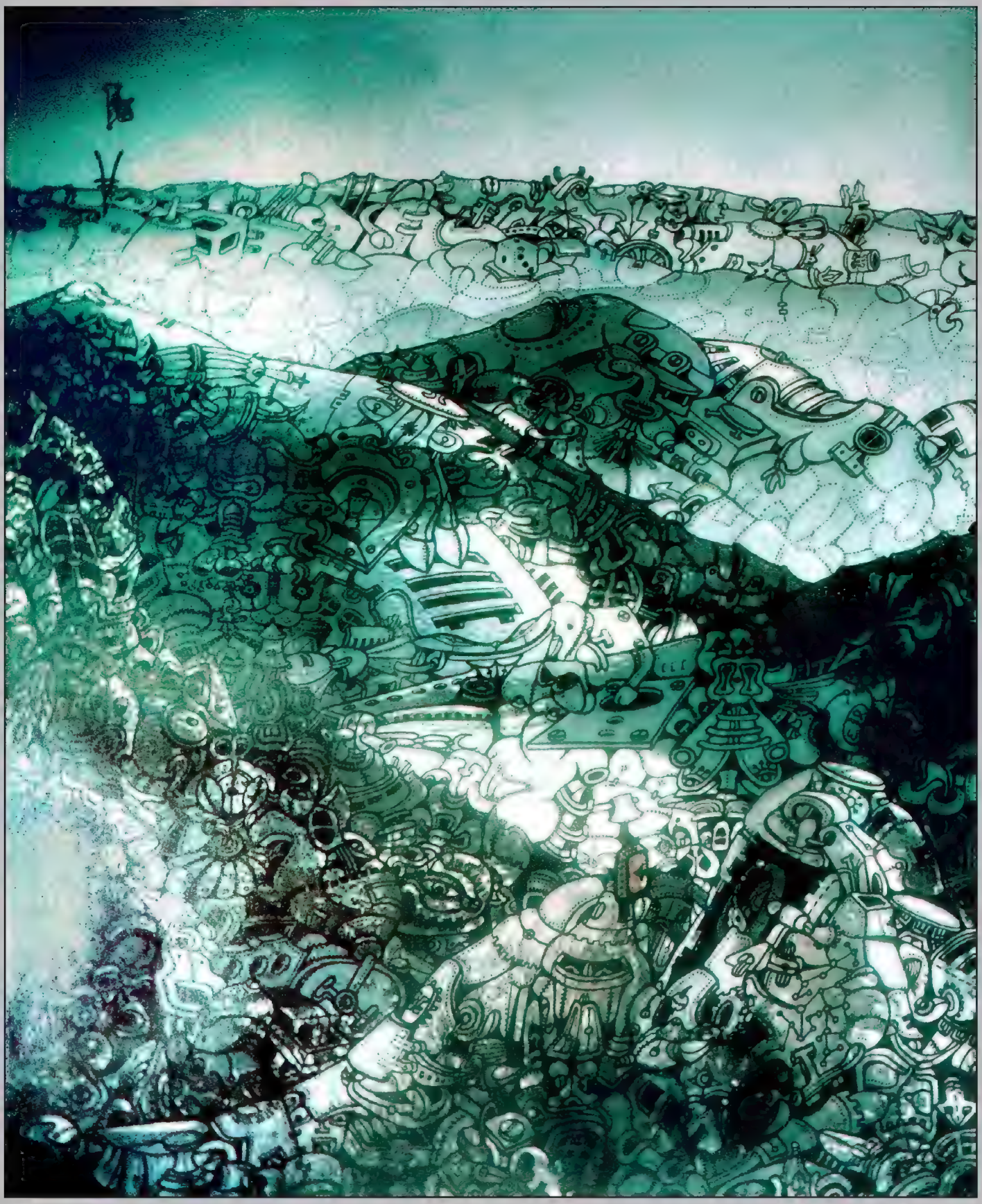

1969 ***Krajina - konturáž (s opravou)***

1991 ***Obr*, konturáž**

1969 ***Démon západního větru***

1969 ***Démon východního větru***

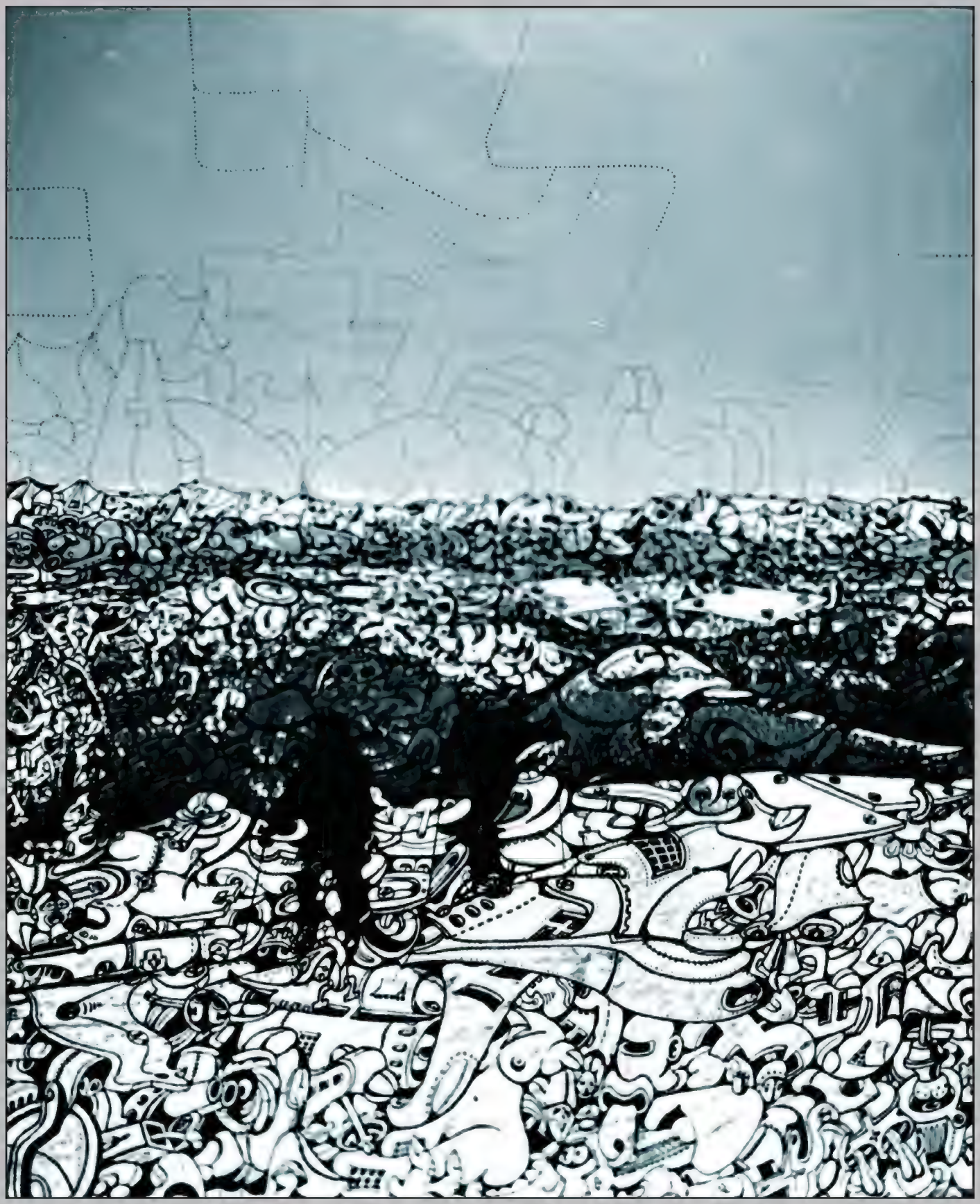

1969 ***Zimní krajina***

2012 ***Houslový klíč*** **(k textu** ***Má vlast*****)**

1971 ***Konturáž pro PF ´71***

1975 *Býk* (konturovaný Zodiak)

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1975 *Střelec* (konturovaný Zodiak)

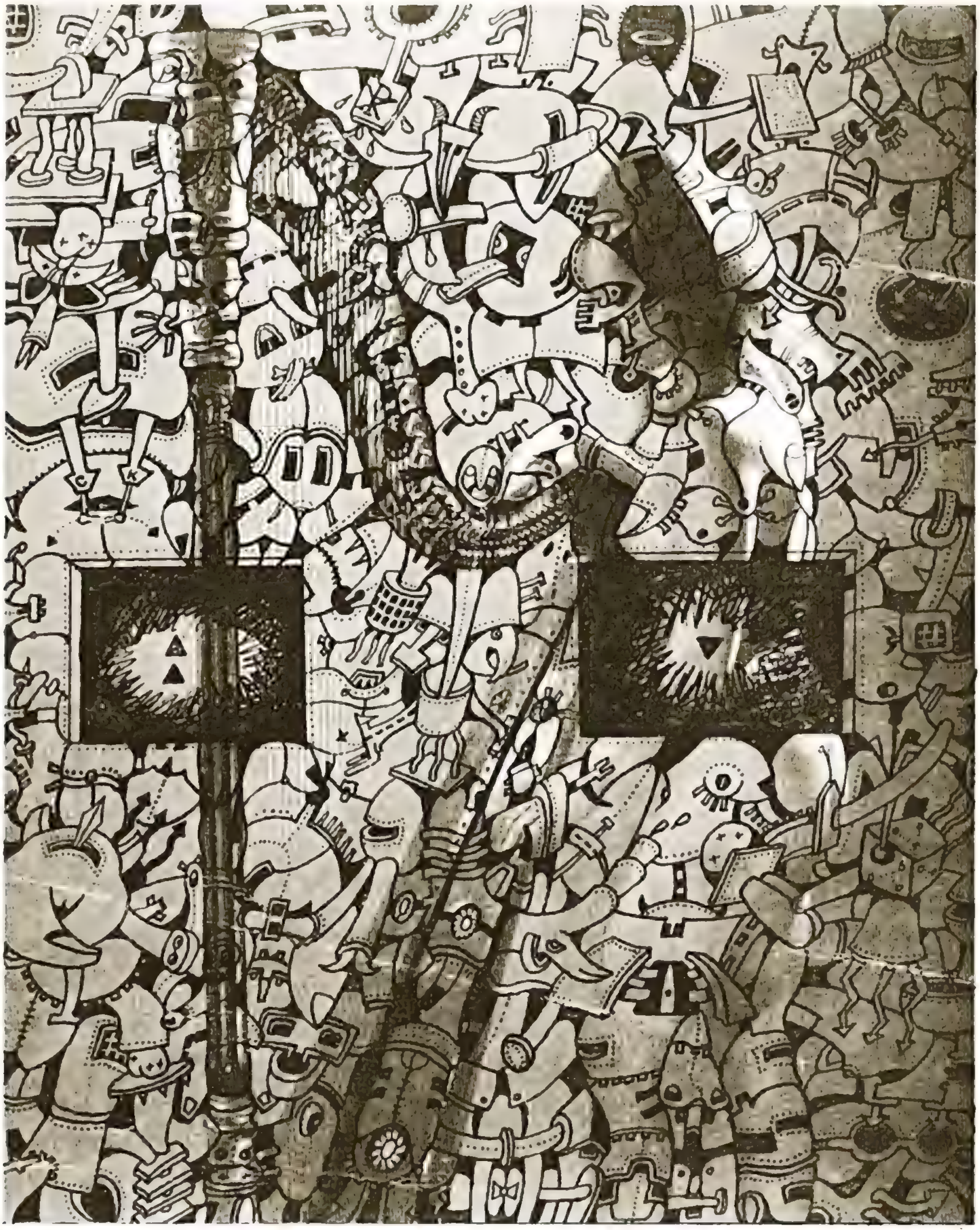

LISTOPAD

Pondělí	2	9	16	23	30
Úterý	3	10	17	24	
Středa	4	11	18	25	
Čtvrtek	5	12	19	26	
Pátek	6	13	20	27	
Sobota	7	14	21	28	
	1	8	15	22	29

1970 ... 5 ... 6 ... 7 ... 8 ... 9 .....

1974 *Listopad*, konturáž, (*Phases* 5, 1978)

1975 ***Devět melancholických závratí od Vltavy***

Konturované reklamy

1971 ***Angela Davis***

1971 *Lyžař*

1971 *As the war...*

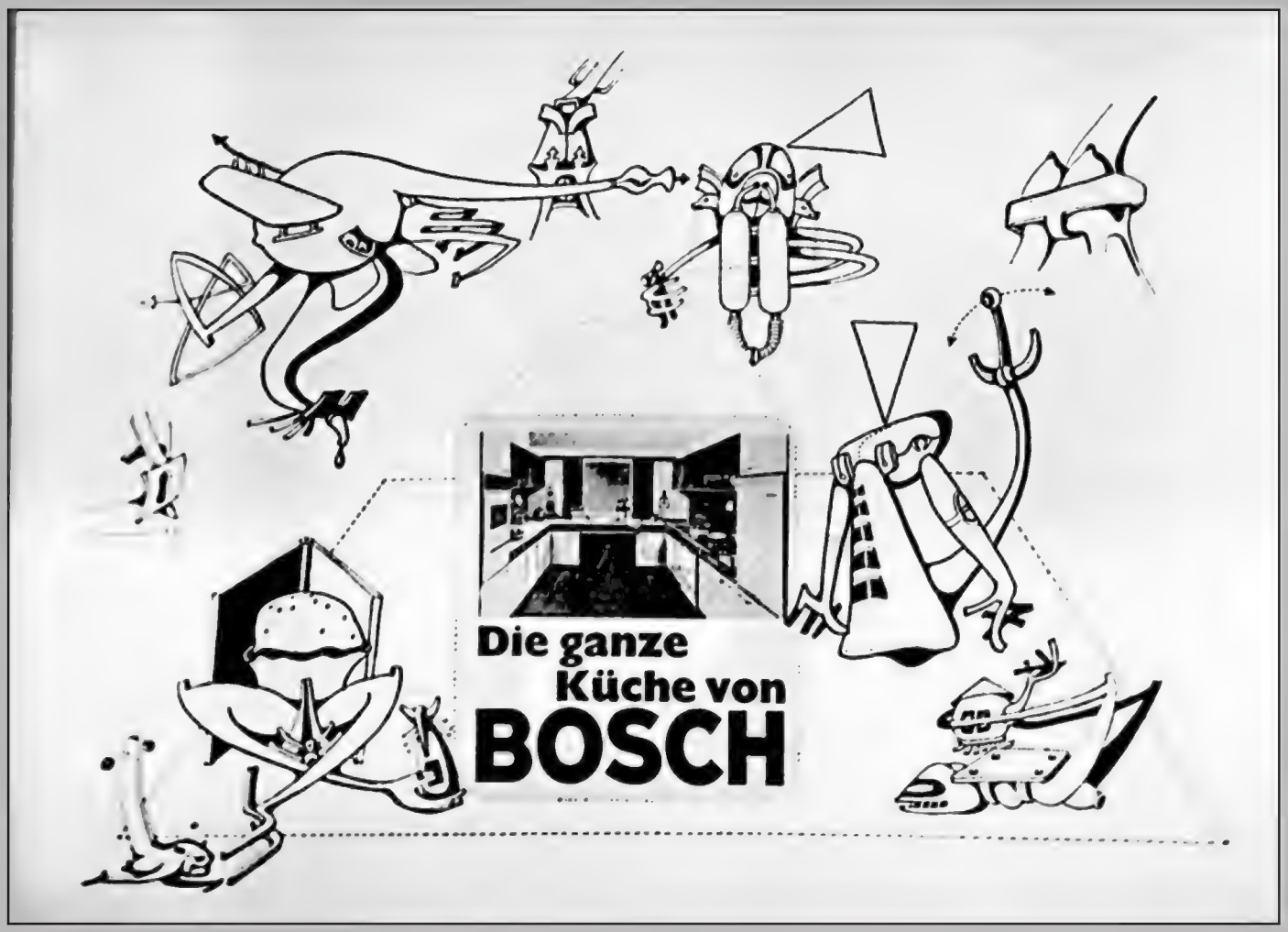

1971 *Celá Boschova kuchyně*

1971 F*ly /Drive*

1971 ***Diamant boart sa***

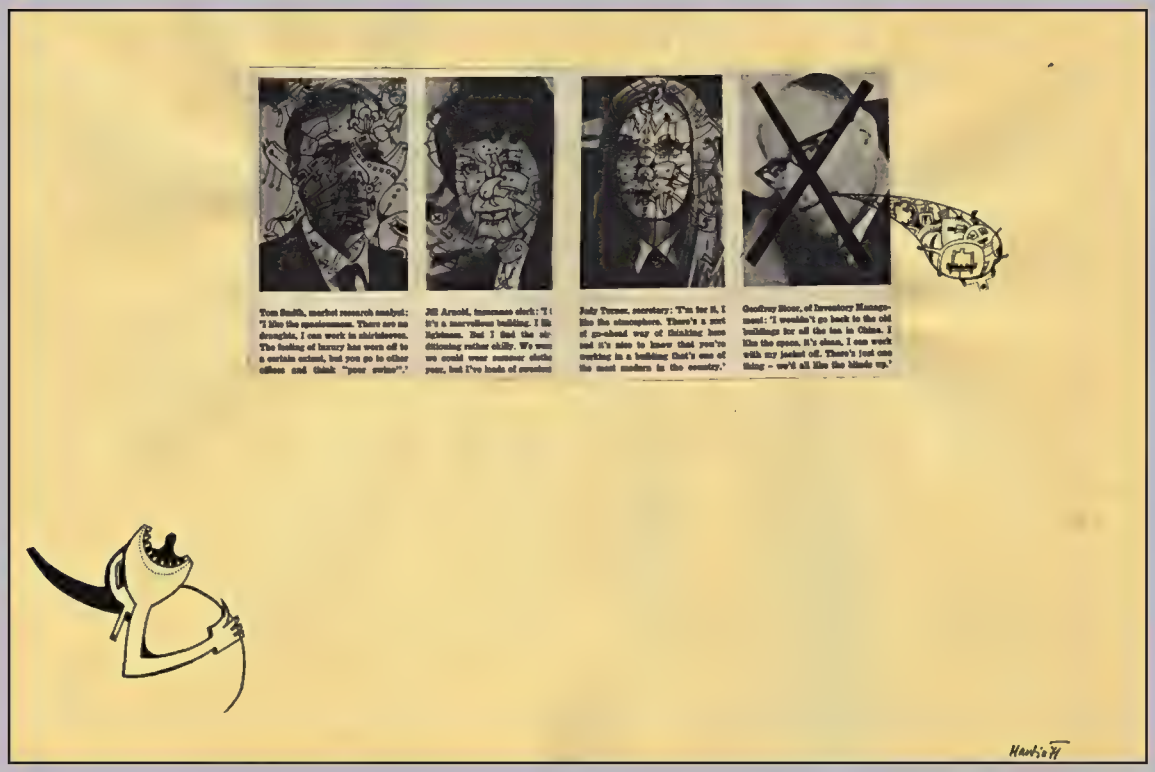

1971 ***Tým***

MARE nostrum

You'd smile, too, if you'd bought a few acres of Caribbean shorefront—and Blue Chip life insurance—back in 1949.

You can't build financial success out of sand castles. You need foresight. You need judgement. And you need facts. The fact about Connecticut Mutual life insurance is this: we have consistently been a leader in low cost for our policyholders, as proved again in the latest 20-year industry-wide cost study, 1949-1969. Yet, surprisingly, nobody builds better quality into their policies. If you'd like more details see one of our Blue Chip representatives. He'll accommodate you. Gladly.

...and this year: new policies, new rates, new low cost!

Connecticut Mutual Life
the Blue Chip company

1971 ***You'd smile, too...***

1971 ***Productivity***

1971 ***Sympathie-Aktion***

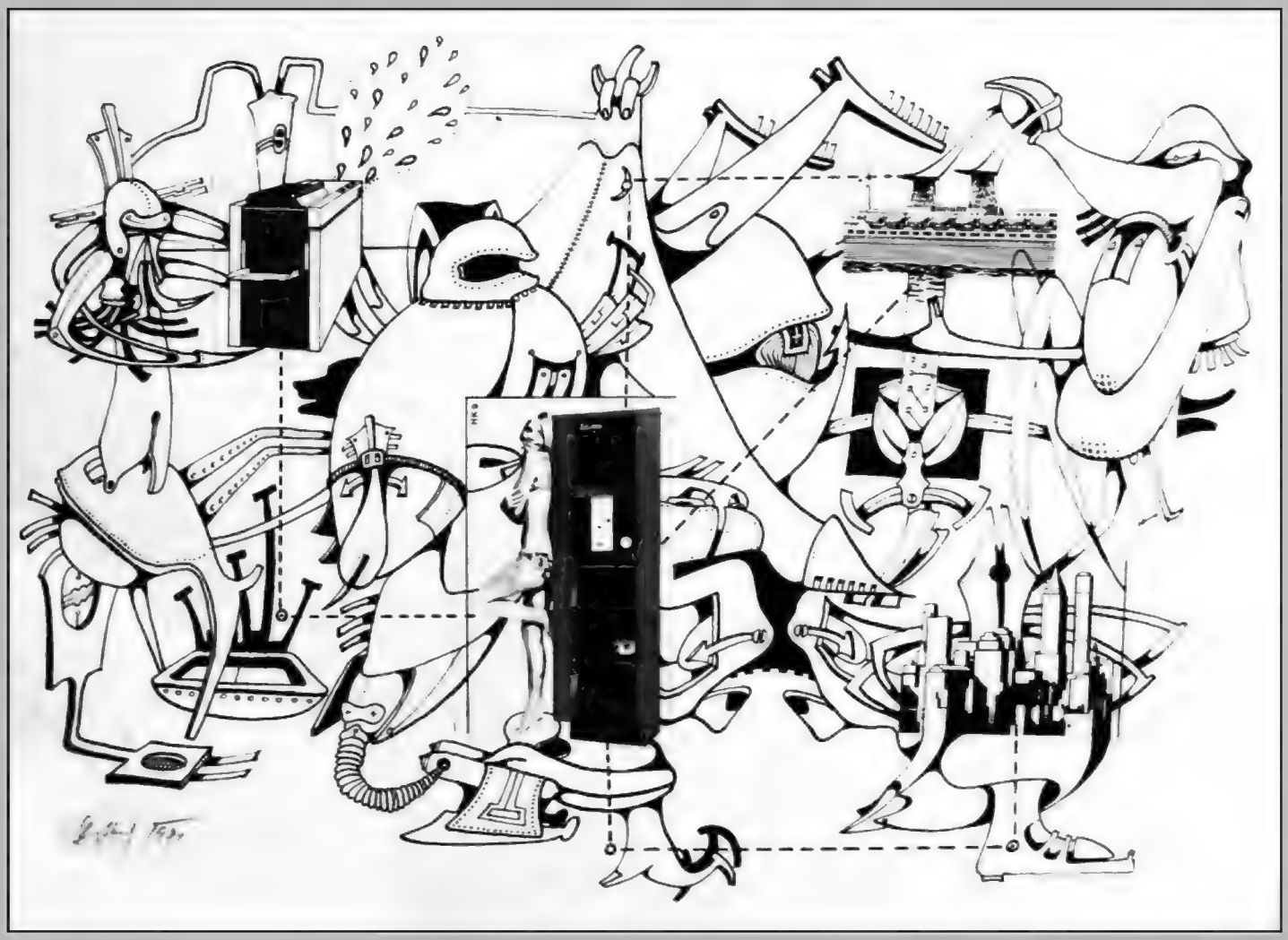

1971 ***Model HK 9 Tritschler***

1970 ***Dům obrácený ke slunci*** **(J. H. Matthews, Imagery of surrealism)**

1971 ***Žena a móda*** **(katalog gal. Triskèle, Paříž)**

Fázované konturáže

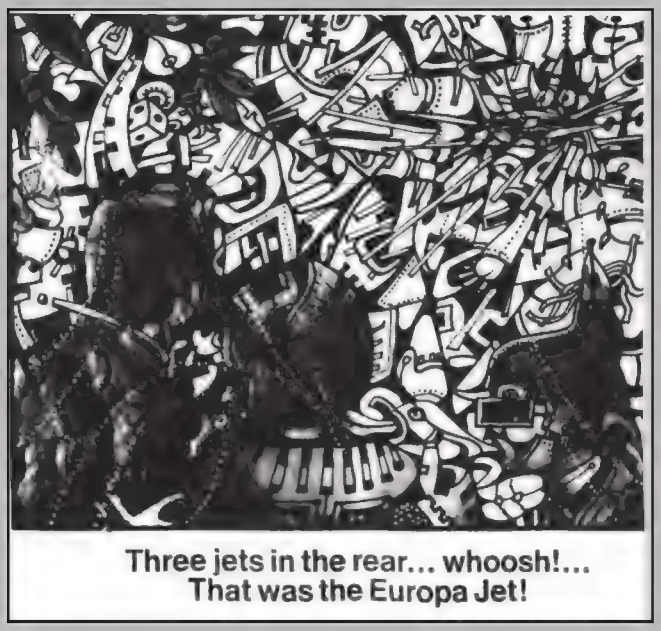

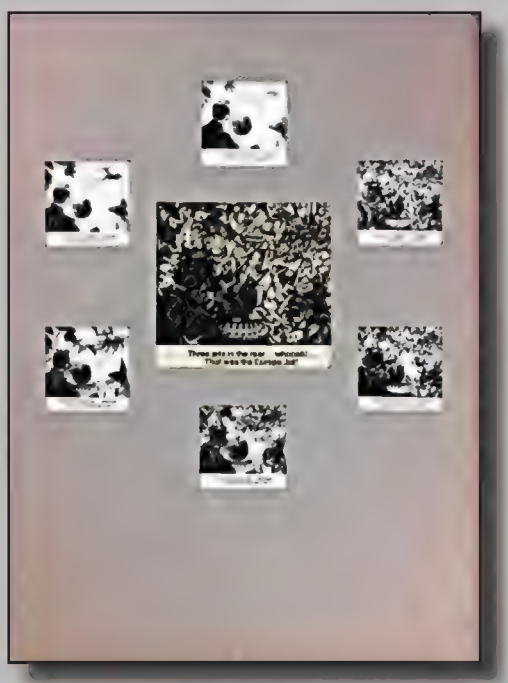

1969 *Three jets...* (Muzeum umění Olomouc)

1969 ***Golf na Havaji***

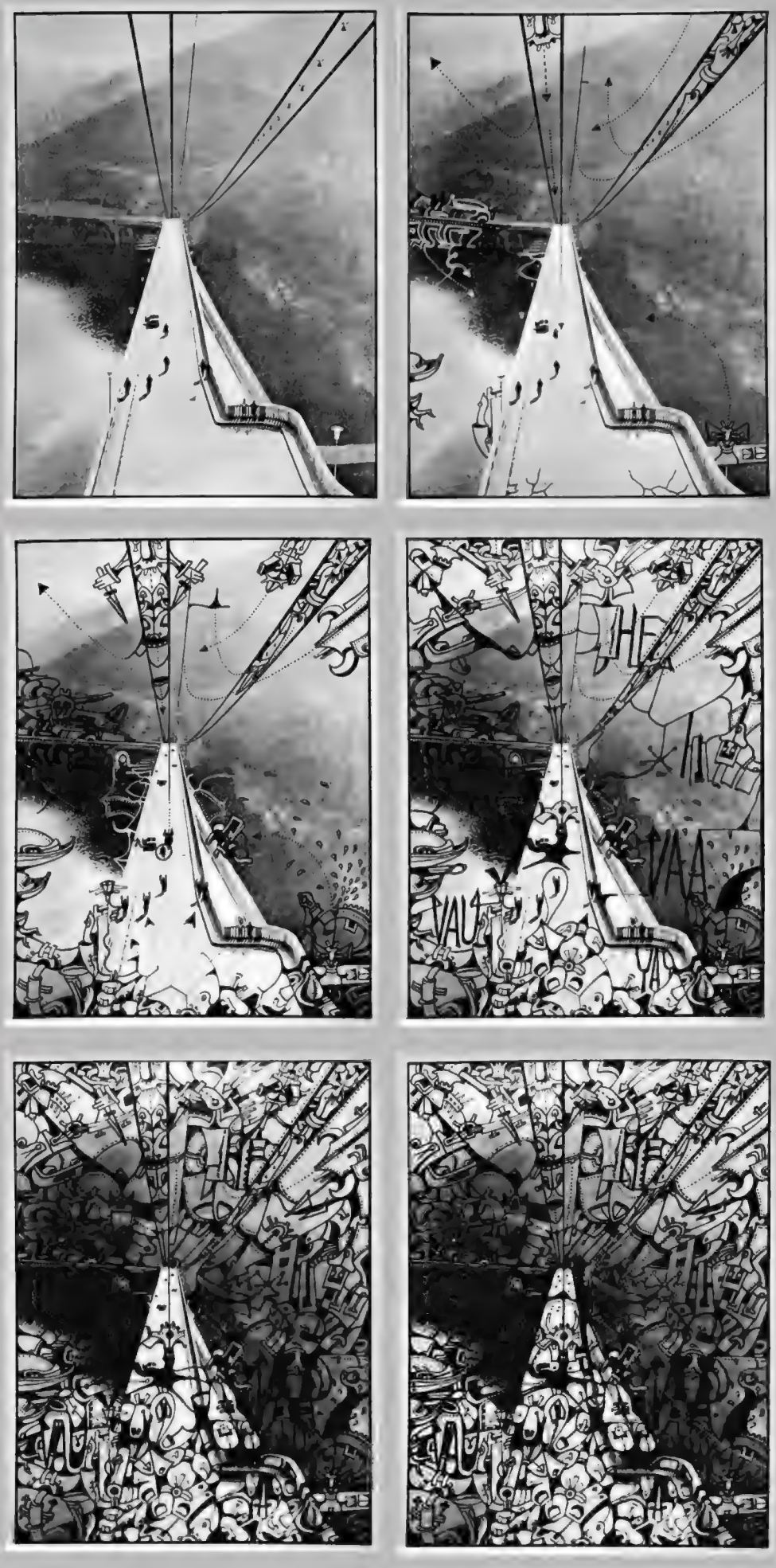

1969 ***Most***

1969 *Technika*

1975 *Polní masturbace*

1969 ***Tmavé sklo***

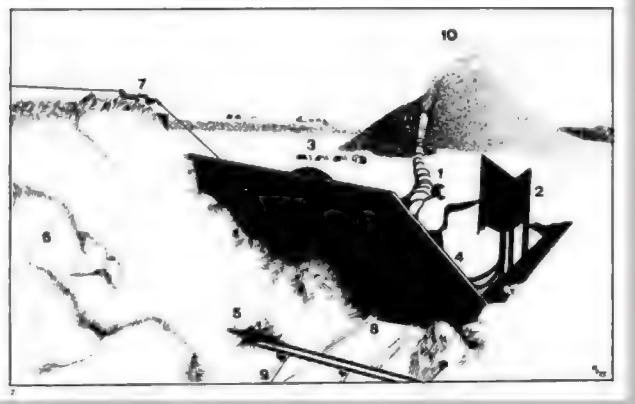

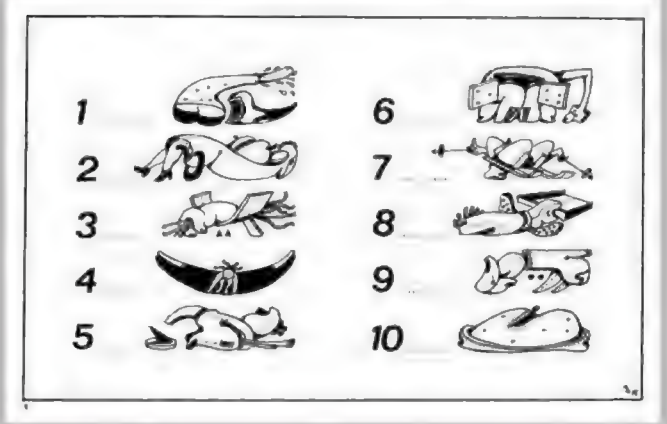

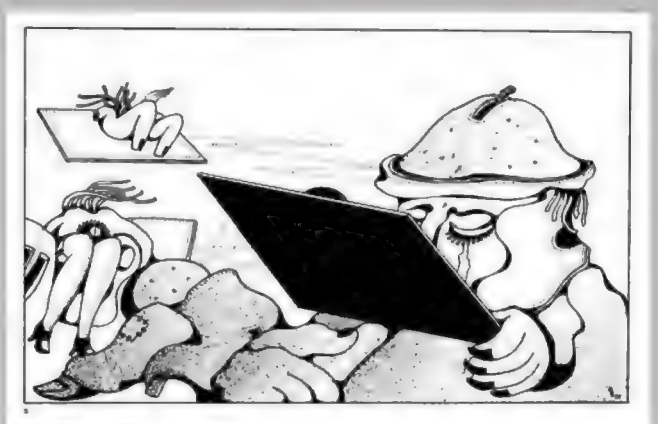

Rovnice

kresby černou tuší

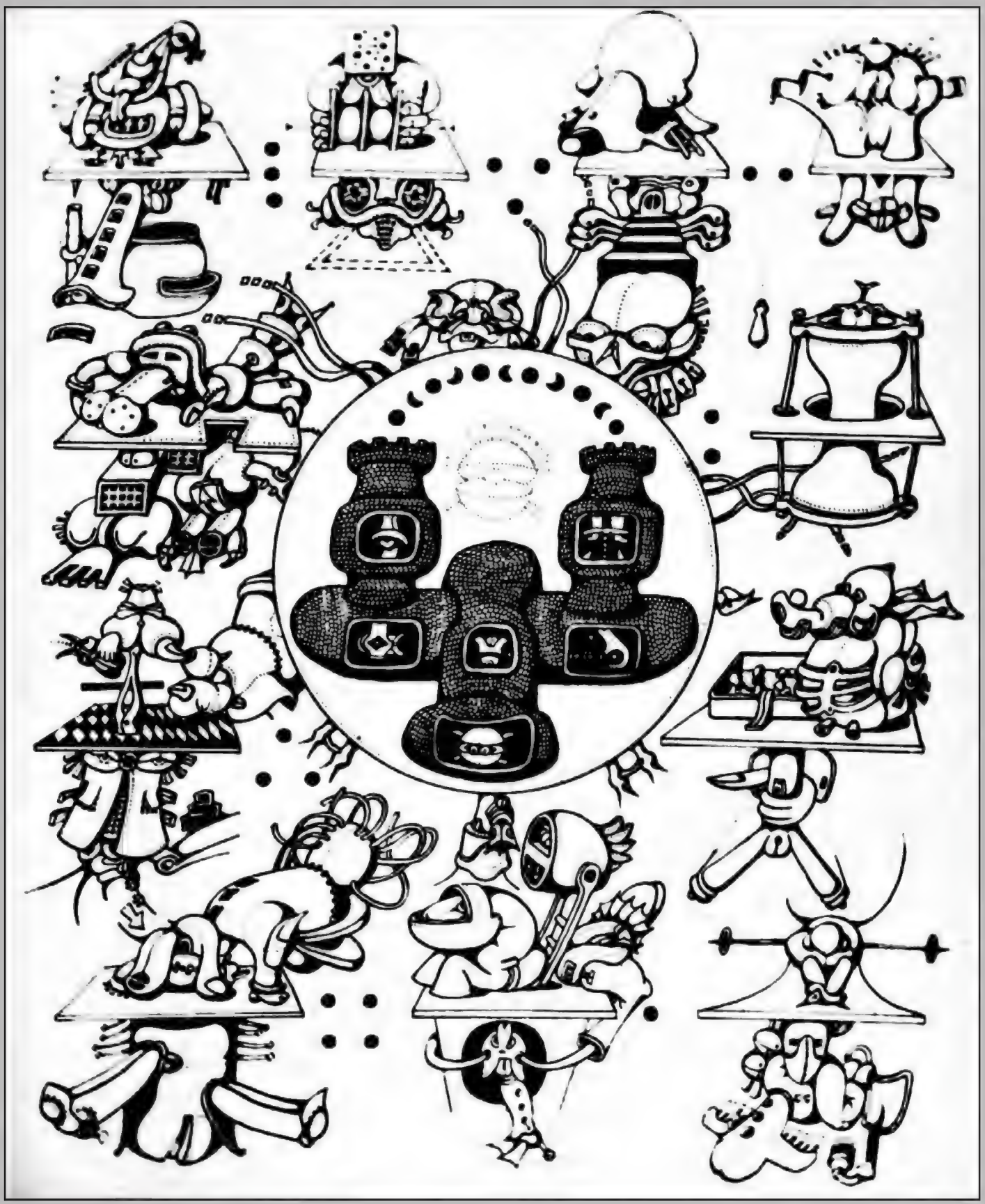

1968-70 ***Athanor***

(sbírka J. Havlíček, Brno)

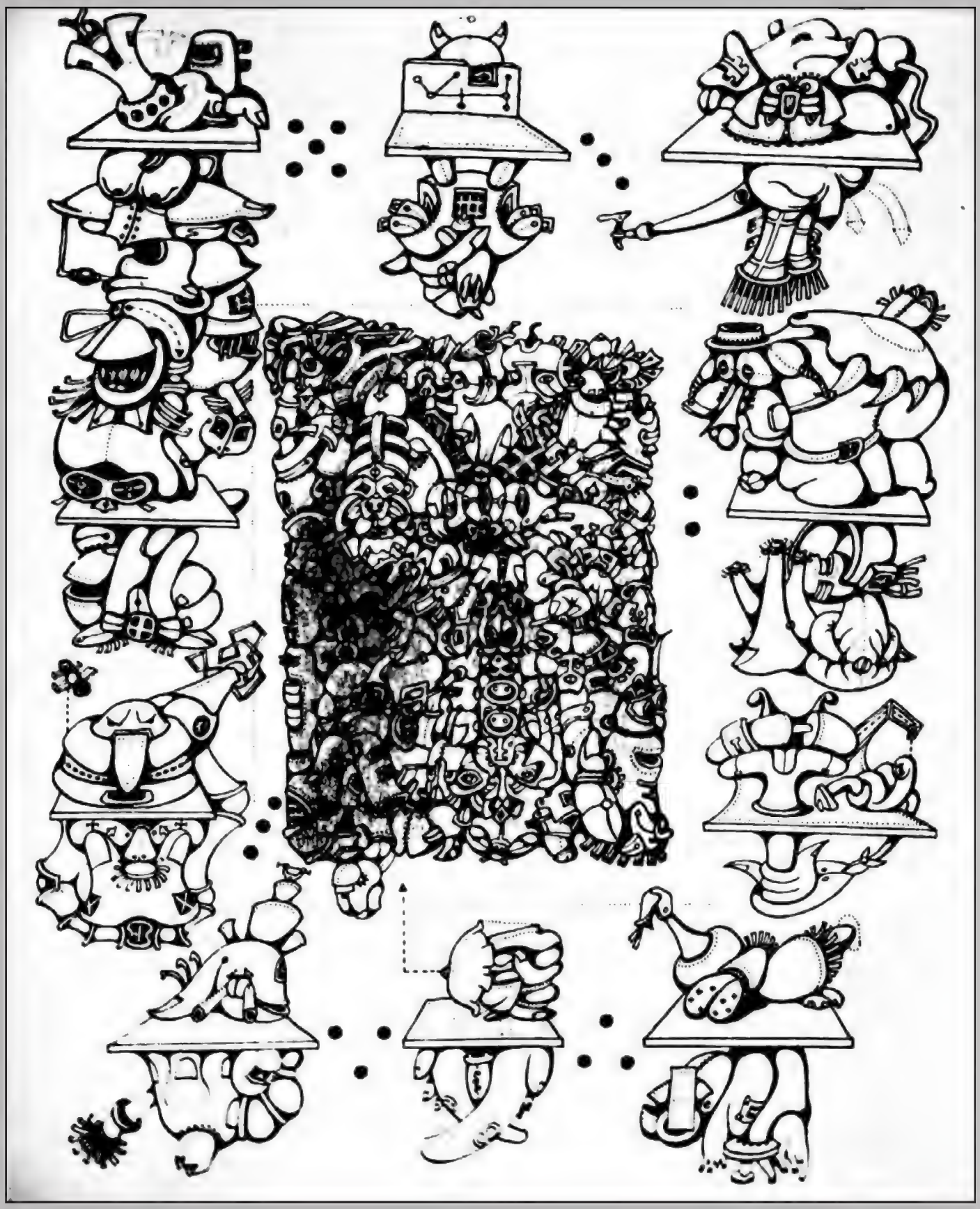

1971 ***Rovnice konturáže***

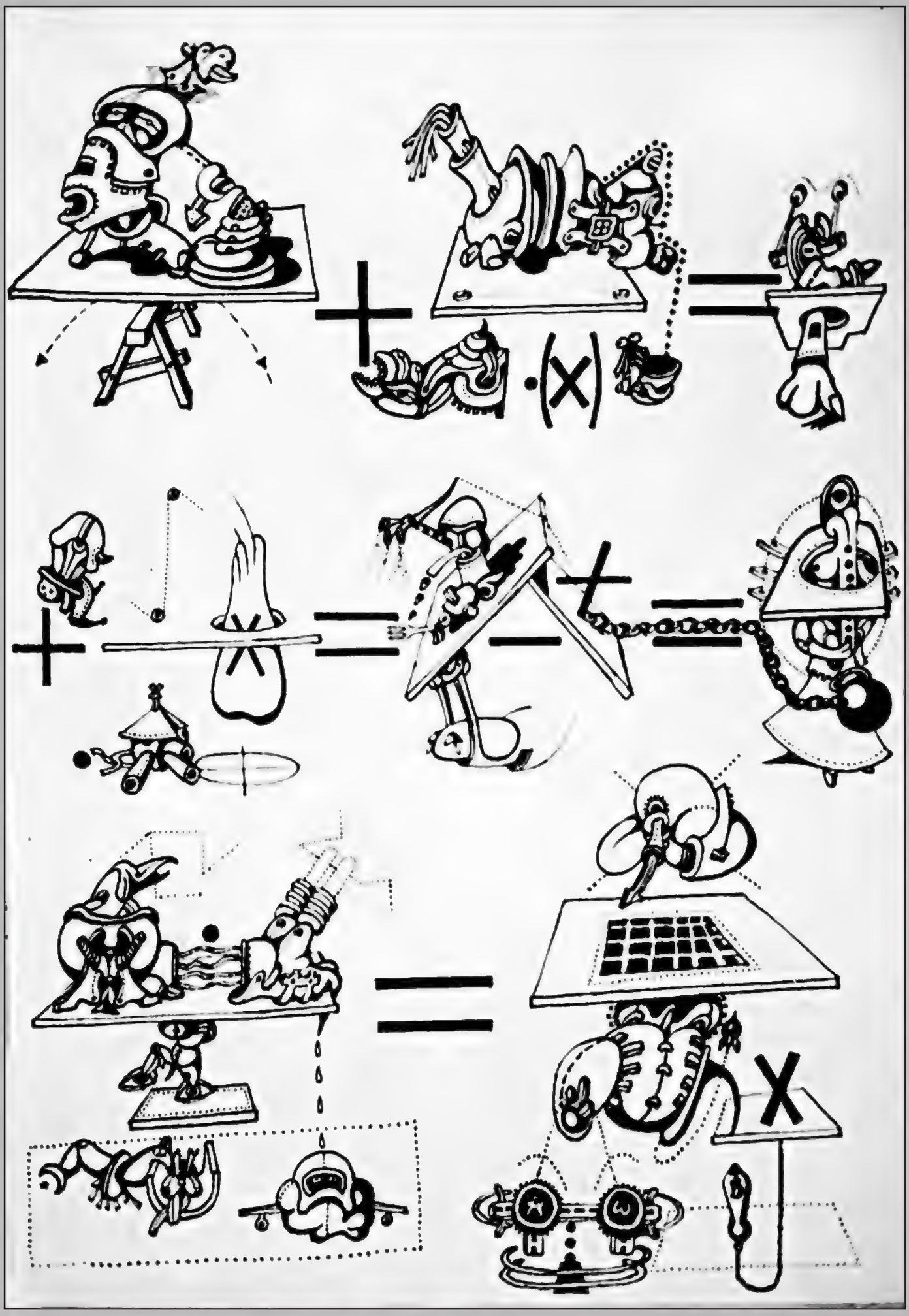

1971 ***Velká rovnice II.***

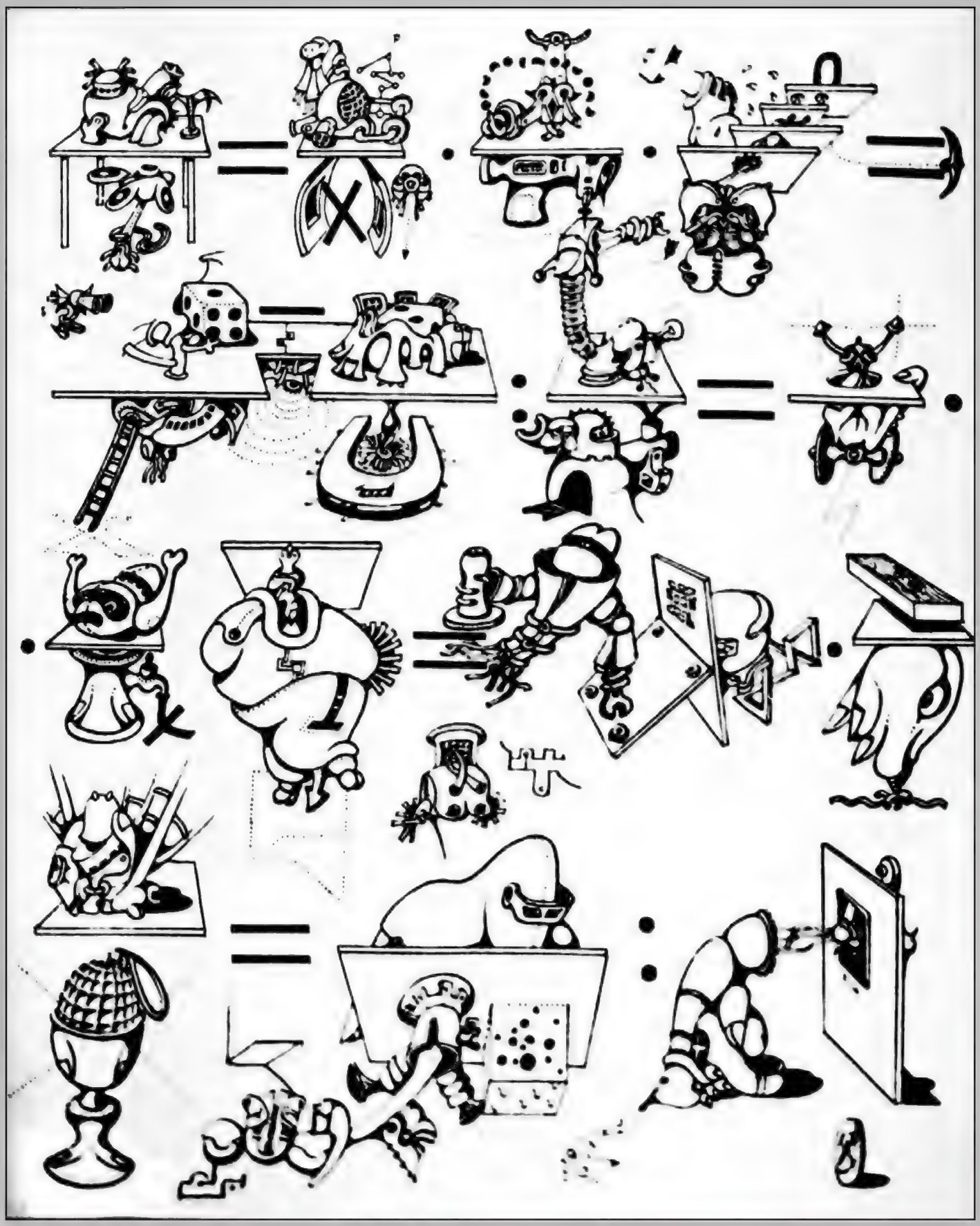

1971 ***Velká rovnice III.***

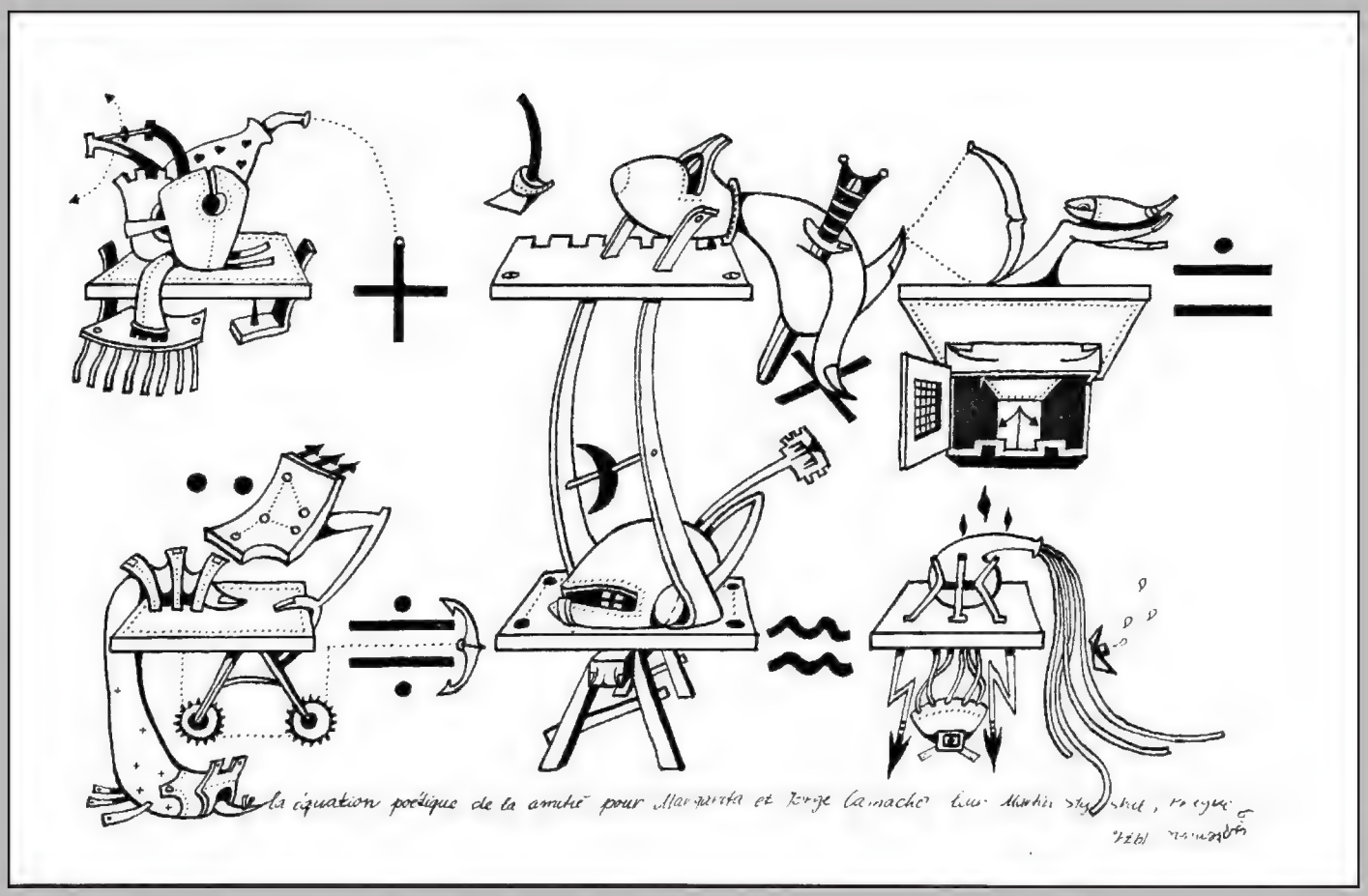

1971 ***Rovnice pro J. a M. Camacho***

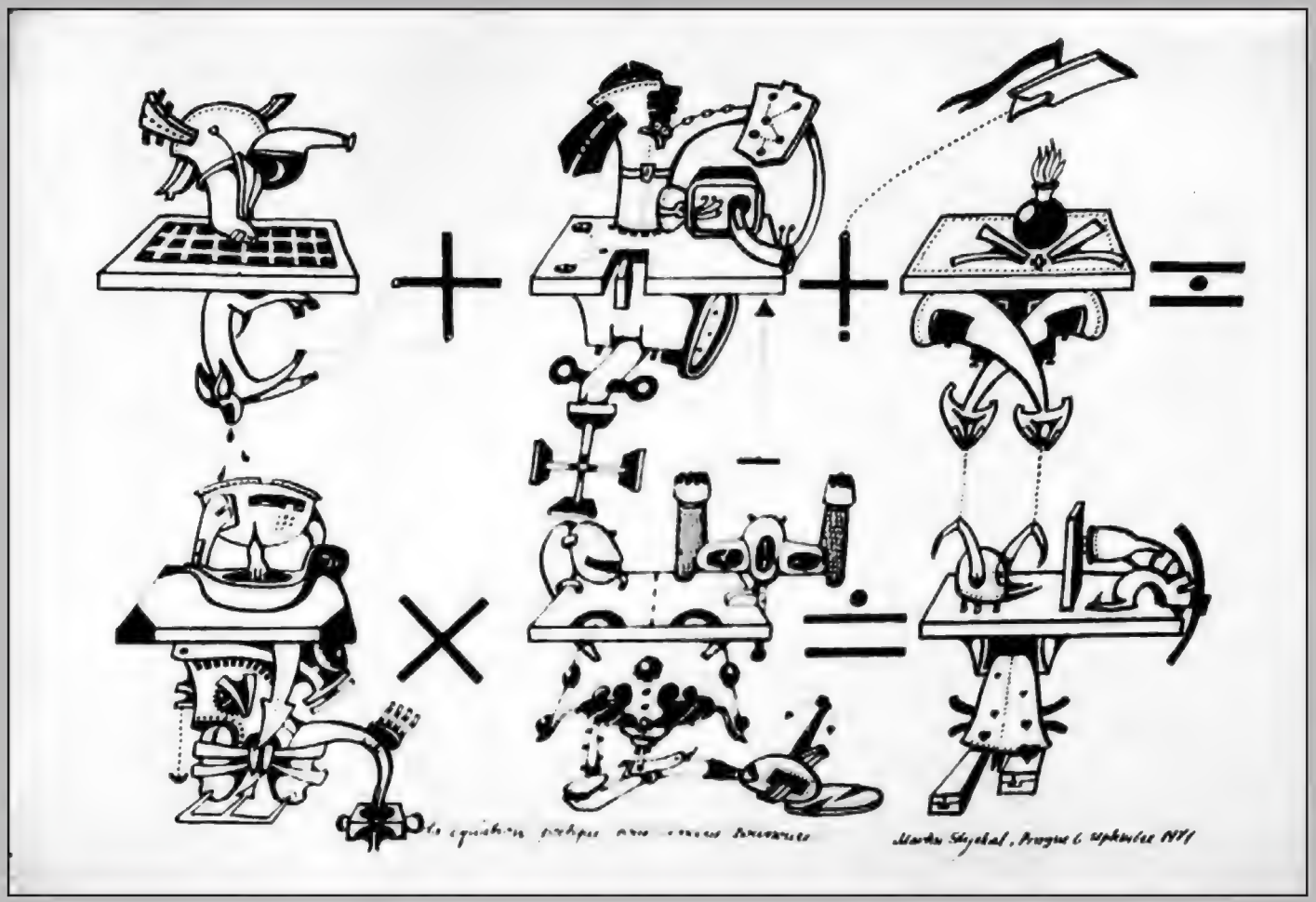

1971 ***Rovnice pro V. Bounoura***

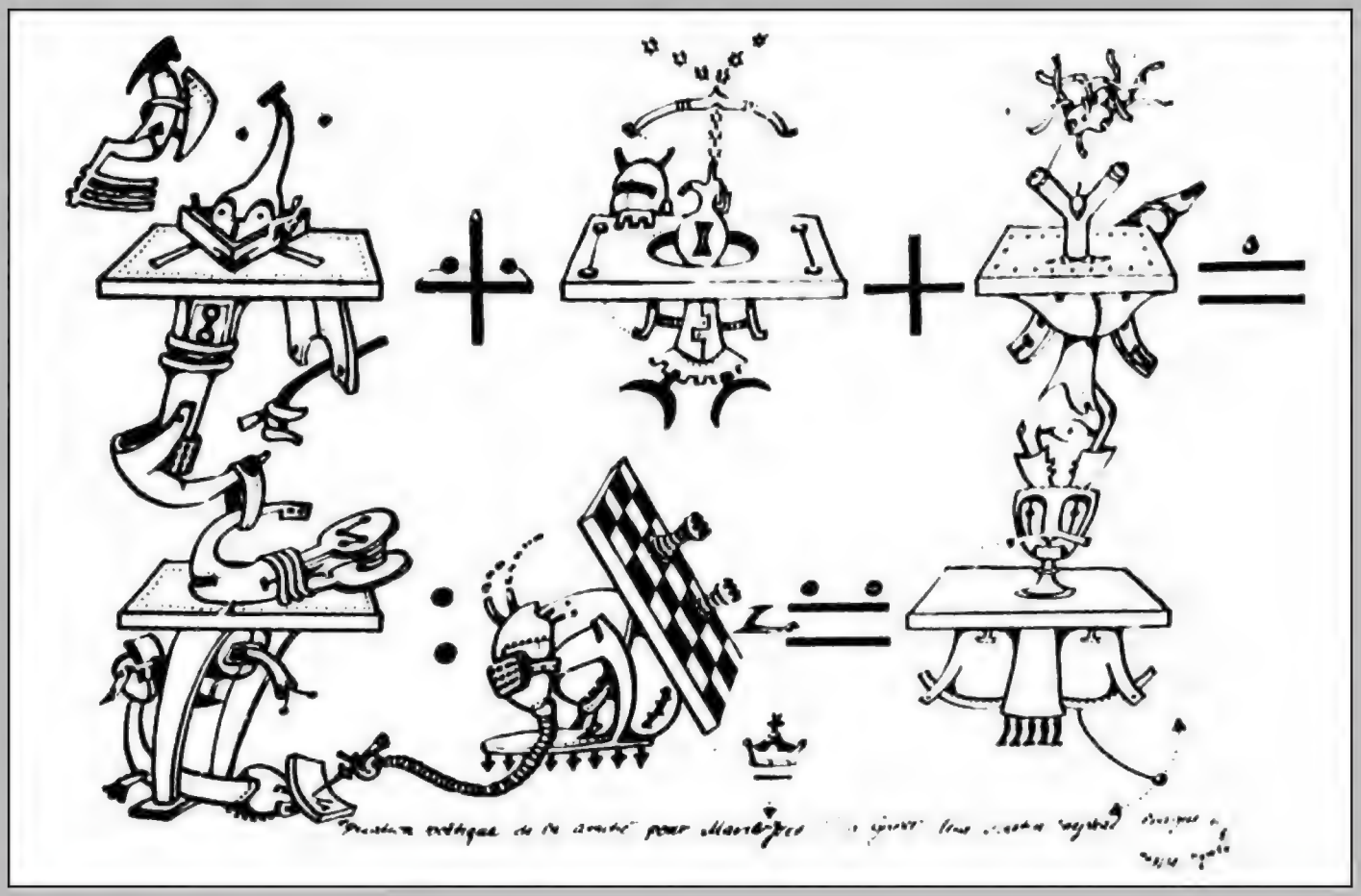

1971 ***Rovnice pro M.-J. a A. Gruger***

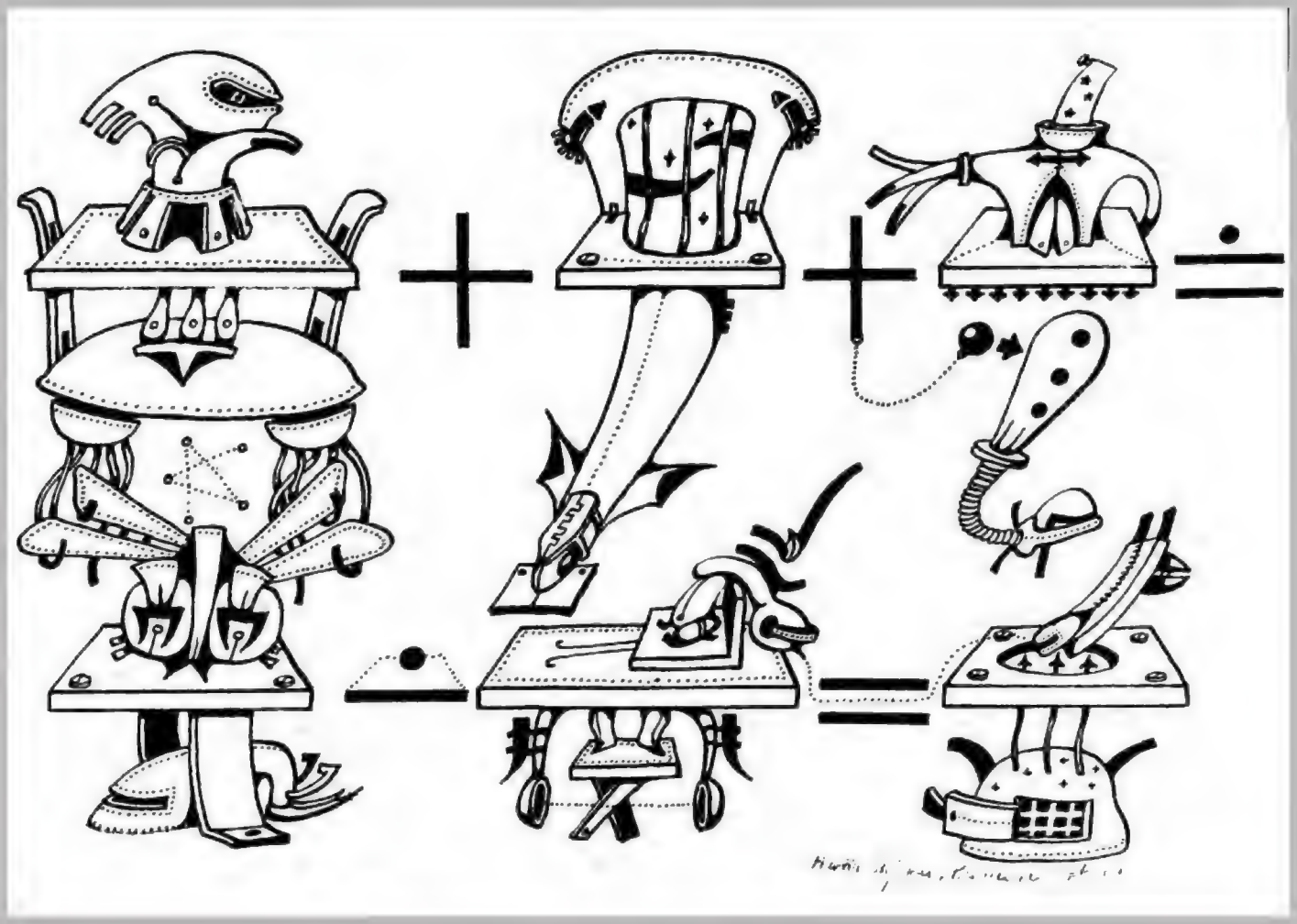

1971 ***Rovnice*** **(obálka katalogu gal. Triskèle, Paříž)**

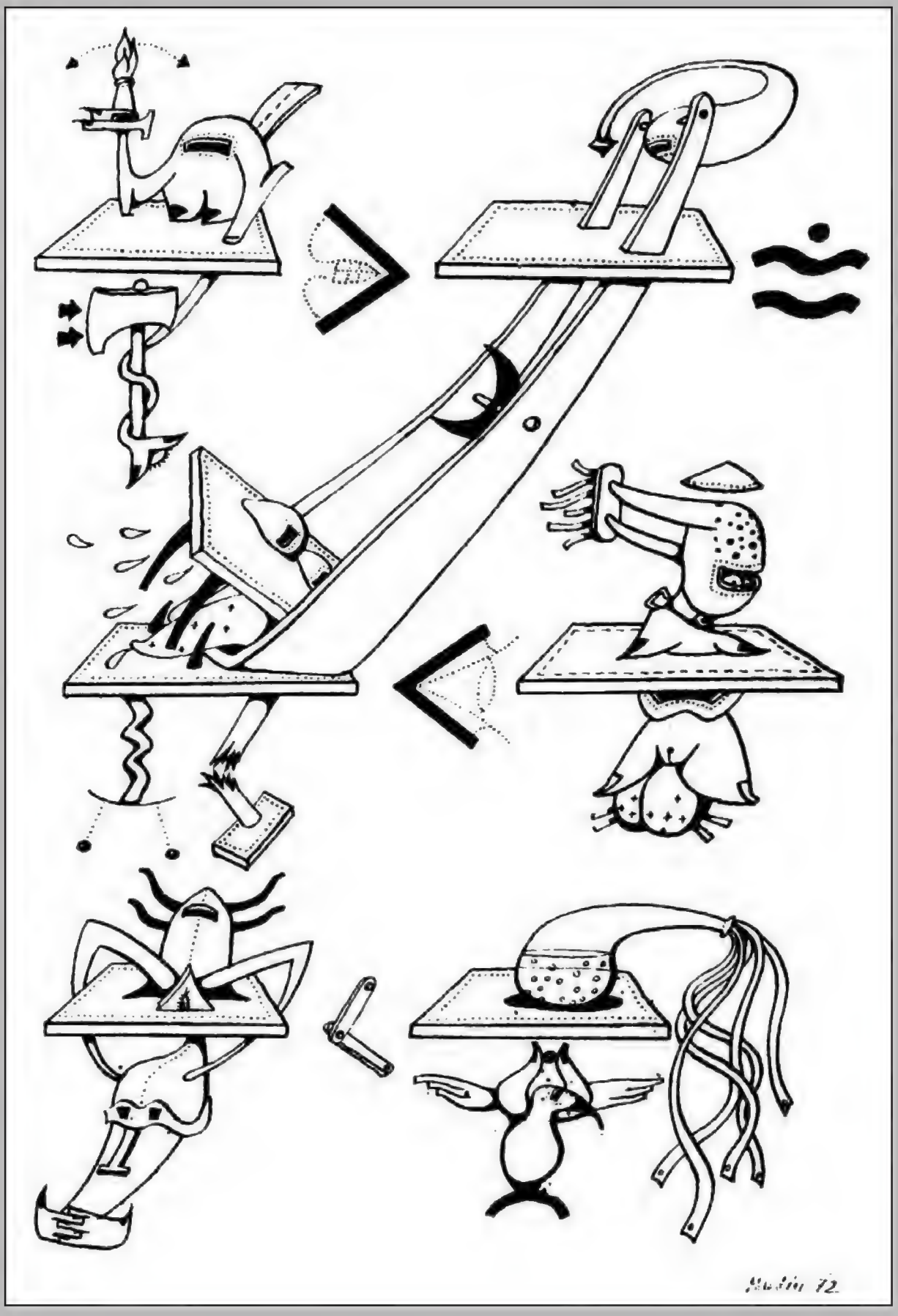

1972 ***Rovnice*** **(z katalogu gal. Triskèle, Paříž)**

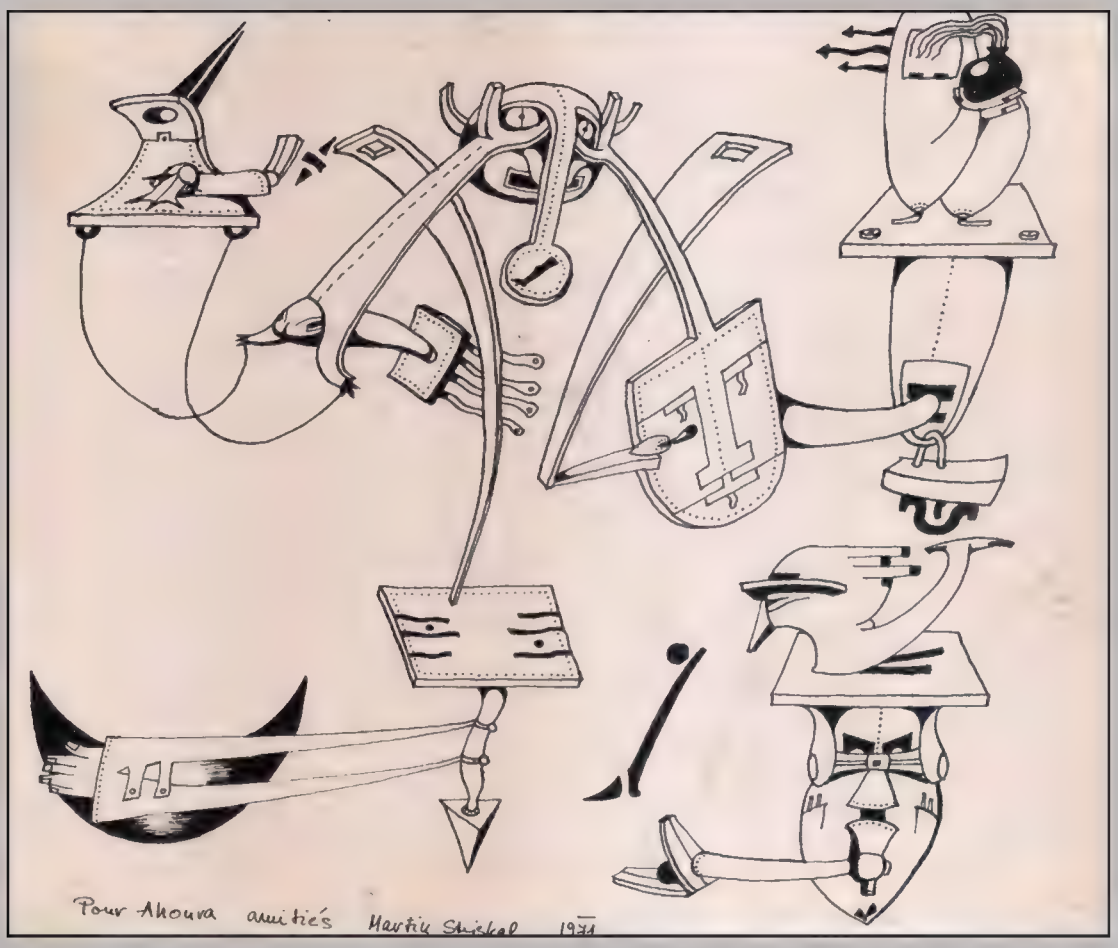

1971 *Rovnice pro A. Toche*

1971 *Reportáž z hemžení,* kresba černou tuší kolorovaná anilinovými barvami

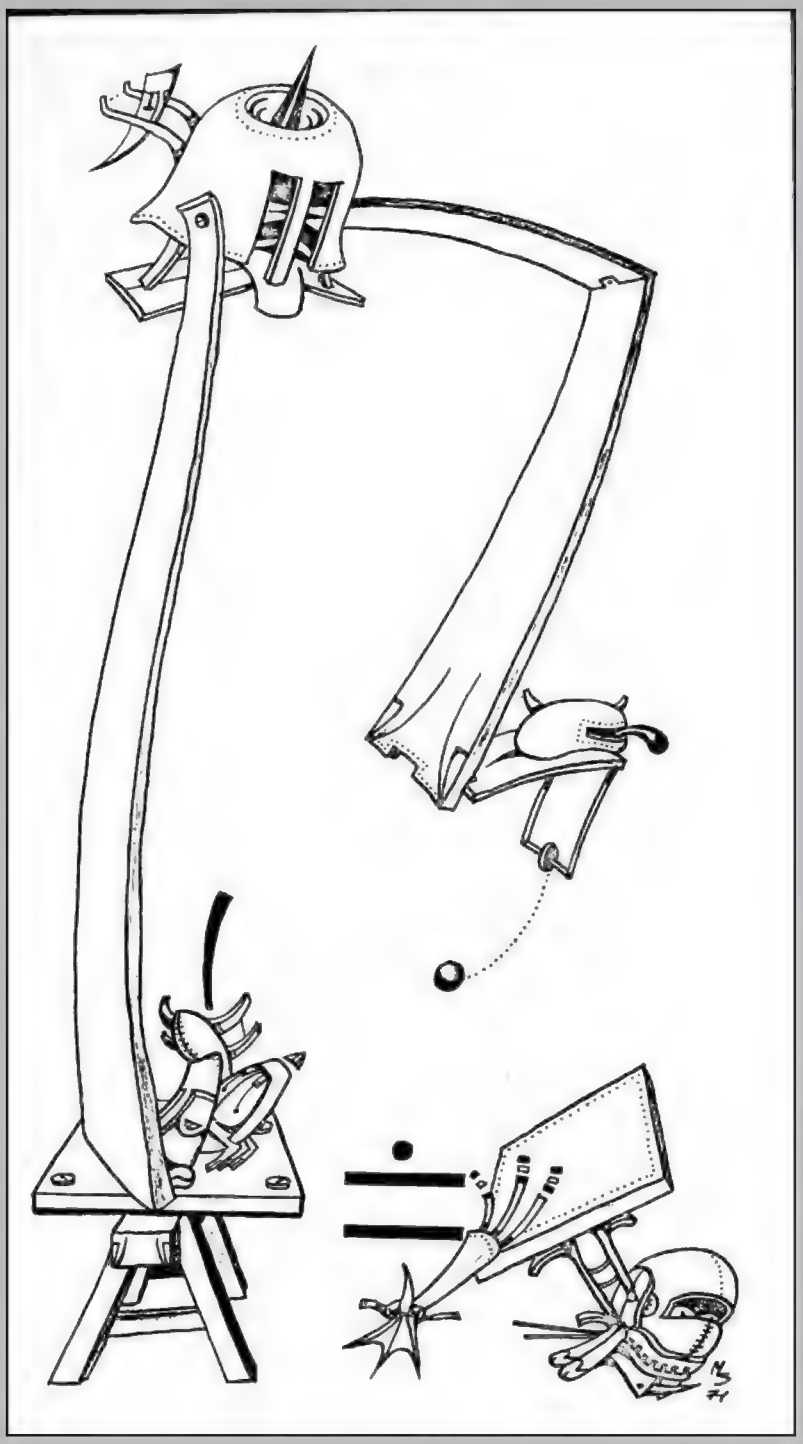

1971 *Rovnice pro BLS*

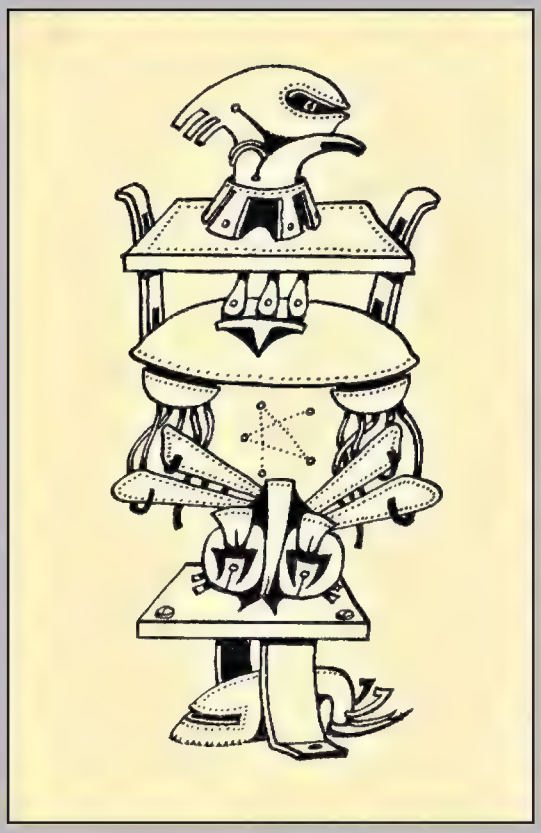

1971 *Zlomky pro The Philosophical Egg*

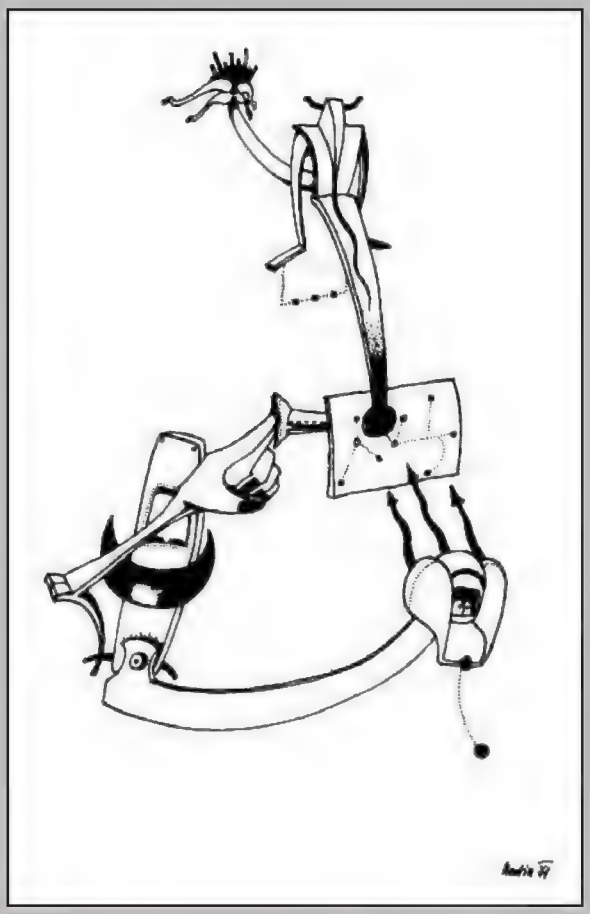

1971 *Kresba* (z katalogu gal. Triskèle, Paříž)

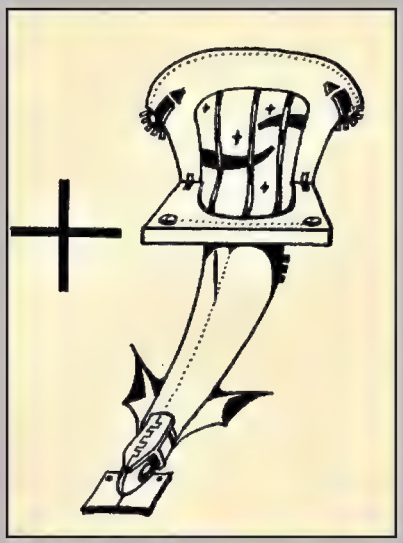

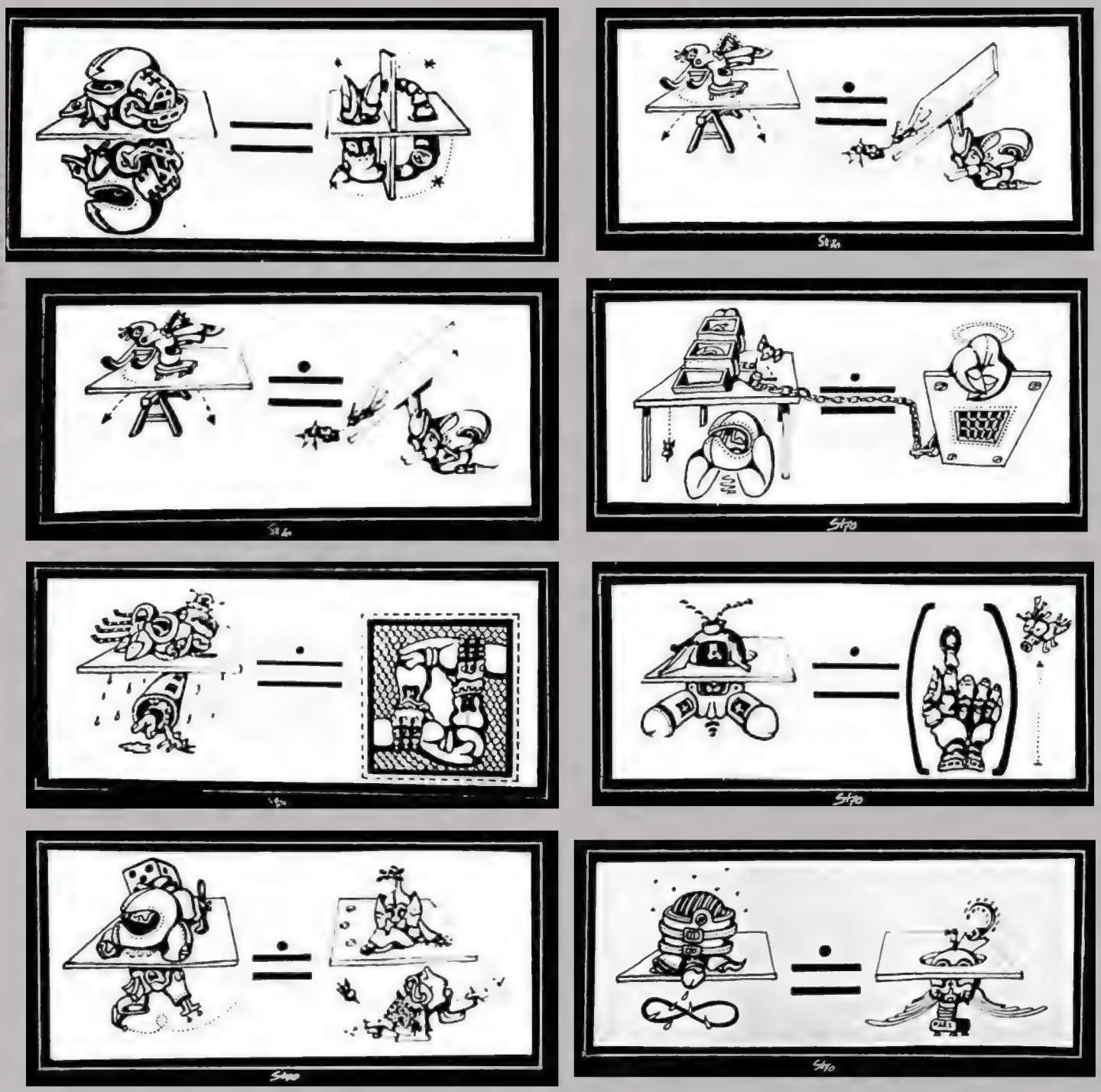

1970 *Počty*, cyklus *Rovnice analogie* **(sbírka A. Vodáková)**

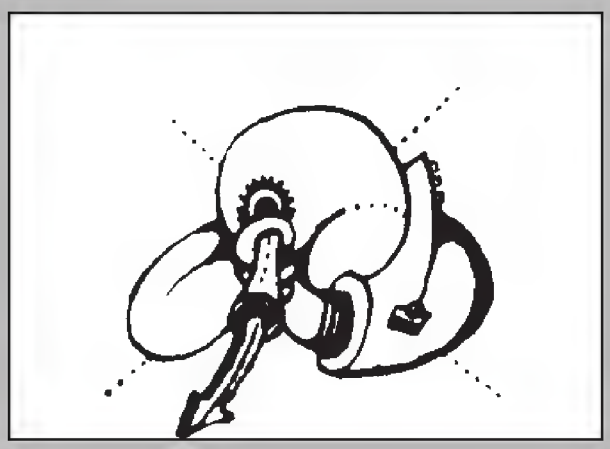

1971

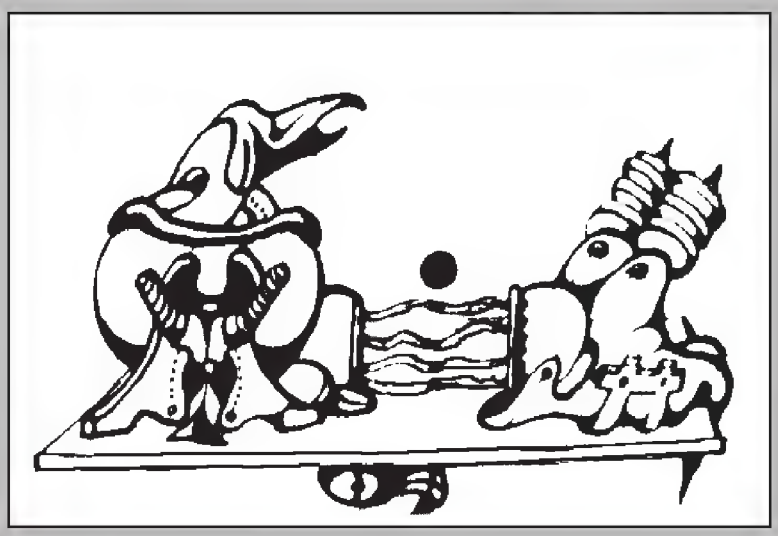

1971

Ping-pong (hra s J. Camachem)

černá tuš, barevné pastelky

I.

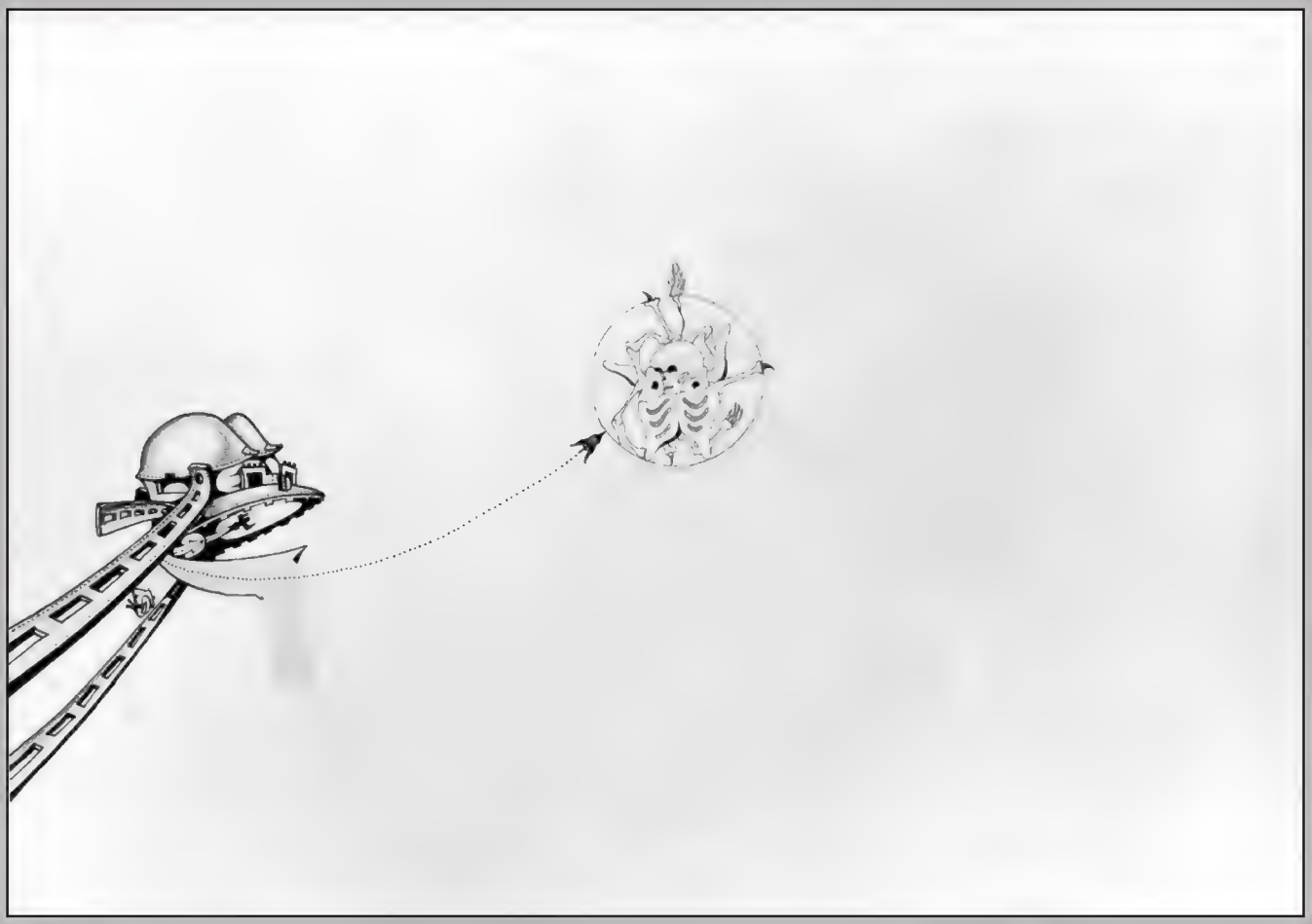

II.

III.

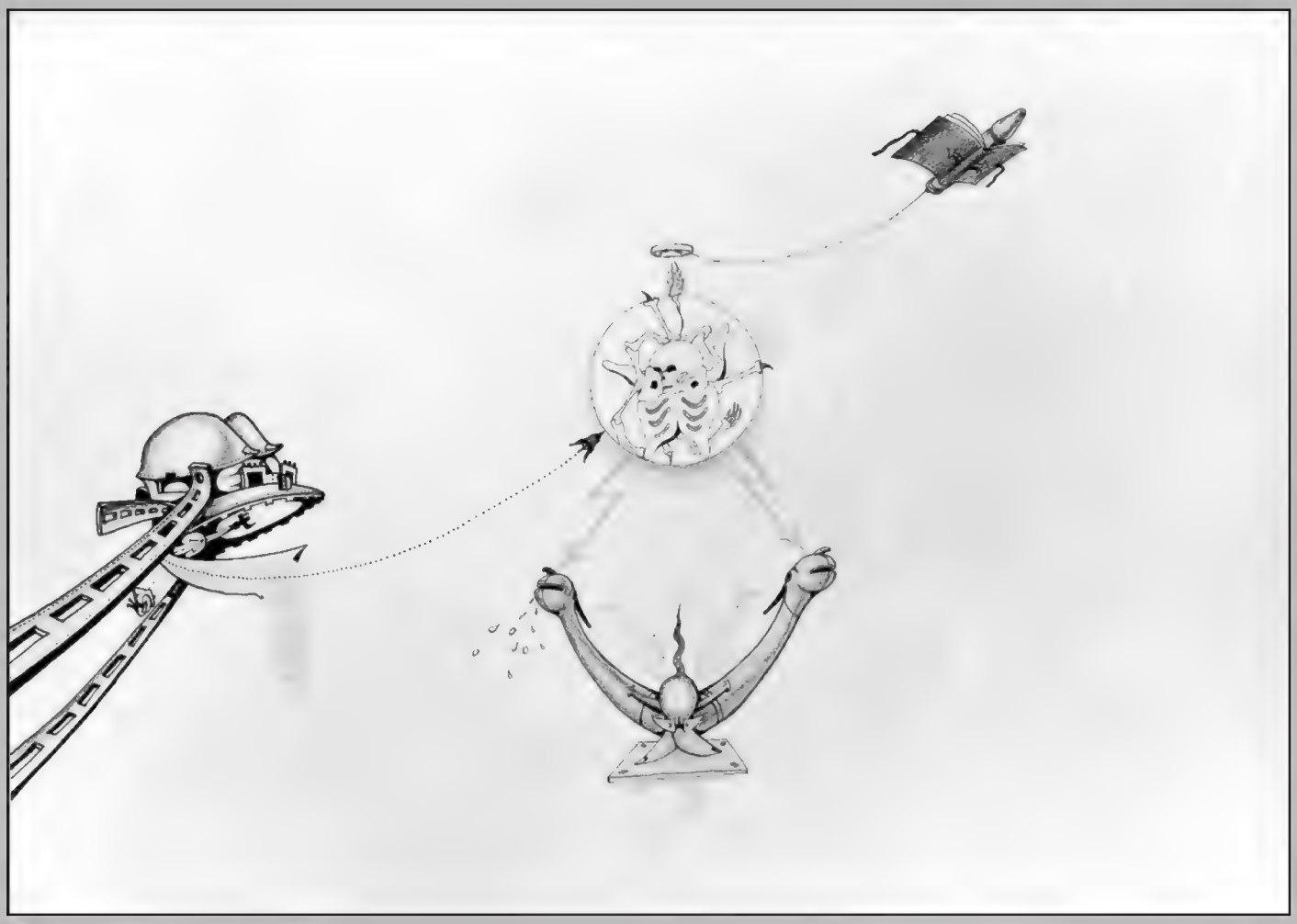

IV.

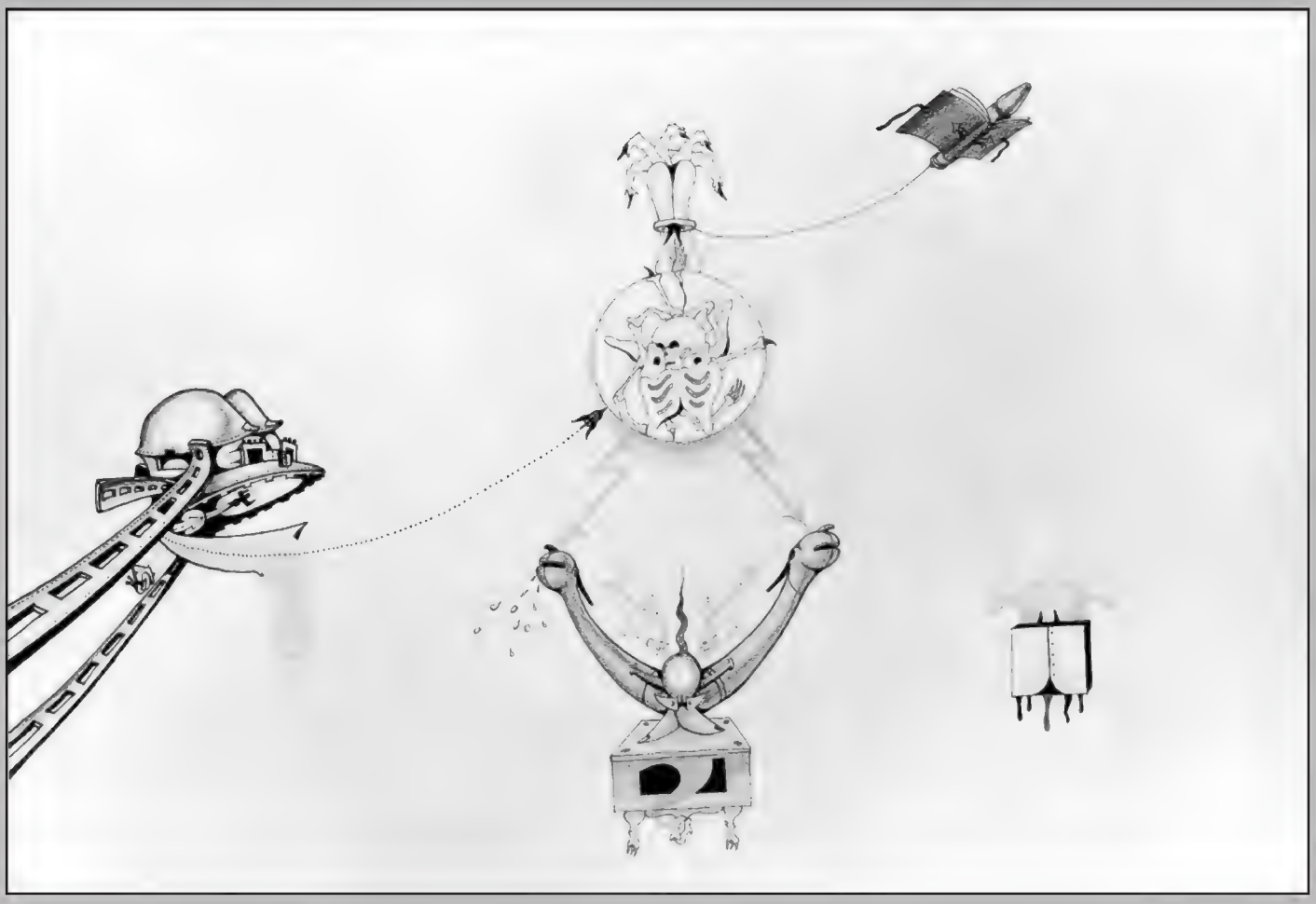

I.

II.

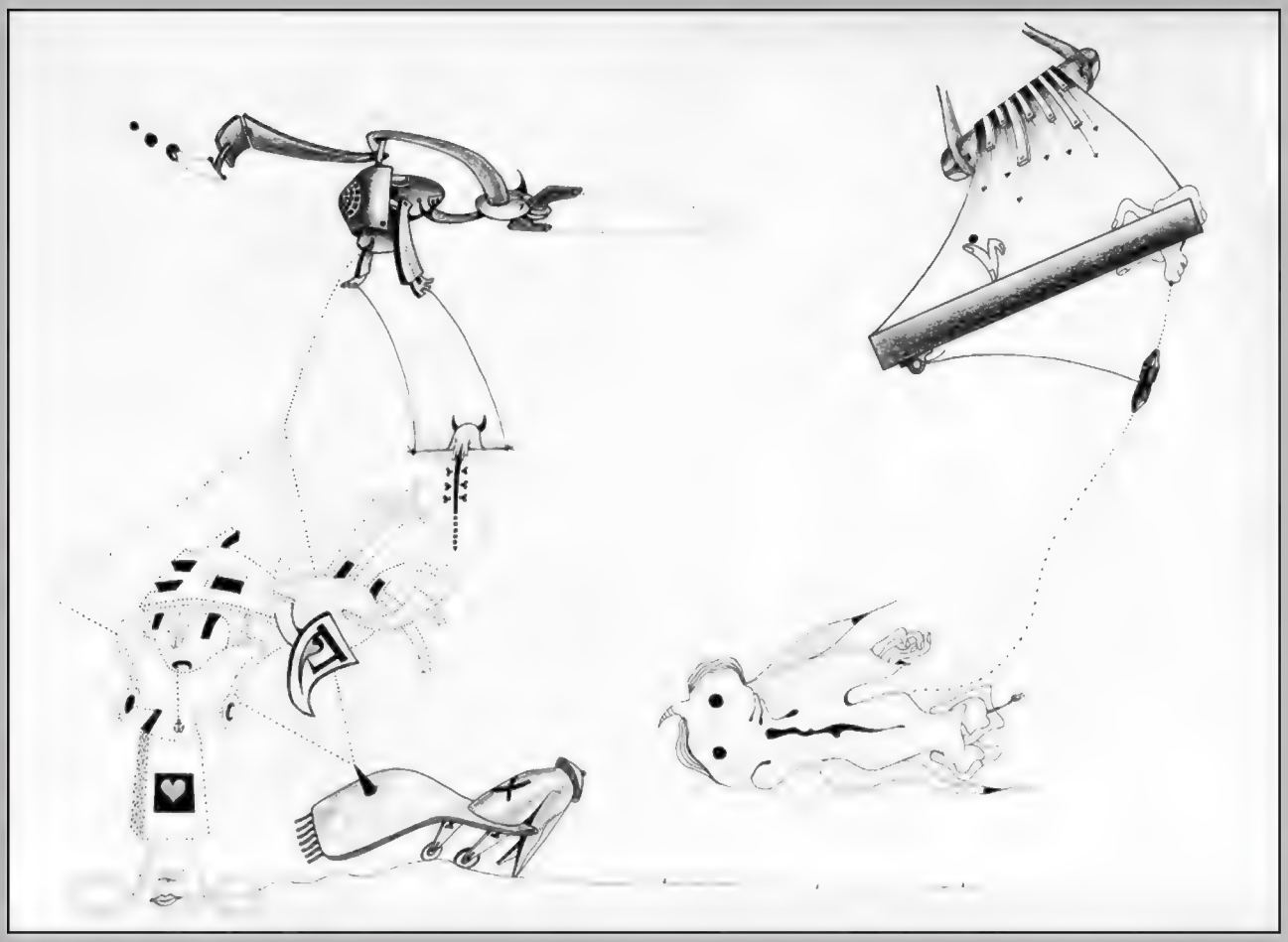

III.

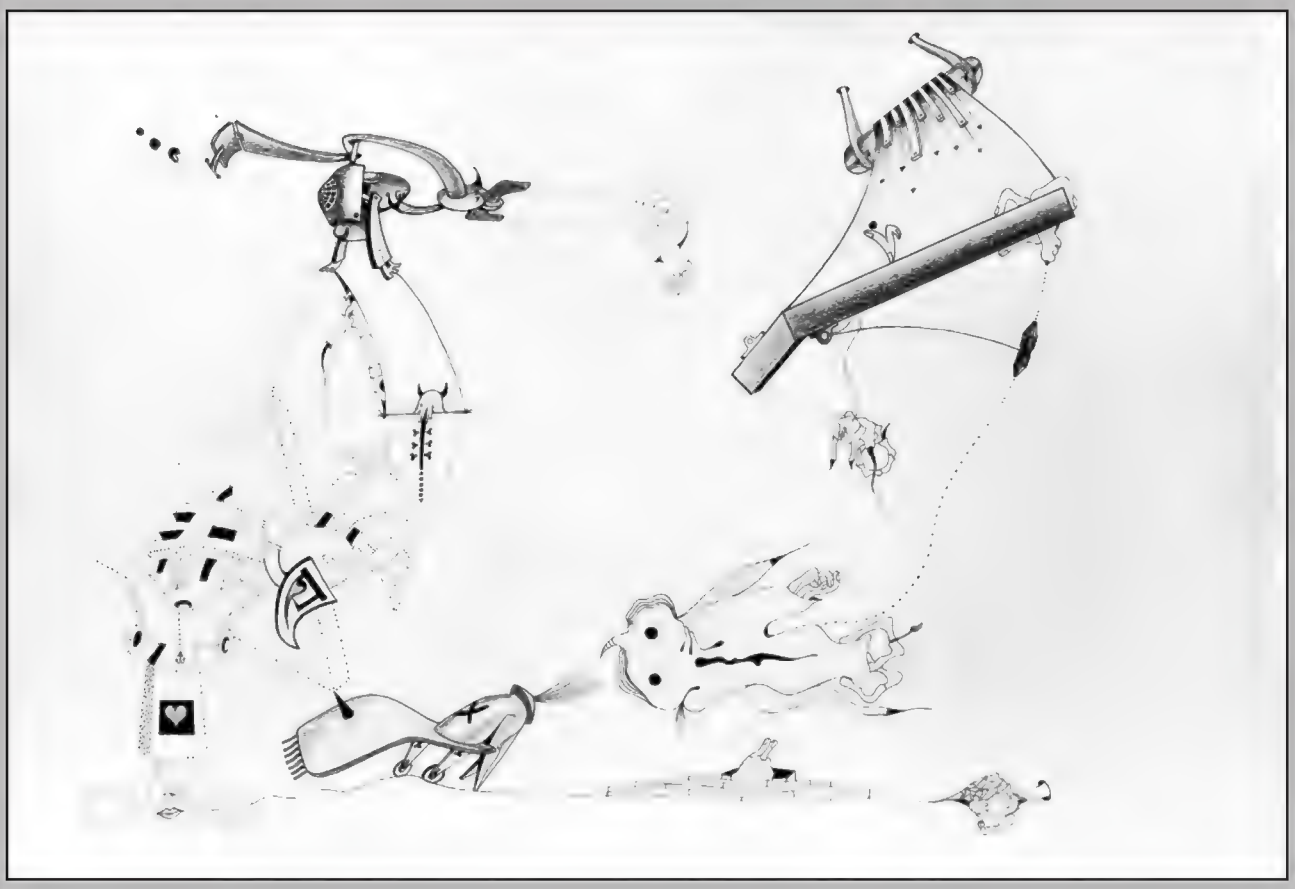

IV.

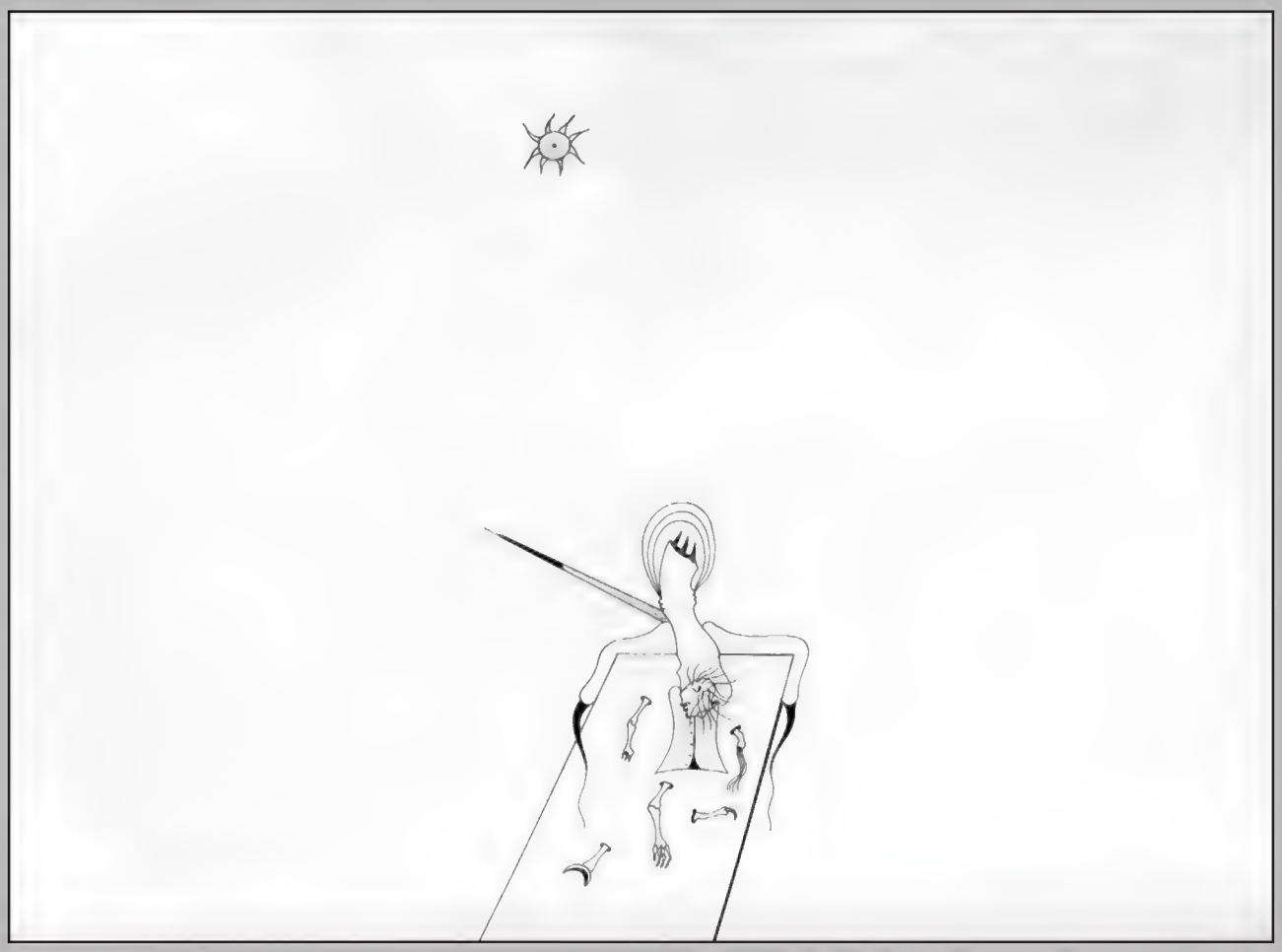

I.

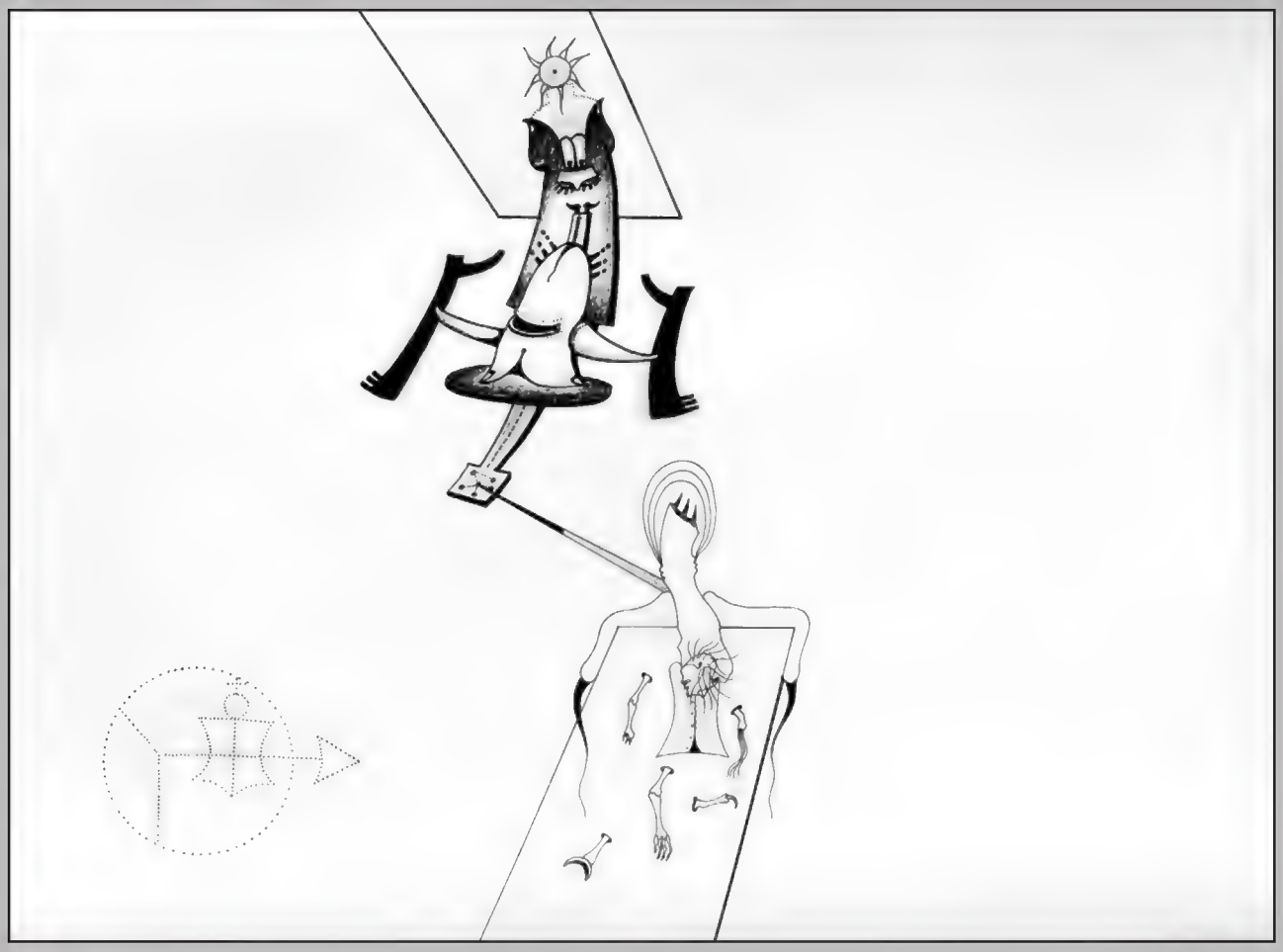

II.

III.

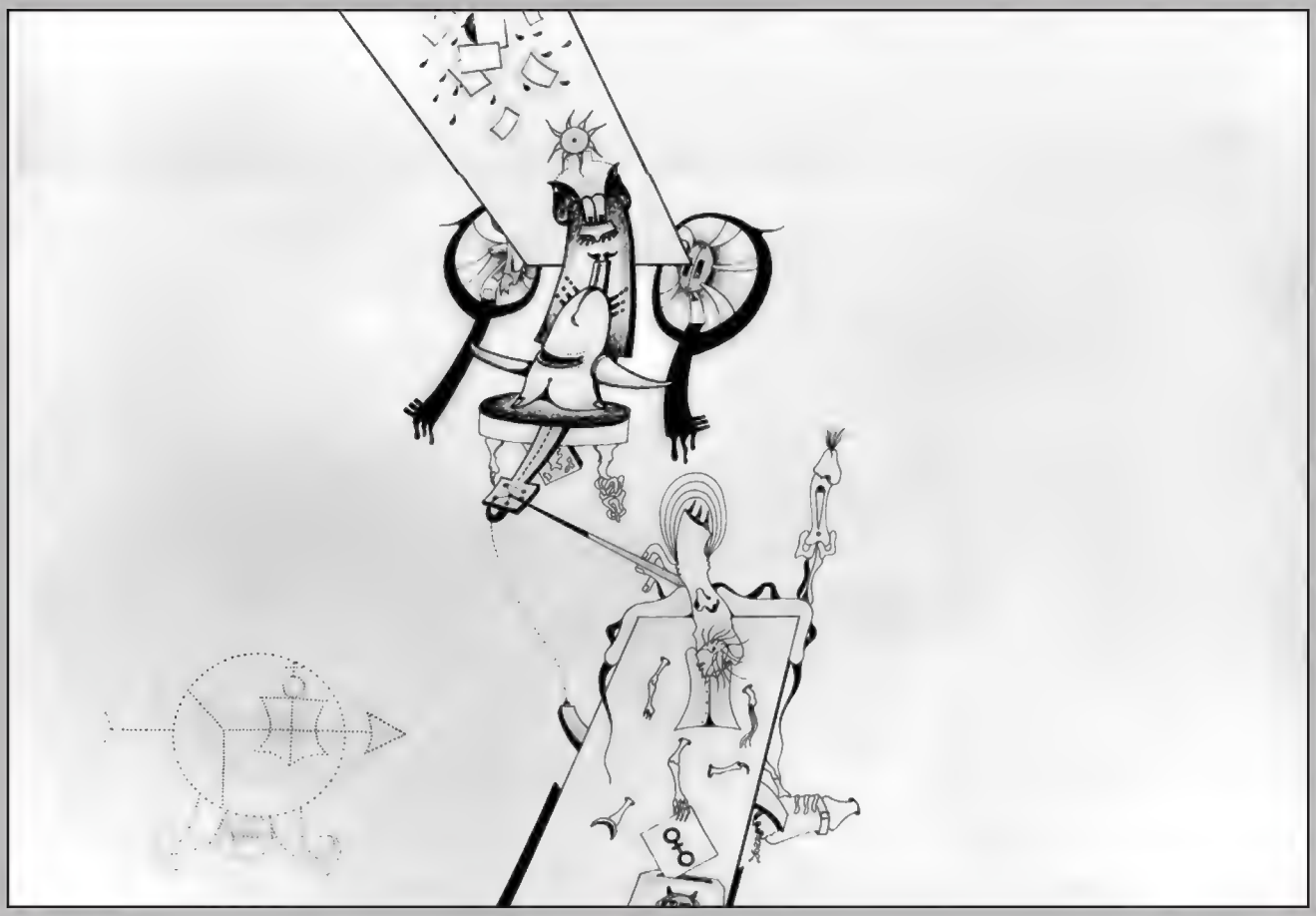

IV.

I.

II.

MAKe nosTrum

III.

IV.

Leptomanie

***Obrazová interpretace*: kresba asfaltovým krytem s následným vyleptáním do zinkových novinových štočků**

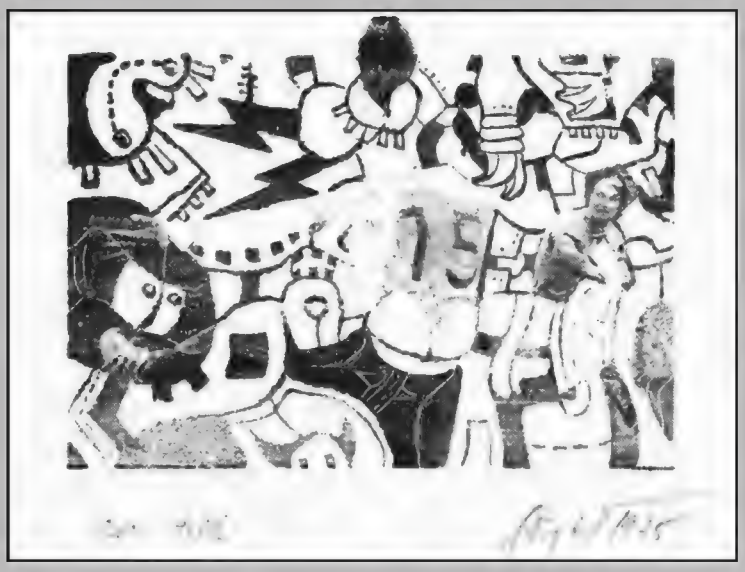

1975 *Číslo 75*, leptomanie

1978 *Křik*, Frontispice ke sbírce P. Řezníčka *Maso pod hromadou*

1975 *Poetická rozmluva*, leptomanie

MAKc nosTrum

1975 *Podezřívavý rozhovor,* leptomanie

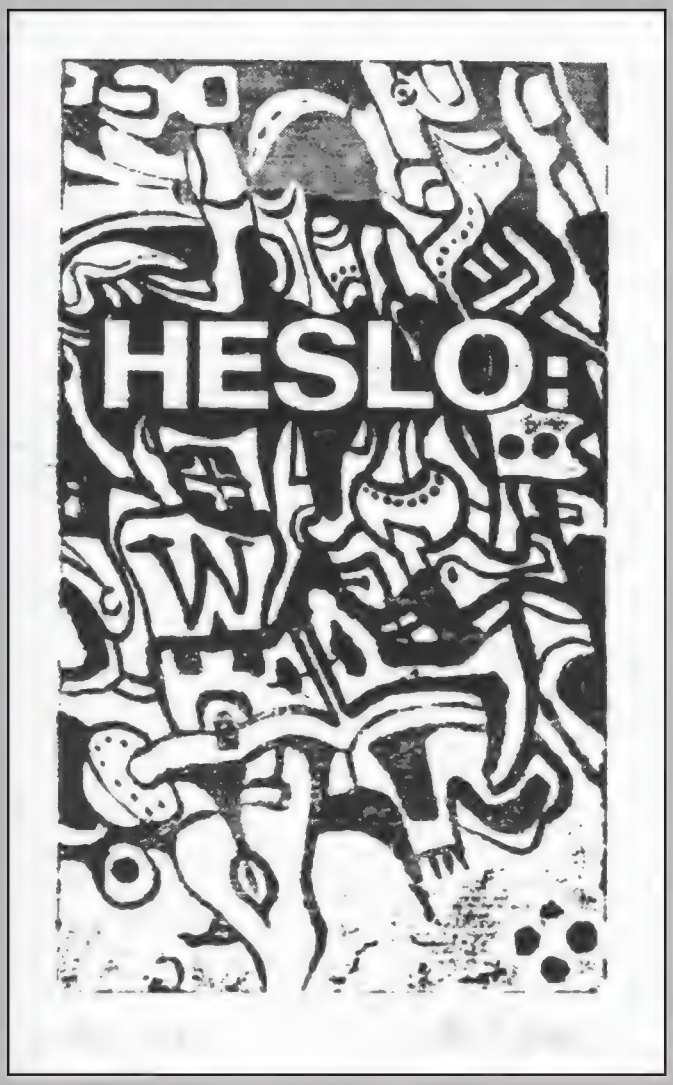

1975 *Heslo,* leptomanie

1978 *Kukač,* leptomanie

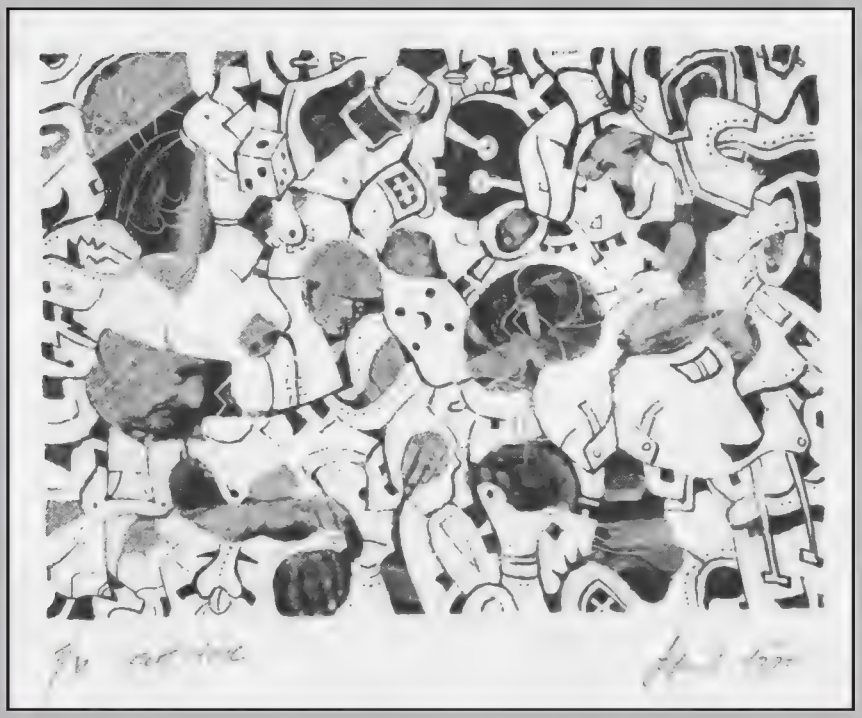

1975 *Šrotiště,* leptomanie

Volné kresby

70-80. léta

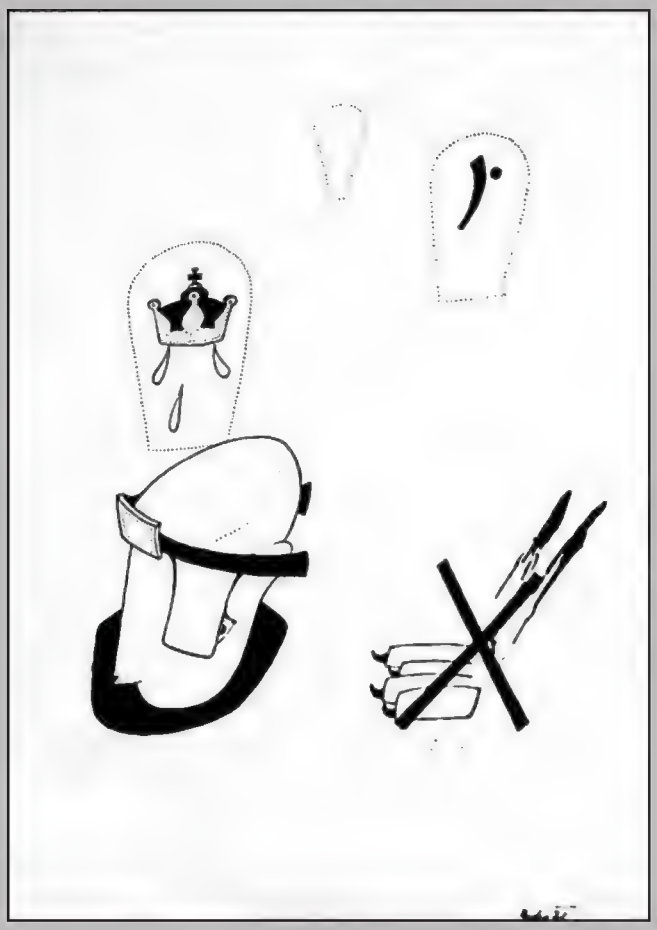

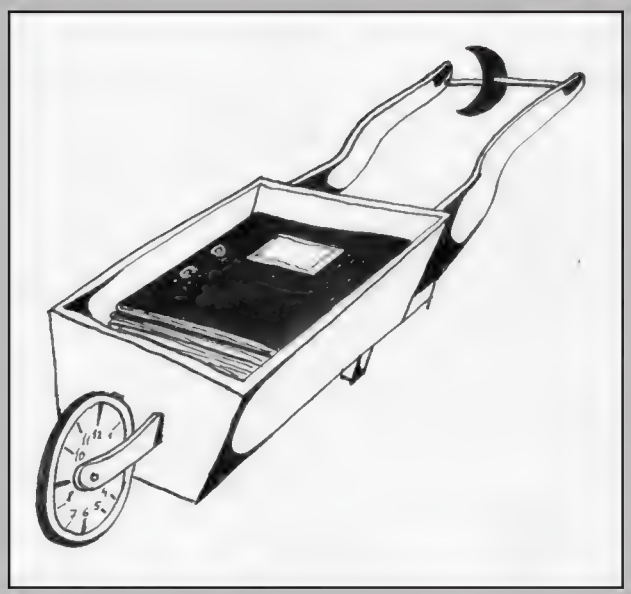

Kolečko, **(návrh schránky na skupinový sborník)**

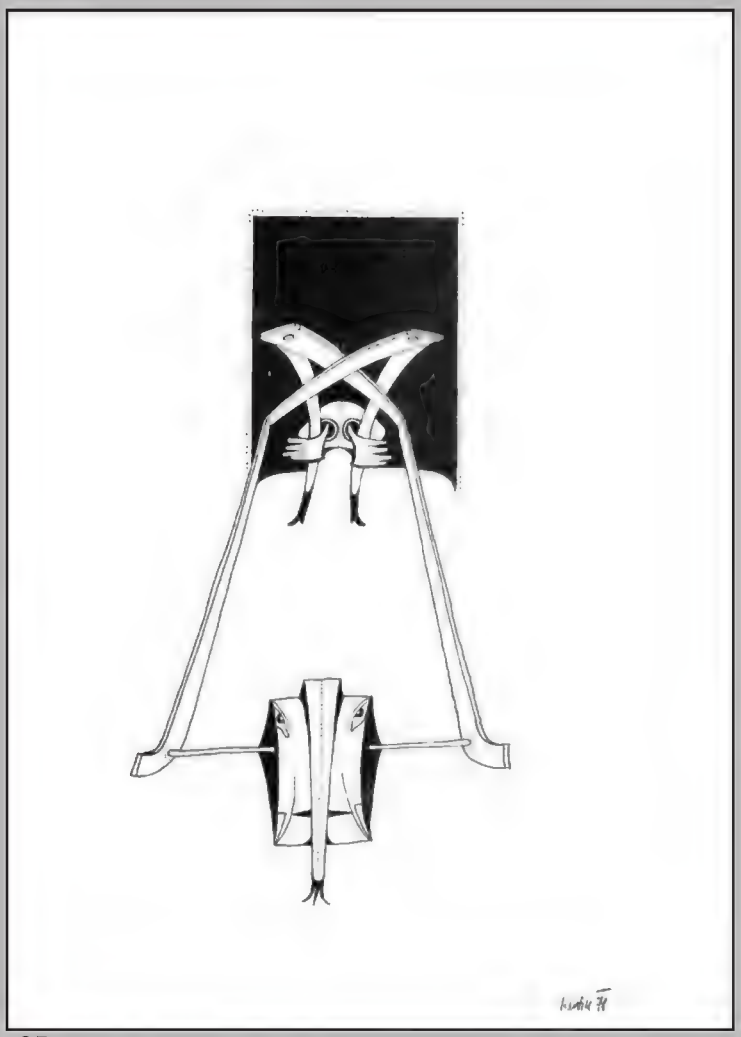

1971 ***Bulle tinte libation surrenal isthme***

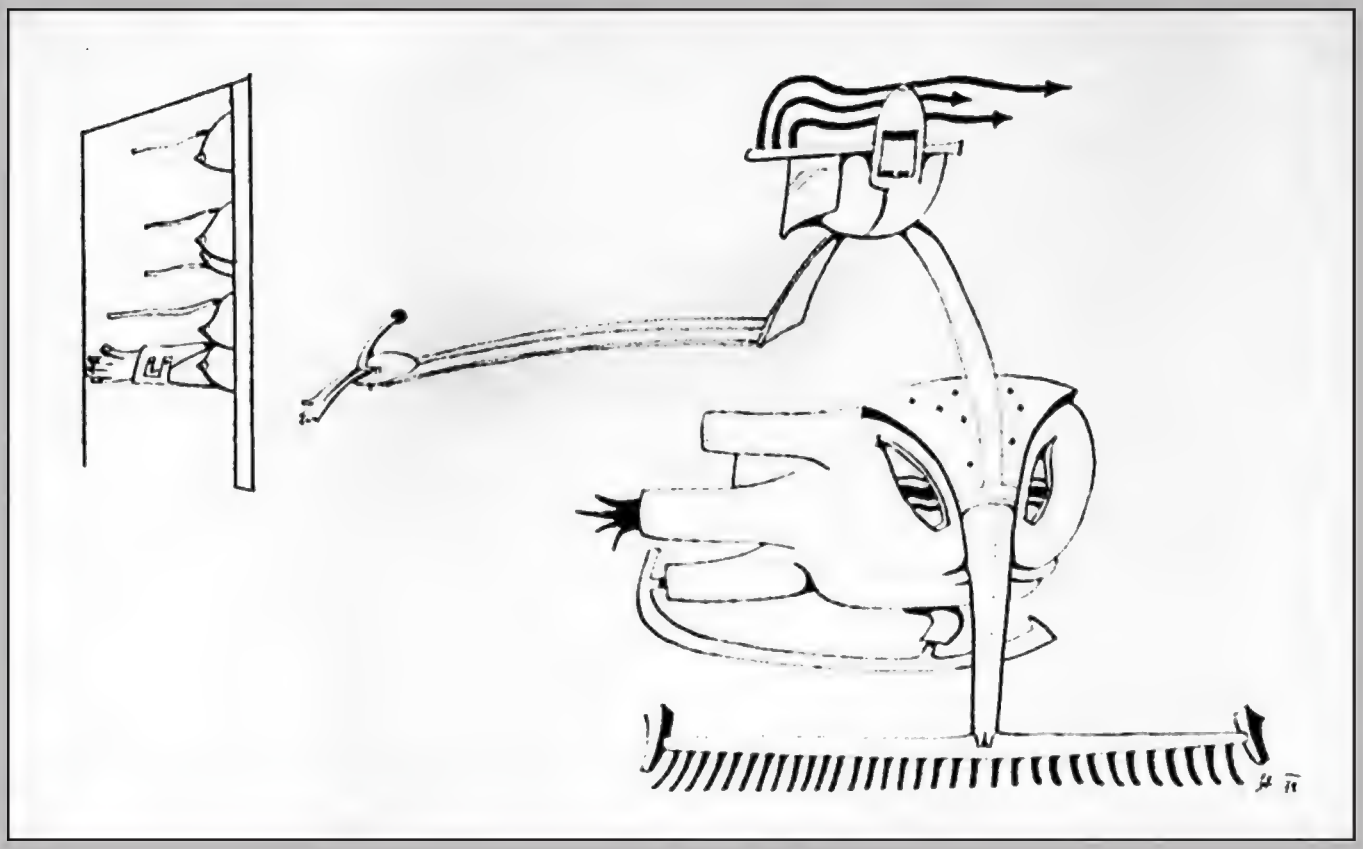

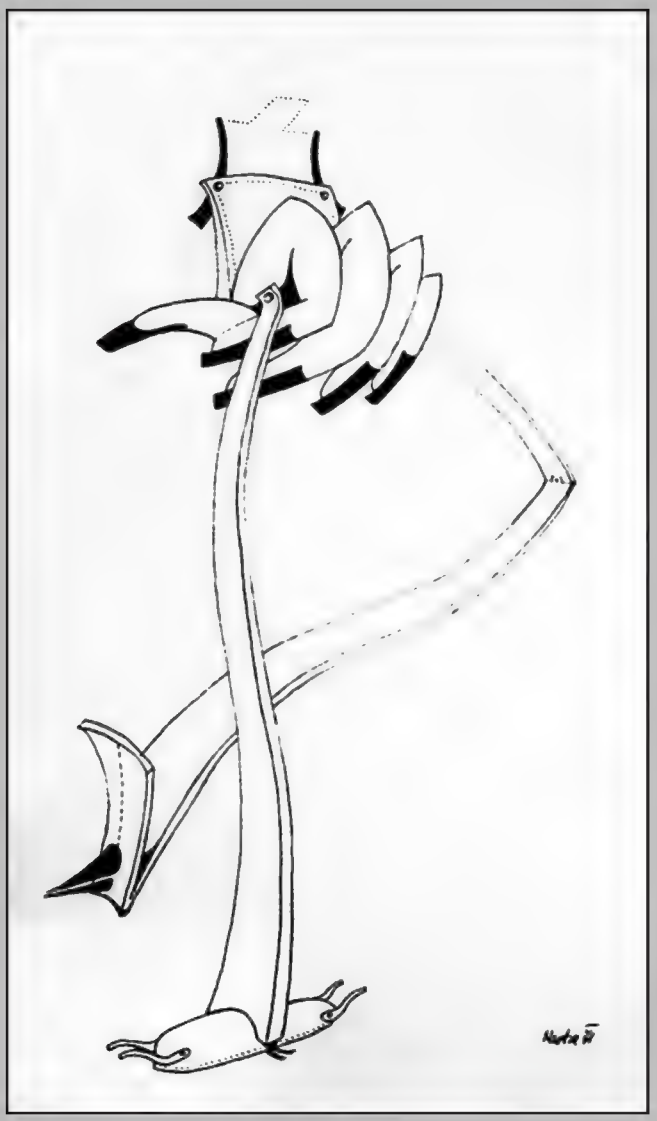

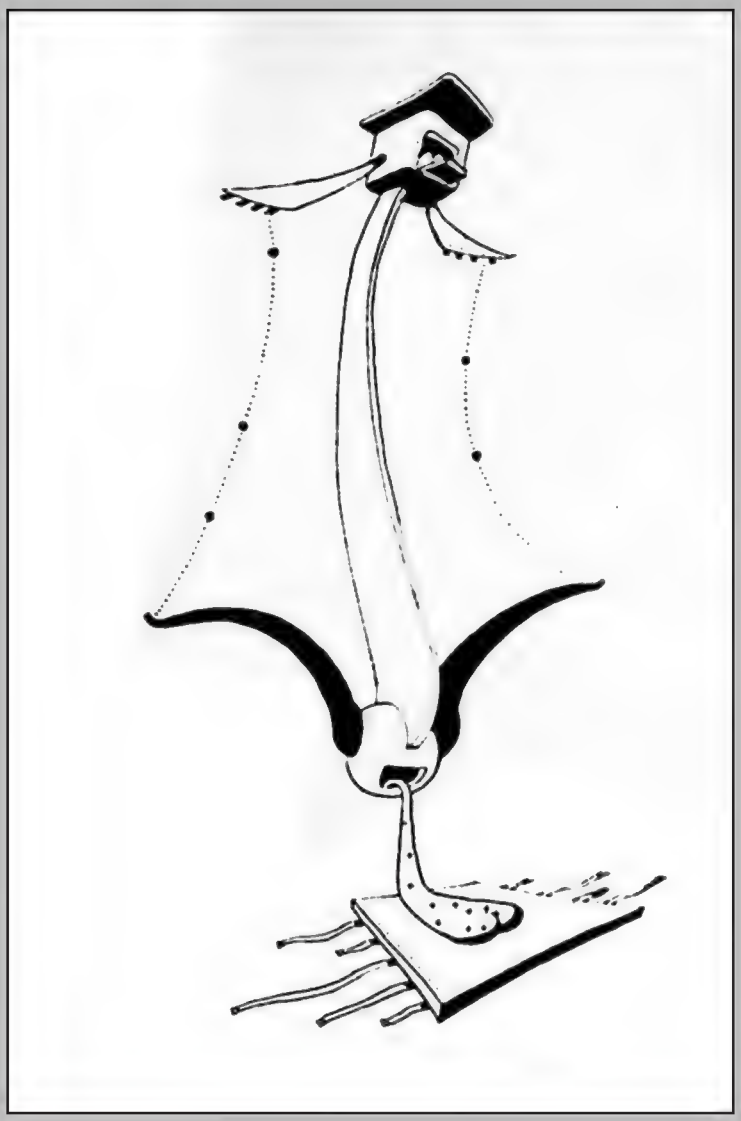

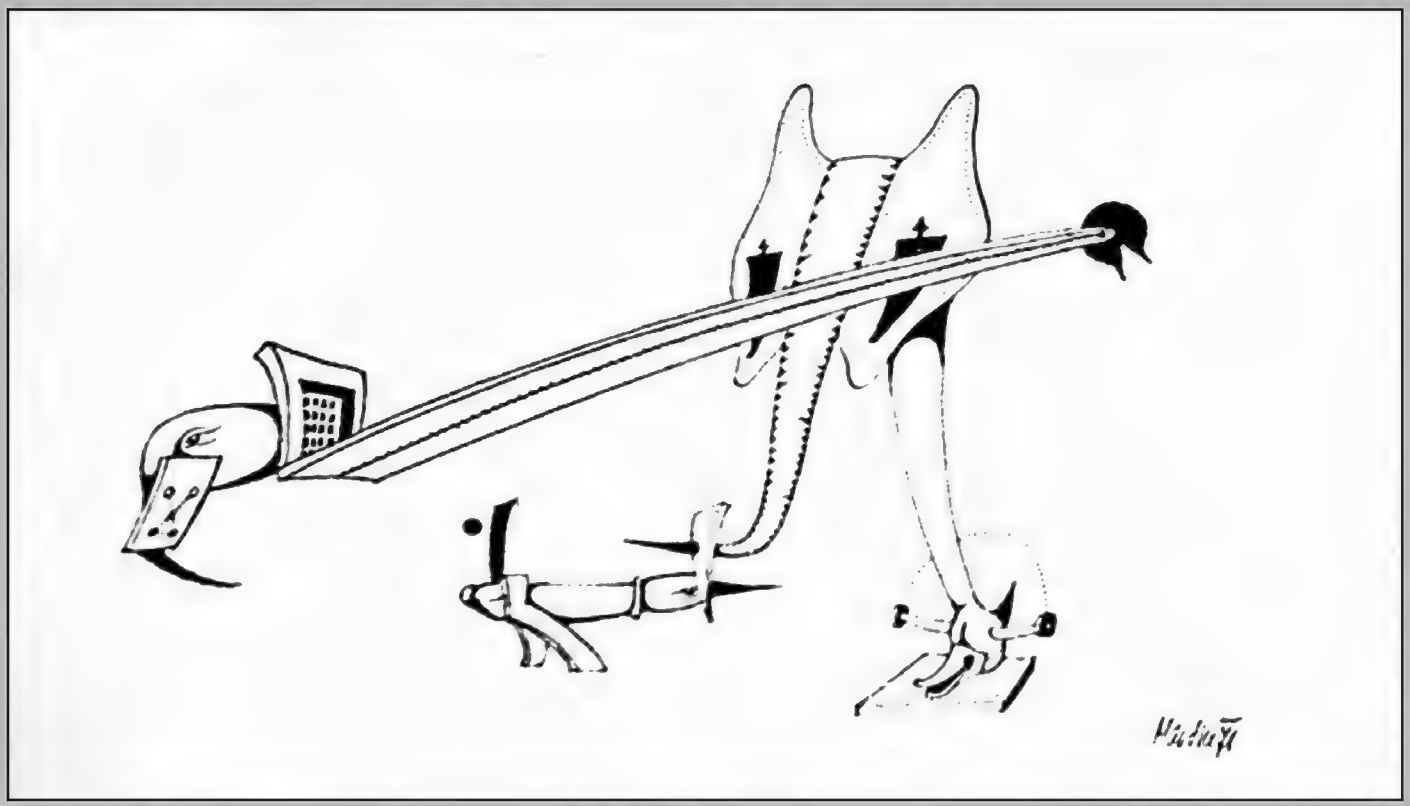

Mathematikum

1971 ***Vědecký pracovník***

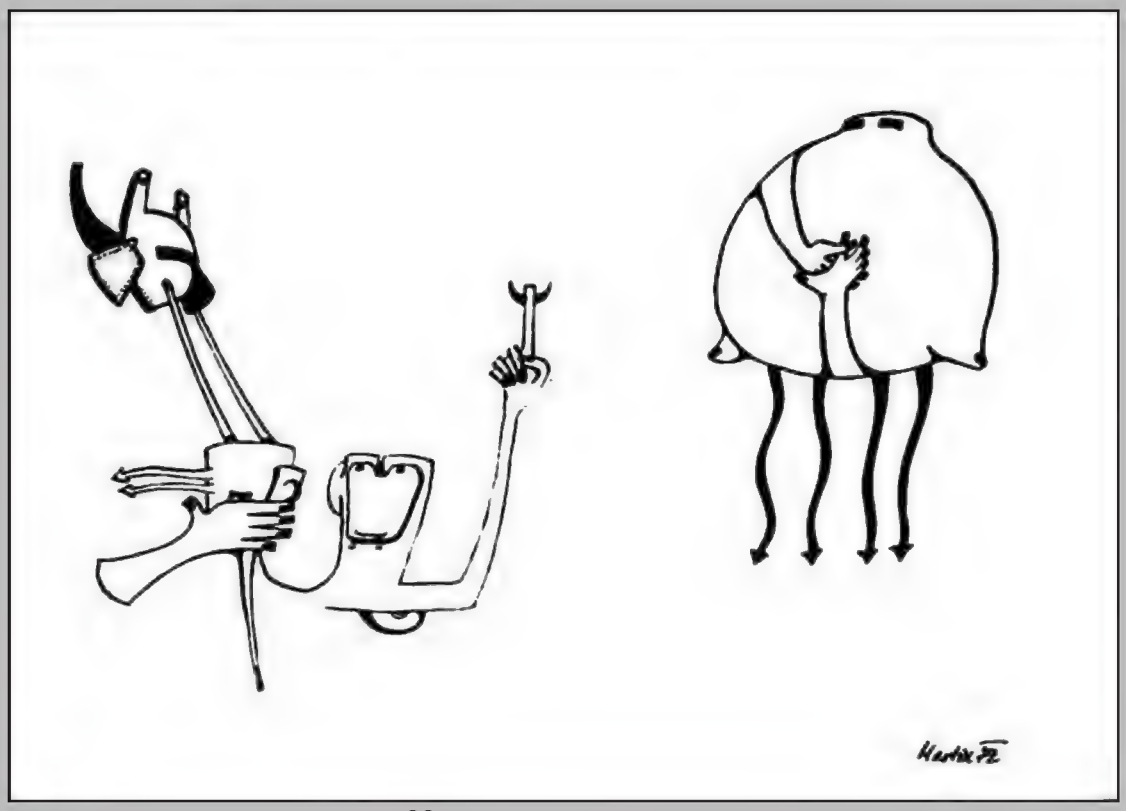

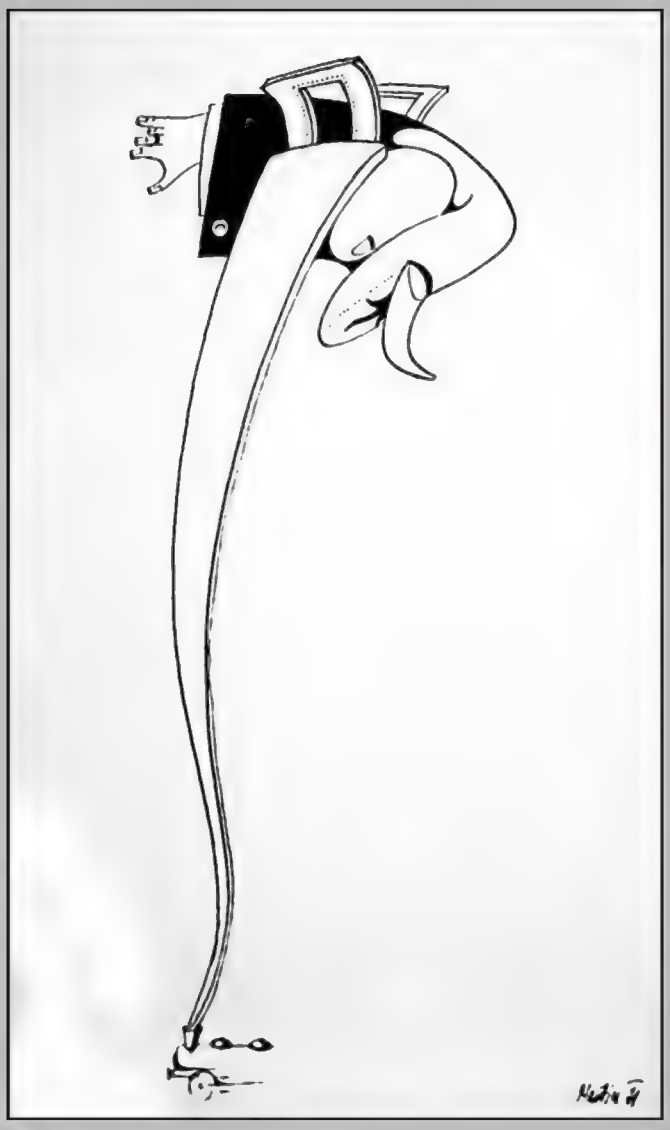

1971 ***Parostroj***

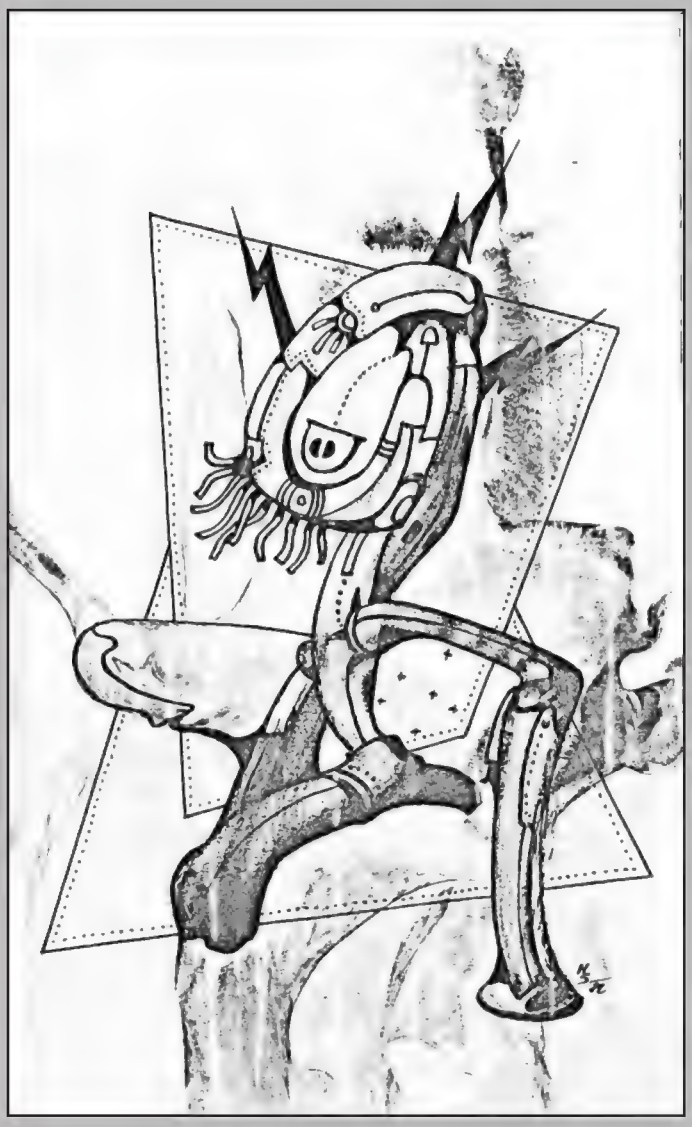

1982 Ruce vzhůru **(k samizdatu poesie K. Šebka)**

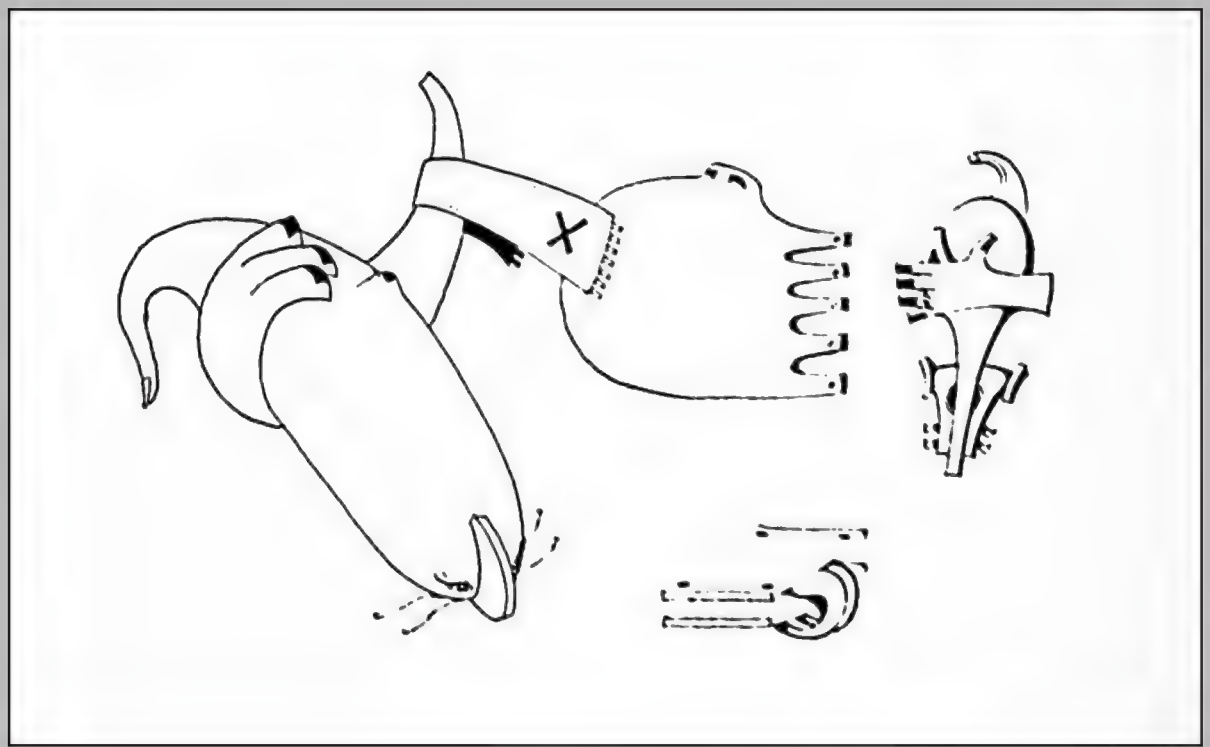

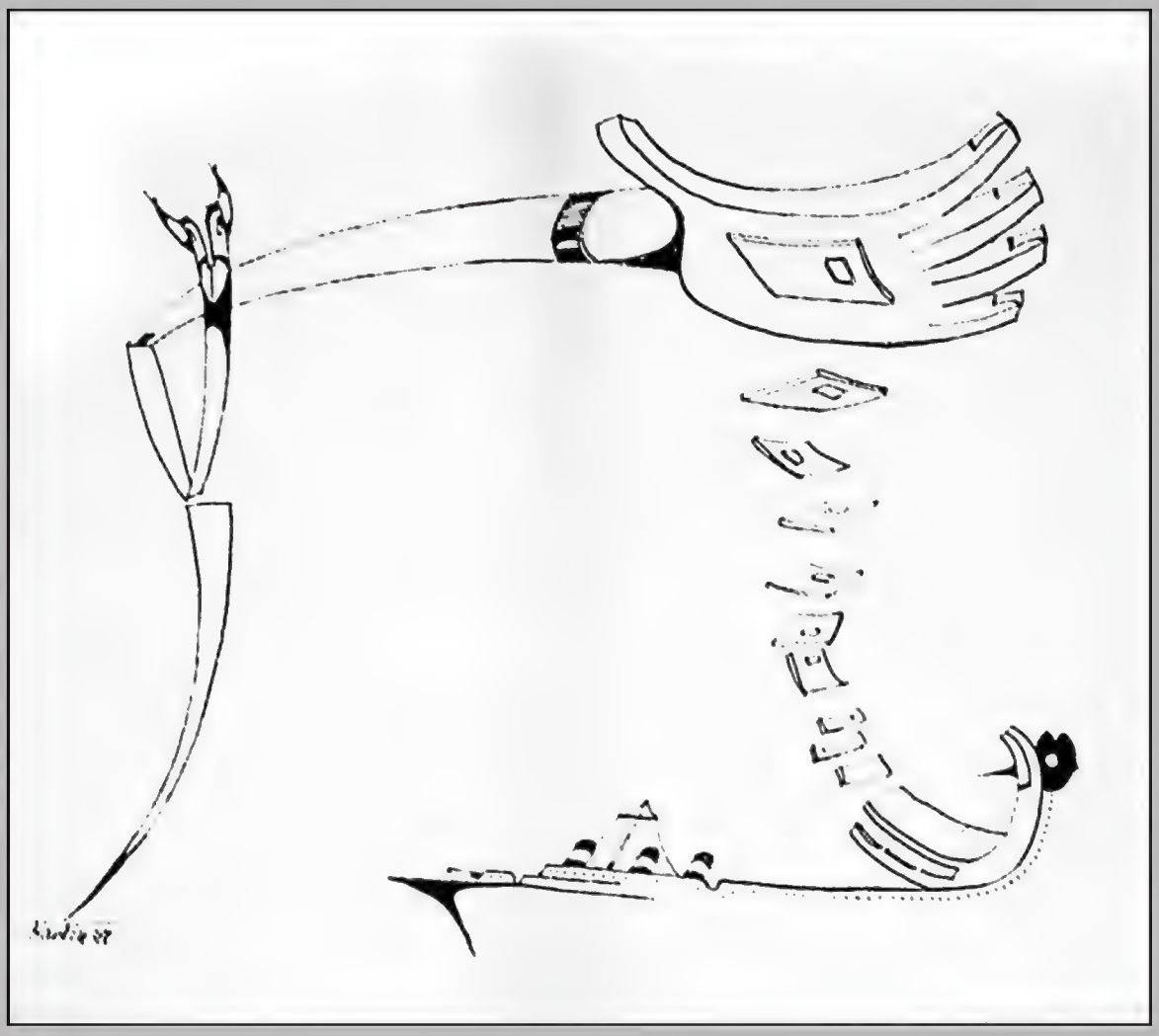

1971 ***Parník***

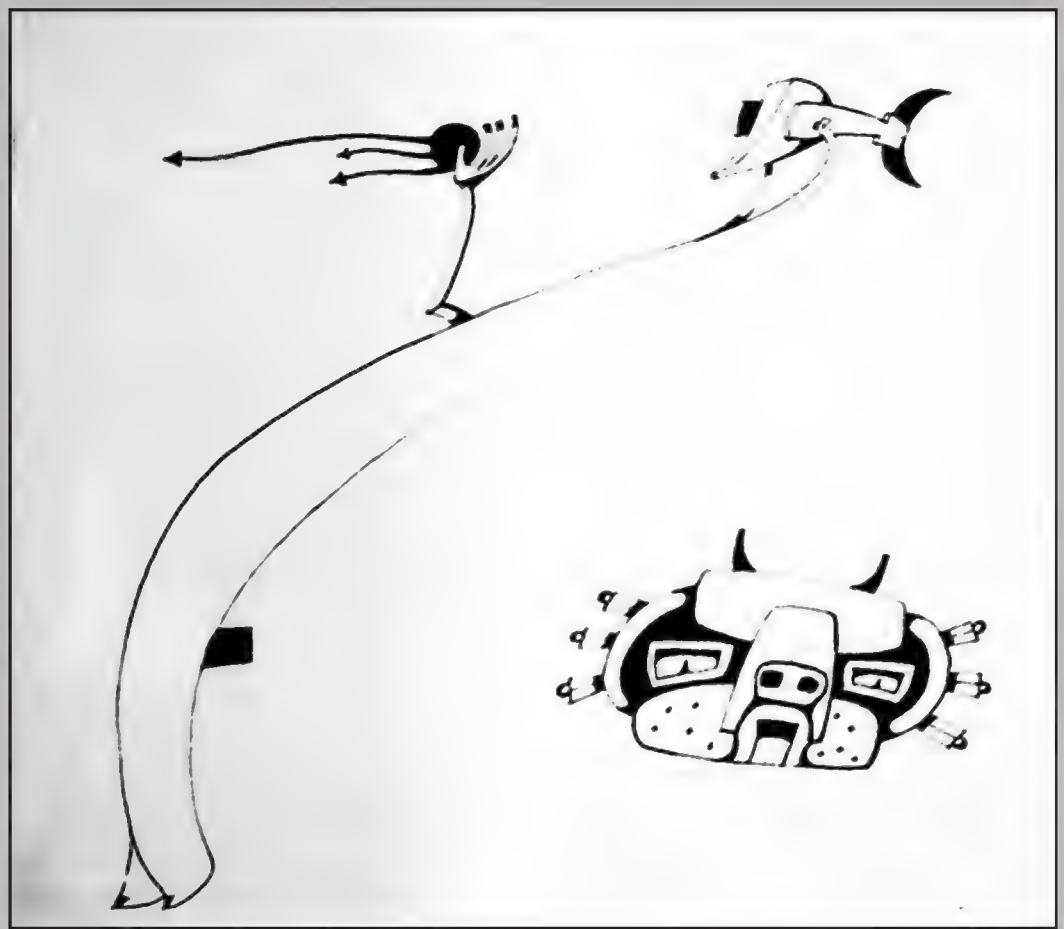

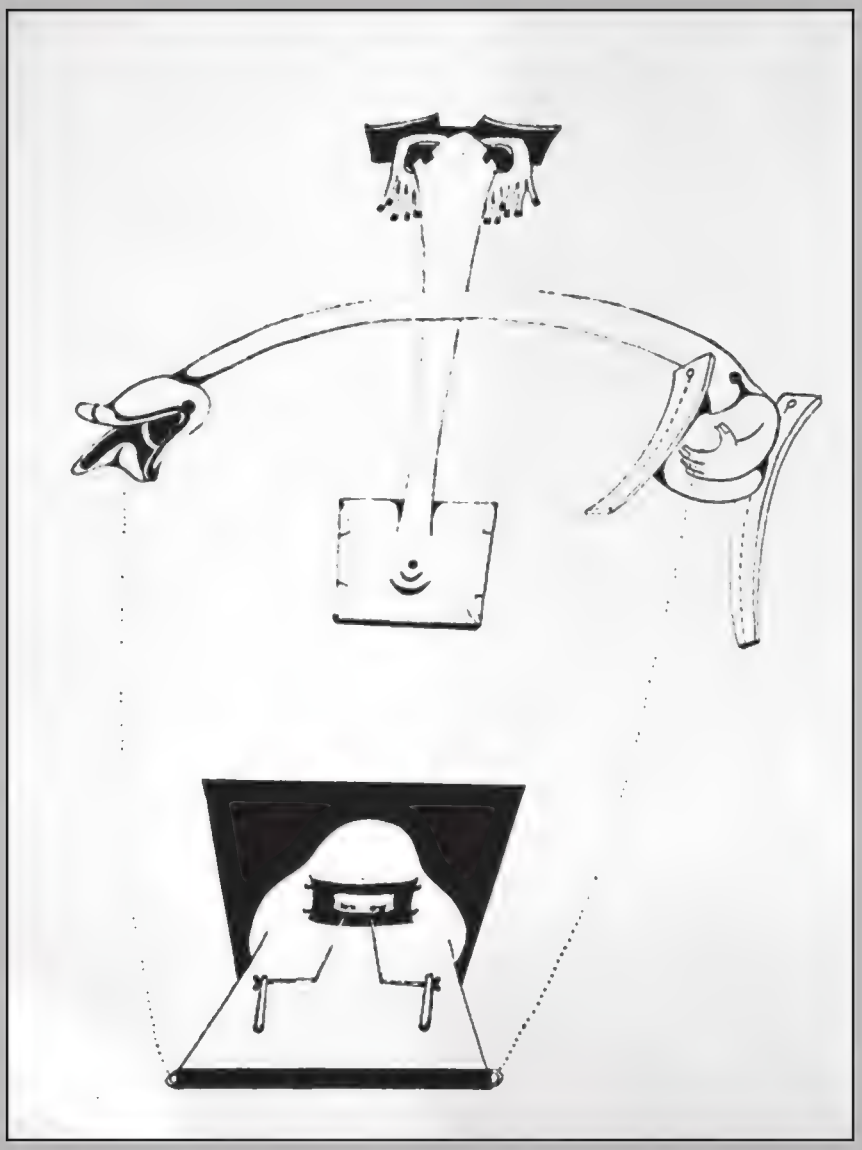

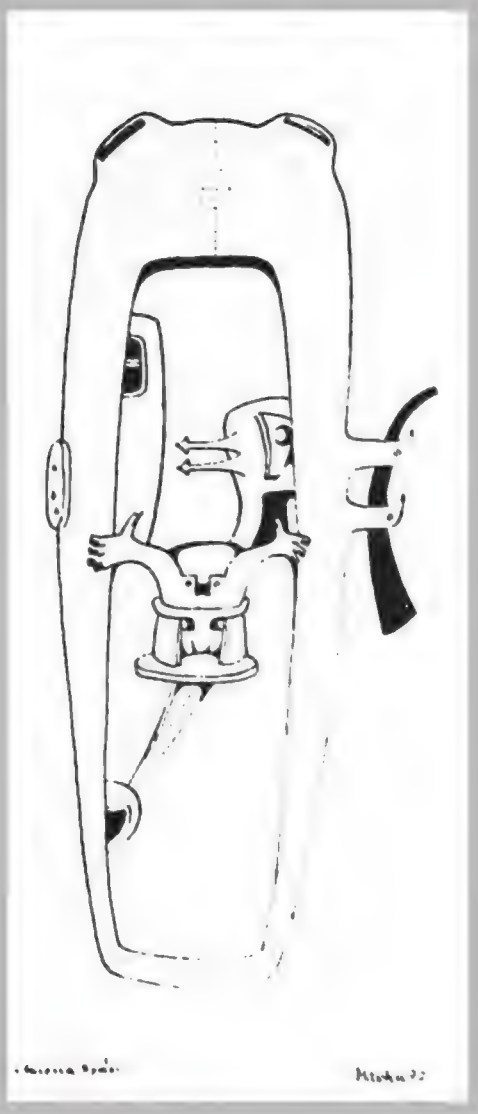

1972 ***Vtažená tvář***

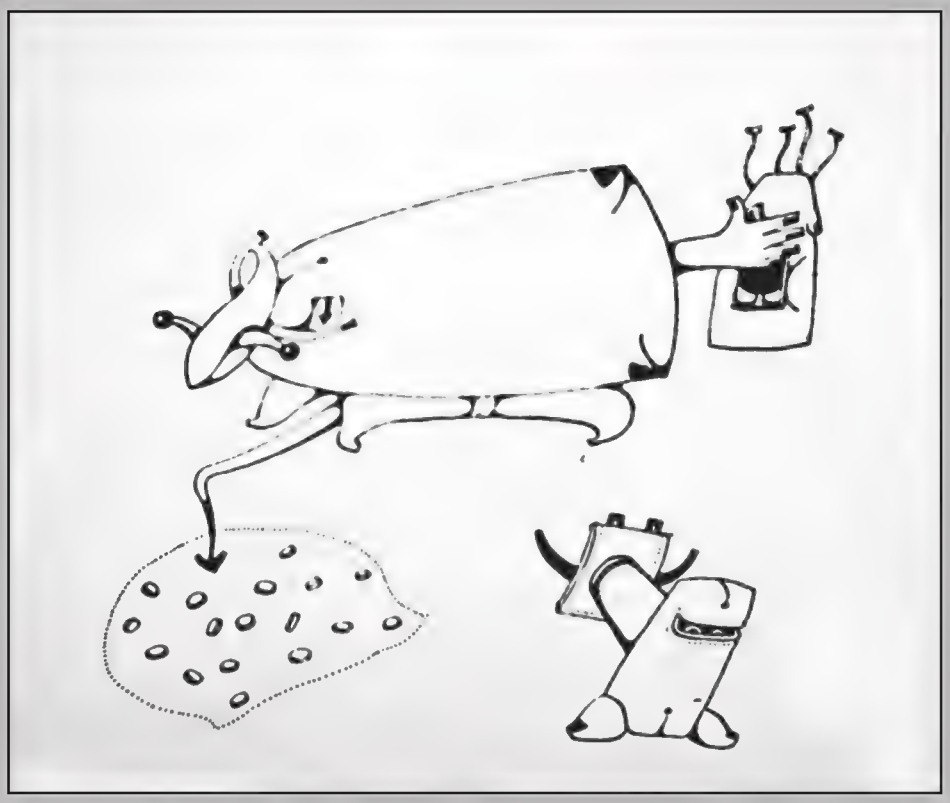

Mare Nostrum

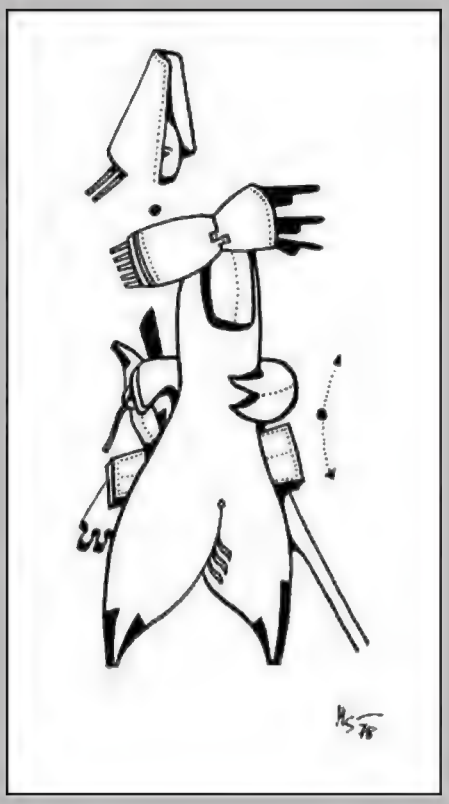

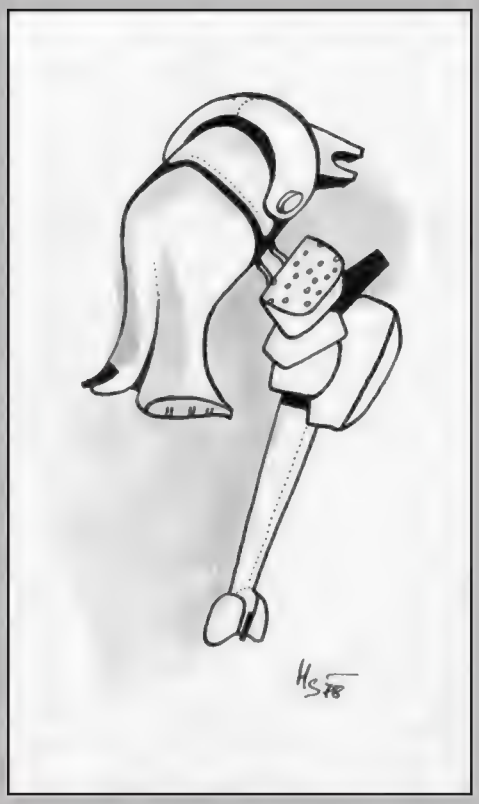

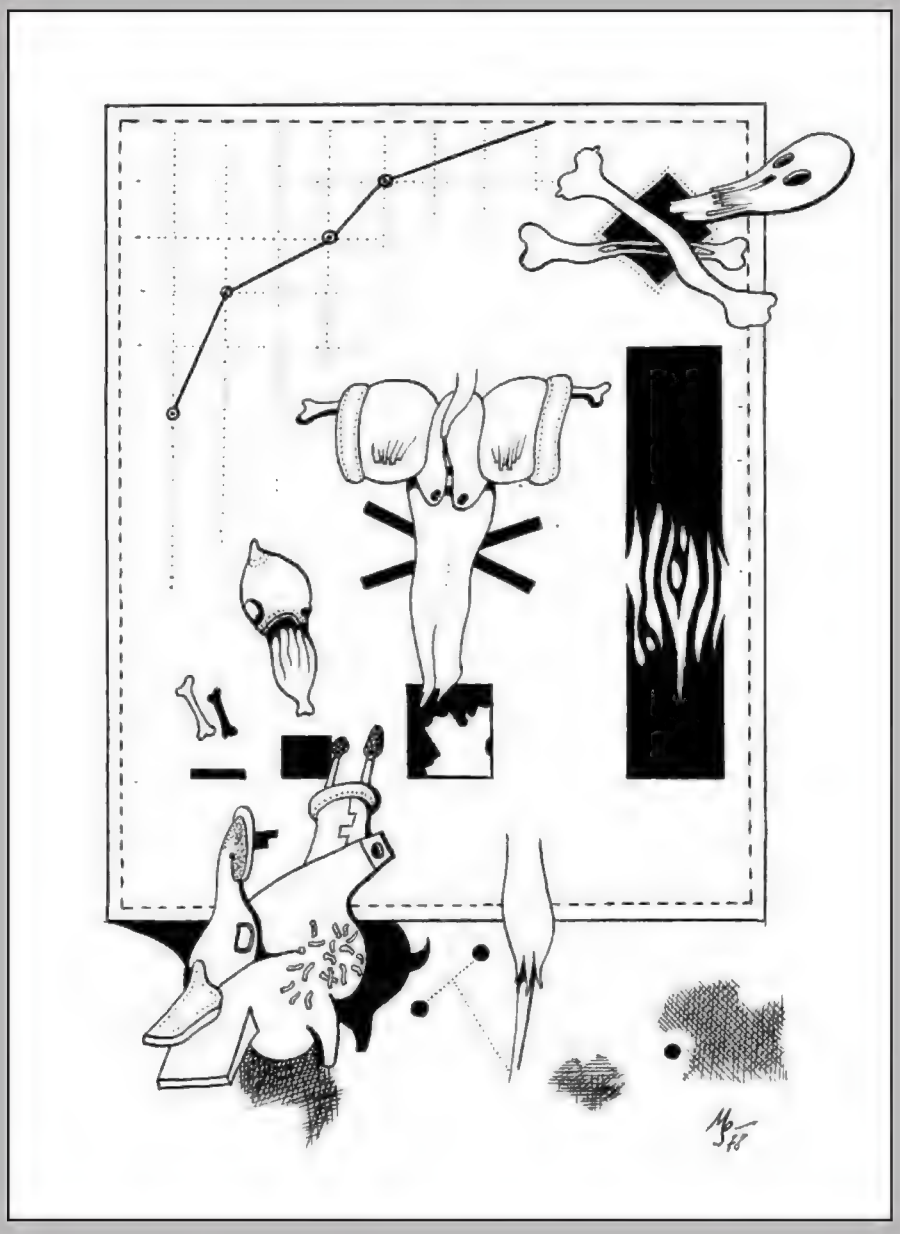

Klubání znaků

1975 Interpretace rozmývaných skvrn, tuš

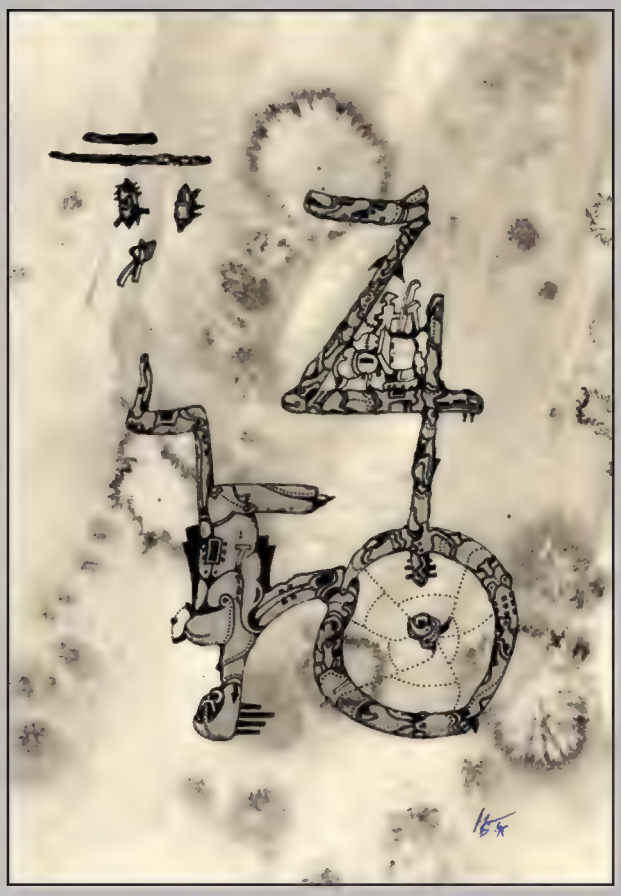

Kreslená dueta (s G. Dunantem)

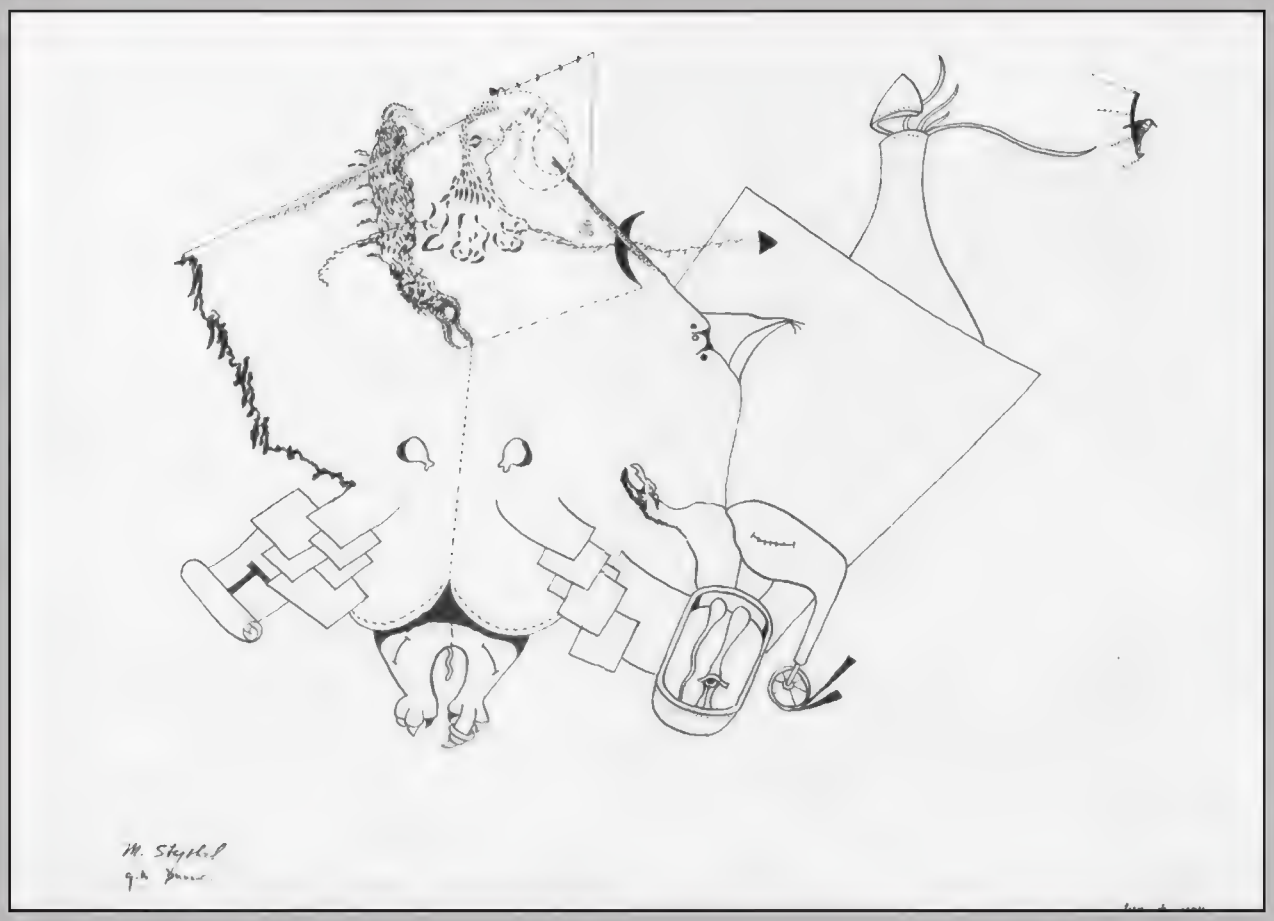

1982 ***Ligne de papier***

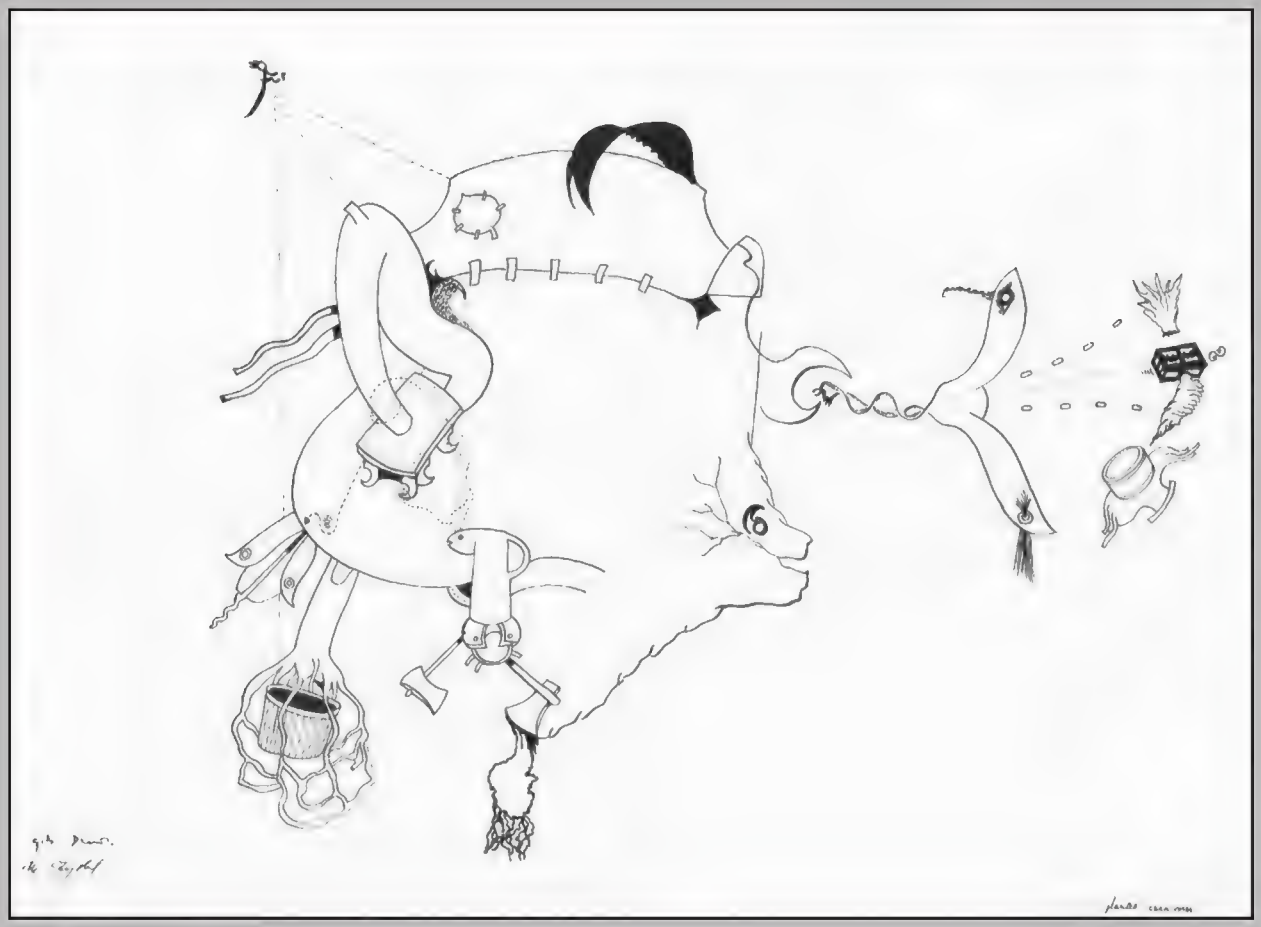

1982 ***Plantes carnivores***

Interpretované básně

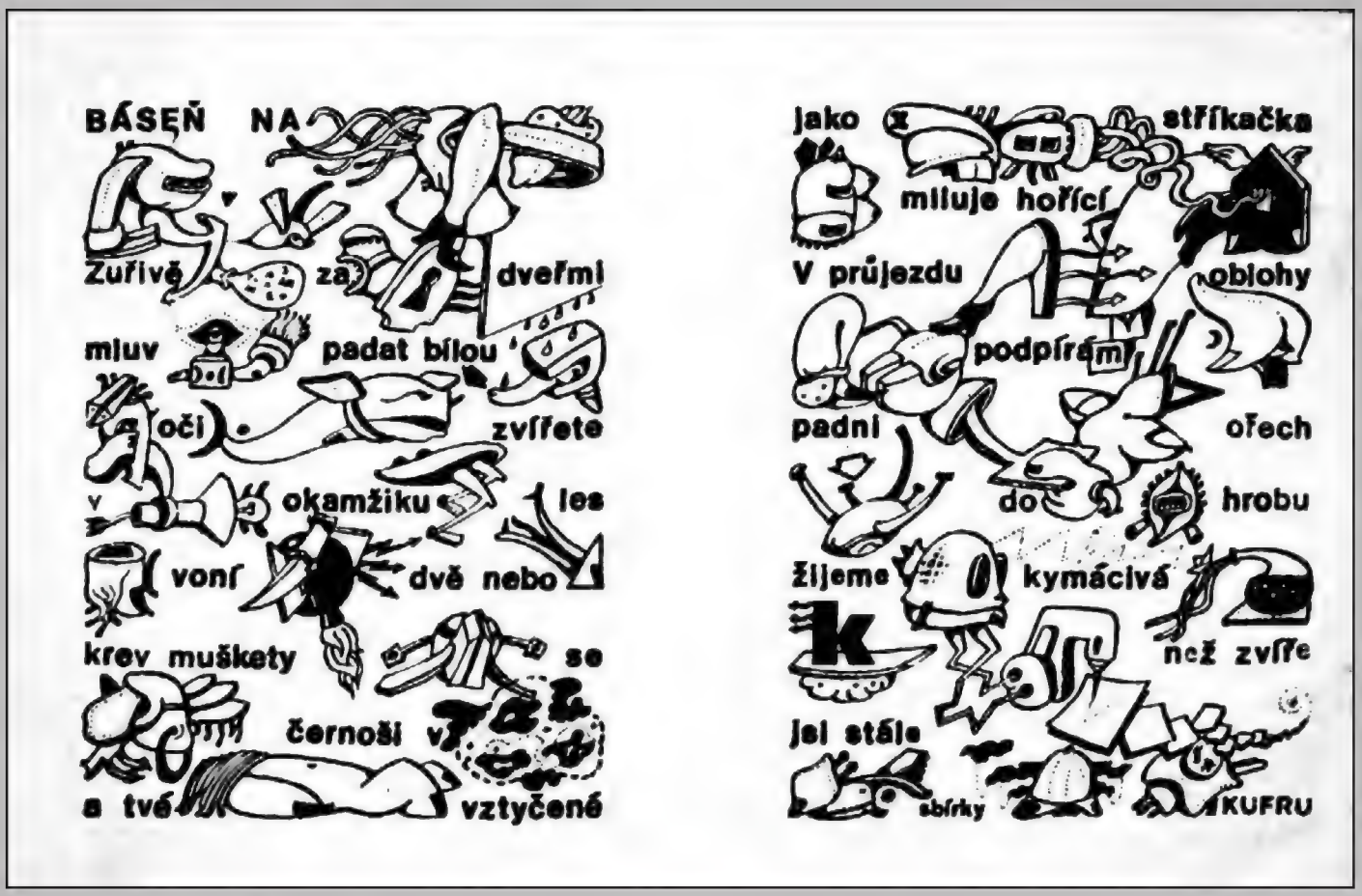

1975 *Báseň na Selmu* (V. Eff.)

1975 *Tisknu se...*

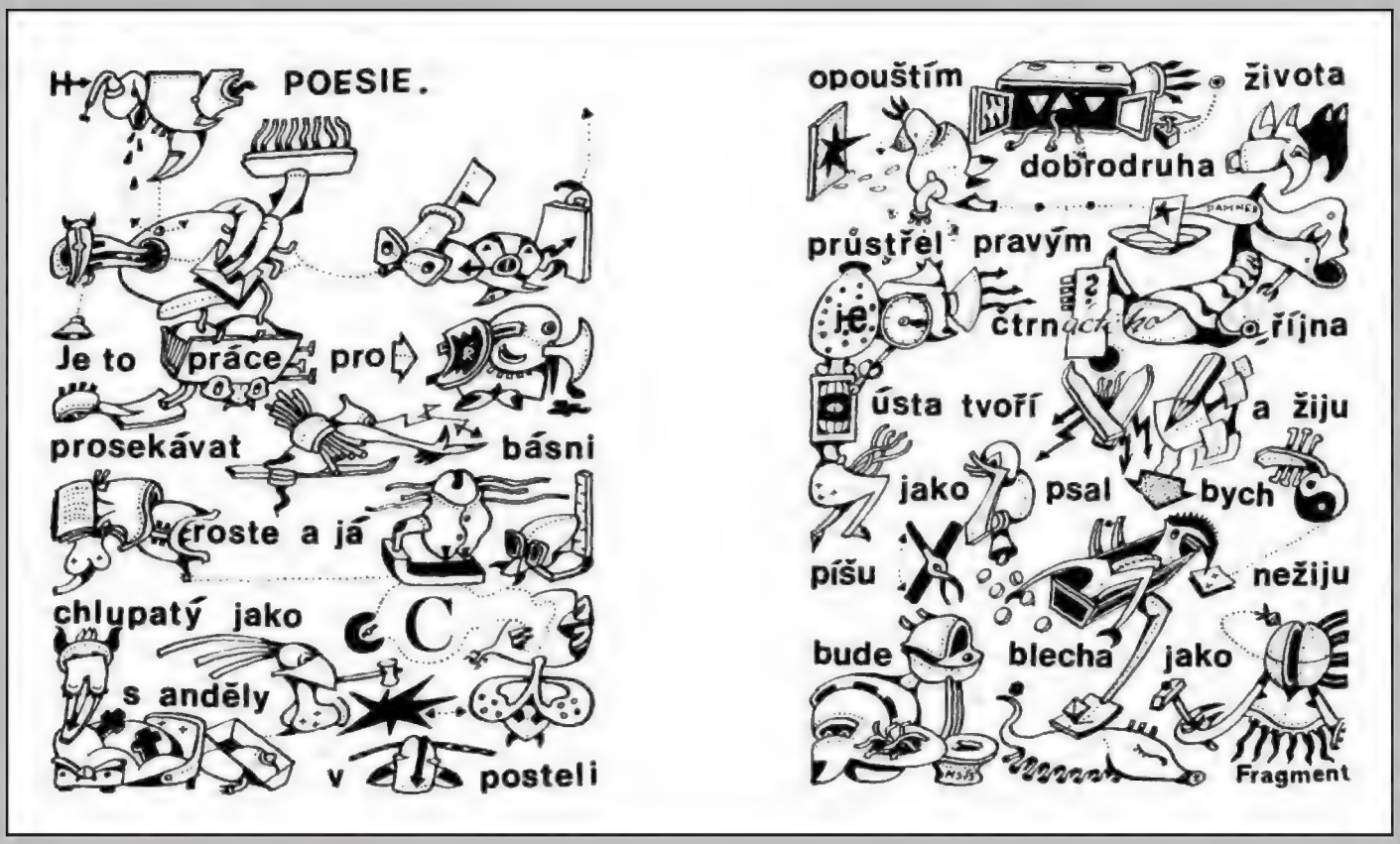

1975 *Hnis poesie* (K. Šebek)

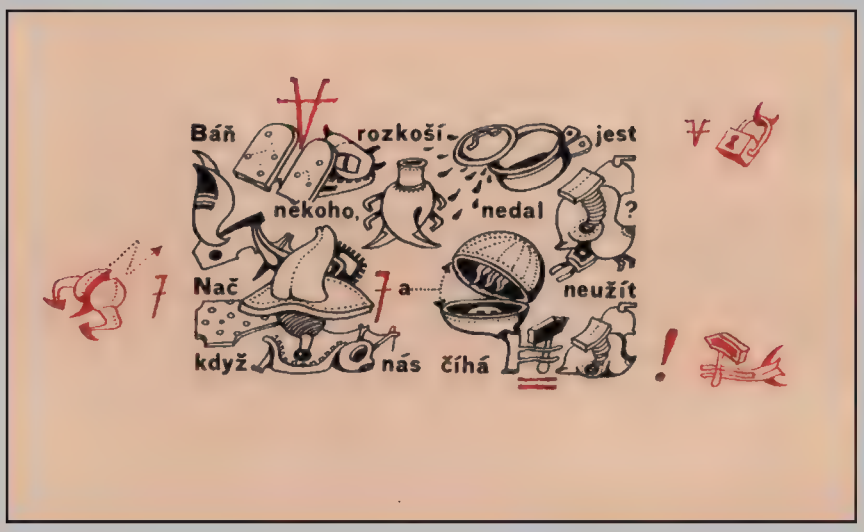

1975 *Báň rozkoší... , s opravou*
(sbírka R. Telerovský)

1975 *Jak srdce...*

1975 *Báseň plná oprav*

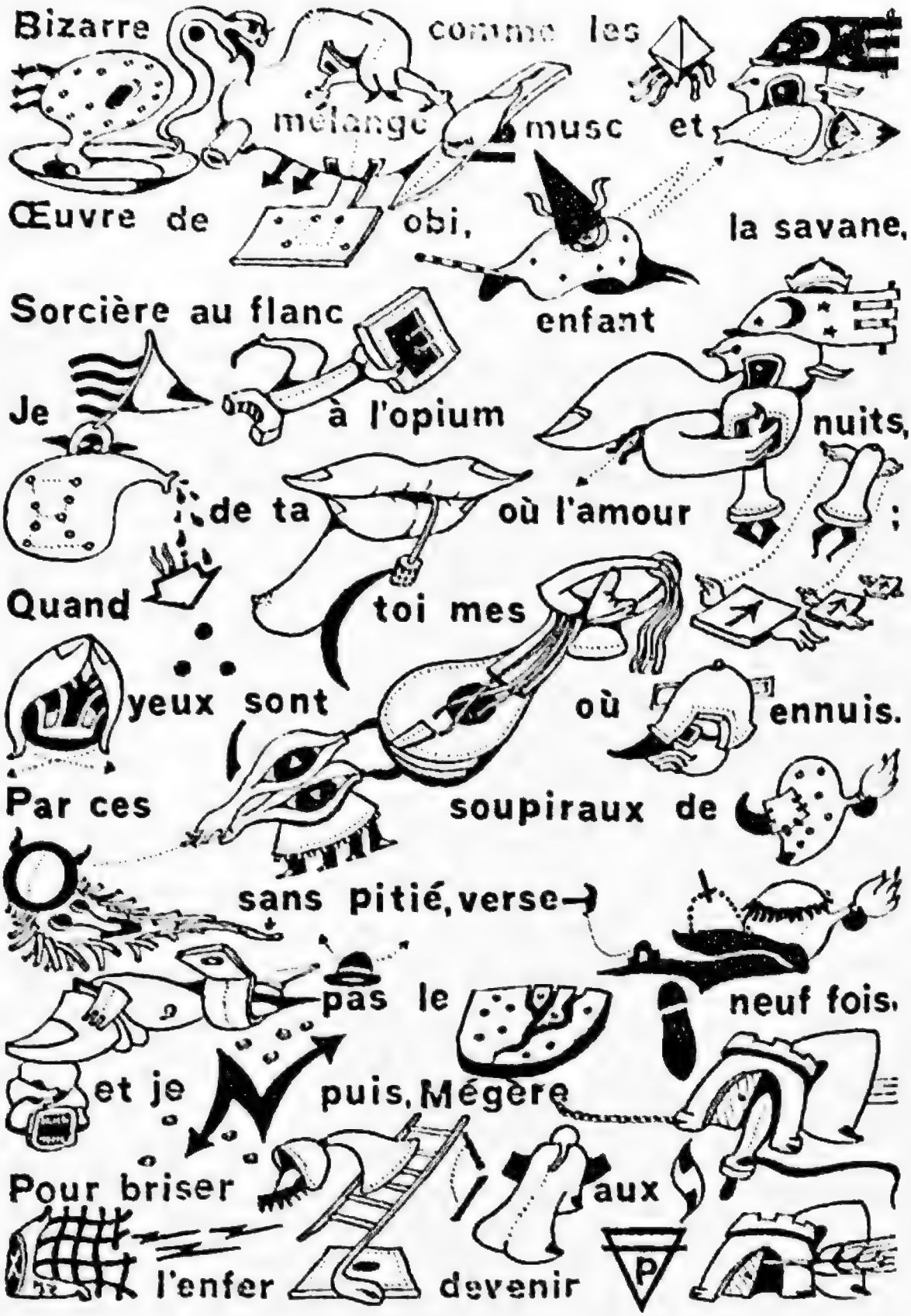

1975 ***Bizarre comme...***

Surrealistická skupina

1974 ***Pamětní list***
k pražské výstavě surr. skupiny

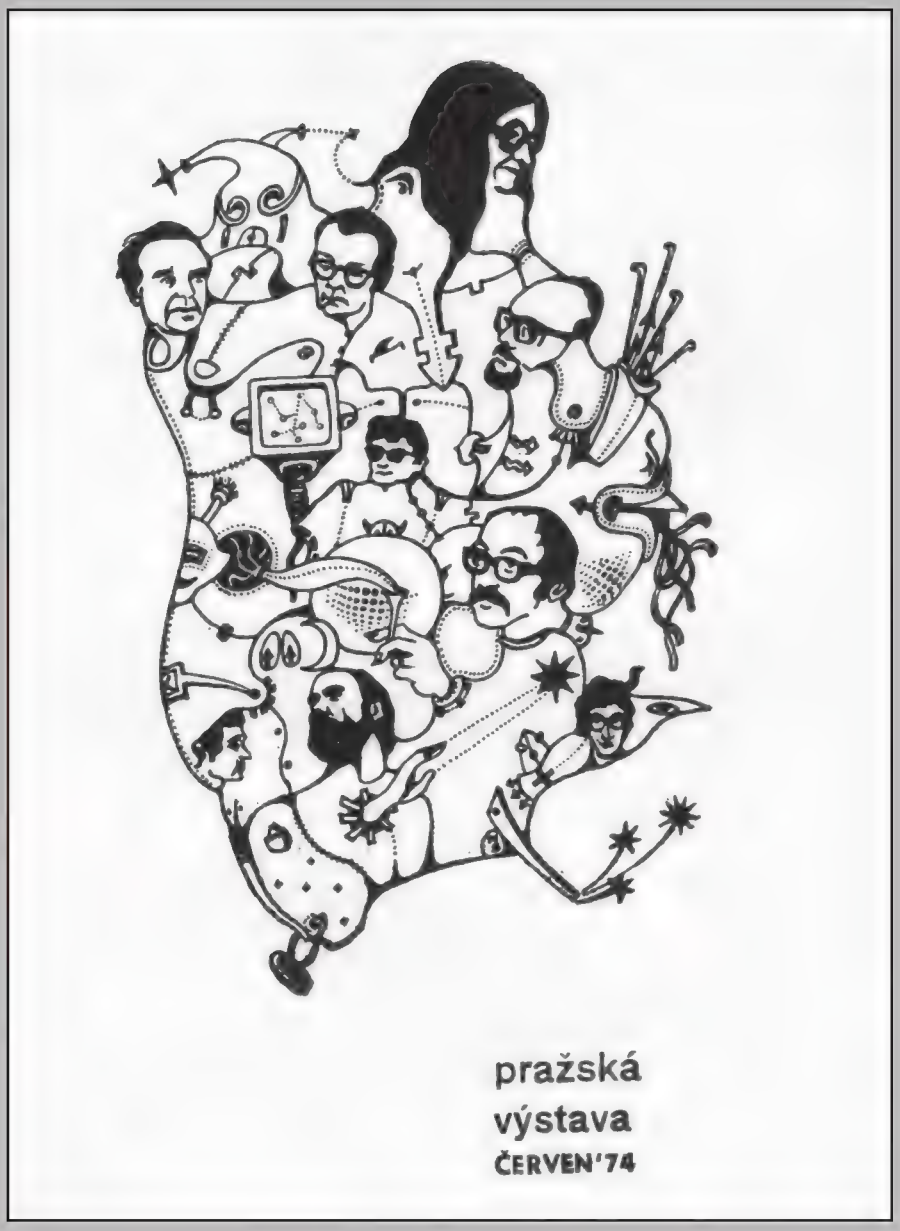

Vývoj surrealismu
v Československu

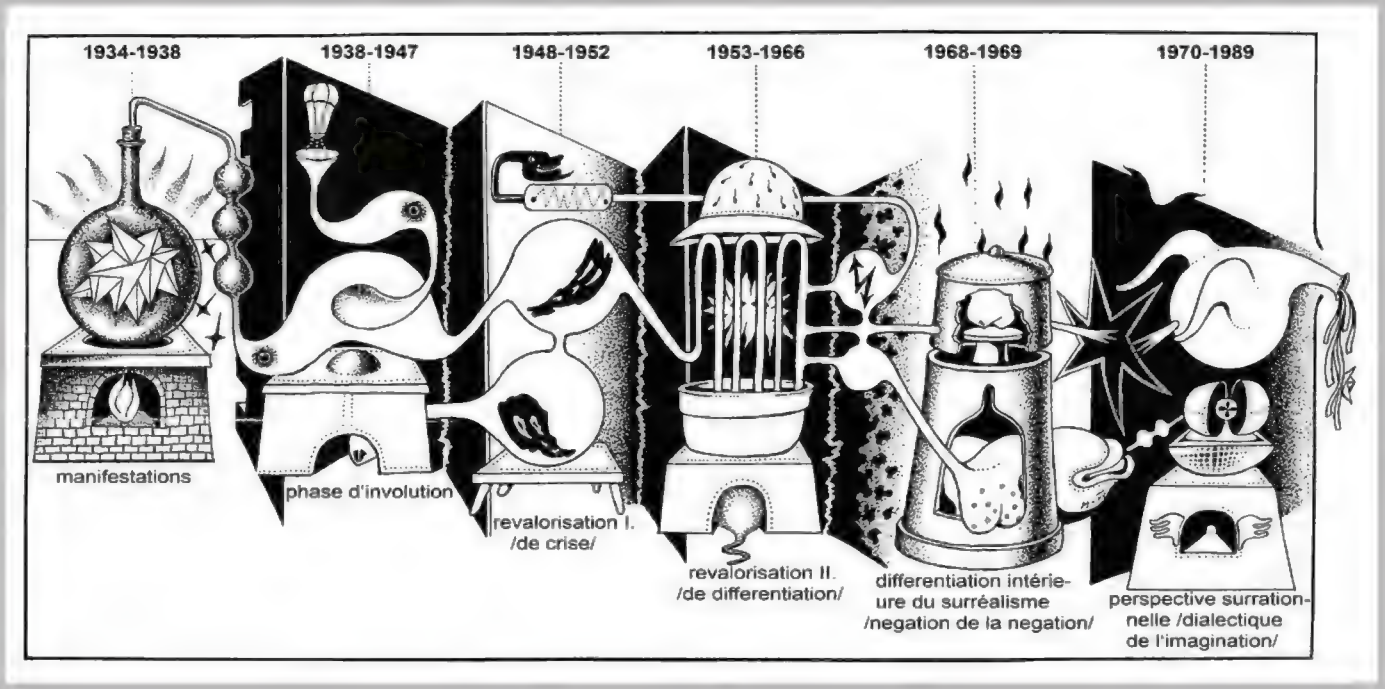

Hry na grafy

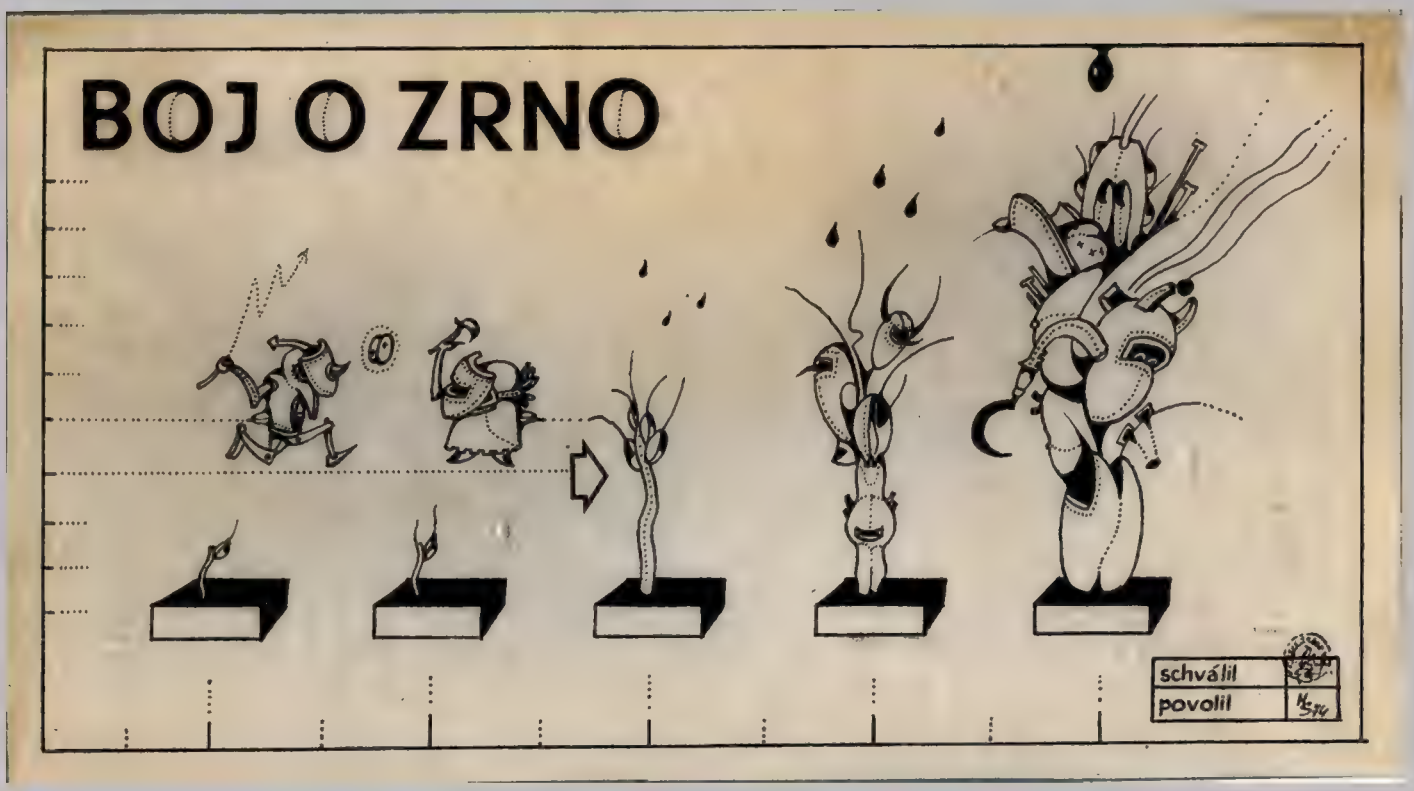

1974 *Boj o zrno*

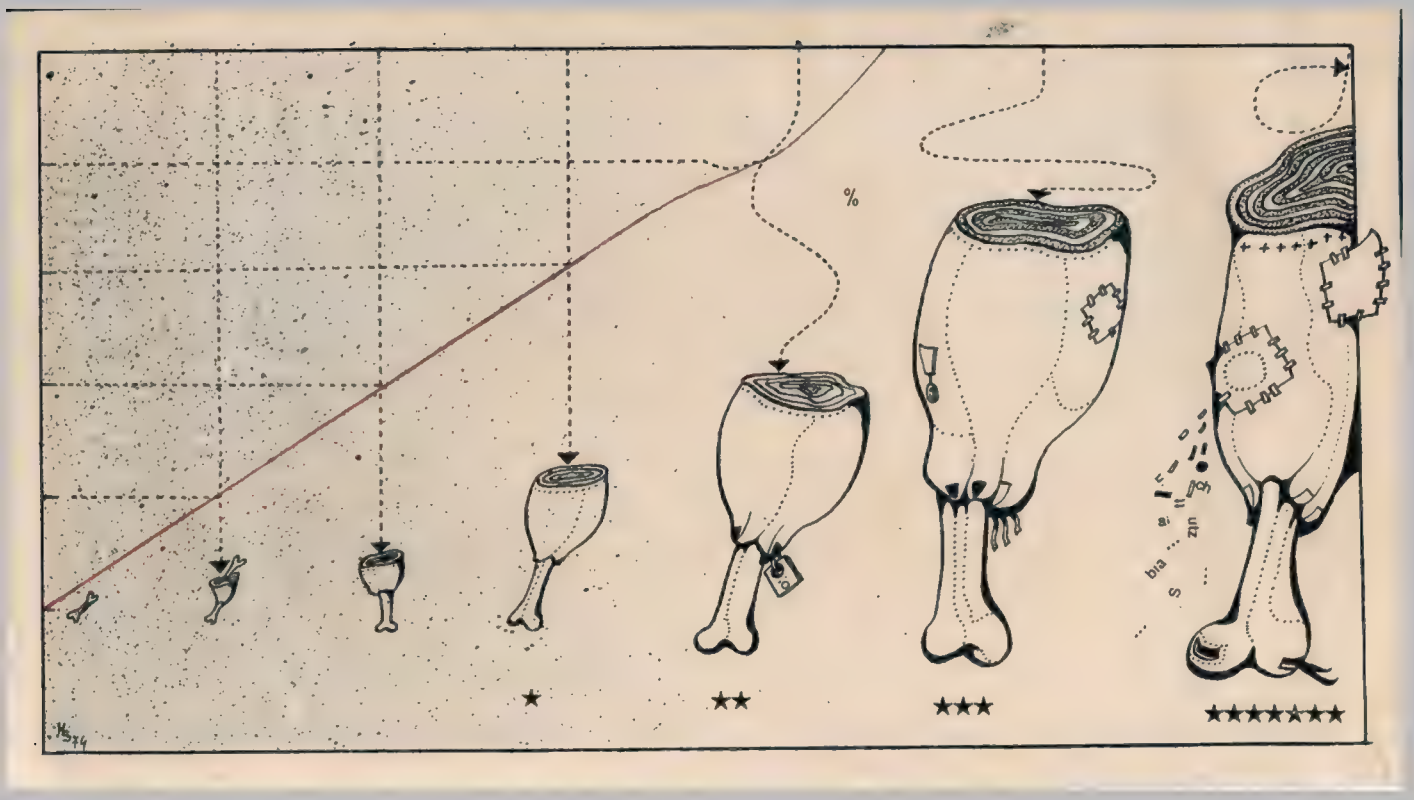

1974 *Vývoj šunky*

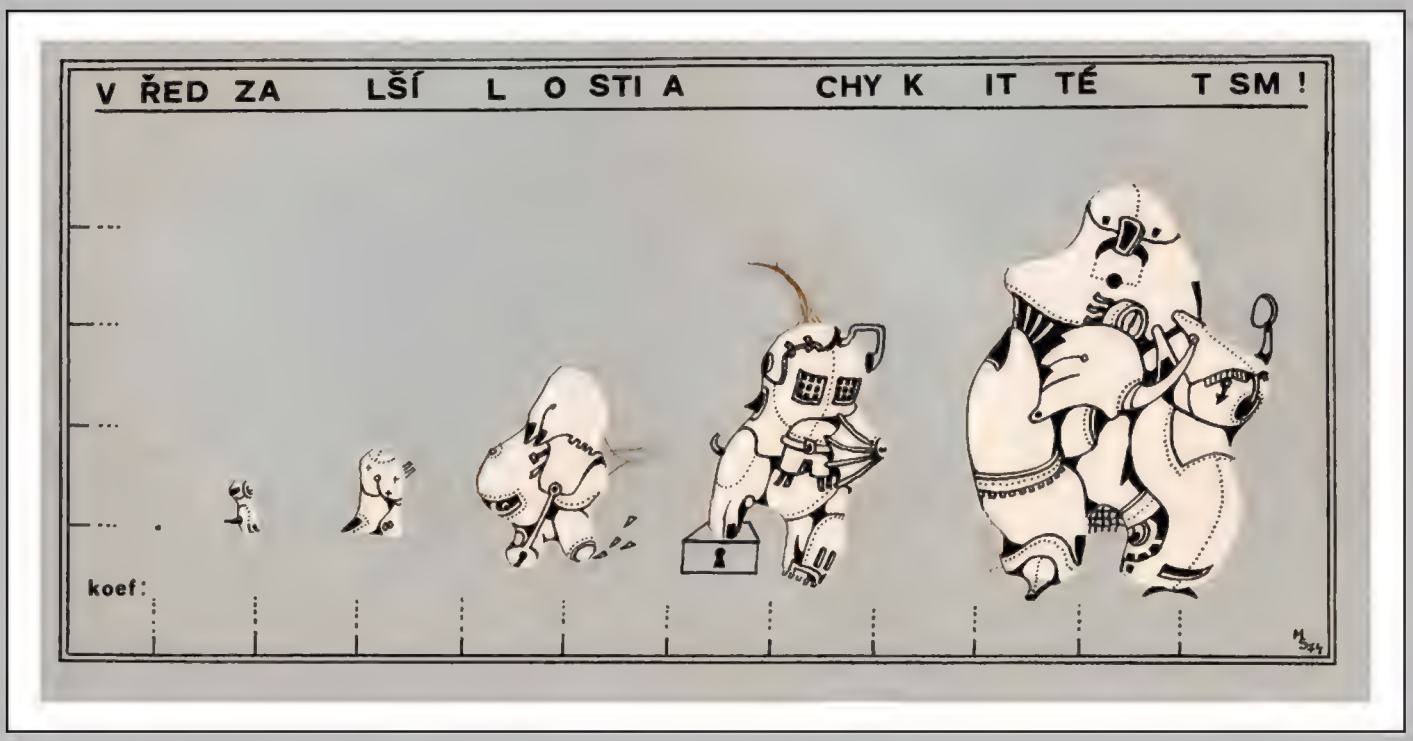

1974 *Opršelá hesla 01*

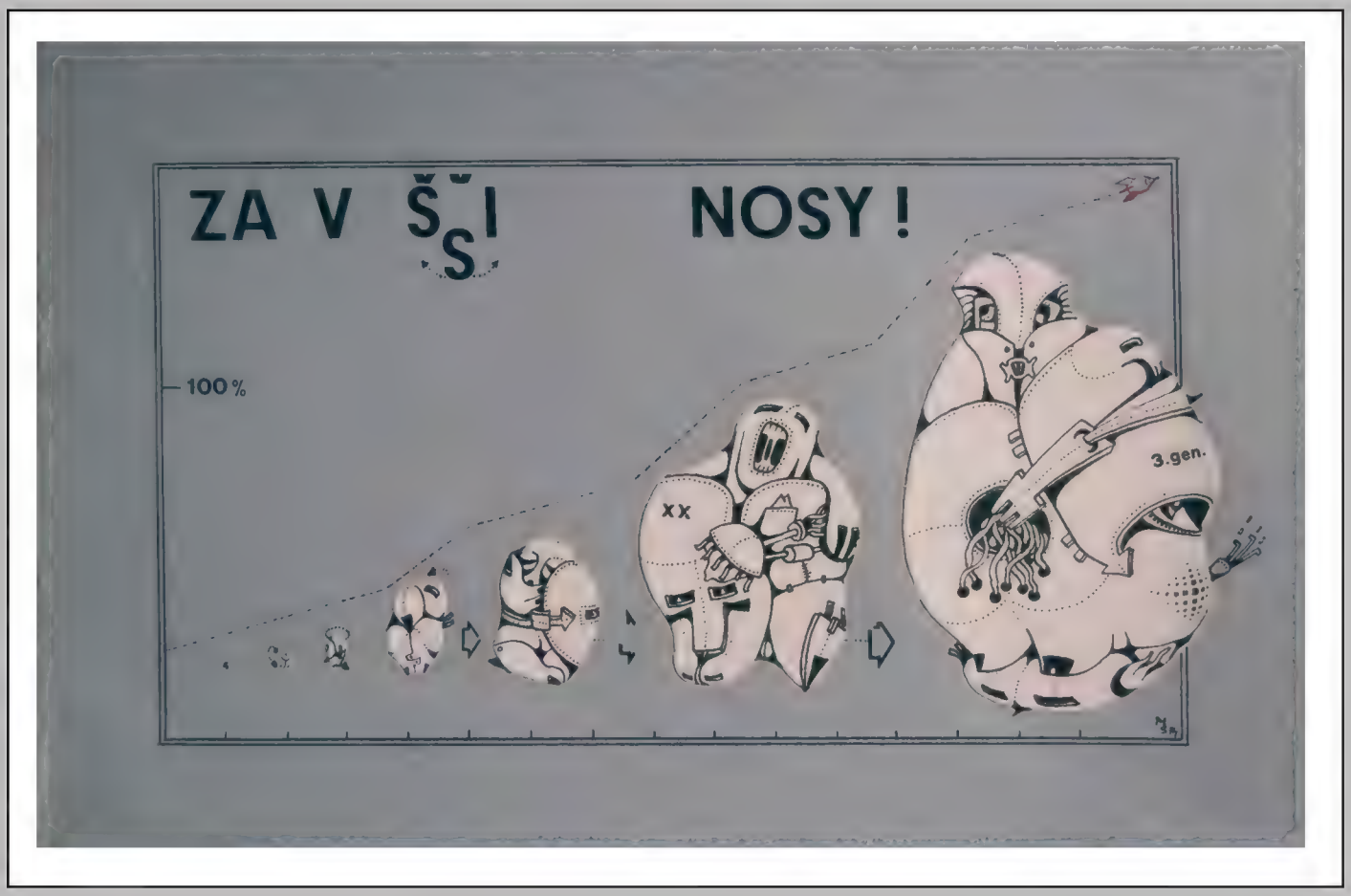

1974 *Opršelá hesla 02*

MARe noTum

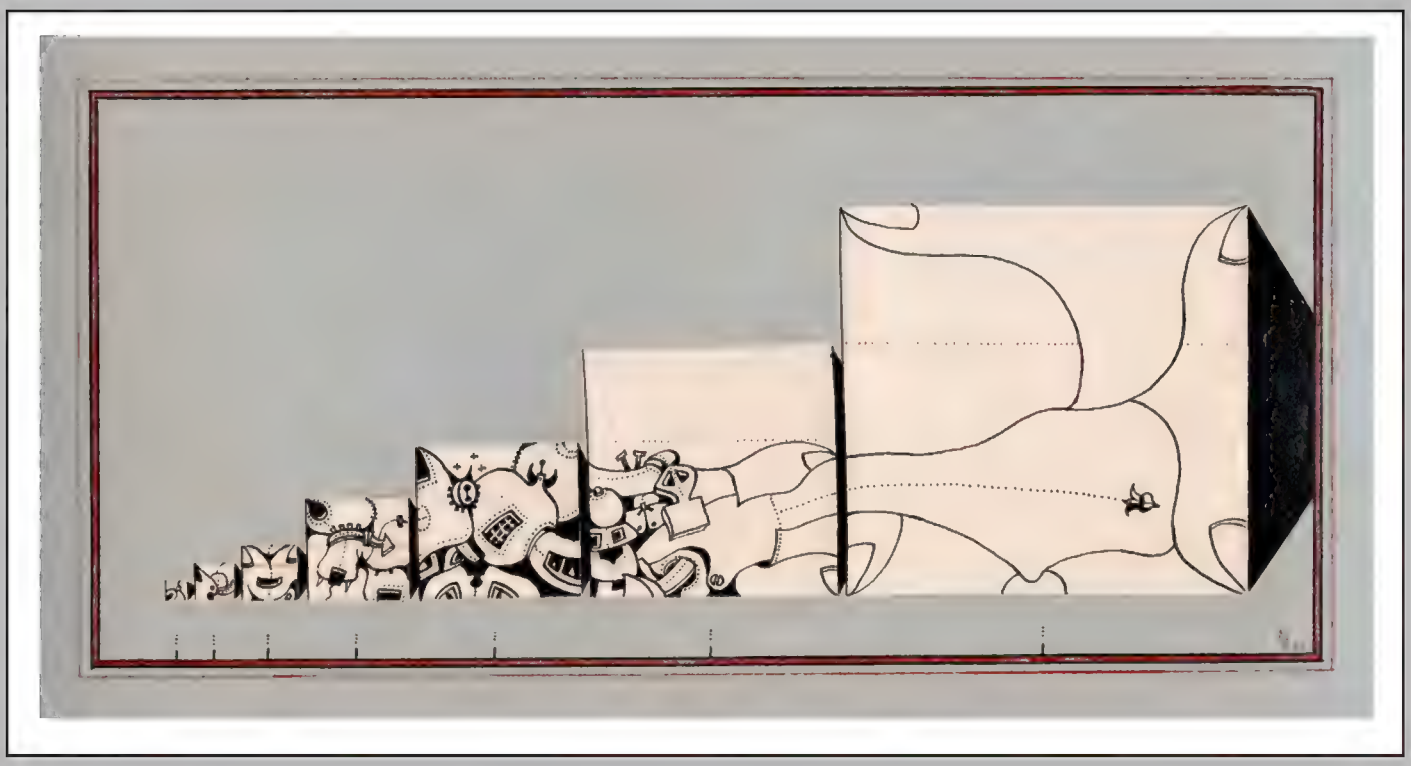

1974 ***Kupení kup* (Čím víc, tím míň)**

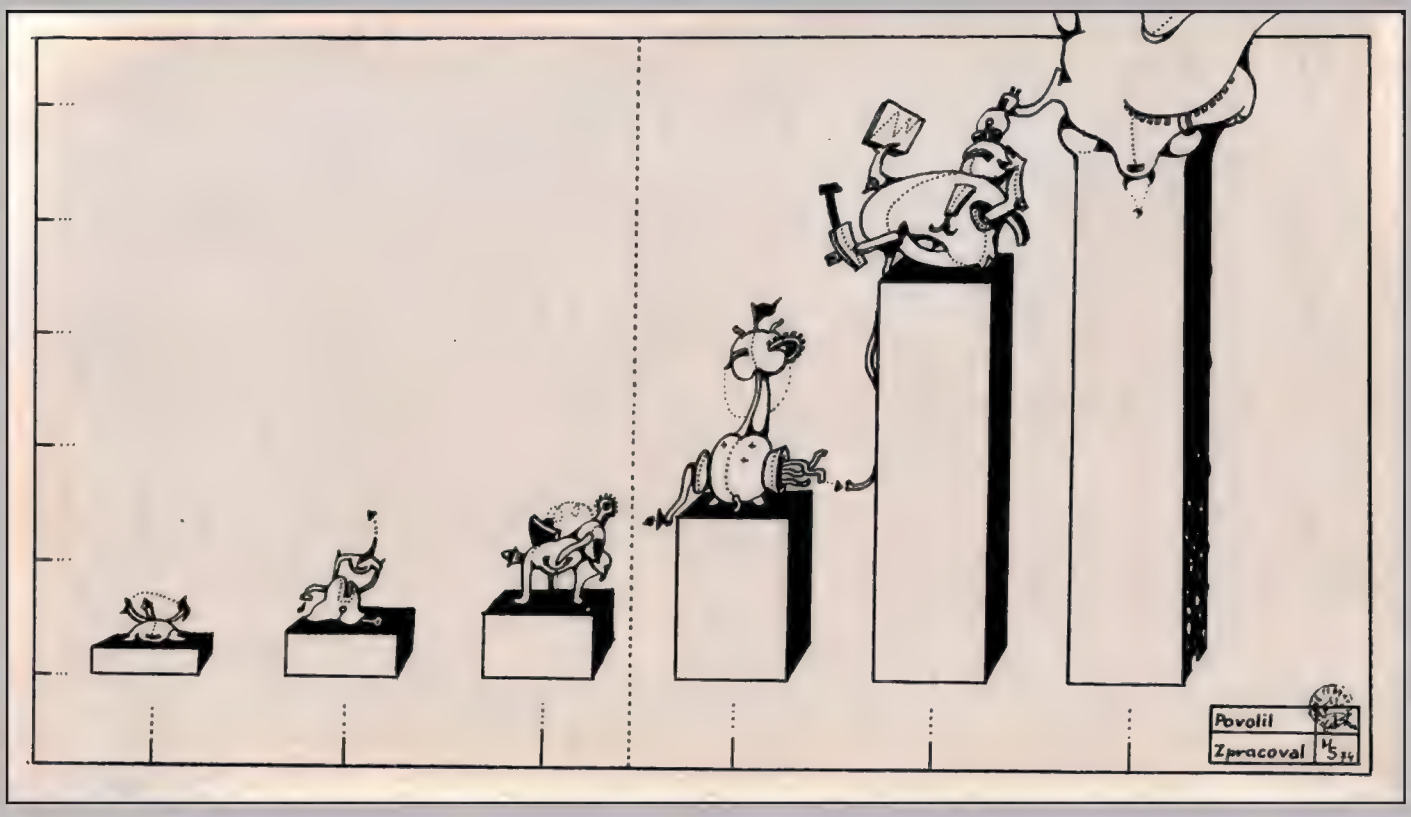

1974 ***Míry růstu***

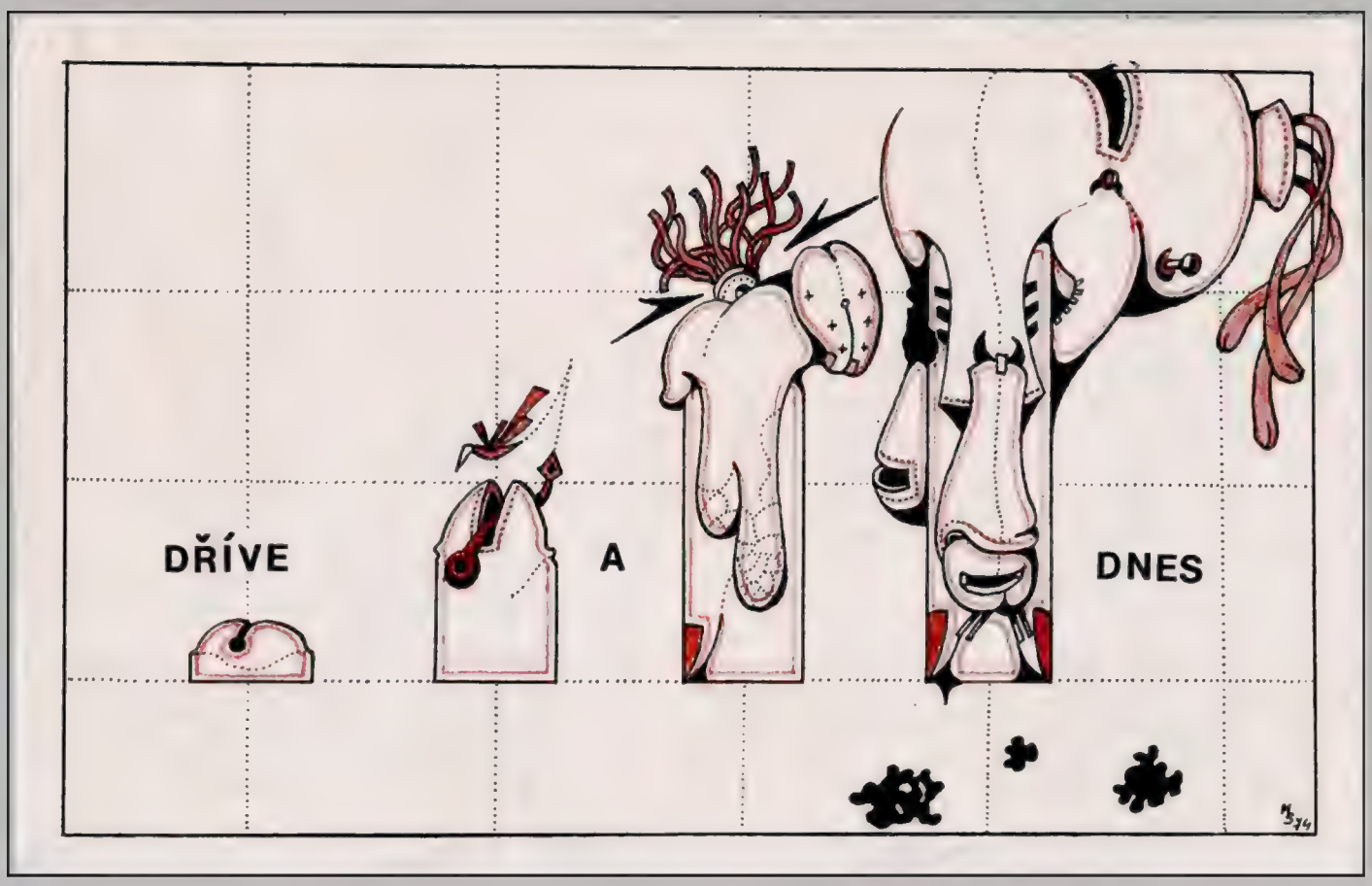

1974 *To se máme*

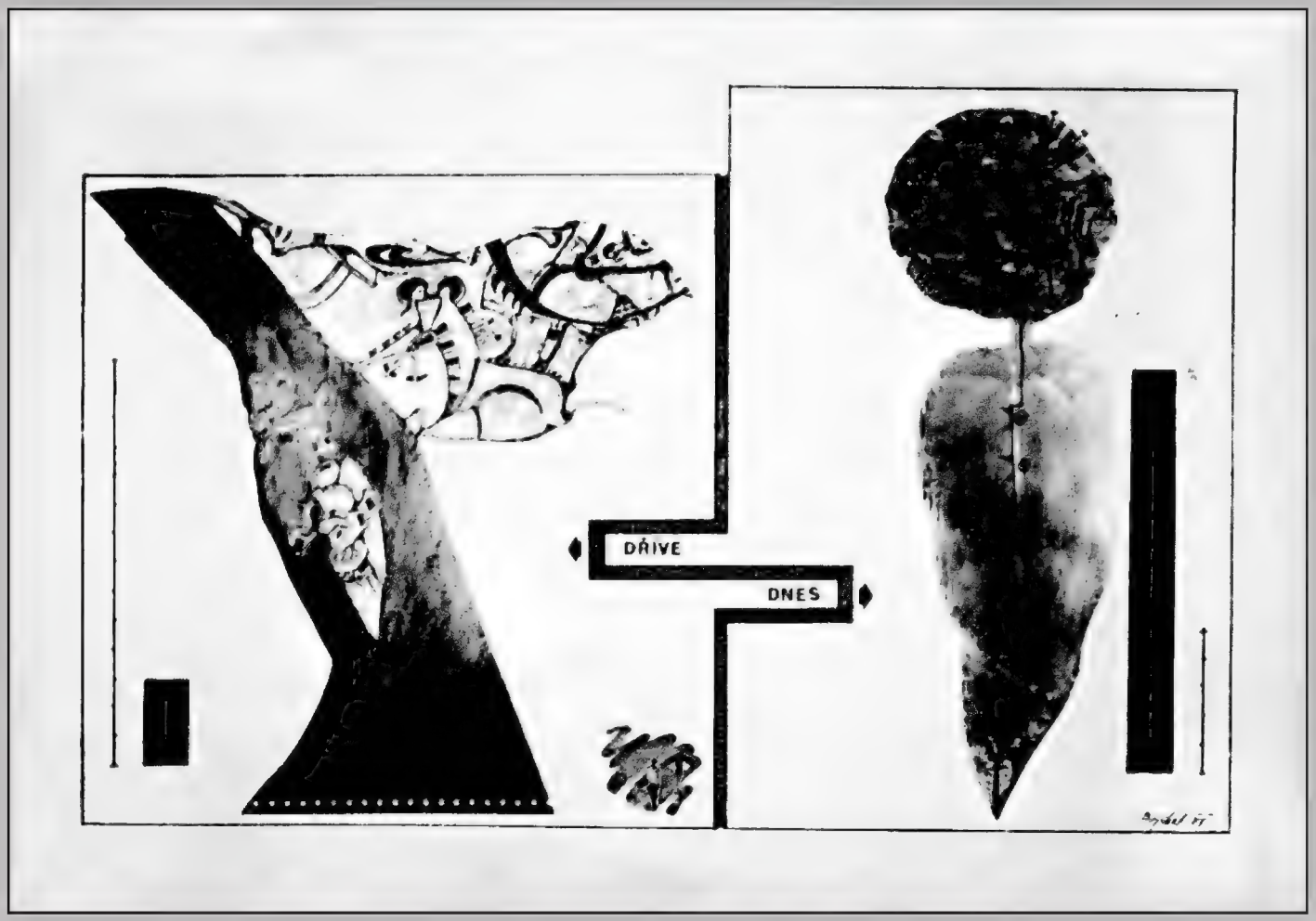

1975 *Dříve a dnes*, **koláž-konturáž**

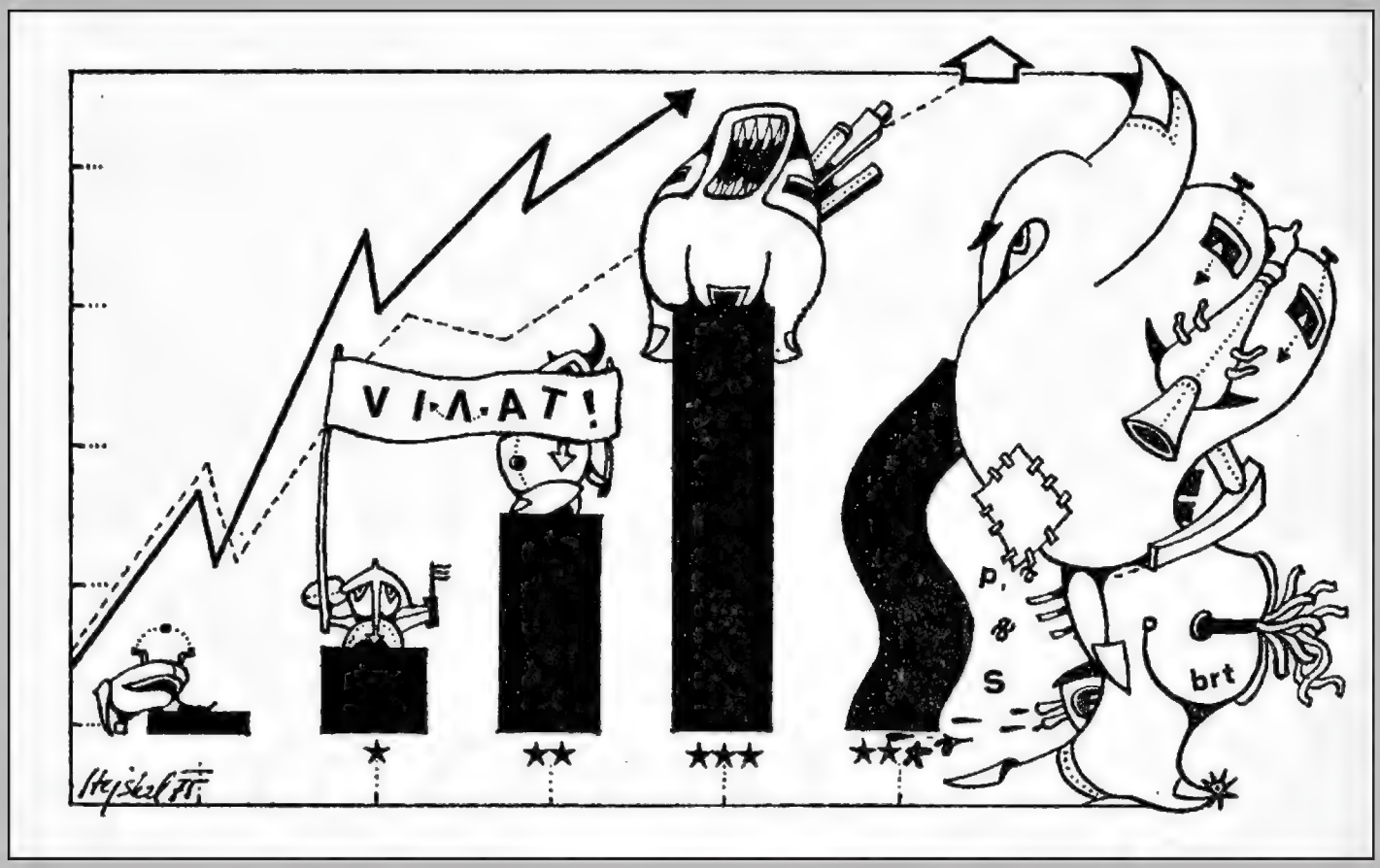

1975 *Vivat!* (revue Change, Paříž)

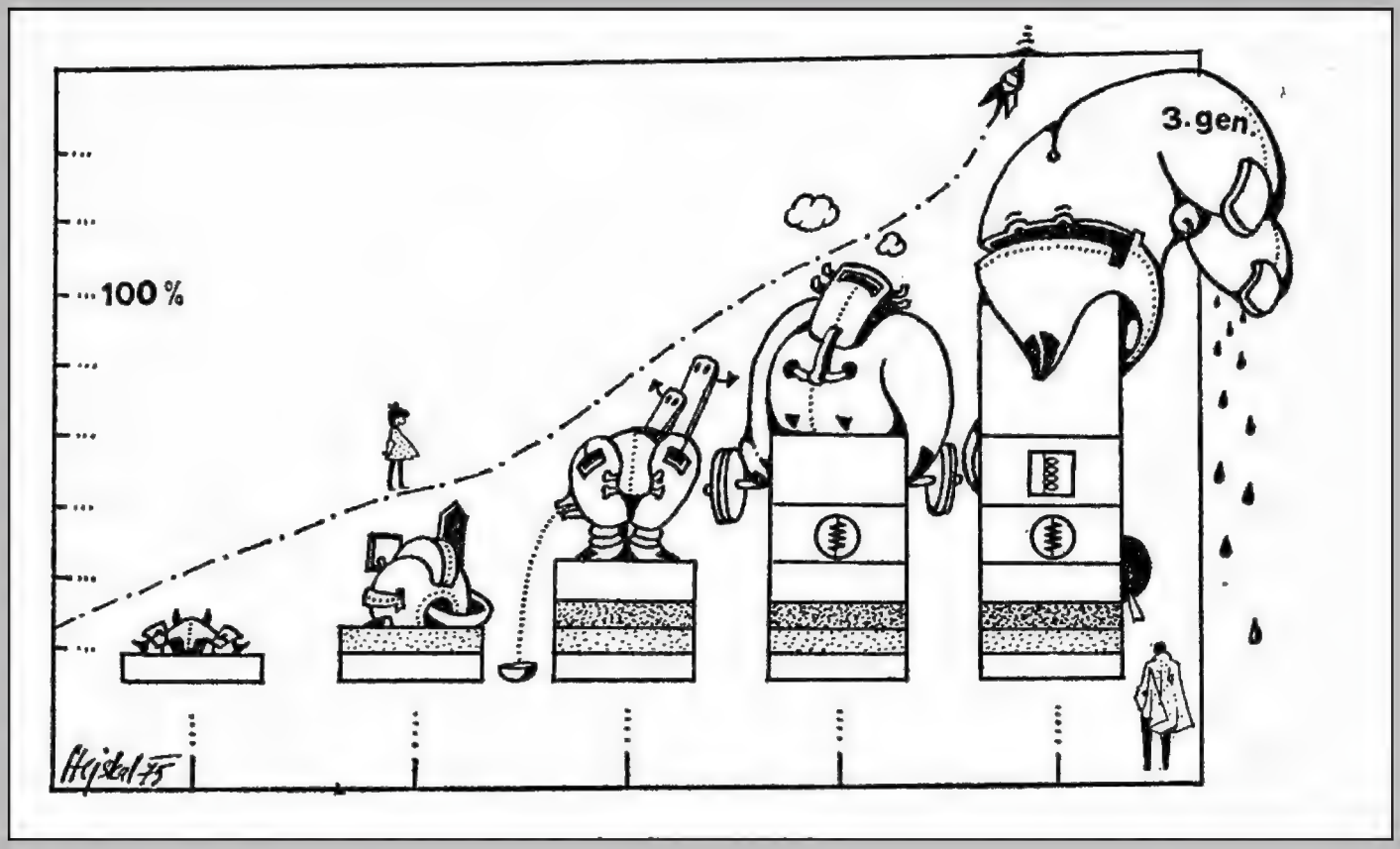

1975 *Třetí generace* (revue Change, Paříž)

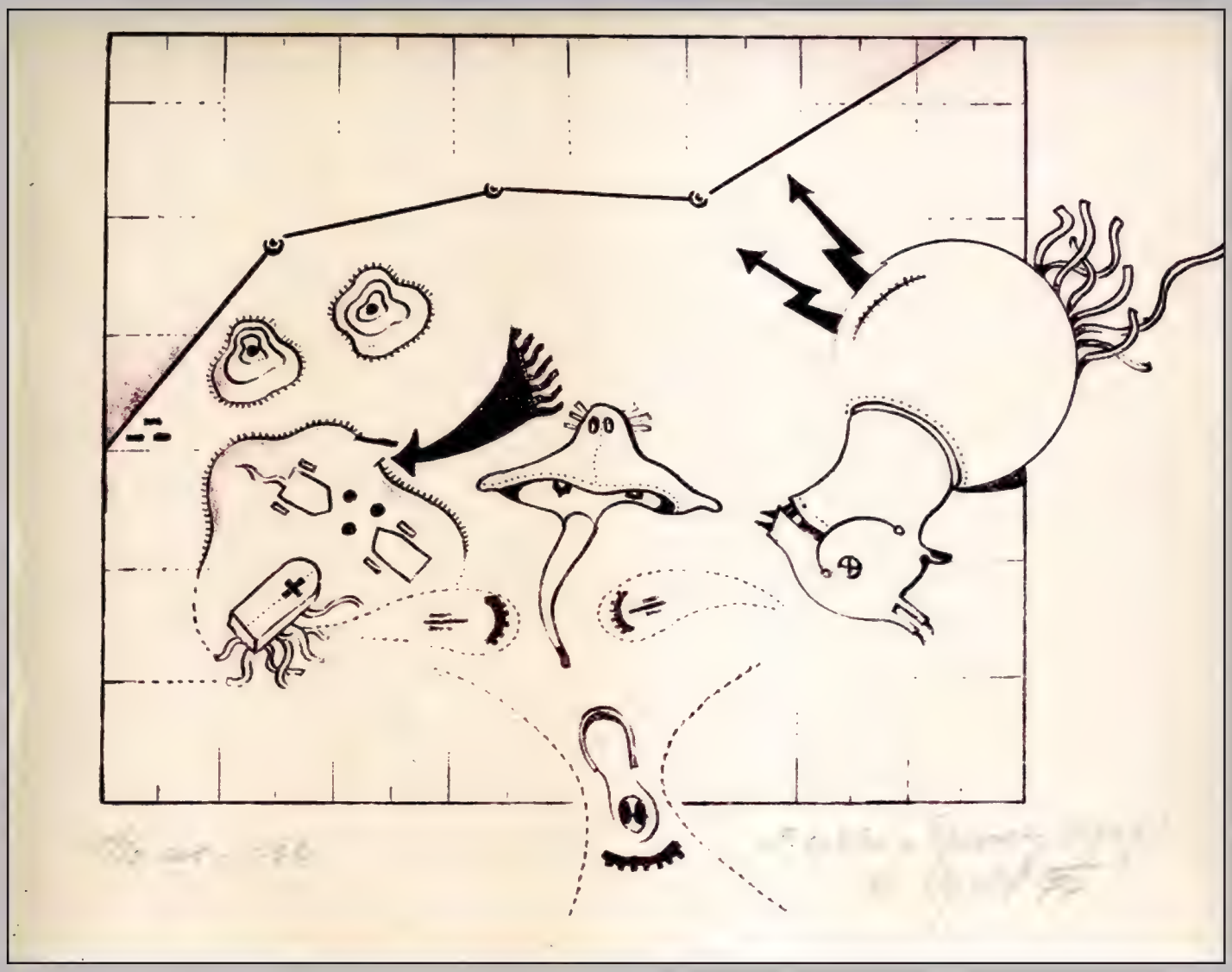

1977 ***Špionovy zápisky,*** **litografie**

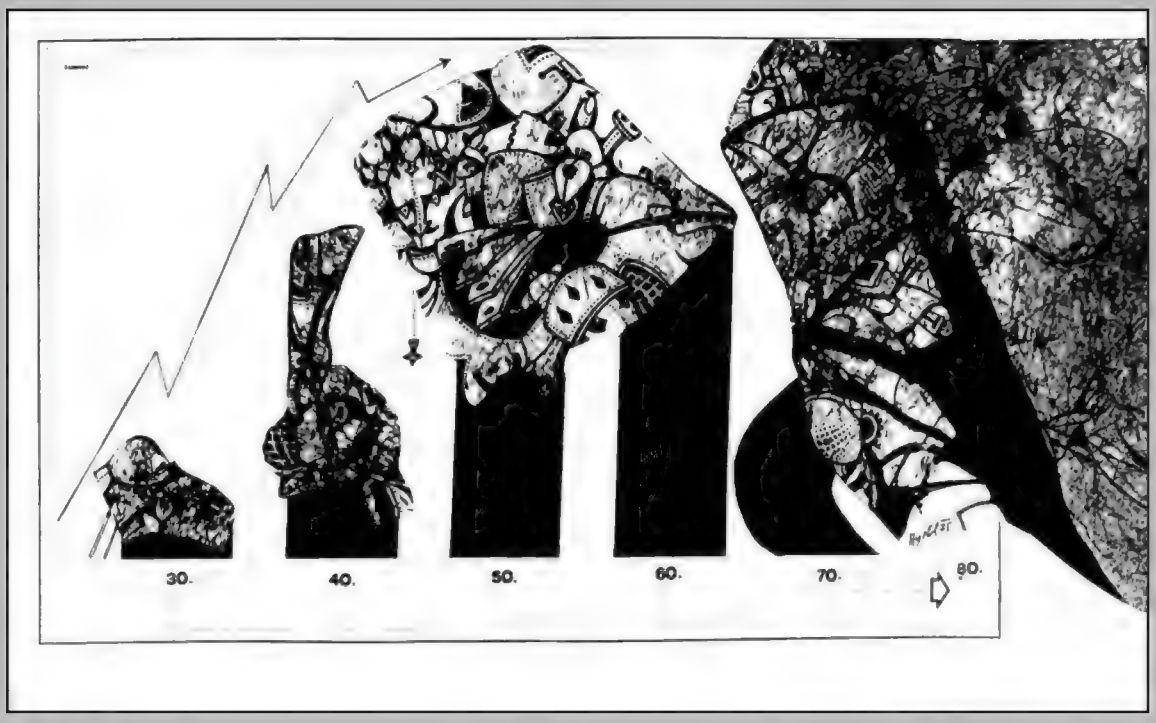

1975 ***Tíha grafu,*** **koláž-konturáž (Le collage surréaliste, gal. Triskèle Paříž)**

MARe nostrum

Fázované iluze

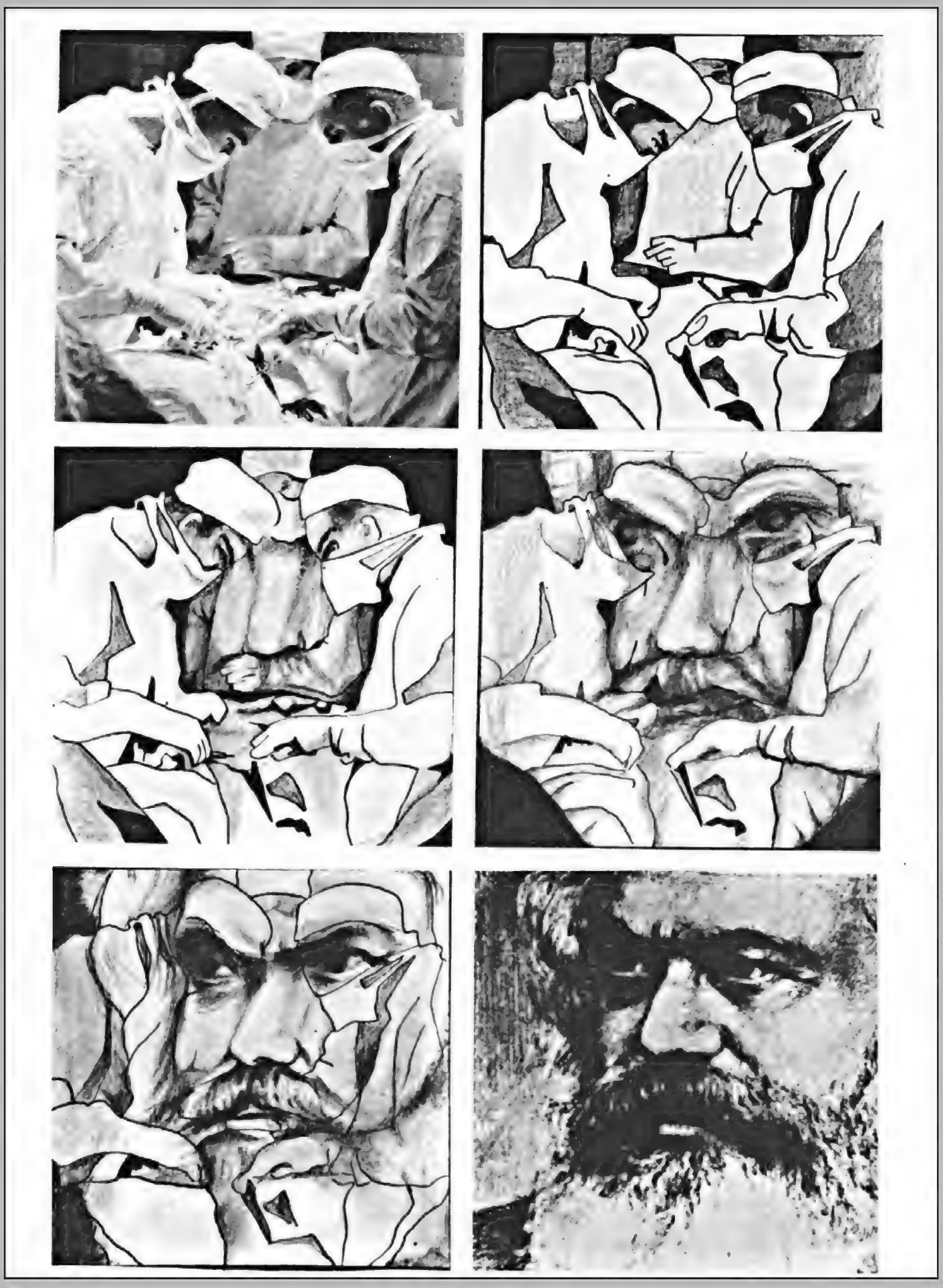

1972 ***Marxův úsměv***

1976 ***Dokolečka dokola*** **(revue Surréalisme, Paříž)**

1971 ***Nejrychlejší kalhoty na světě***

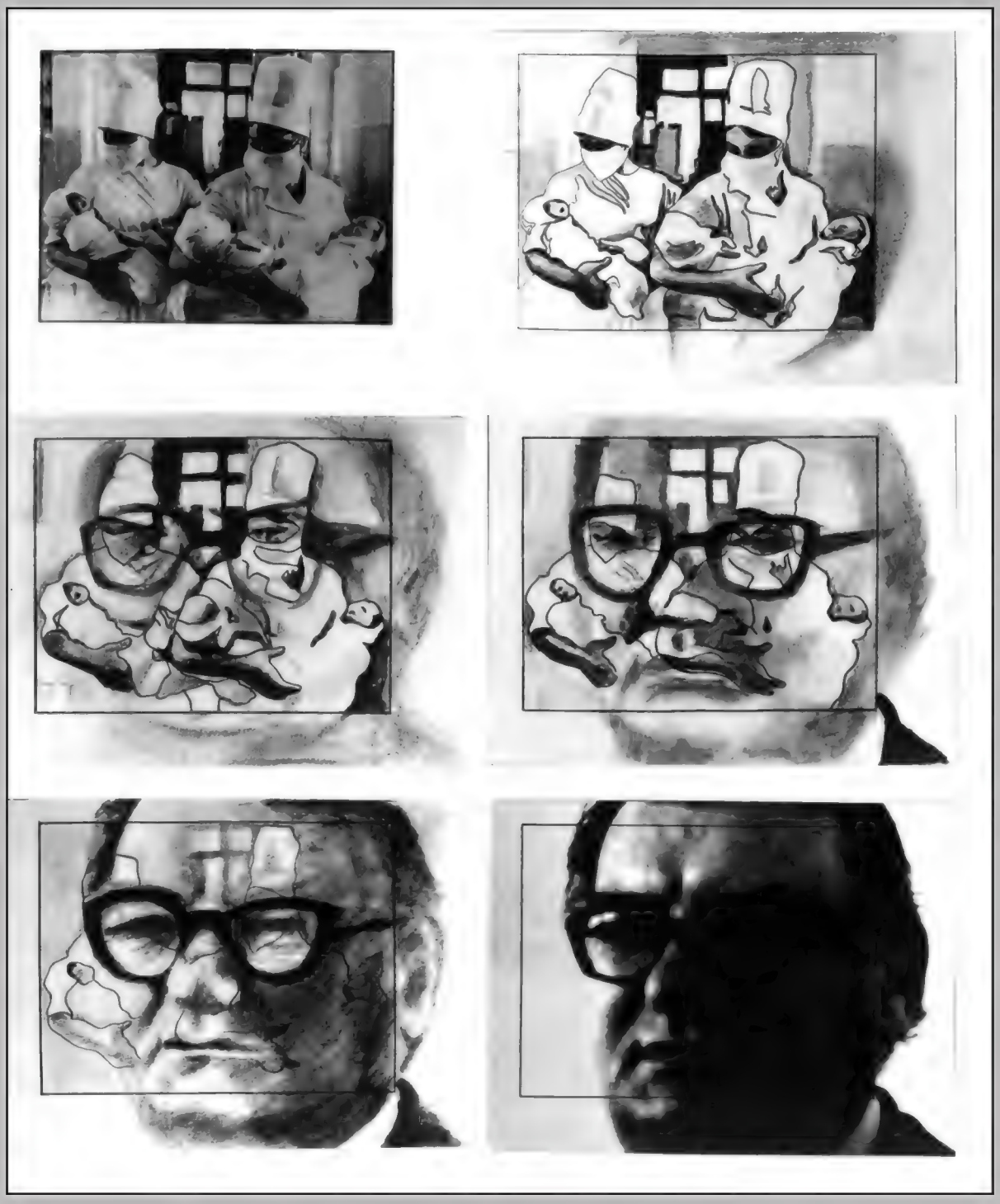

1990 ***Imaginární portrét L. Švába***

MAKc nosTrum

1978 ***Na houpačce,*** **(Imaginární portrét Evy Švankmajerové)**

1979 ***Neutečeš!***

Le « professeur photo » de ces deux adhérentes sera aussi le vôtre.

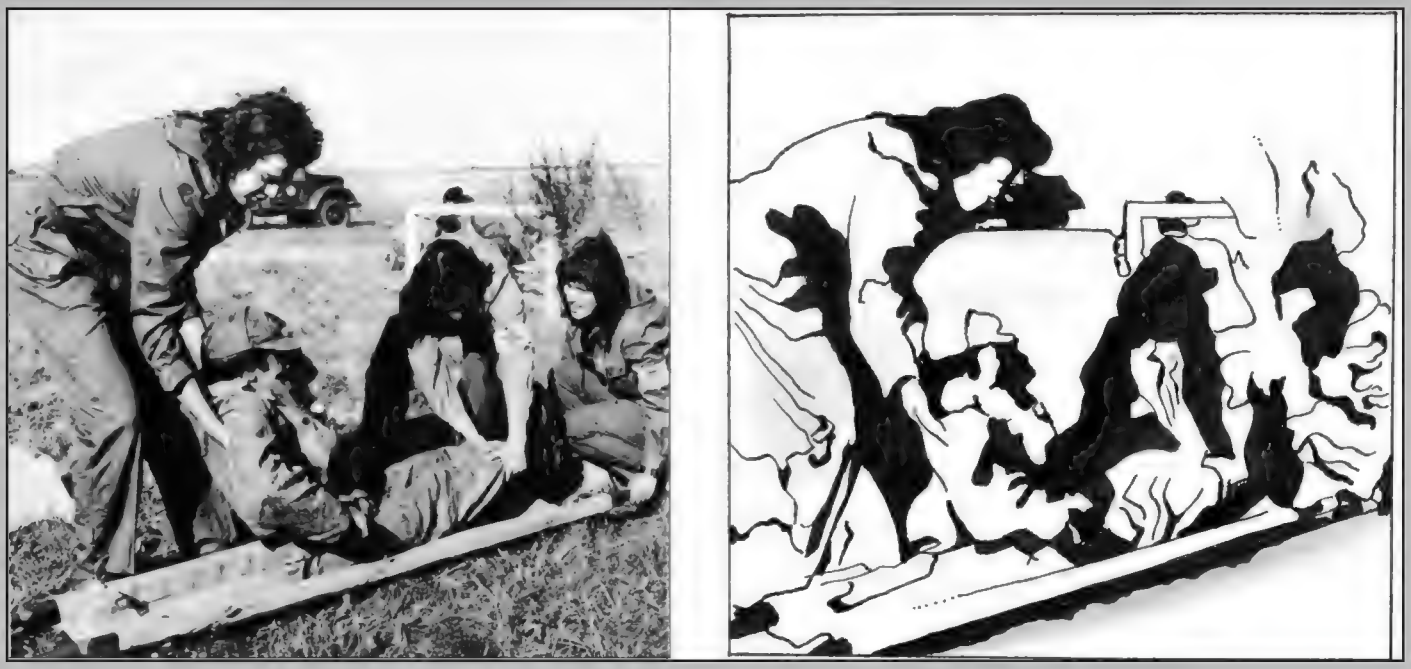

Nálezy a rozběhy

Klaun

Erotomachie

Interpretace rozmývaných skvrn, tuš na kartonu

1975 ***Bez poklopce***

1975 ***Hra na doktora***

1975 ***Koitus I.***

1975 ***Koitus II.***

1975 ***Lesbická láska***

1975 ***Po bitvě***

1975 ***Sadovo zrcadlo***

1975 ***Succubus v ložnici***

1975 ***Španělská stěna***

1975 ***Voyer***

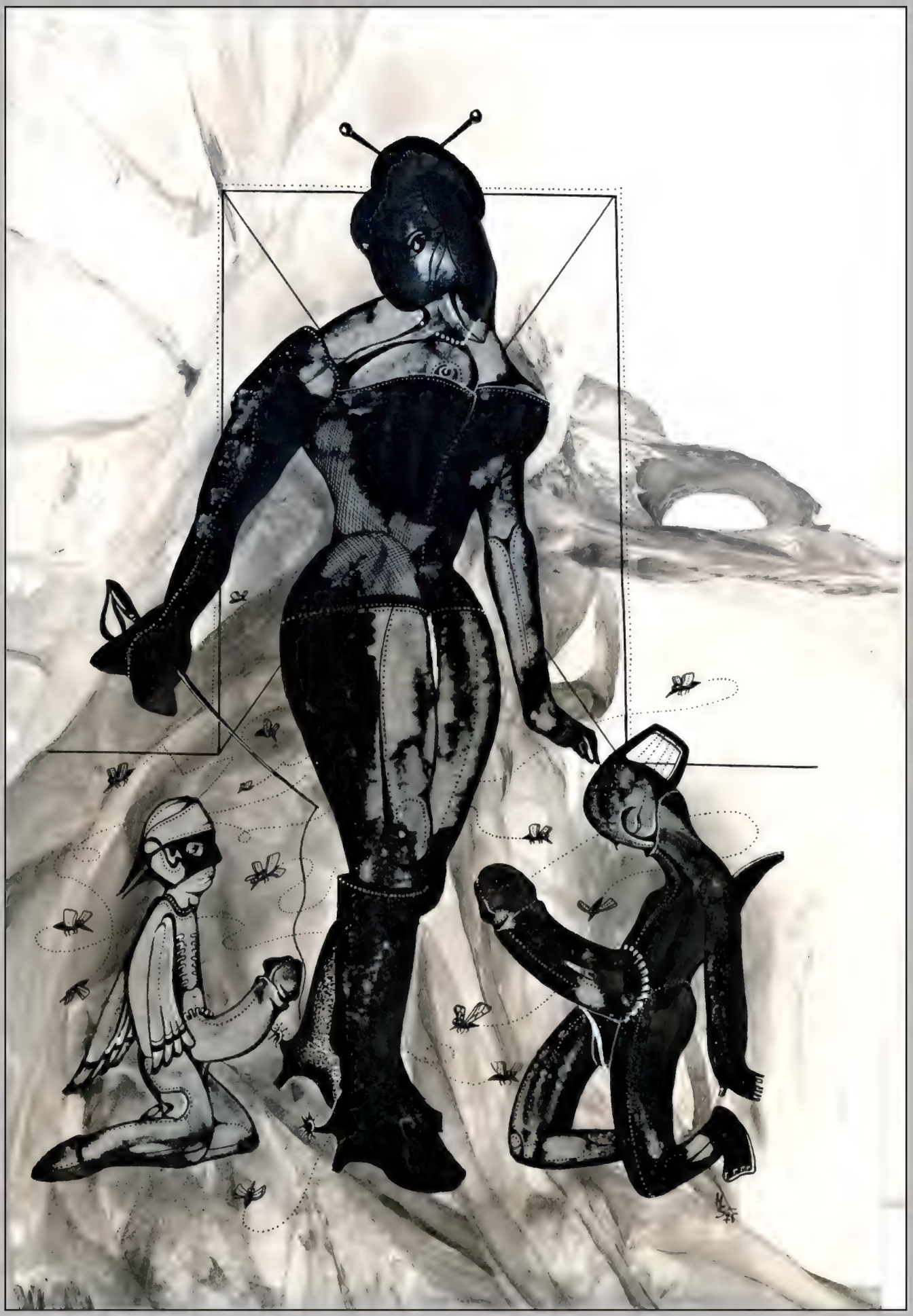

1975 ***Vanda a mouchy***

Rozmíšky

Interpretace rozmývaných skvrn, tuš na kartonu

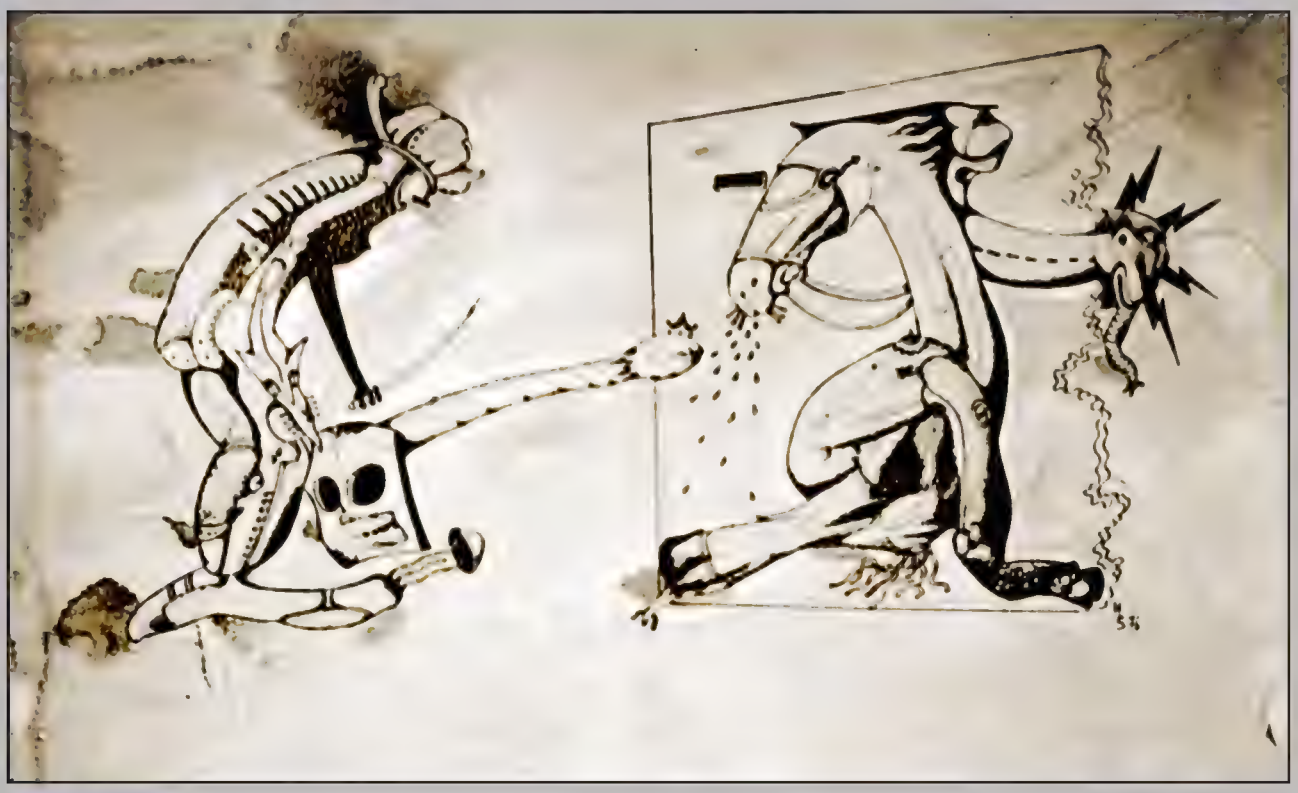

1976 *Nesnadné krmení, Rozmíška I.* (sbírka, Francie)

1976 *Síla argumentu, Rozmíška II.* (sbírka, Francie)

1976 ***S ptačí chřipkou, Rozmíška III.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Opít papouška, Rozmíška IV.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Vytyčená tykadla, Rozmíška V.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Oboustranně nečekaný dárek, Rozmíška VI.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Na občerstvovací stanici, Rozmíška VII.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***S dělem na kobylky, Rozmíška VIII.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***U forenzní specialistky, Rozmíška IX.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Božská taškařice, Rozmíška X.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Prasklý graf, Rozmíška XI.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Kuba a jeho žebřík, Rozmíška XII.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Dálkové ovládání, Rozmíška XIII.*** **(sbírka, Francie)**

1976 ***Inventura, Rozmíška XIV.*** **(sbírka, Francie)**

Mare nostrum

Sako

kresby tuší ke sbírce básní P. Řezníčka

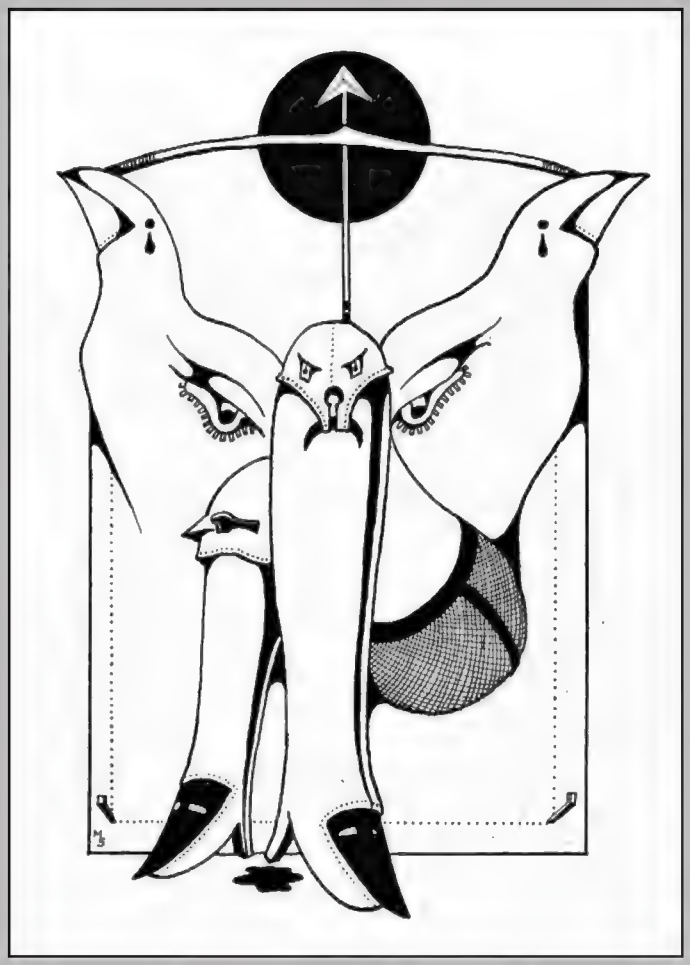

1975 ***Sako I.***

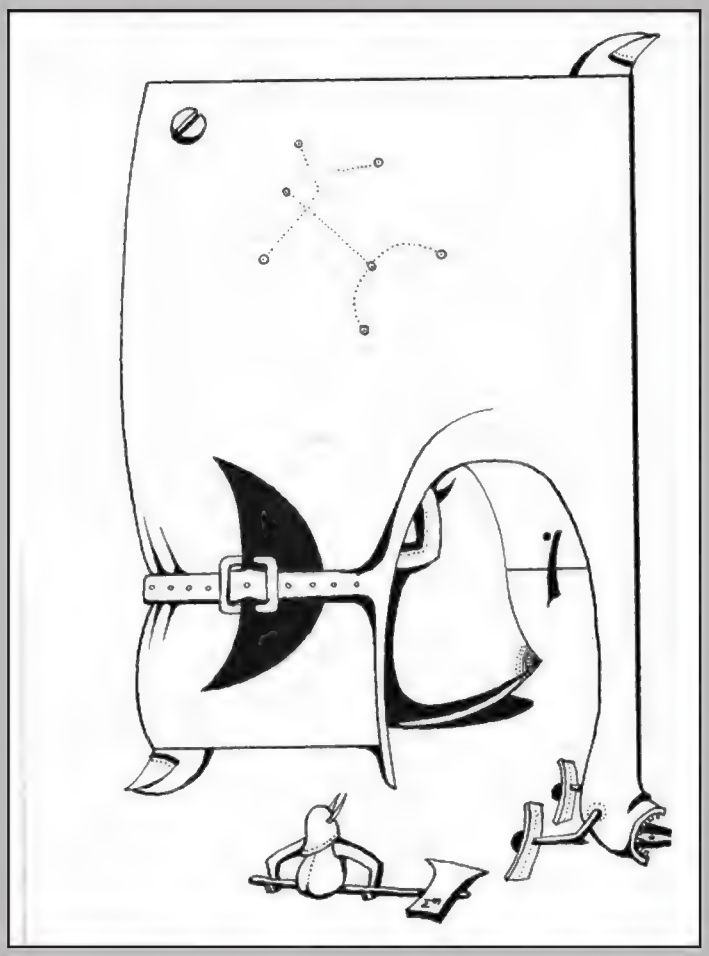

1975 ***Sako II.***

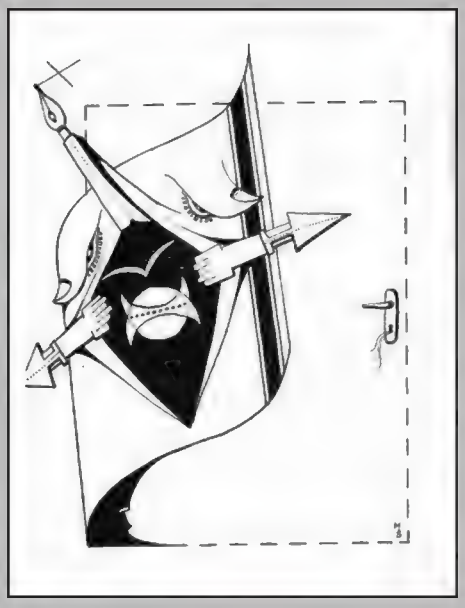

1975 ***Sako IV.***

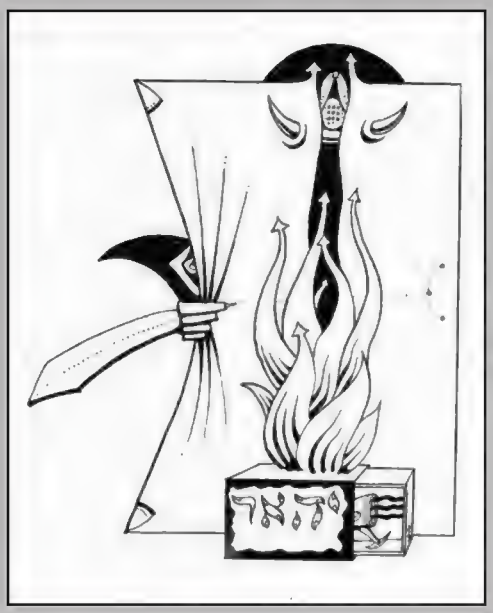

1975 ***Sako III.***

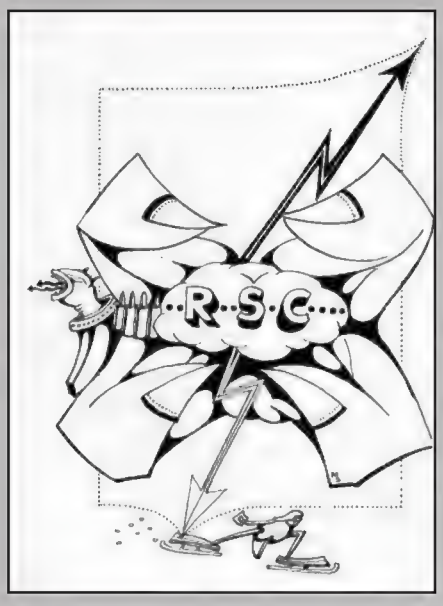

1975 ***Sako V.***

Maso pod hromadou

kresby tuší ke sbírce básní P. Řezníčka

1978 *Maso pod hromadou I.*

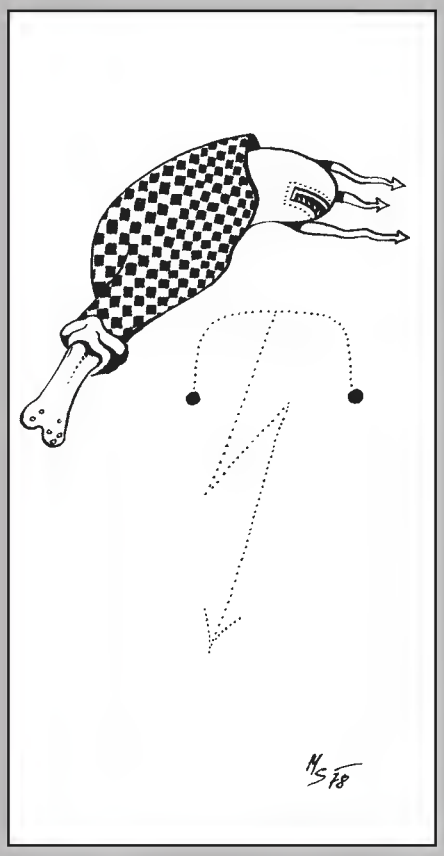

1978 *Maso pod hromadou II.*

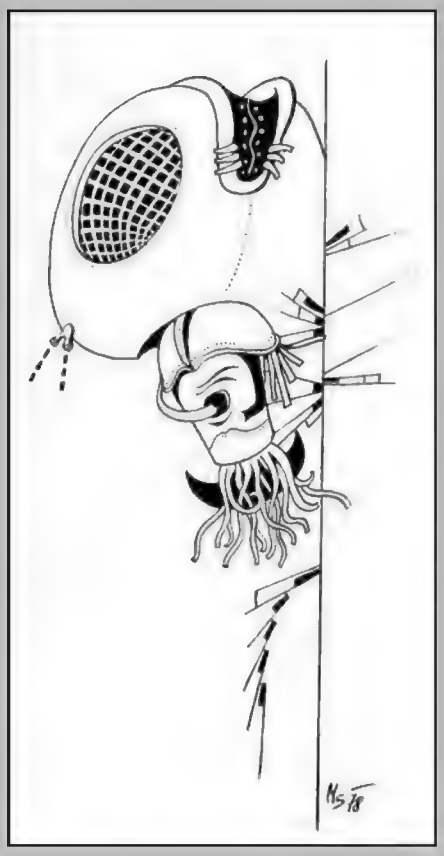

1978 *Maso pod hromadou III.*

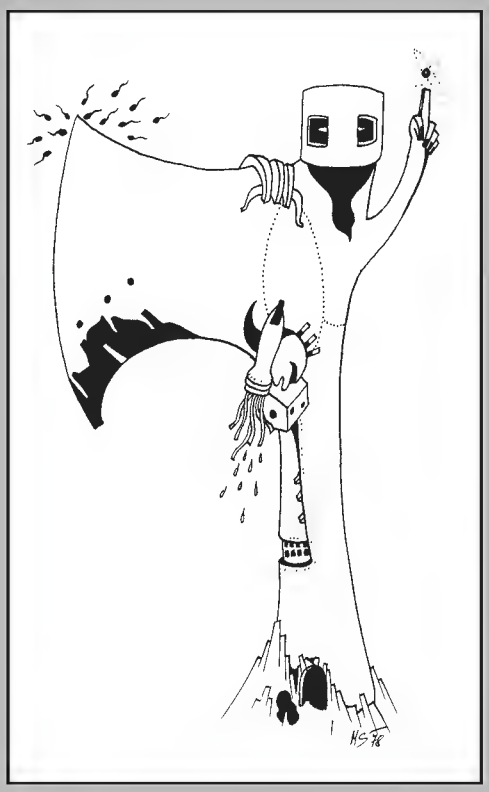

1978 *Maso pod hromadou IV.*

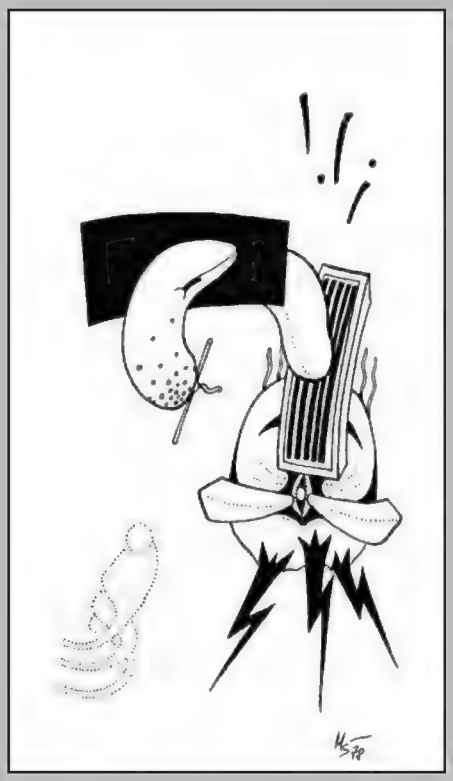

1978 *Maso pod hromadou V.*

1978 *Maso pod hromadou VI.*

MARe novTrum

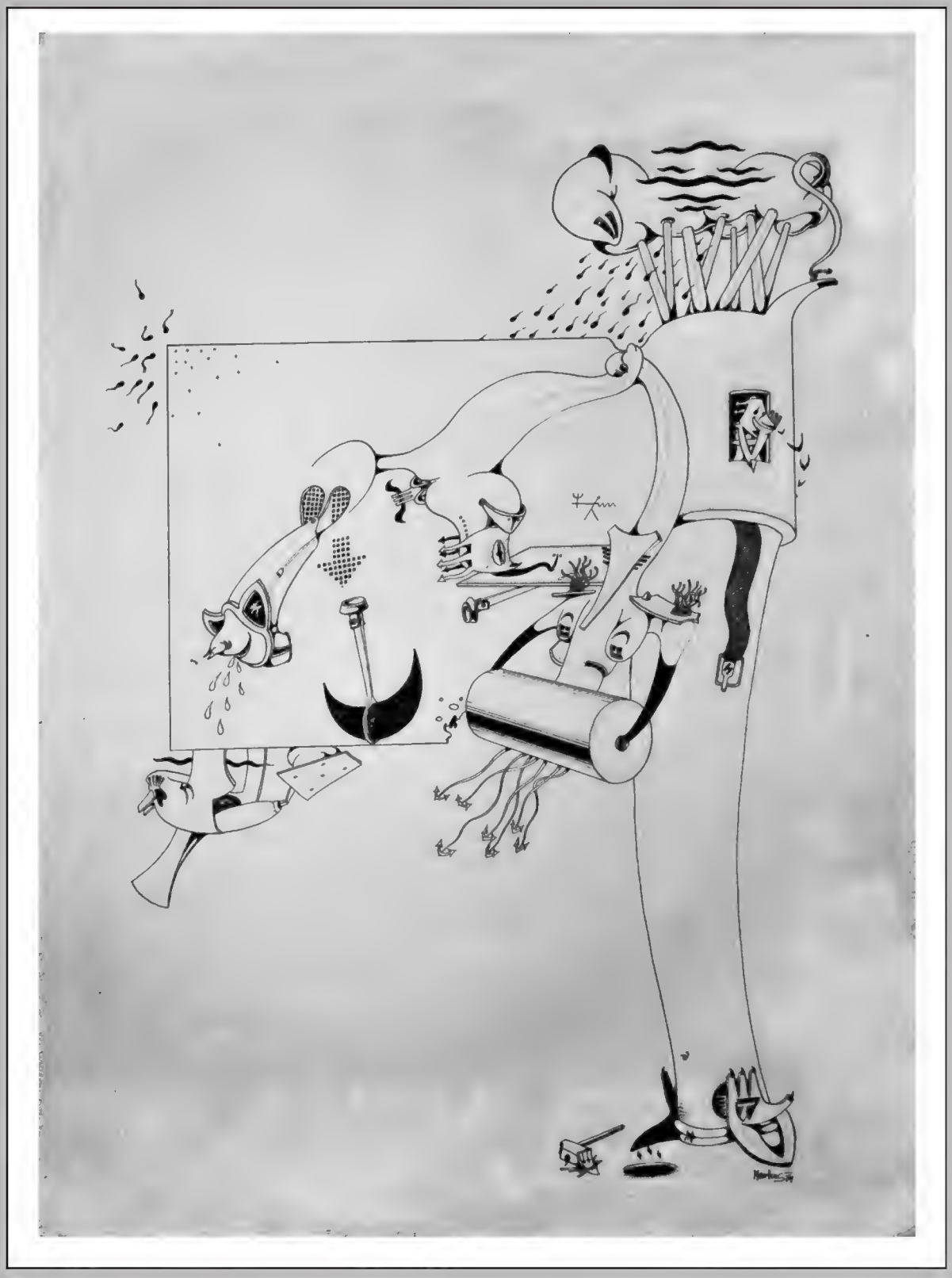

1974 ***Příběh sekery***

Zrcadlový pes

1972 - kresby tuší ke sbírce básní P. Řezníčka

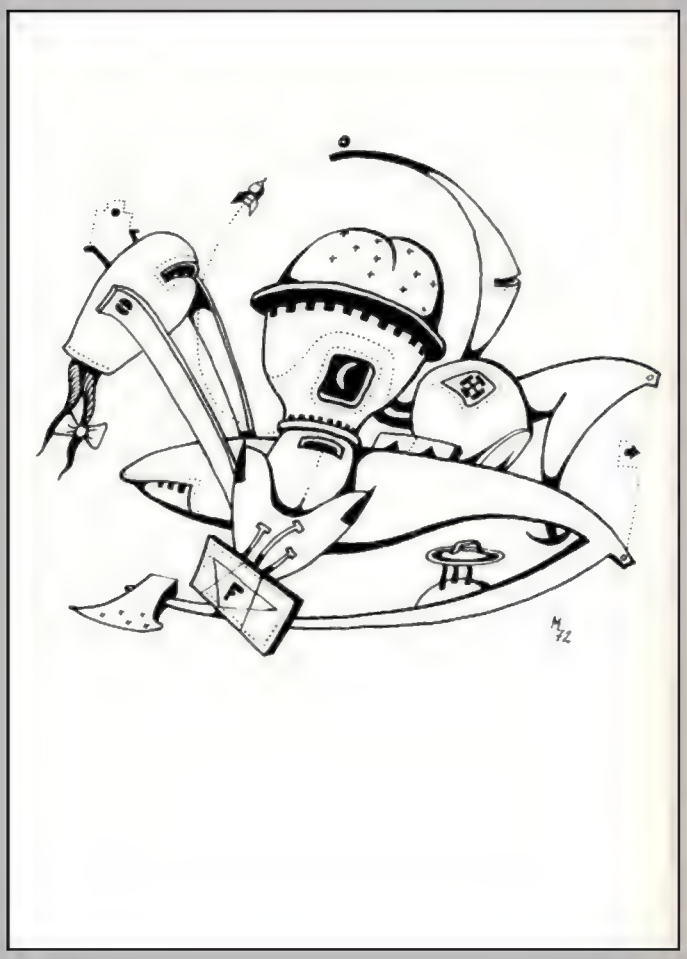

1972

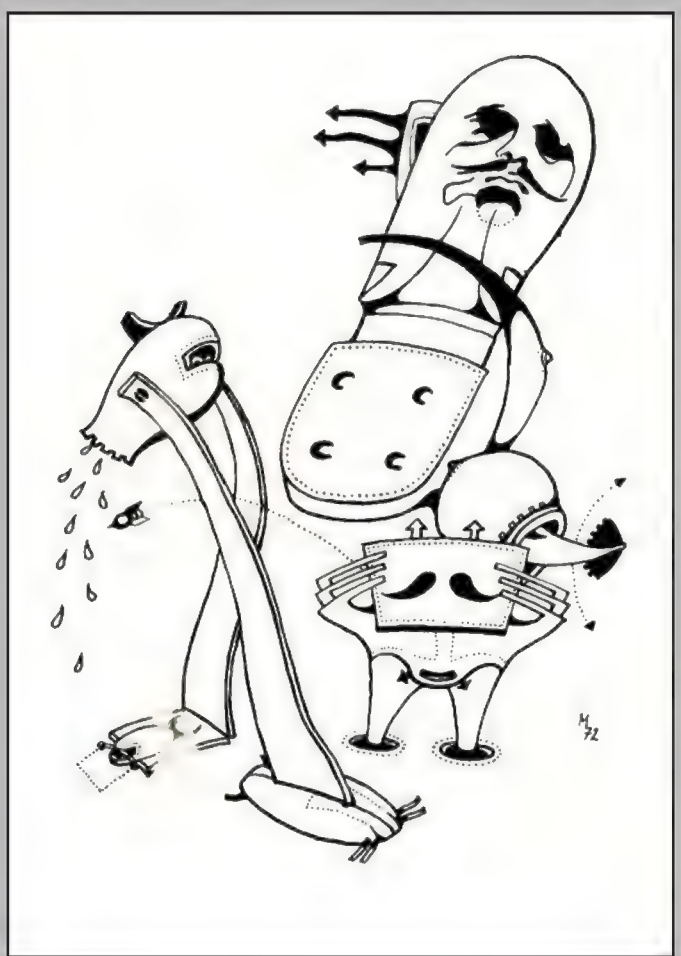

MVRe nosTrum

Halitósis

1978 - Frontispice ke sbírce básní P. Řezníčka

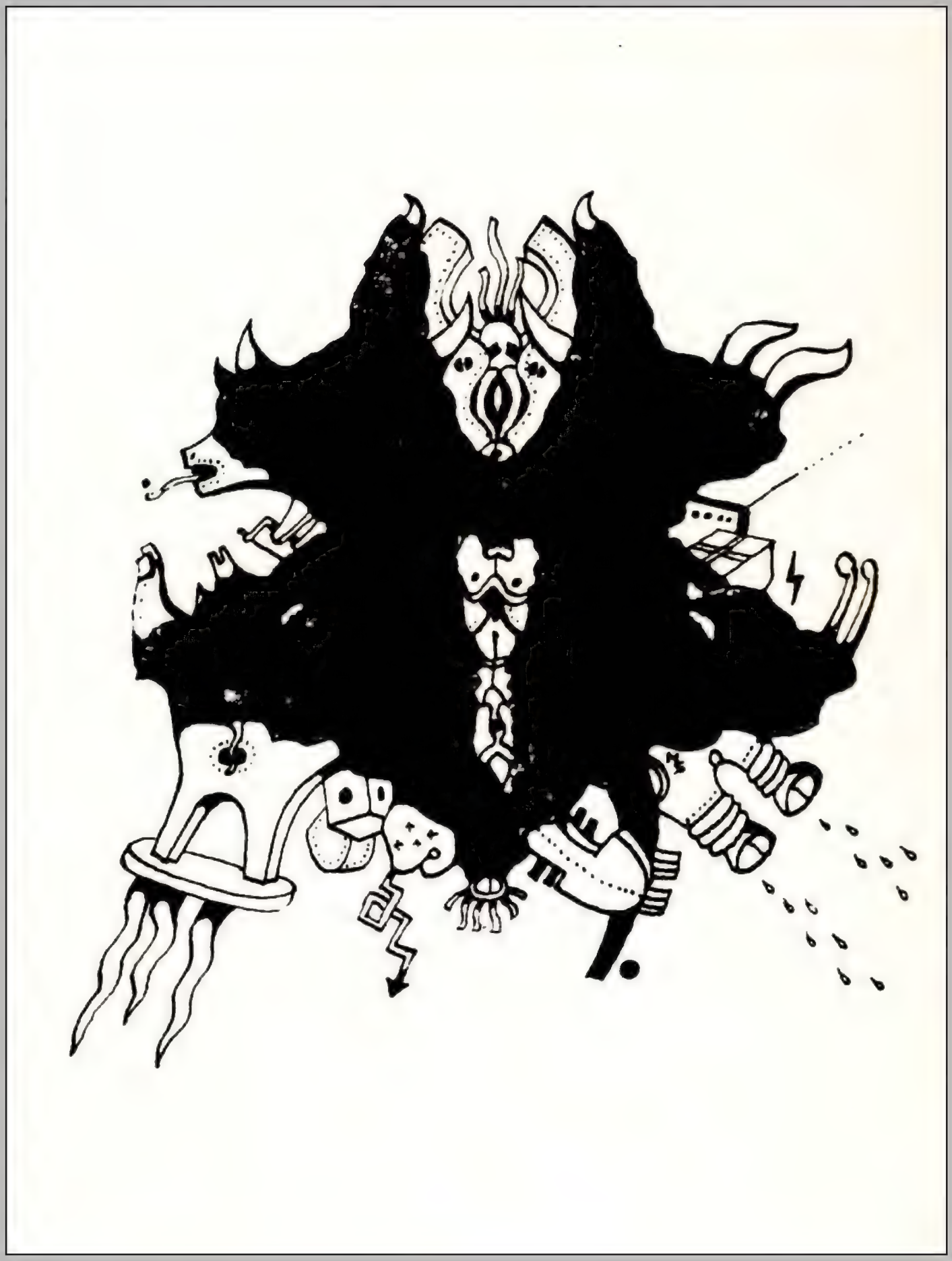

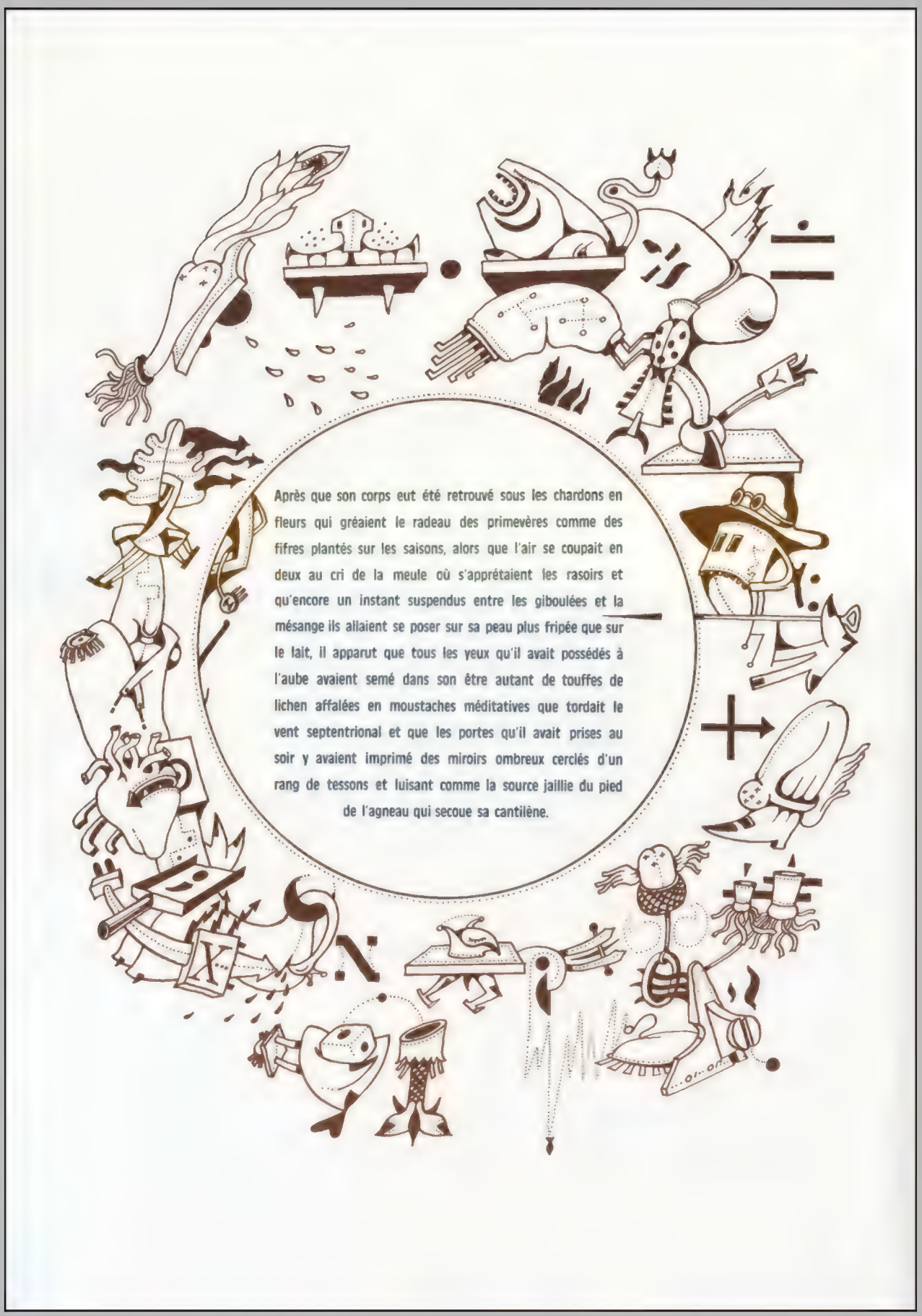

1- *Embryon de monstre naillant*

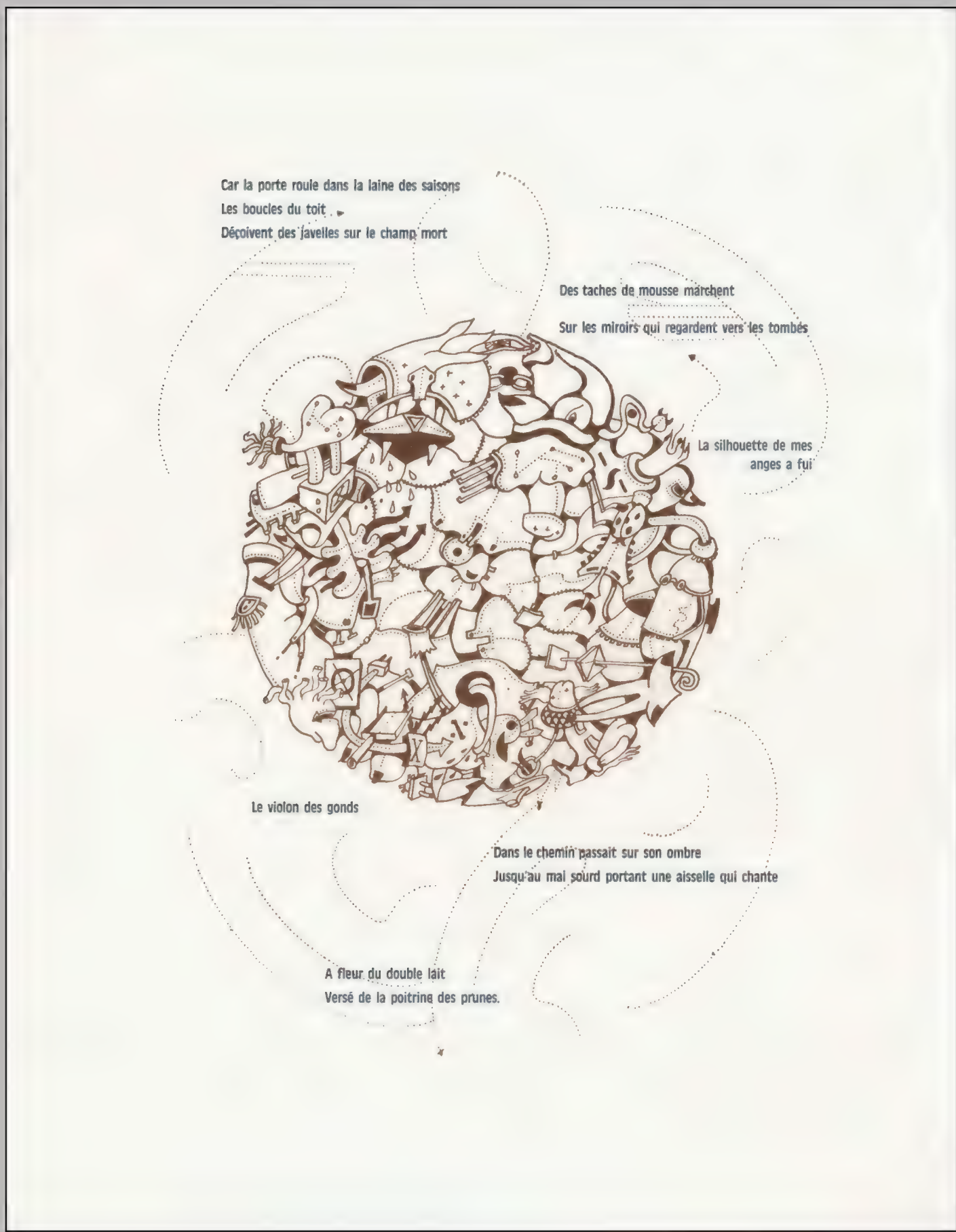

I - *Cerveau bien peigné*

2 - *Sur une miche détournée*

MARe nostrum

Rue du jour et de la lune

Sous les faux cils de l'effraie

Sur le bord des friches les paons enrhumés qui attirent
Vers le flot des émois montant à ton flanc

Le Sait-on de l'heure et la passe du Je sais.

II - *Si le lévrier se change en lievre*

3 - ***Table de multiplication observée aux jumelles***

Si l'on décroise les rêves comme les jambes

Il y a des ailes pour éluder le vent du corsage

Et ramer parmi le feulement des lunes

Le hasard saigne à la bouche «

Depuis que les noix boivent au bout de tes mèches

Dans les halliers que sement des amours désavouées

Sur la couche du crime qu'une énigme embaume encore

La caresse des ronces et dix chattes
Effleurent la terre qui t'est trop courte

Les lampes et les menthes sourient

Le temps tourne à la bise

Les pétales du cœur s'aiguisent sur l'ombre de la fête.

III - *Du sac ou l'on ne saurait se cacher*

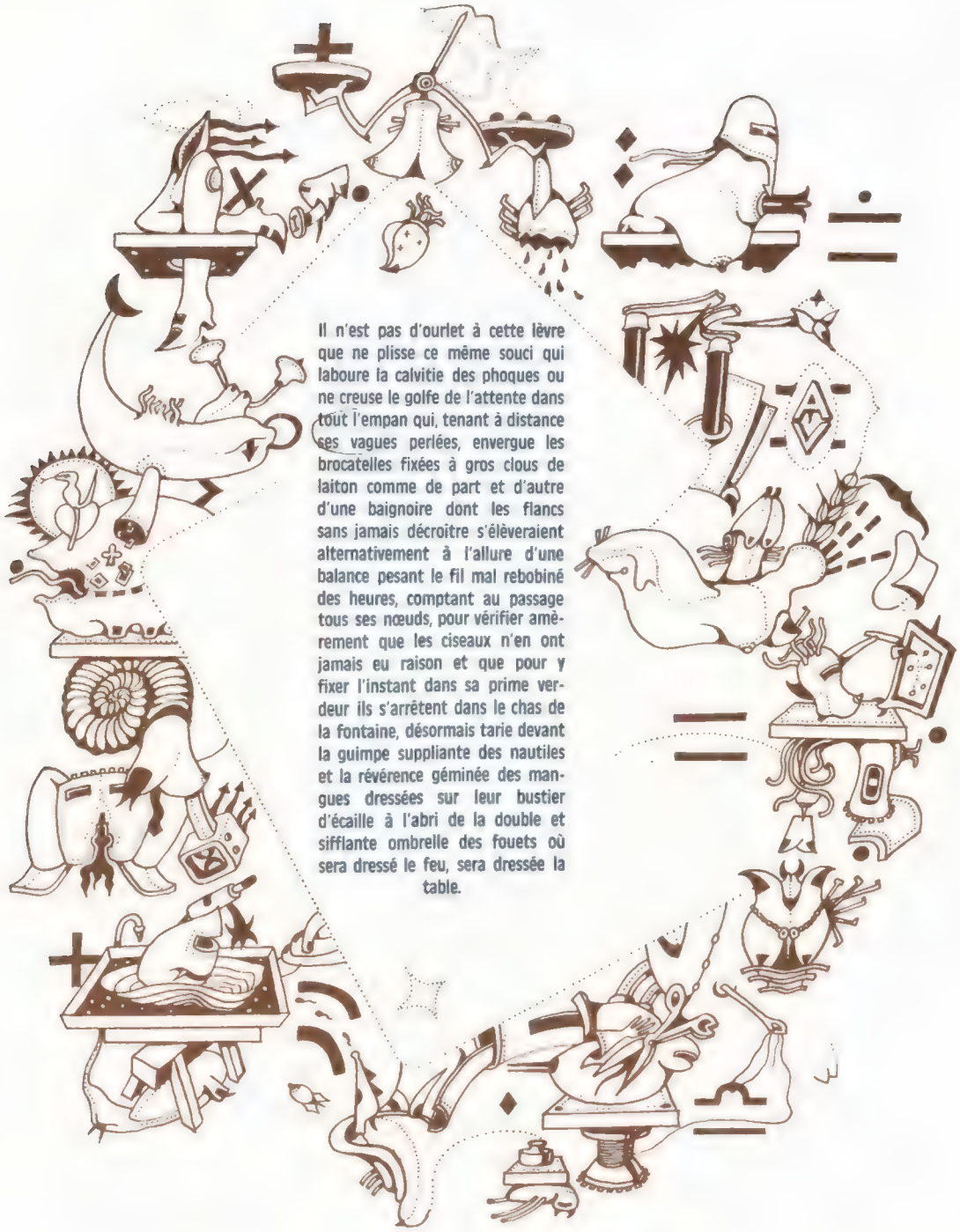

4 - *Porte ovale ouvrant sur l'étoile d'un corps*

IV - ***Infarctus de l'as de cœur***

5 - Domino de la rage

V - ***Premier baiser dans la salle des cartes***

6 - *Edredons fatals du tonnerre*

Mille ruines où se mirent tes mains
Des sifflets roux ricanent

L'églantier dodelinant du couloir
Courbé las des masques et des jamais

Epousant le rire des toitures

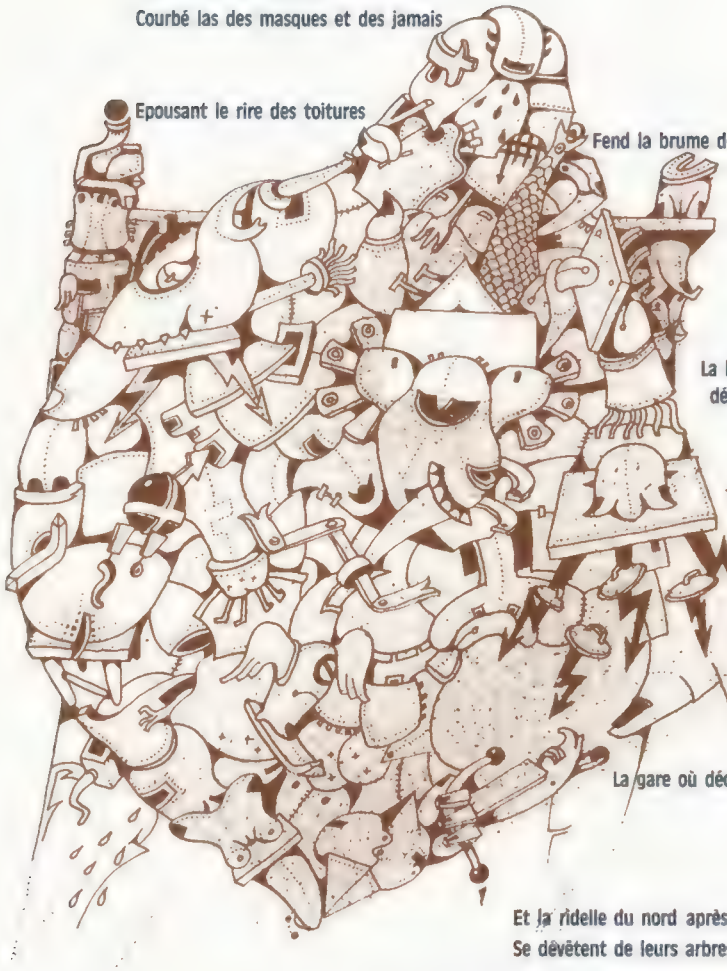

Fend la brume de l'arrière-cœur

La blatte des frimas le
démêloir des jalousies

La gare où déchante la fanfare

Et la ridelle du nord après le pan du mur
Se dévêtent de leurs arbres privés

Comme le beurre qu'on coupe en corans minuscules

Oui les comptes sont mis au net

Le plat gelé la route ailée
De la rosette à la louve
Reste l'échelle dressée dans les meules de colère.

VI - ***Prendre les mesures du cadavre***

7 - Derniere cigarette

MARe nostrum

Sommeille la manche rouge de ta langueur
A l'automne trépané
Dans la joie brune et ta moue
Au bal hélait des ludions calmes

Ton doigt passé au dé redonné à la lointaine action
Vers les viandes guéries sous la soie des loupes
Et le miel des mots volés aux litières
Cingle vers les bords floches de la peur
Qui tendit belle sur ta noce un œil funèbre
Cave attrapé en houppelande

Et nous
Dérobant le tulle et le tesson
Comme si folle la mare aux brèmes s'amusait
Des courses et du bol et des lampes
Et que lourde elle exhale aux tympans mourants ses nards.

VII - *La bague de l'ombre te regarde*

K poesii V. Effenbergera

(Pozůstalost V. Effenbergera)

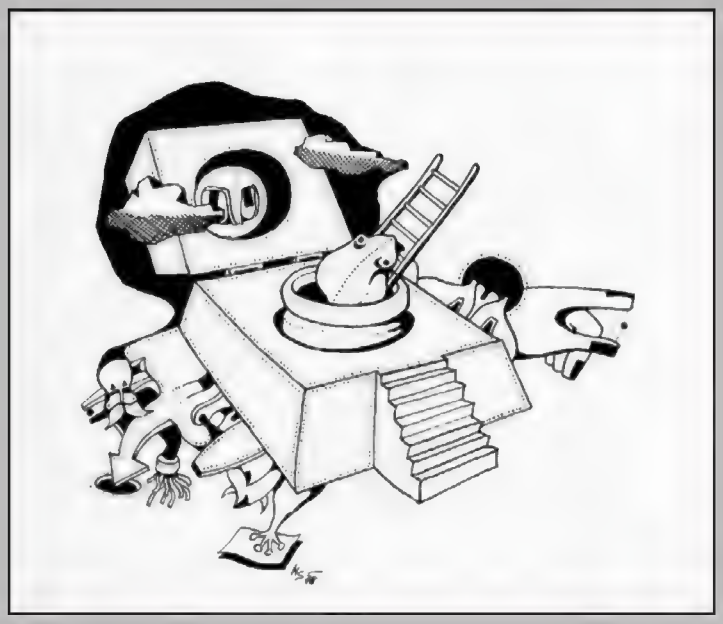

1978 Šest variací k básni V. Effenbergera
Autoportrét

Kresba na ubrousku

1978 Dokreslovaná koláž ke skupinové hře

Úsměvy introvertů

1981 dokreslované koláže, černá tuš na tónovaném kartonu

I.

II.

MAKe nosTrum

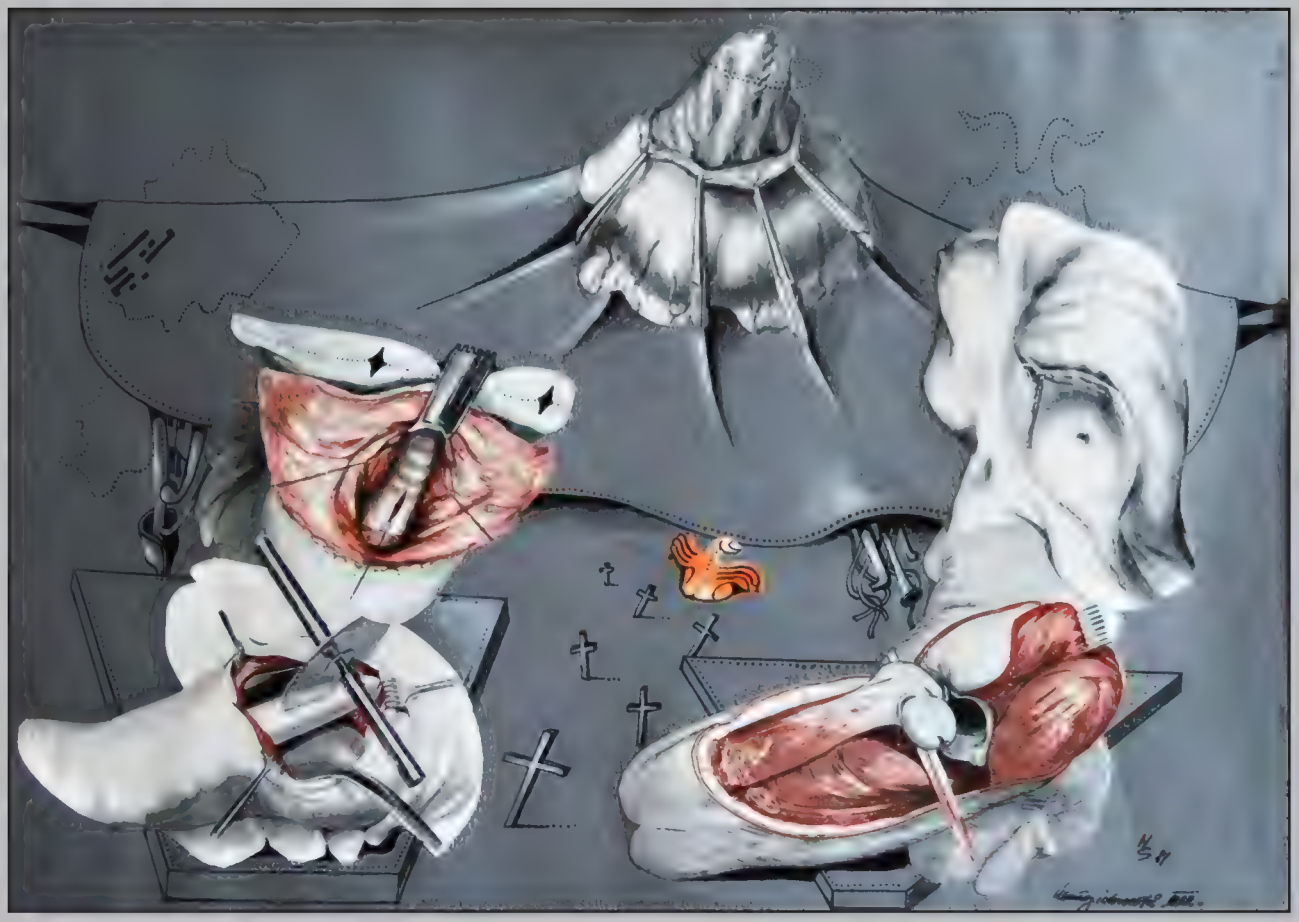

III.

IV.

Salamandr

1981 Cyklus tematických kreseb černou tuší

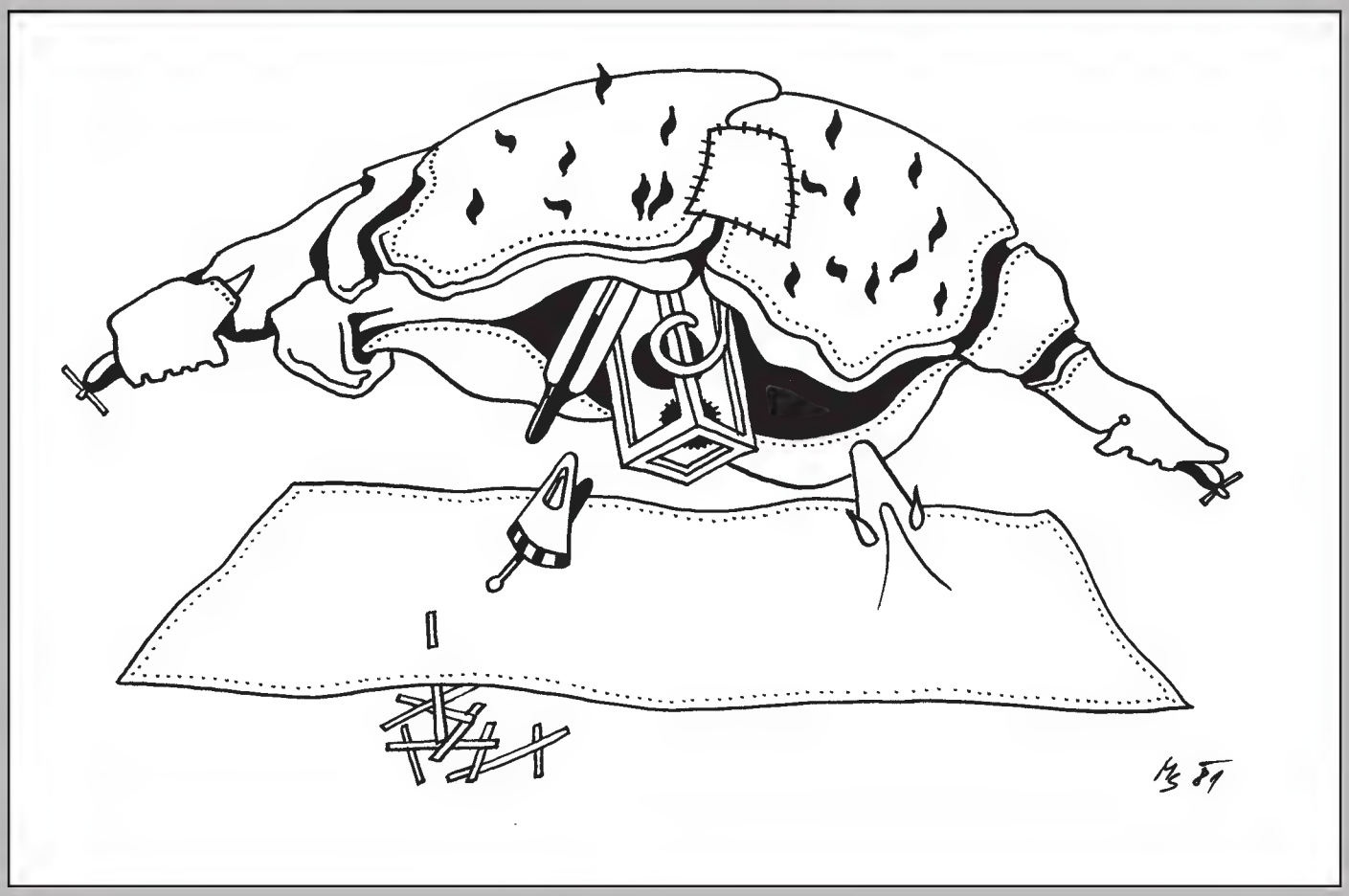

Samoty a citace

1983 Ilustrace ke sbírce básní E. Švankmajerové

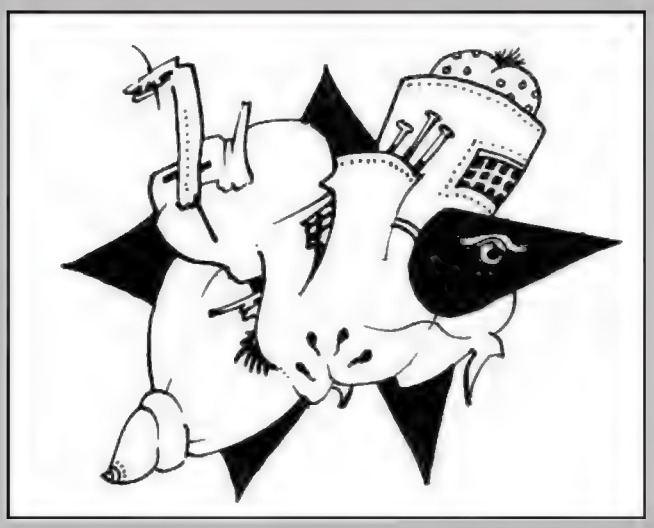

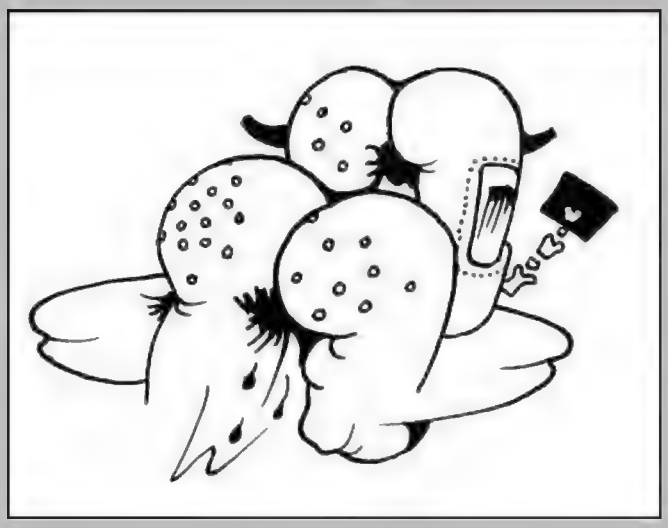

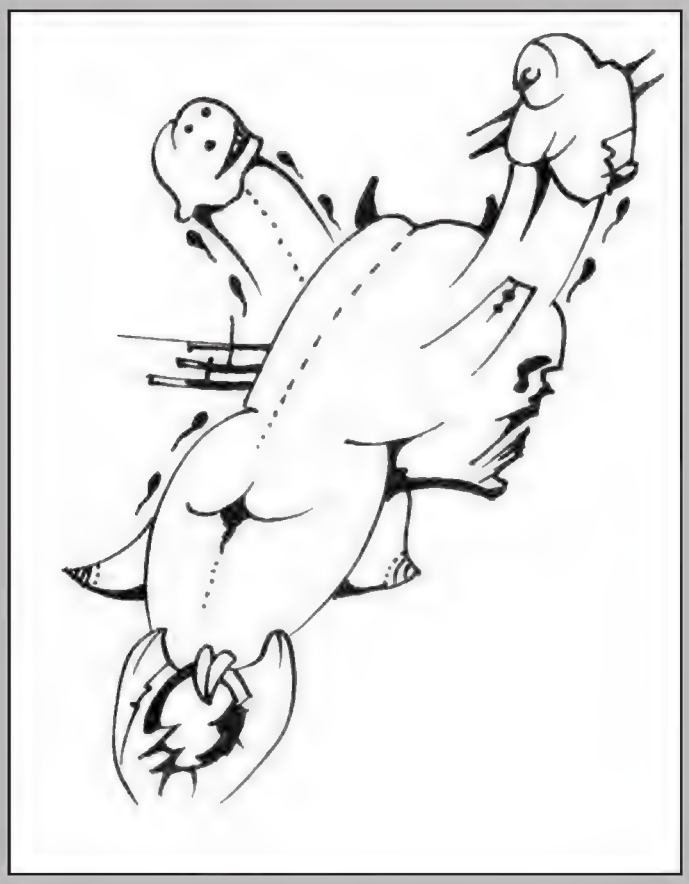

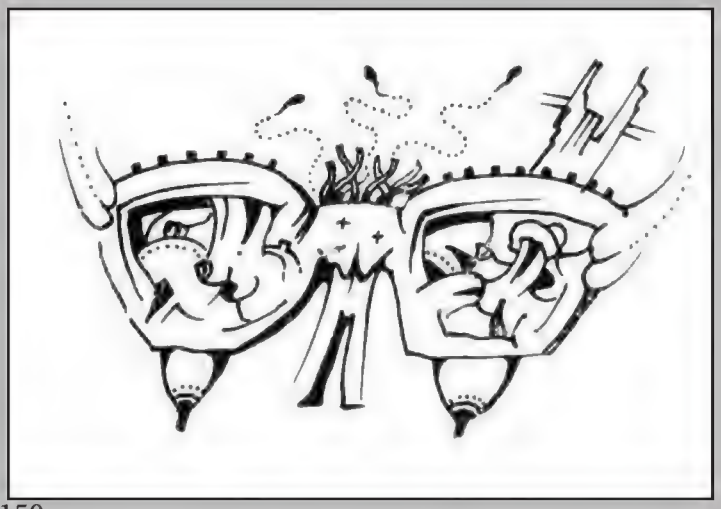

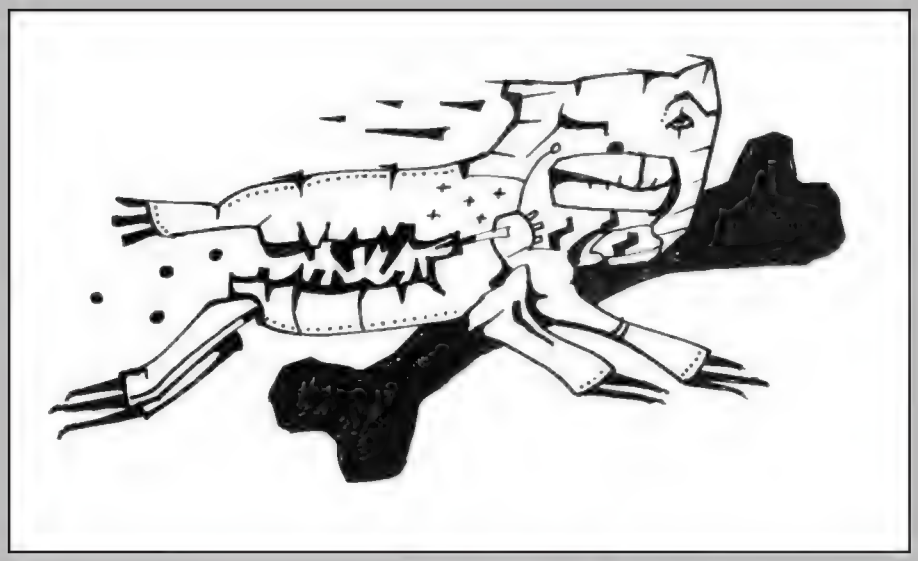

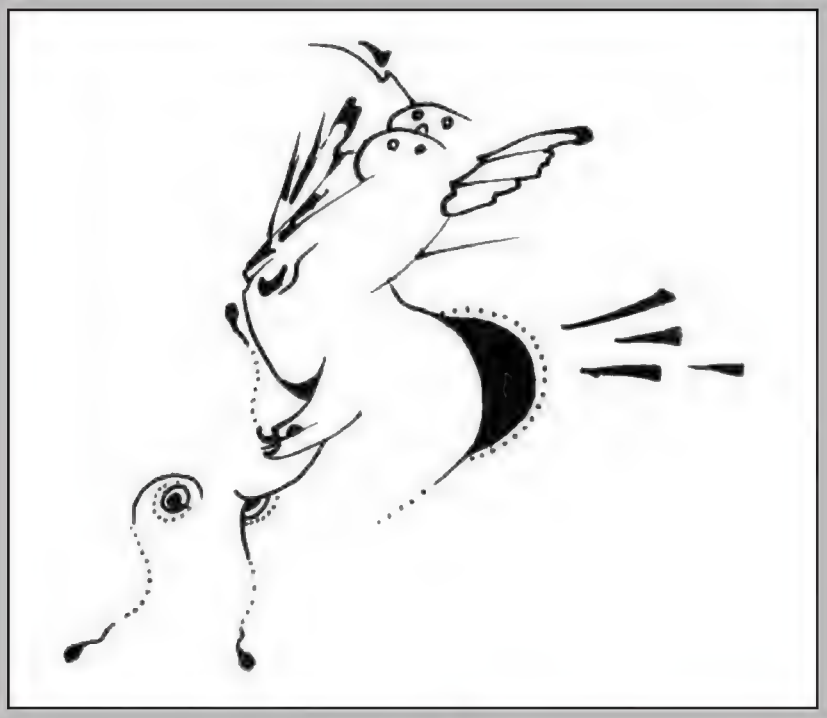

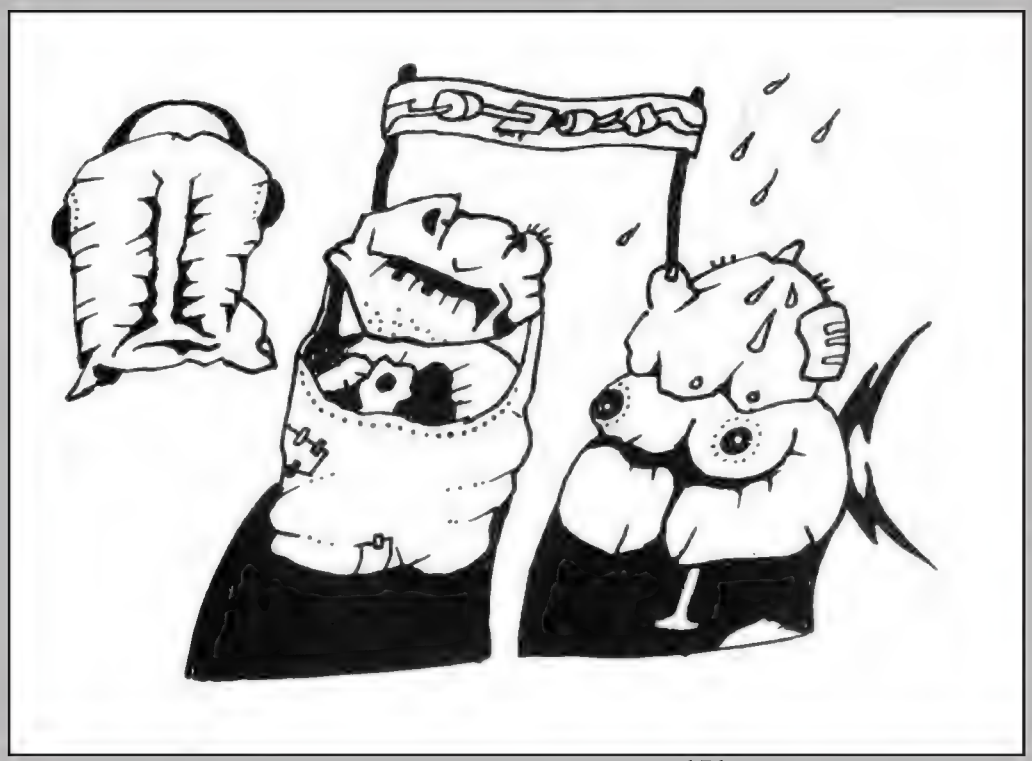

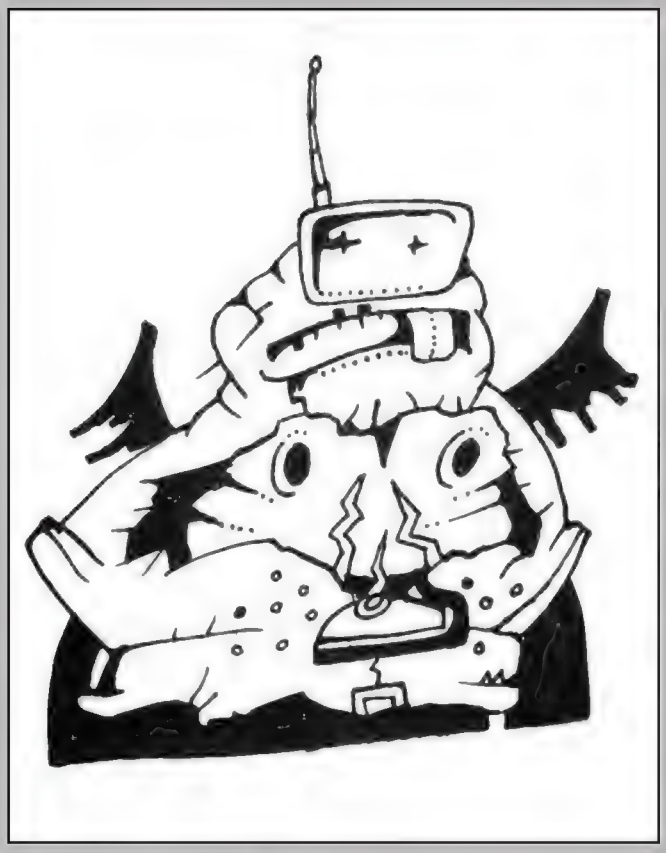

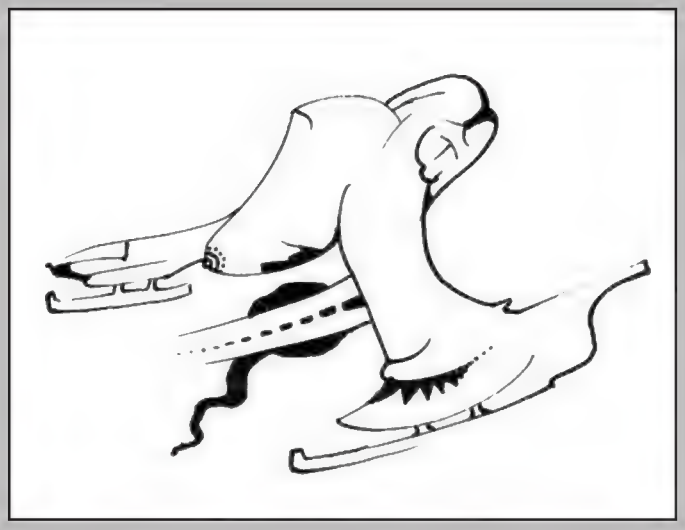

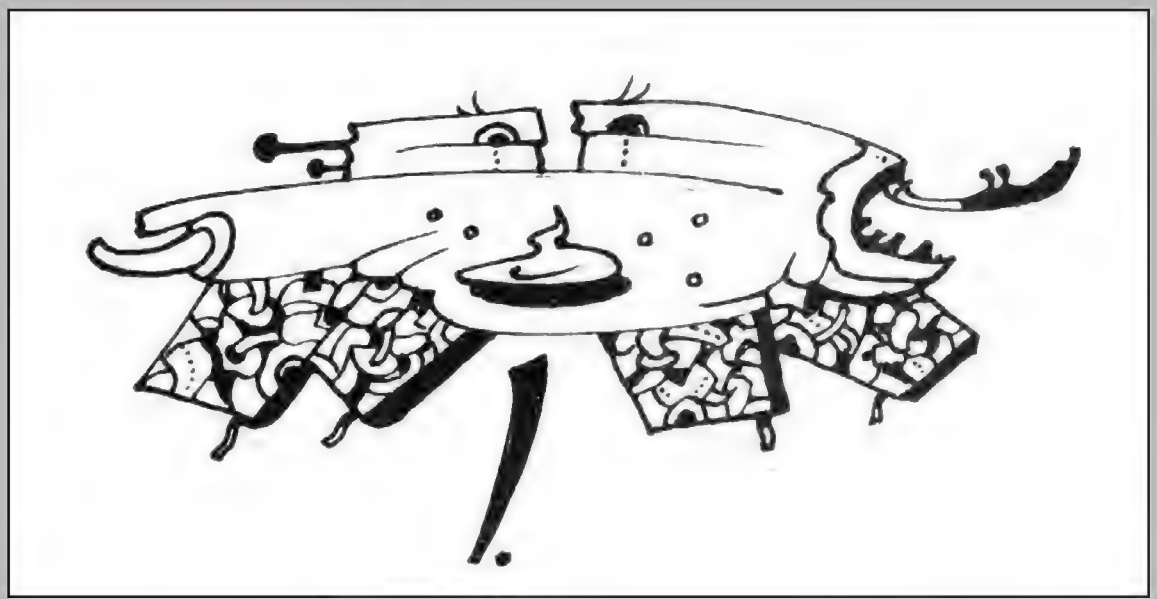

Ostrov mrtvých

Interpretace obrazu A. Böcklina

1983 *Ostrov mrtvých jako žena*

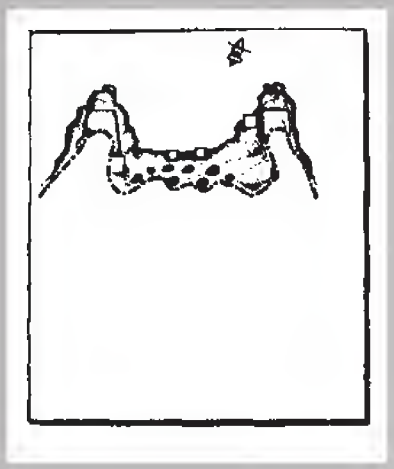

1984 Půdorys viditelné části Böcklinova *Ostrova mrtvých*

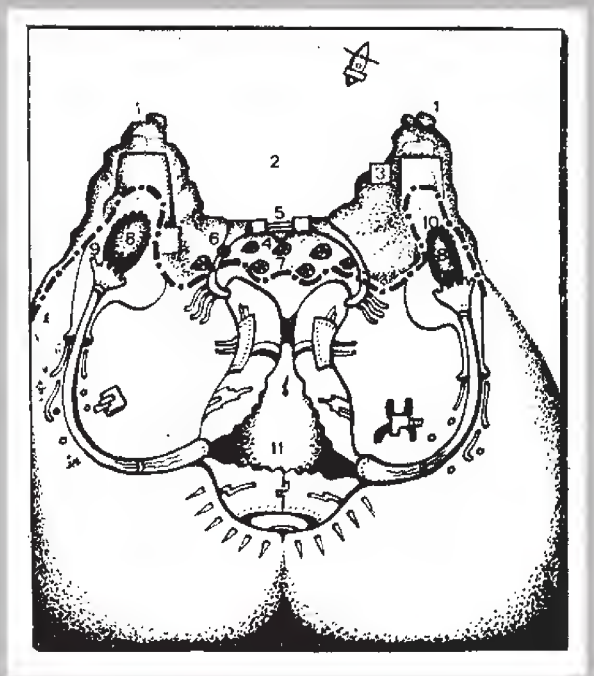

1984 Schema vlastní verbální interpretace

Otevřená hra

1979 Kresby k medailonům autorů, Sborník Surrealistické skupiny

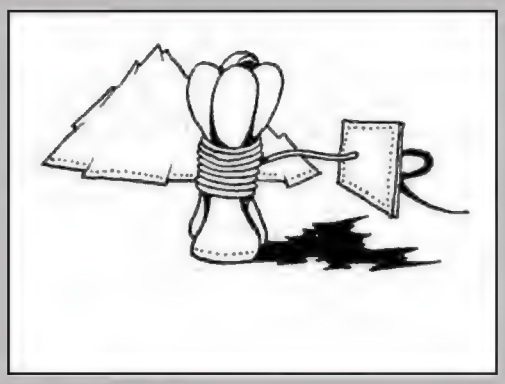

Karol Baron

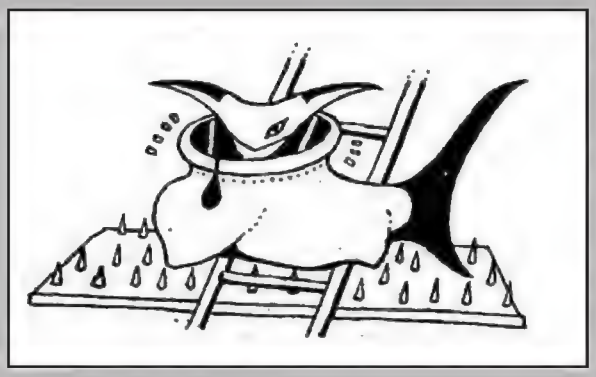

Vratislav Effenberger

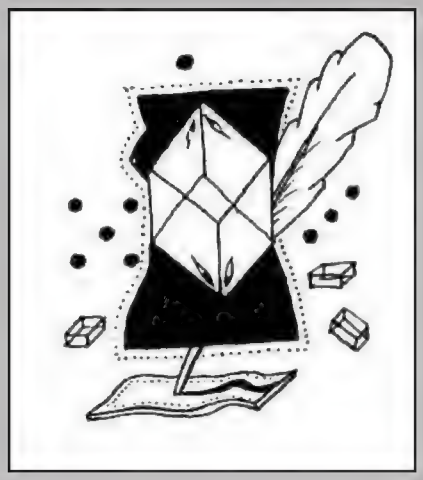

Albert Marenčin

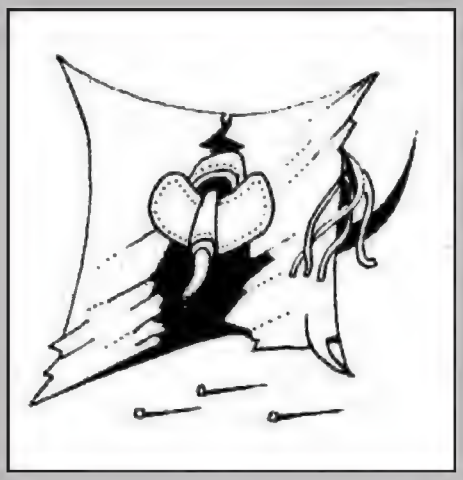

Emila Medková

Martin Stejskal

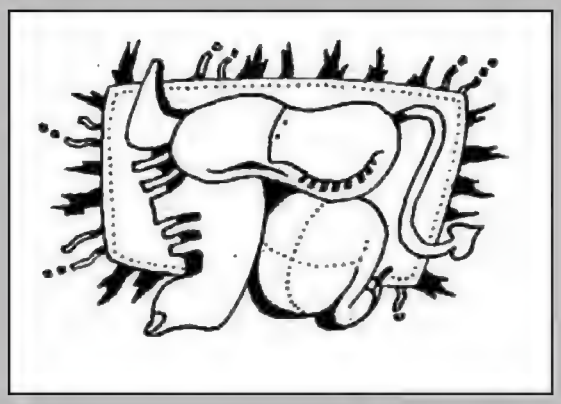

Ludvík Šváb

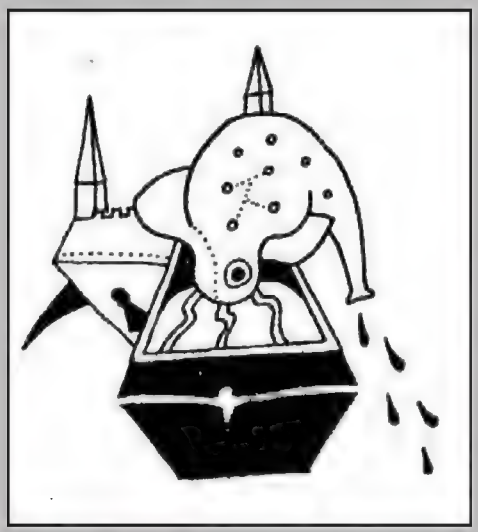

Jan Švankmajer

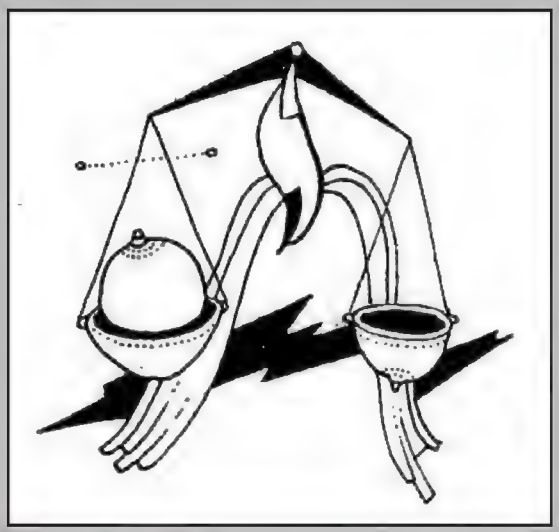

Eva Švankmajerová

Potřeba příběhu

1983 Imaginativní „comics“ jako předloha společné interpretační hry

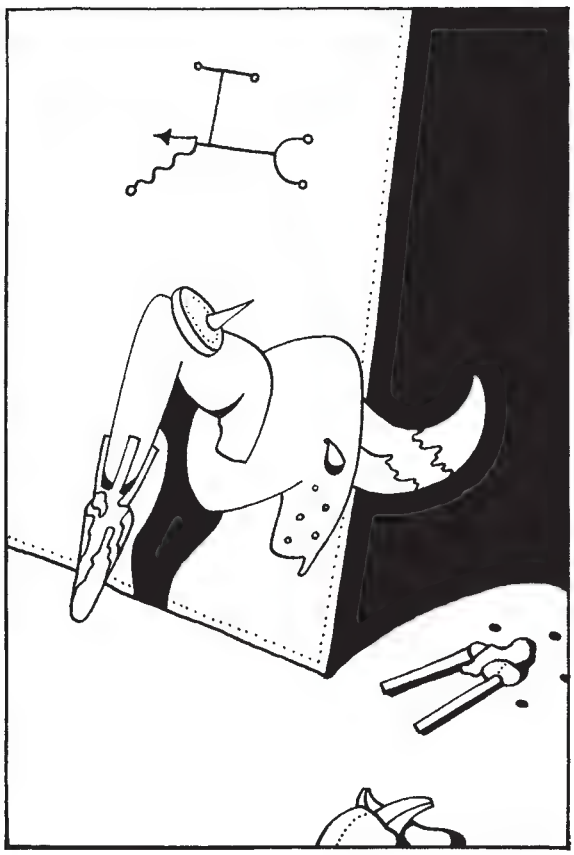

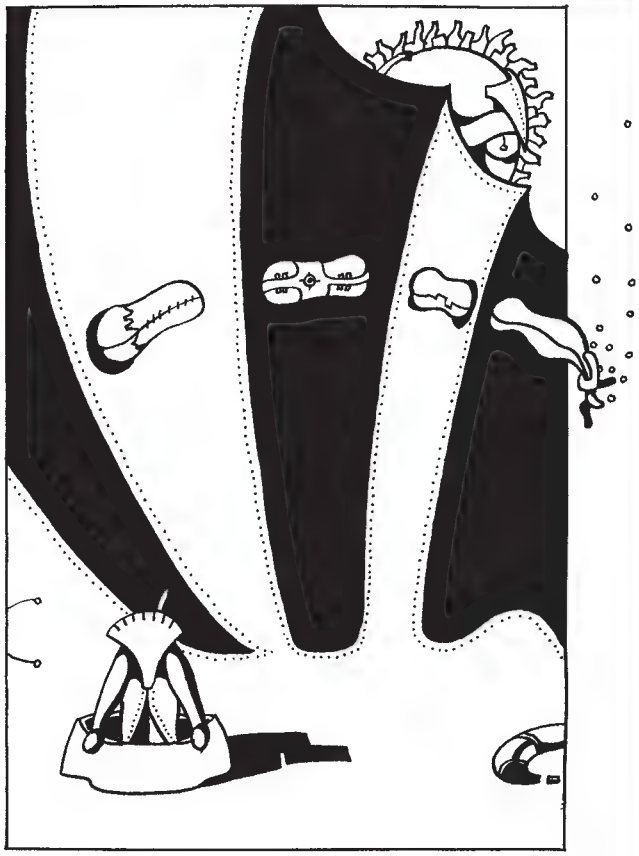

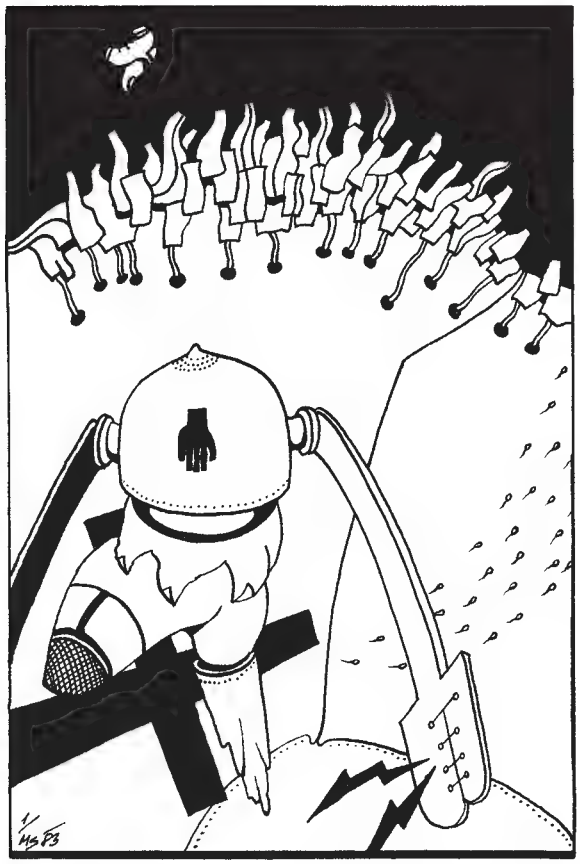

MARE nostrum

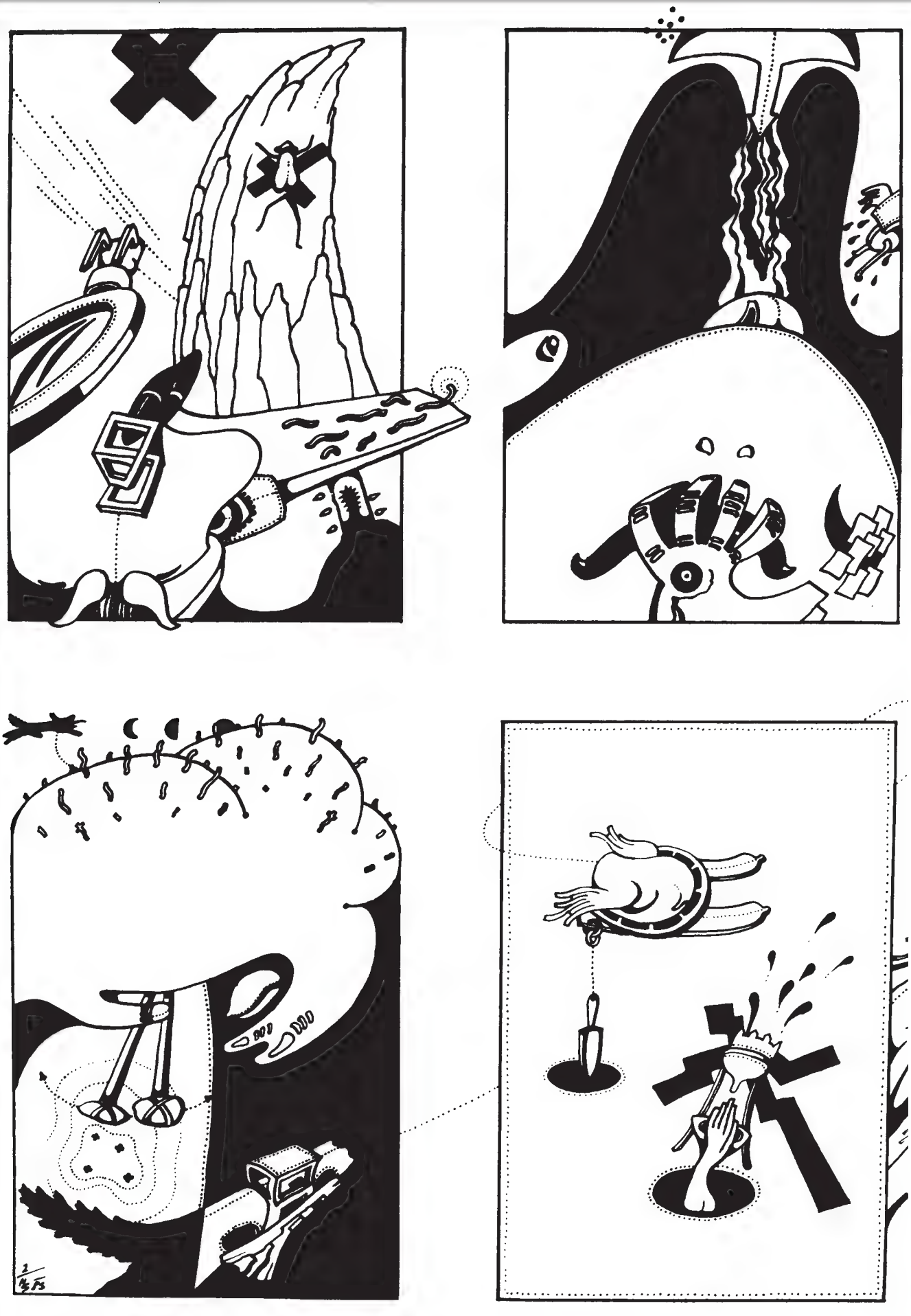

2

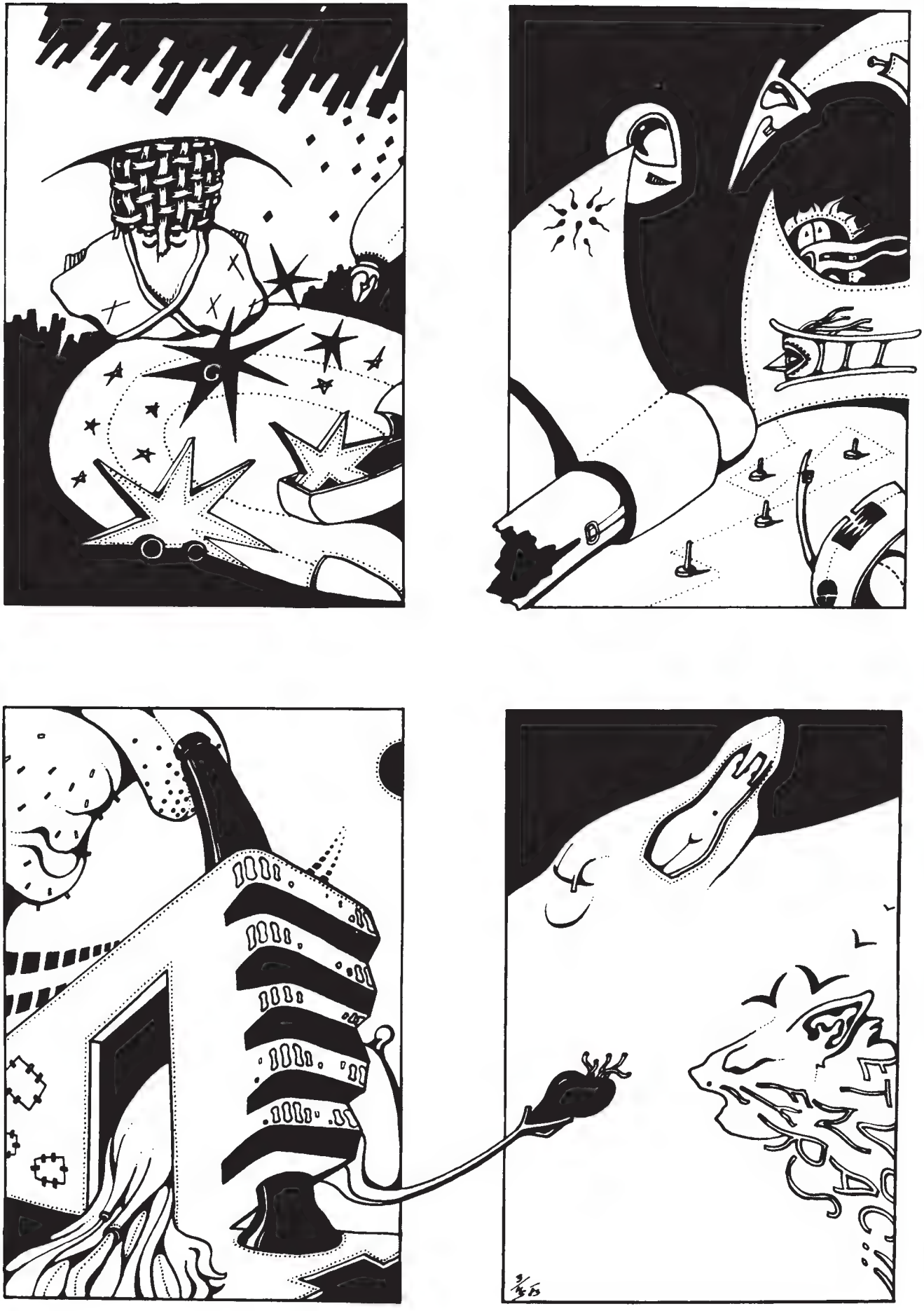

3

MARE nostrum

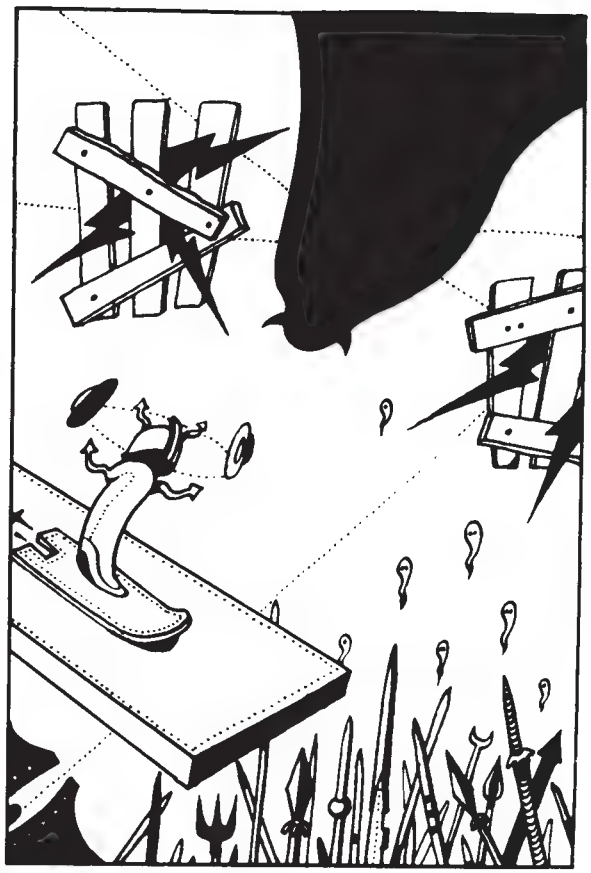

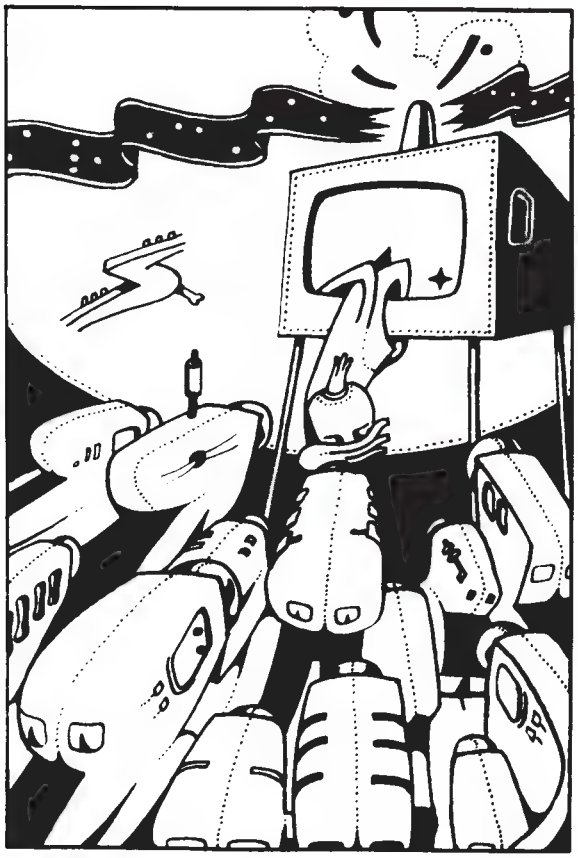

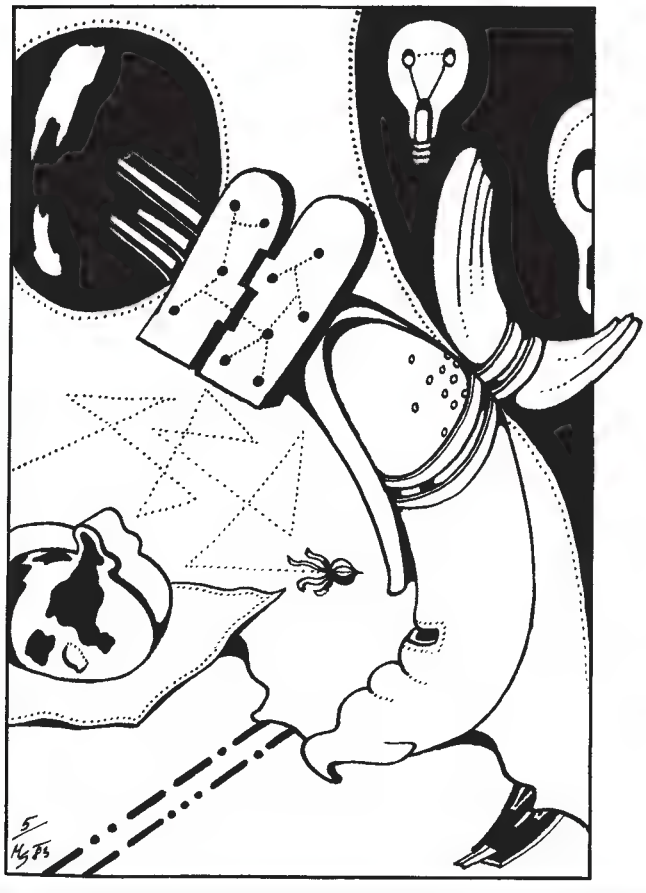

1991 *Uzlové písmo*,

**rozmývaná tuš,
bílá tempera
(obálka 1. čísla Mezinárodního bulletinu surrealismu)**

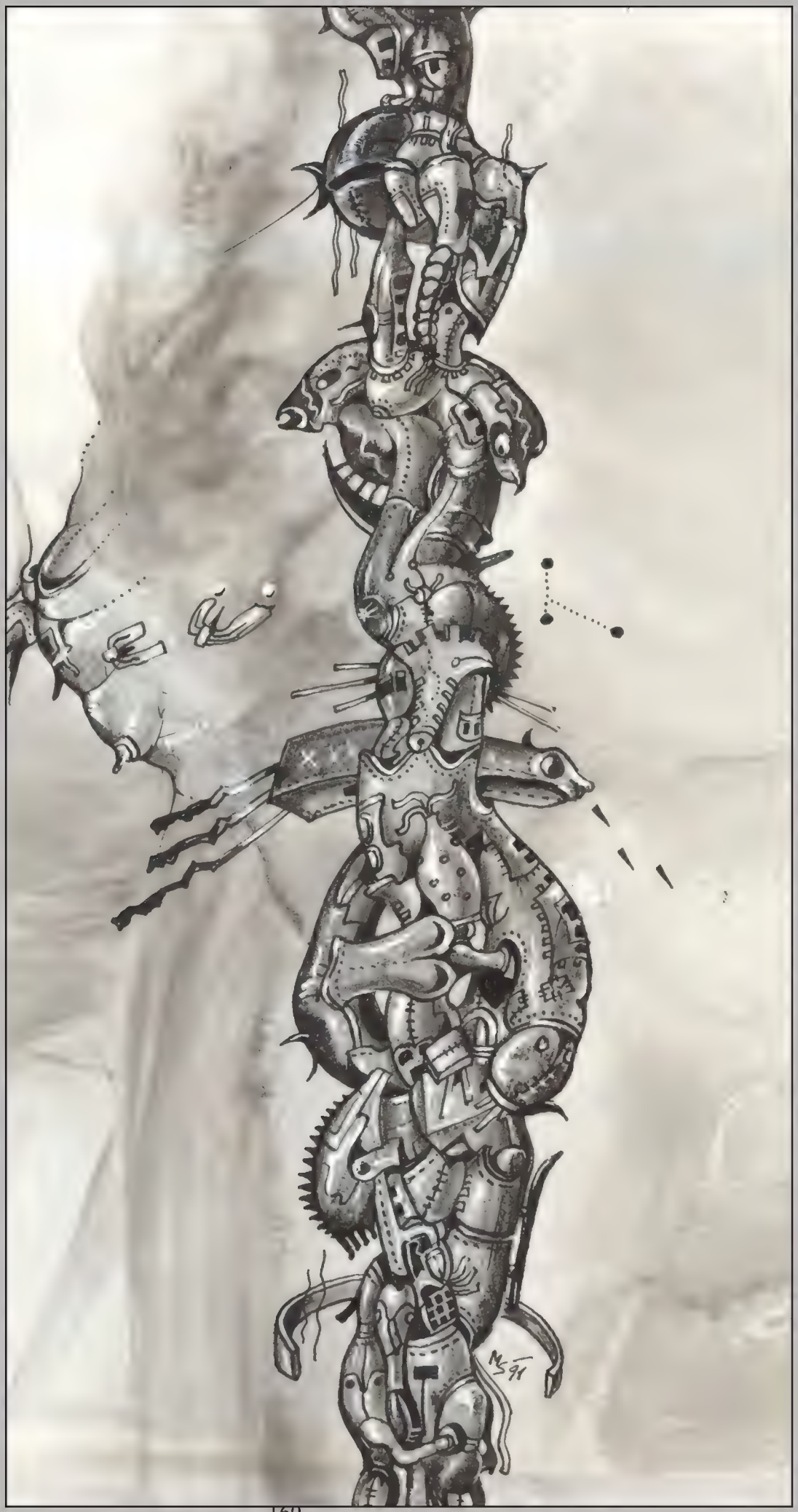

Volkmeni / Egyptský způsob

Pastely na tónovaném kartonu

1991 ***Volkmeni - Přenos***

1991 ***Volkmeni - Na větvi***

1991 ***Volkmeni - Pošli to dál***

1991 ***Volkmeni - obětina*** **(sbírka Z. Justoň)**

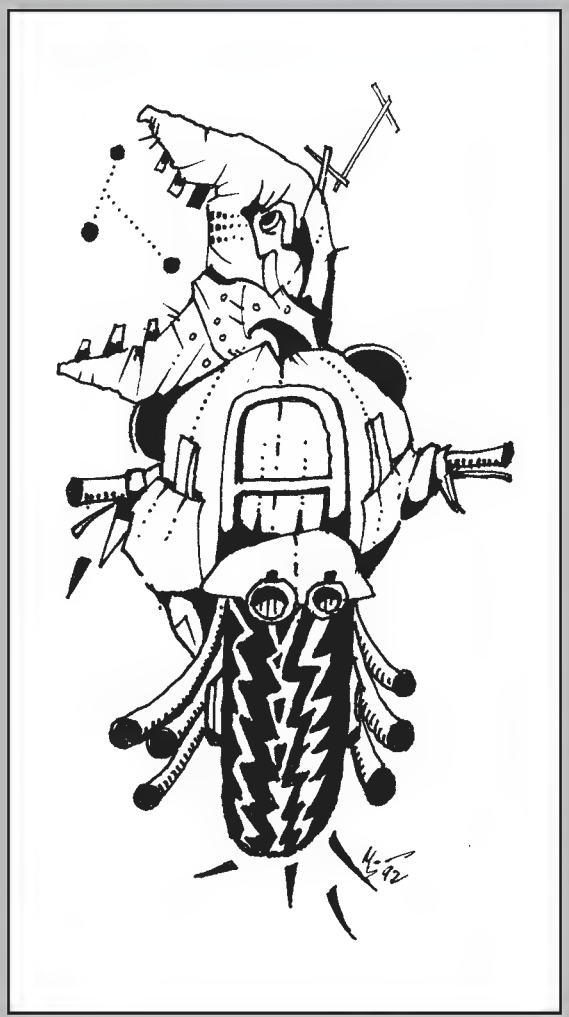

1992

MAKe nosTrum

1988 ***Volkmeni - Idol***

1988 ***Volkmeni - Metafyzický pokřik***

2000 ***Hormony šmejdu*****, kresba tuší**

MARE nostrum

Litografie / rytiny

1996 ***Z jednoho těsta,*** **Cadavre exquis (s J. Švankmajerem a E. Švankmajerovou), kolorovaná litografie**

1984 *Podaný prst,* rytina do černě preparovaného kartonu

1991 Rytina do černě preparovaného kartonu

1991 Rytina do černě preparovaného kartonu

1991 Rytina do černě preparovaného kartonu

1998 ***Klesla hvězda s nebes výše...*** **Společná litografie s E. Švankmajerovou a J. Švankmajerem**

1998 ***K. H. Mácha, Cikáni,*** **litografie**

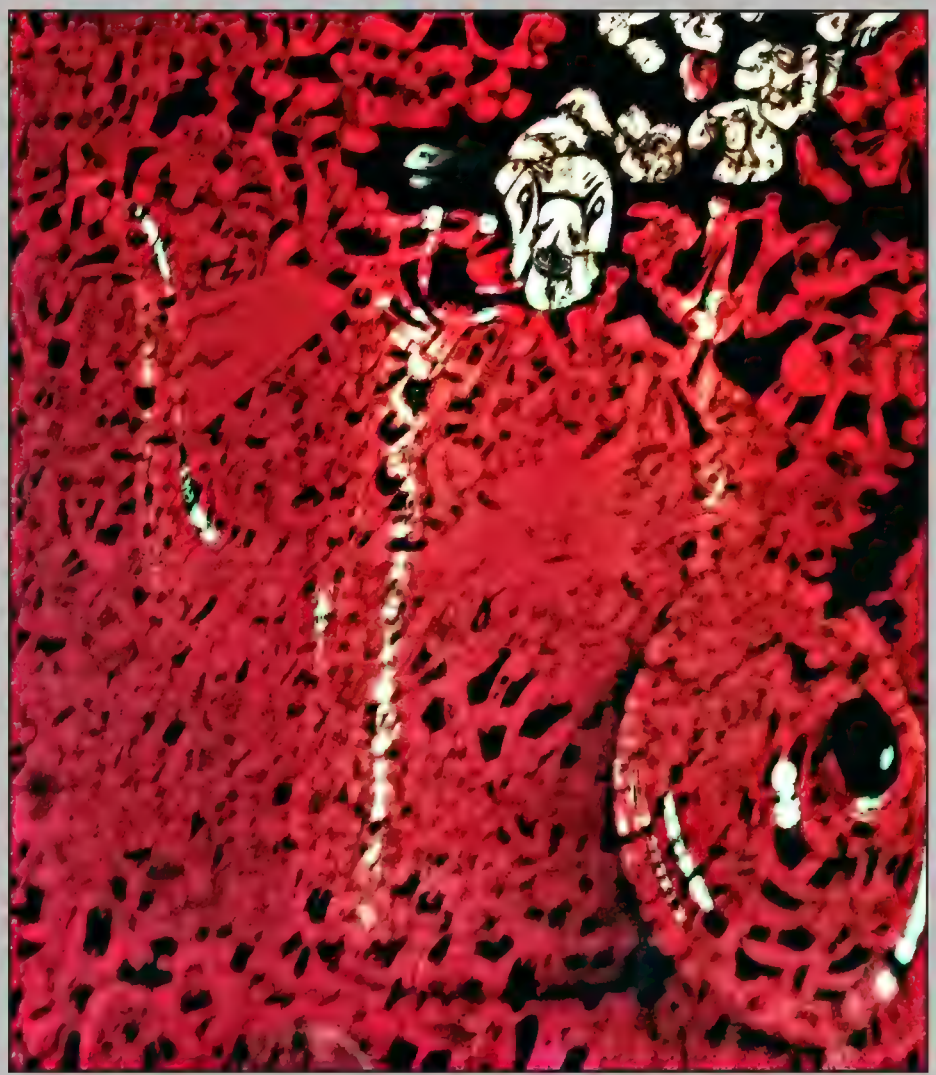

1990 ***Pekýlko,*** **konturáž (u B. Solaříka, Brno, chybí reprodukce¨)**

Barevné kresby

Černá tuš, vodové pastelky

1990 *Gesualdo da Venosa*, (4 náběhy)

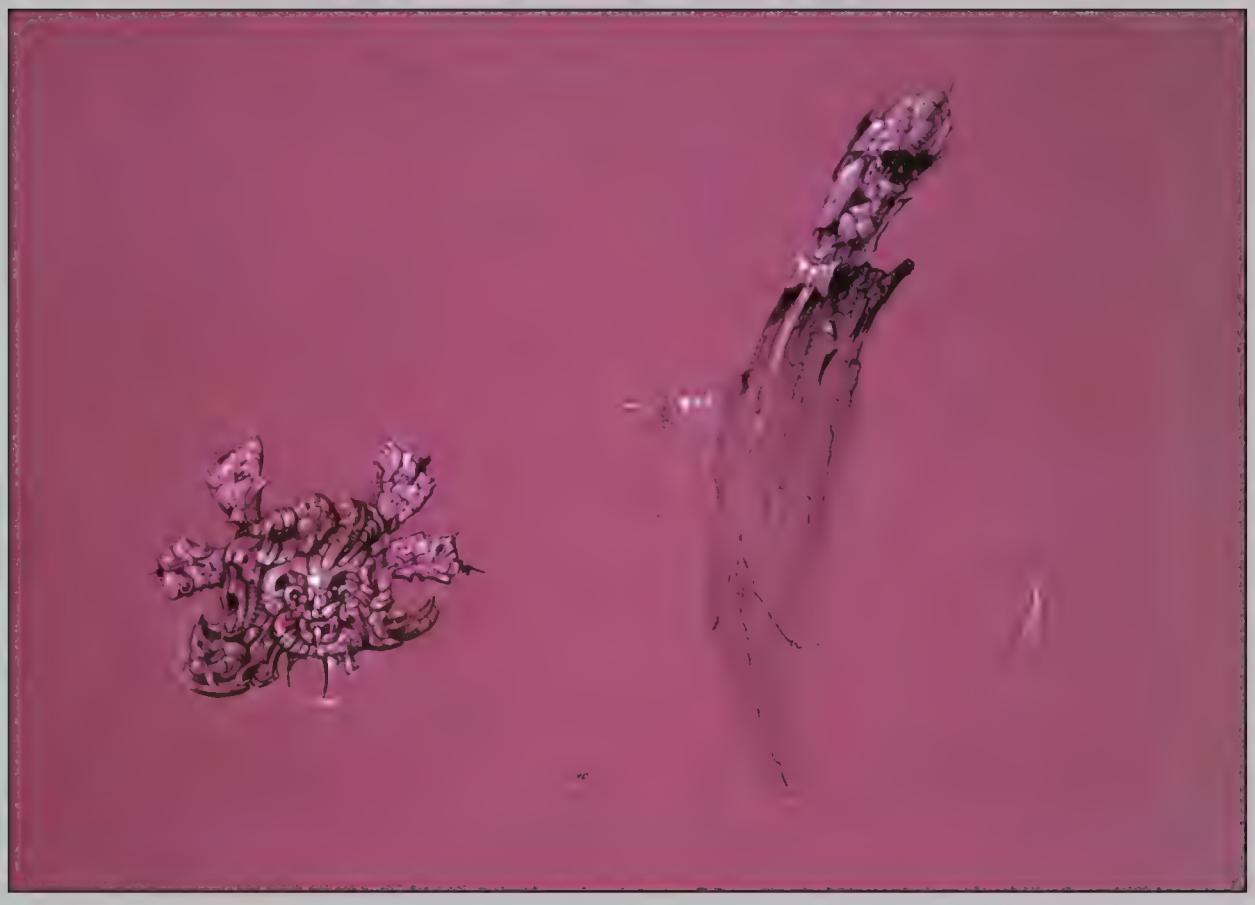

1990 *Humbert Humbert*

1991 ***Král - šaman***

1999 ***Zuby***

1999 ***Tváře stop***

1992 ***Sněhurka a 52 trpaslíků* (*Zátiší zubařovo*)**

1994 ***Cesta na Laputu***

Splašené horizonty

Černá tuš, barevné pastelky

1988 *Splašené horizonty 01*

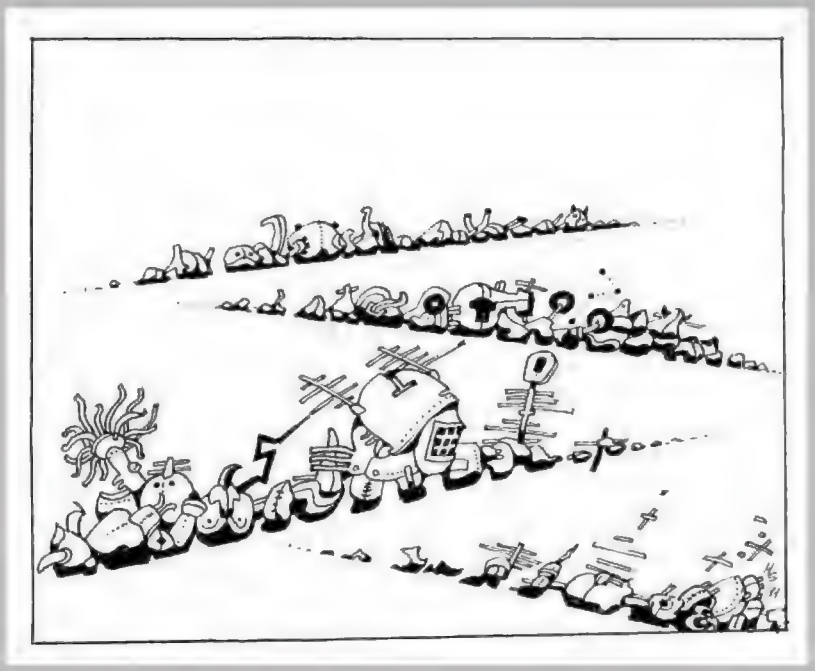

1991 *Splašené horizonty 02*

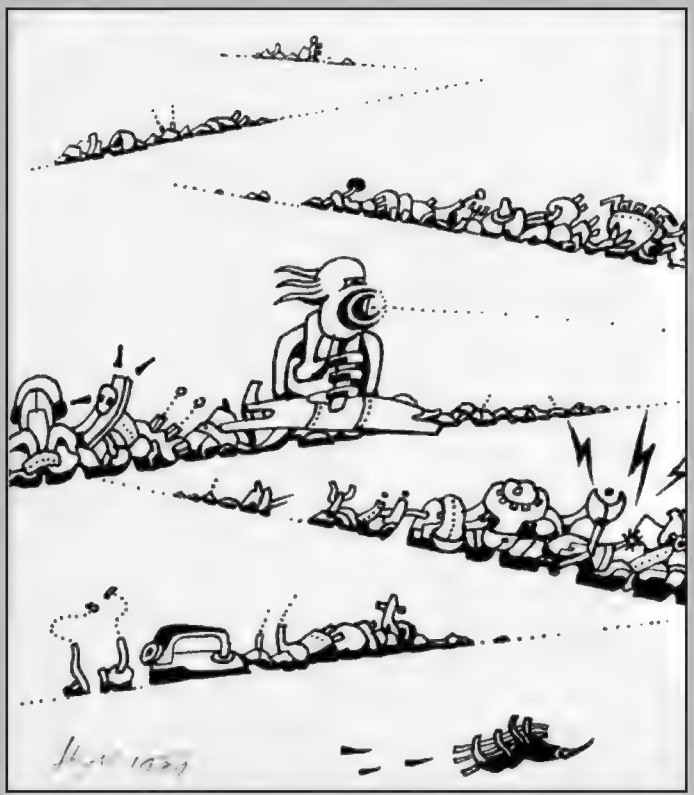

1991 *Splašené horizonty 03*

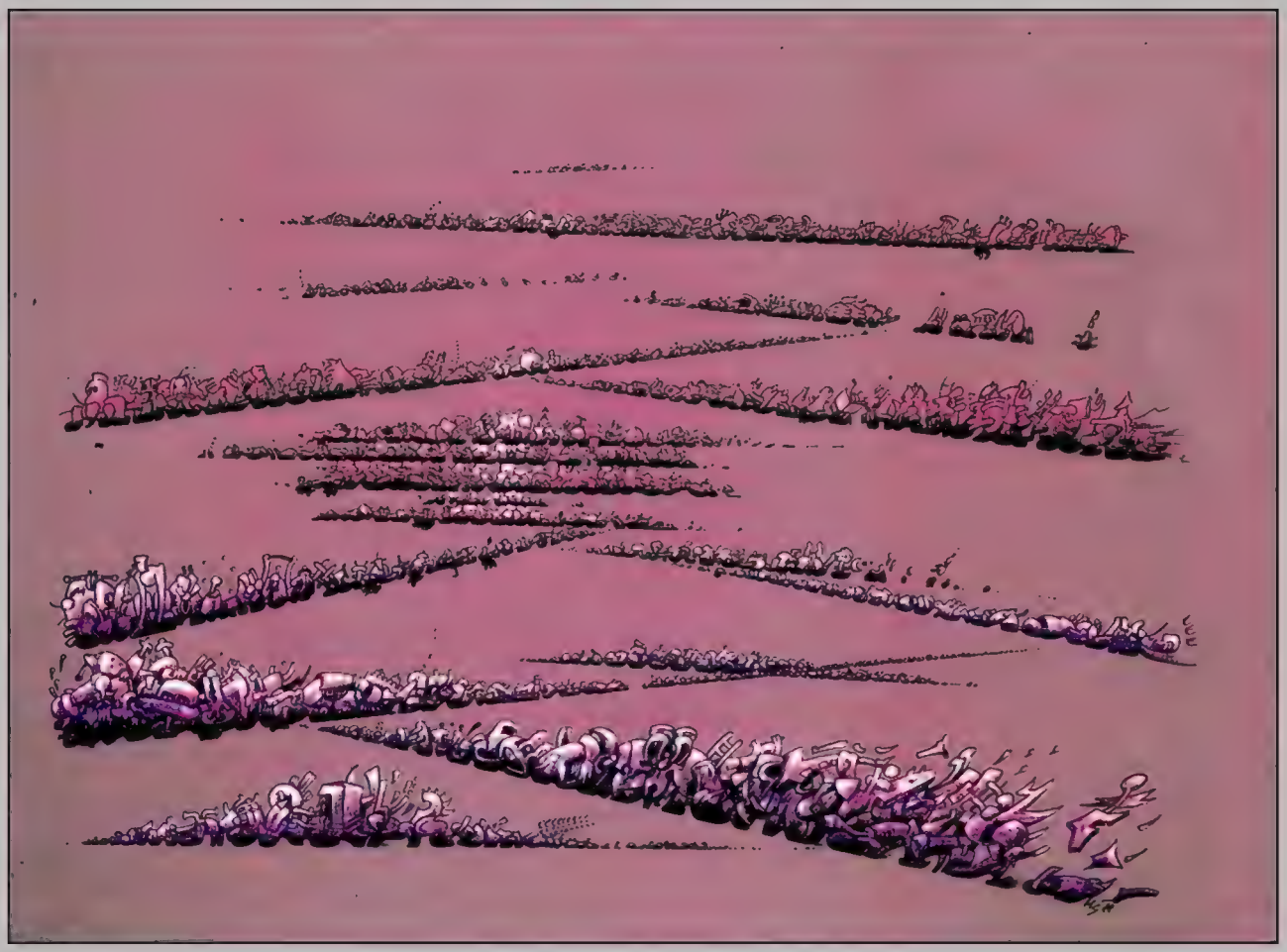

1988 ***Splašené horizonty***

1988 ***Kapka***

1988 ***Perpetuum debile splašených horizontů***

1988 ***Volkmeni splašených horizontů***

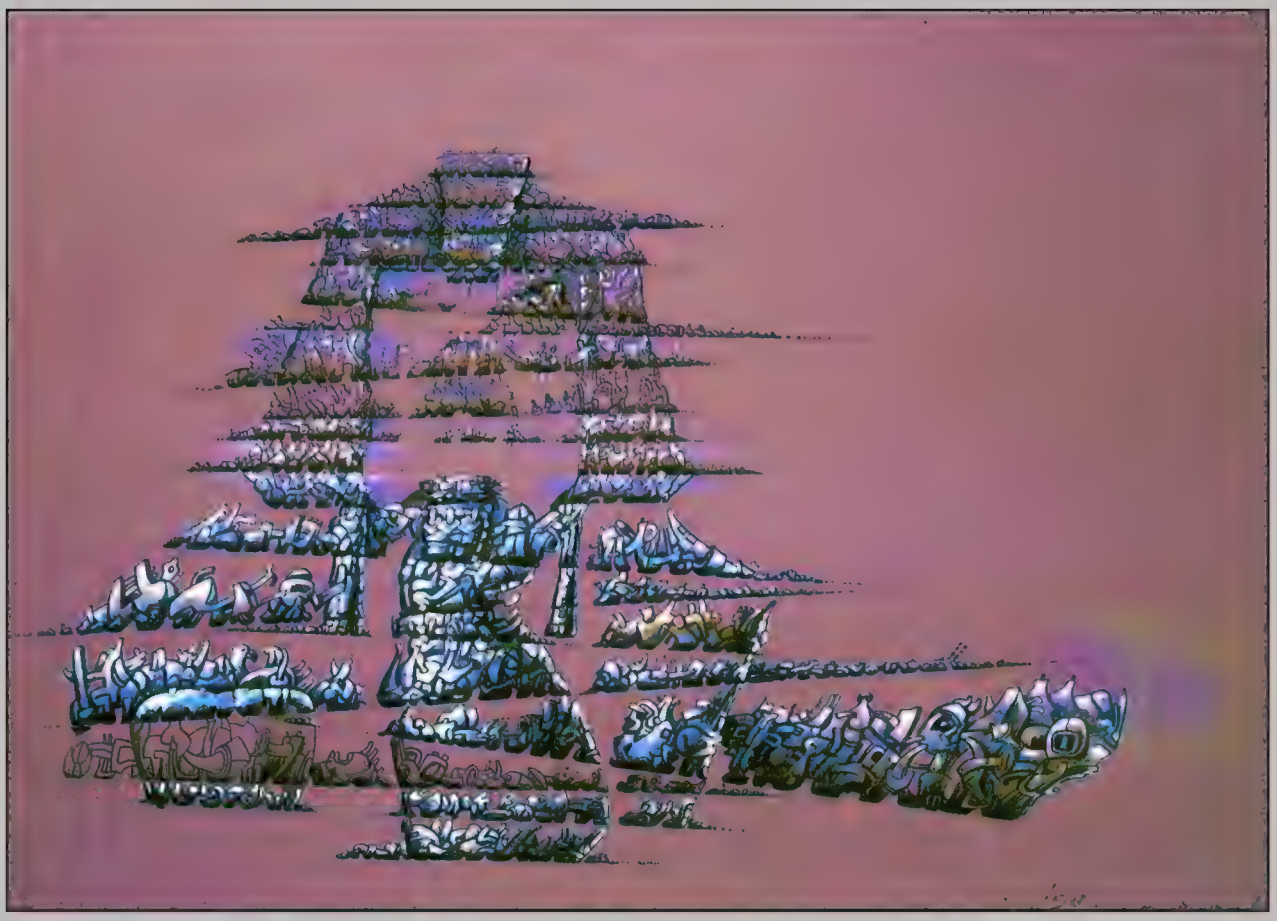

1988 ***Isis a Sfinga***

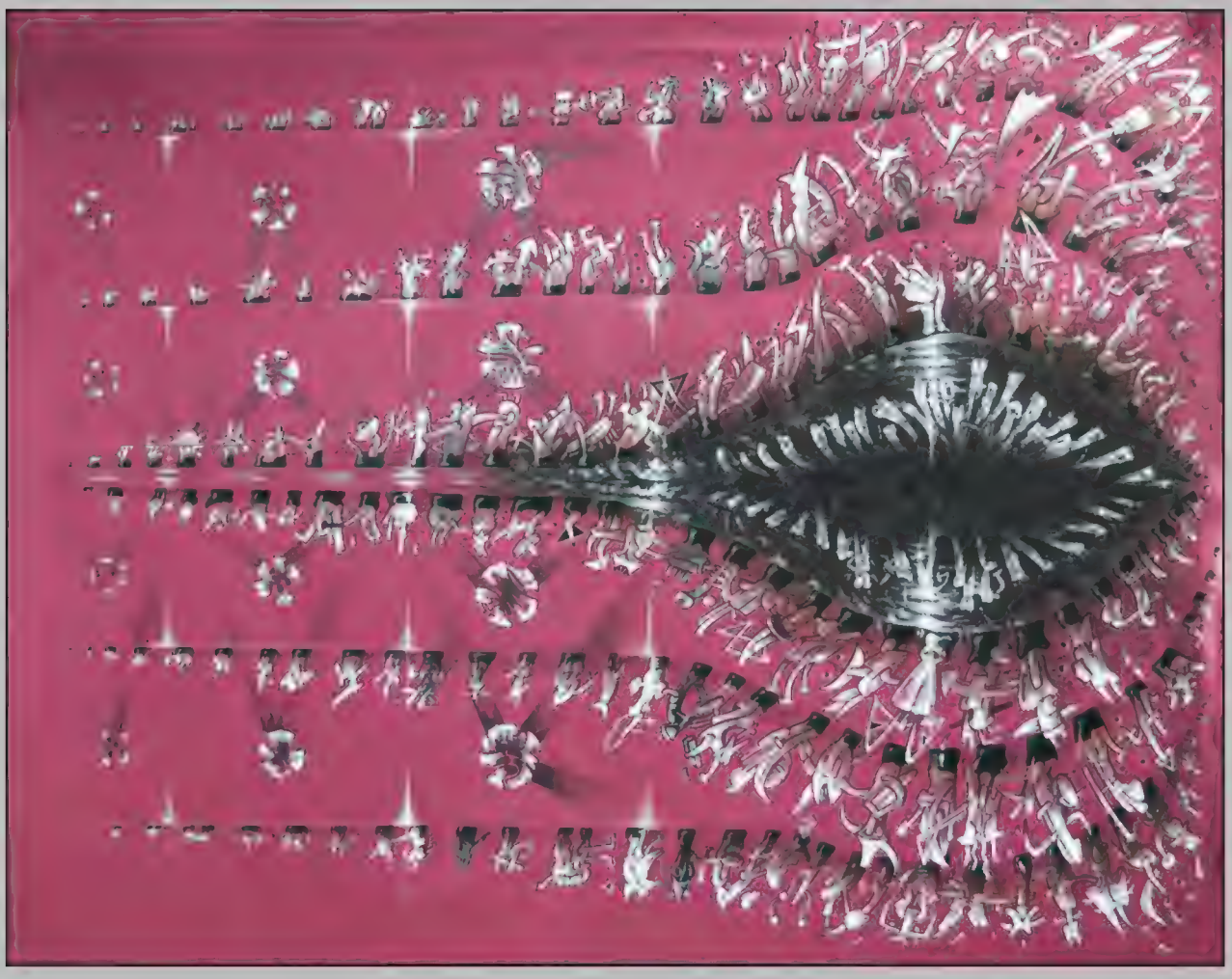

1988 ***Převrácené horizonty***

1994 *Vír*

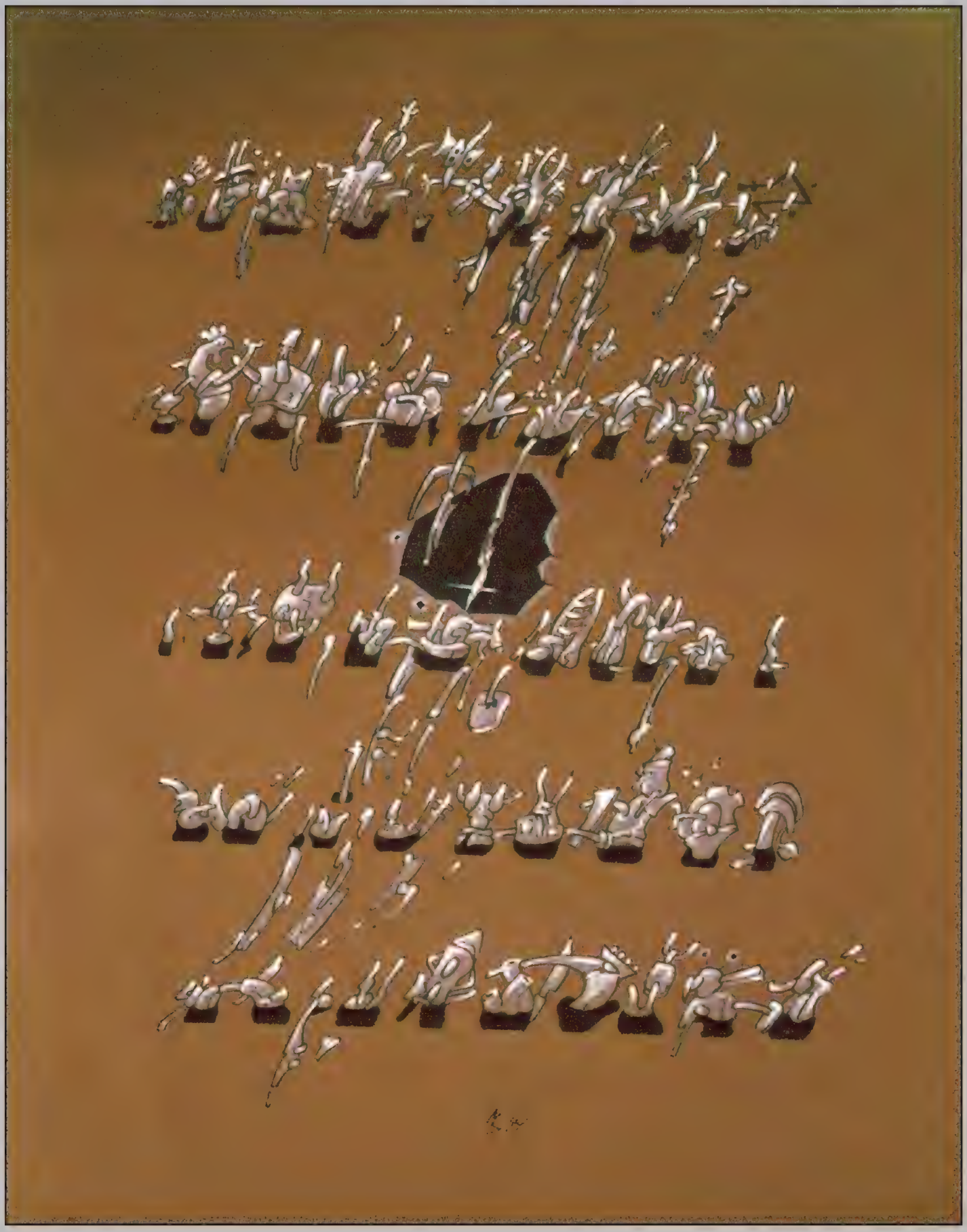

1999 ***Horizonty s černou dírou***

1994 *Tři fleky*

1999 ***Svatokrádežné horizonty***

1991 ***Modré horizonty***

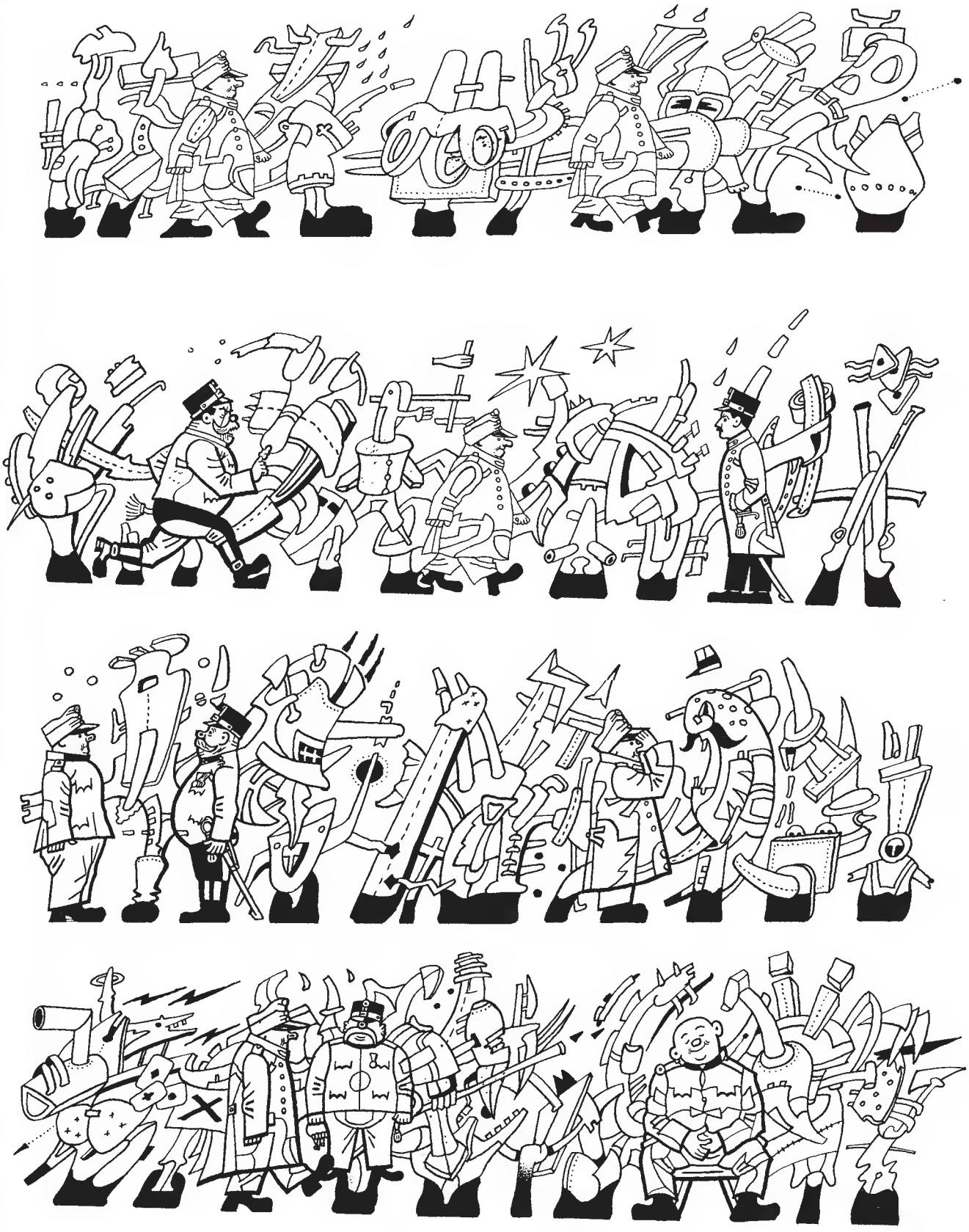

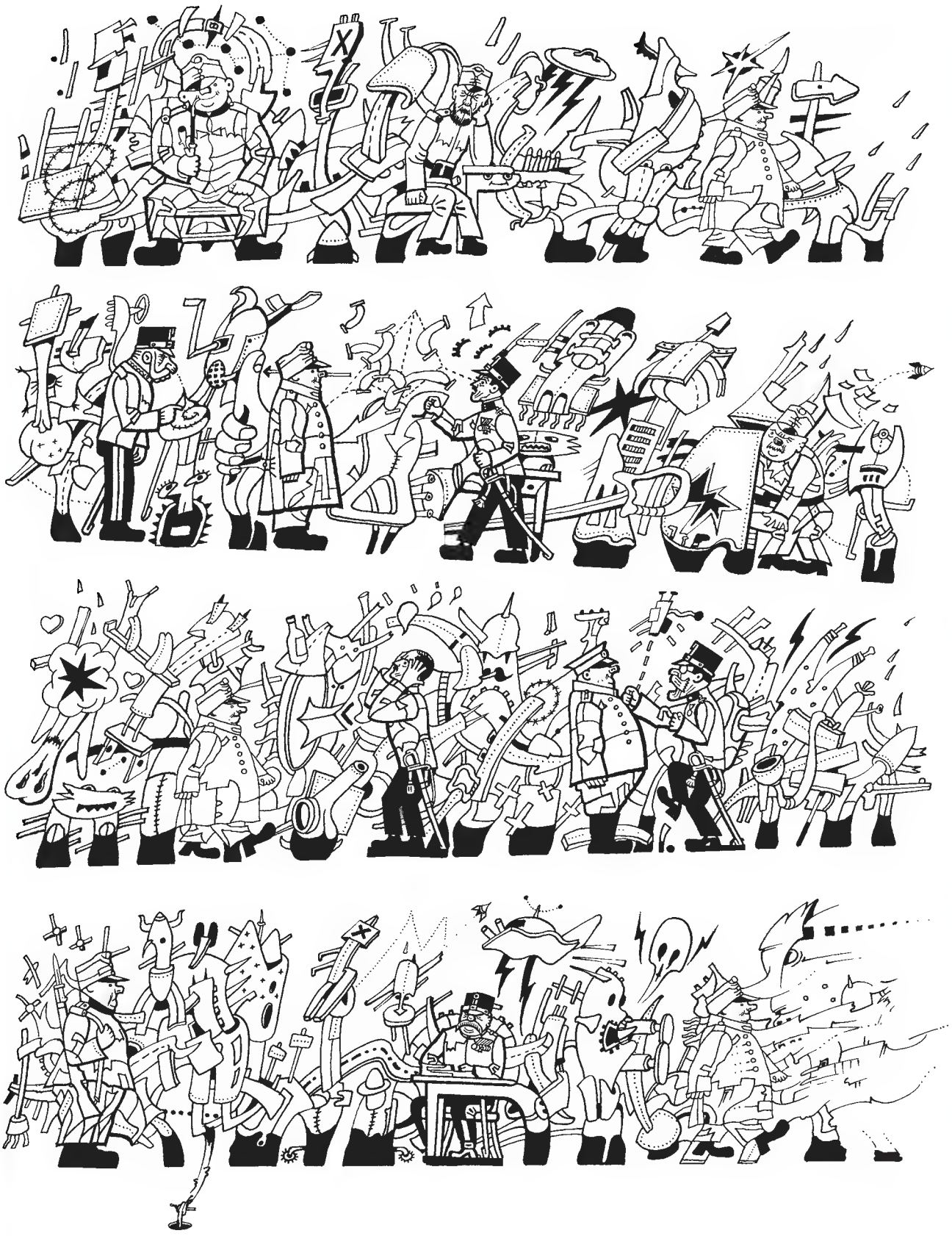

2016 ***Horizonty zupáků*****, čtyřbarevná litografie**

MAKE nosTrum

2016 ***Pozor! Snížený profil*****, čtyřbarevná litografie**

Strážci prahu

Černá tuš, akvarelové pastelky na tónovaném kartonu

1994 ***Lucifer***

MARE nostrum

1994 ***První strážce***

1994 ***Pocta Fulcanellimu***

MARE nostrum

1994 ***Newtonova svačina***

1994 ***Strážce matek***

1994 ***Strážce Kerberos***

1994 ***Strážce šraněk***

1994 ***Strážce ďábel***

1994 ***Strážce Jericha***

1994 ***Strážce Jedenorožec 01***

1994 ***Strážce háků***

1994 ***Strážce torero***

1994 ***Strážce Jednorožec 02***

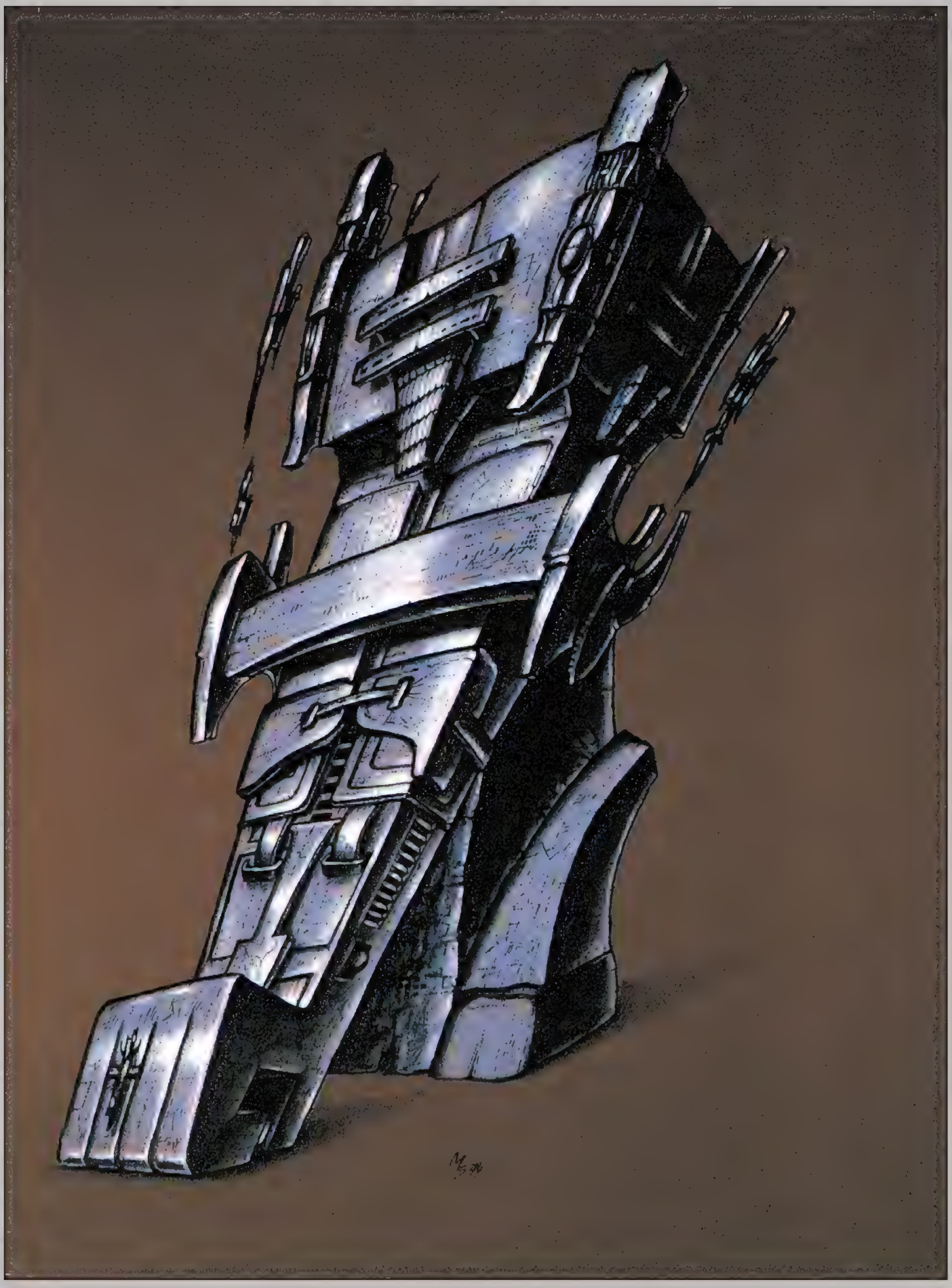

1994 ***Strážce Rozhodný krok***

1994 Strážce Skarabeus

. /. Horoskop Prahy

2000 *Pragostauros*, akvarelové pastelky, tuš na tónovaném kartonu

Horoskop Prahy

Volně k cyklu fotografií pražského kanálového víka
Kronika Prahy na konci tisíciletí

2000 ***Co je nahoře, je i dole,*** **akvarelové pastelky, tuš na tónovaném kartonu**

2000 ***Hadí dvojklička Vltavy,*** **akvarelové pastelky, tuš na tónovaném kartonu**

2000 ***Pražský krucibul,*** **akvarelové pastelky, tuš na tónovaném kartonu**

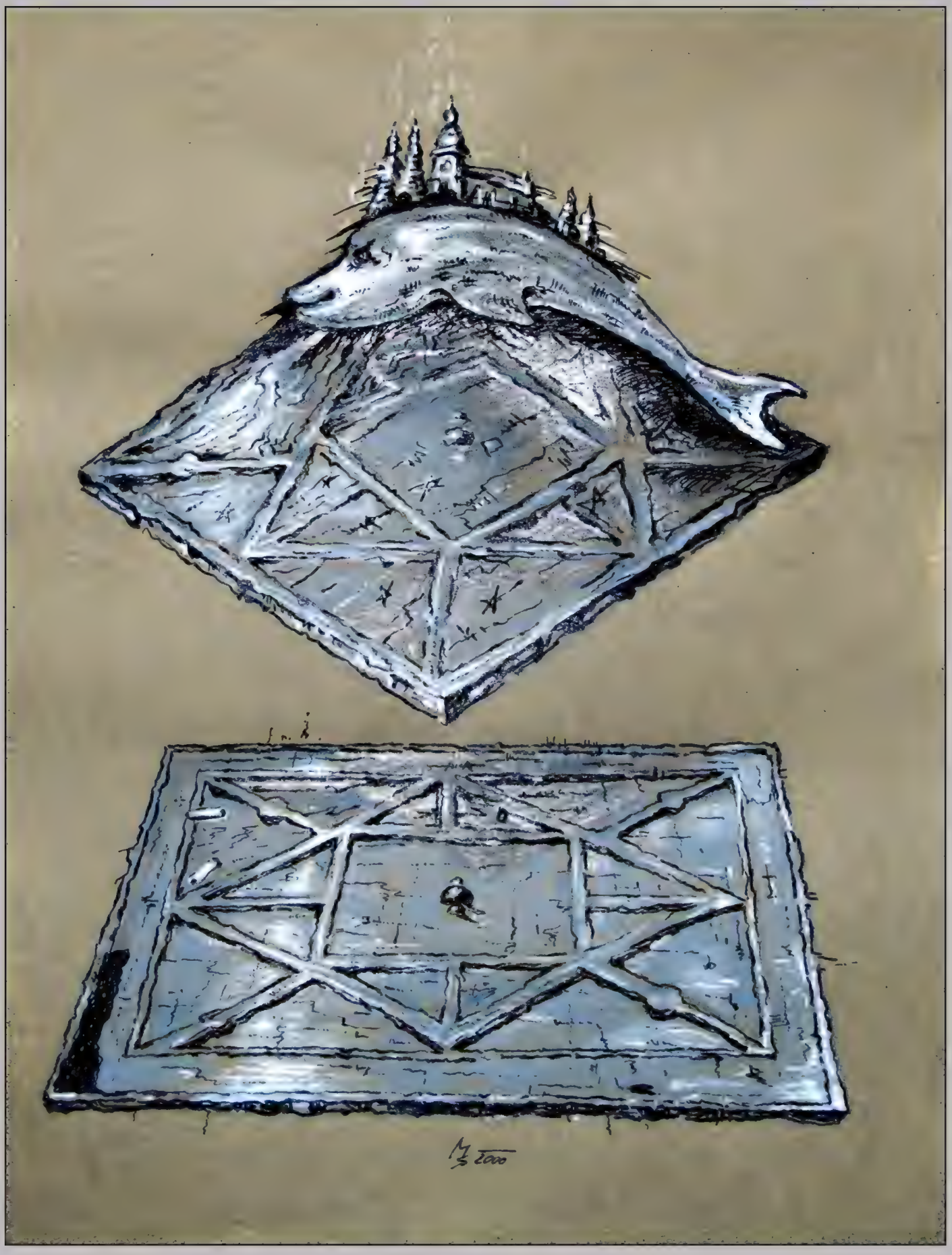

2000 ***Vrch mořského vepře,*** **akvarelové pastelky, tuš na tónovaném kartonu**

Knihy / revue

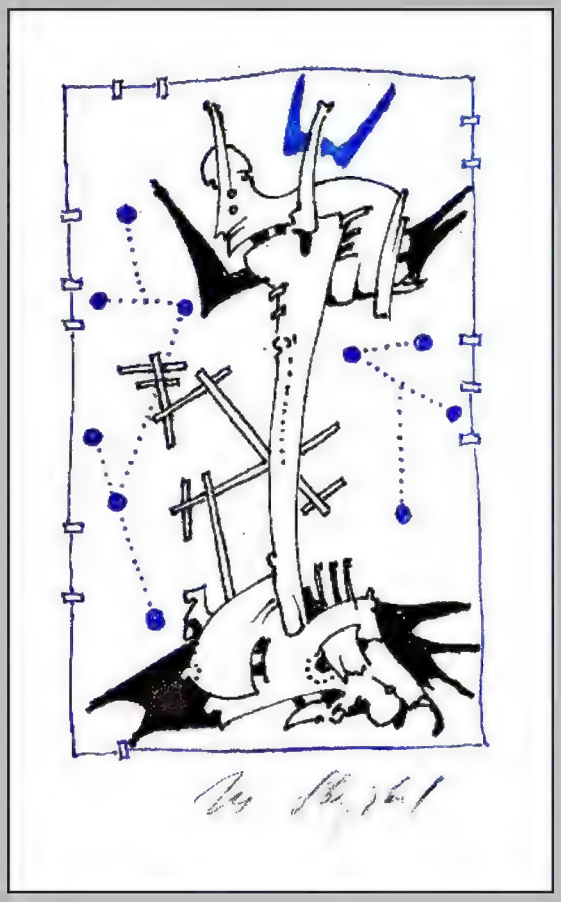

1995 *Frontispice*, M. Novotný, *Písek v zubech*, dvoubarevná kresba tuší

1995 *Desastrologie*, interpretace, (hra J. Terrosian)

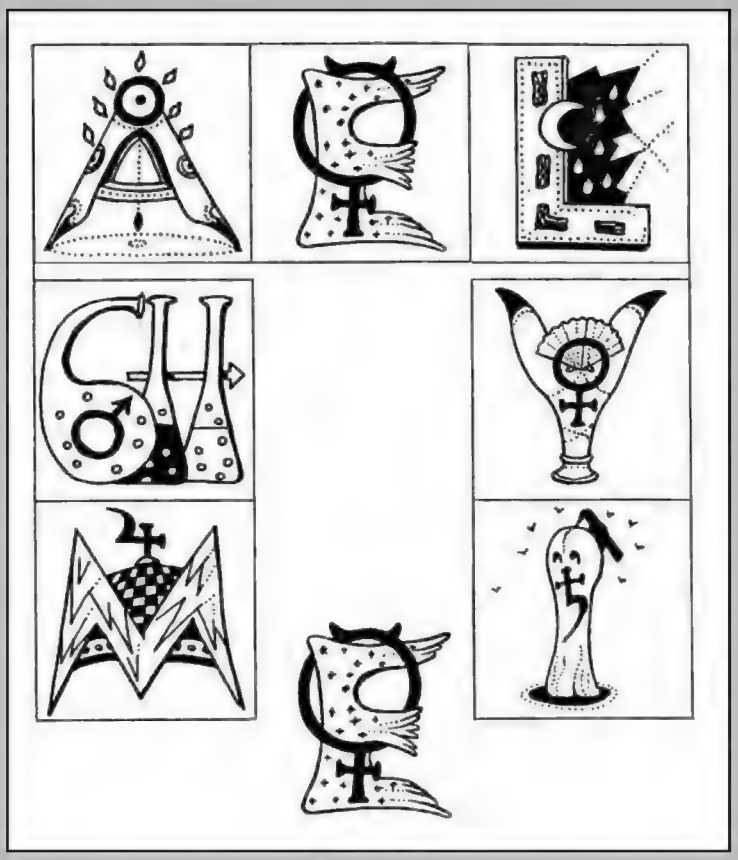

1995 *Hermova abeceda* (R. Alleau, *Hermés a dějiny věd*)

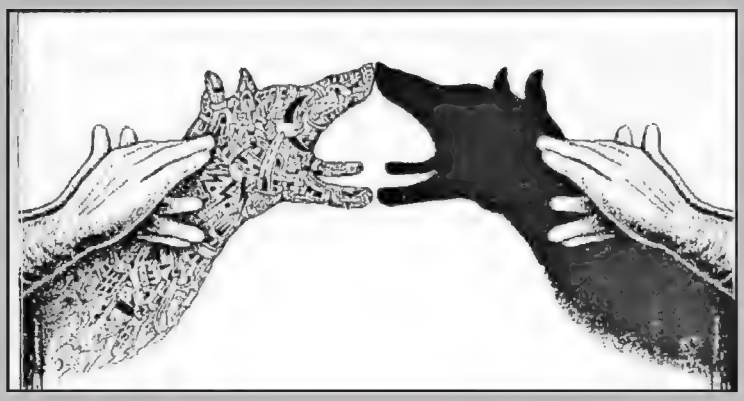

1992 *Z jednoho těsta*, interpretace kresby Toyen

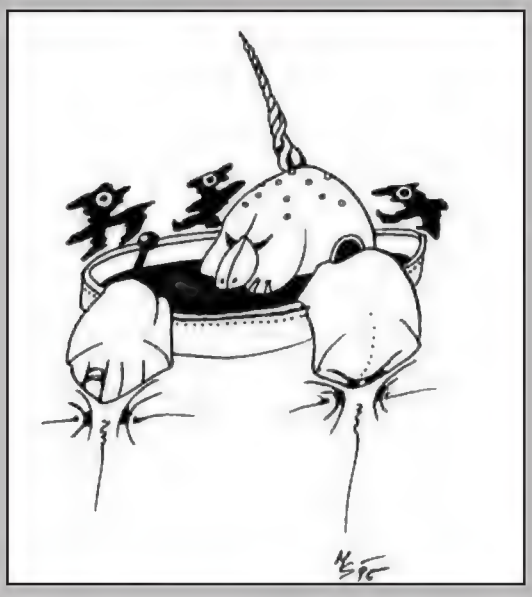

1995 *Ilustrace*, M. D. Massoni, *Toujour à retardement*

Enigma Š + T

Pocta Skupině surrealistů v ČSR,
barevné pastelky na tónovaném kartonu

1994 ***Po představení 01*** **(sbírka: J. Vykoukal, Cheb)**

1994 ***Po představení 02***

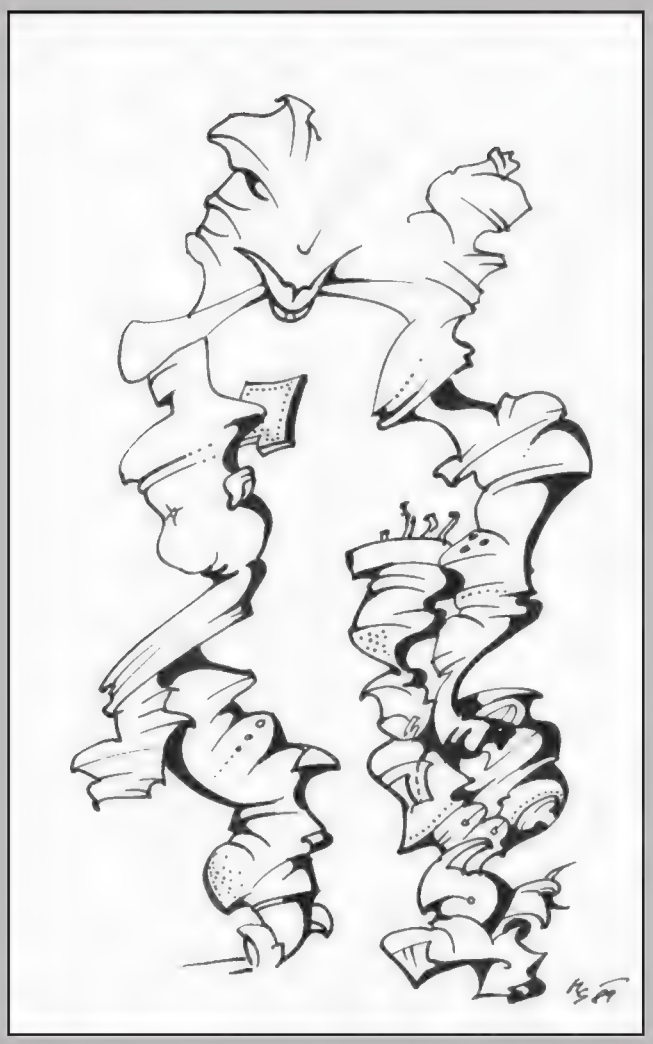

1989

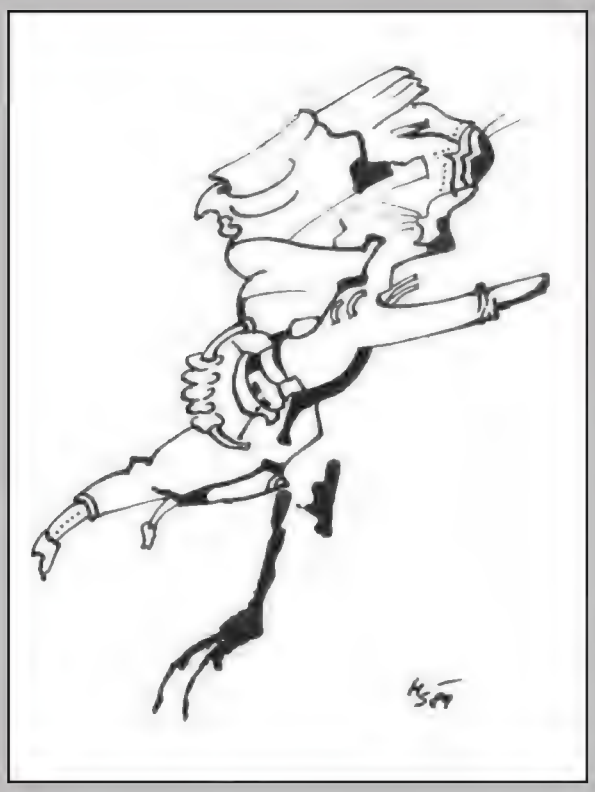

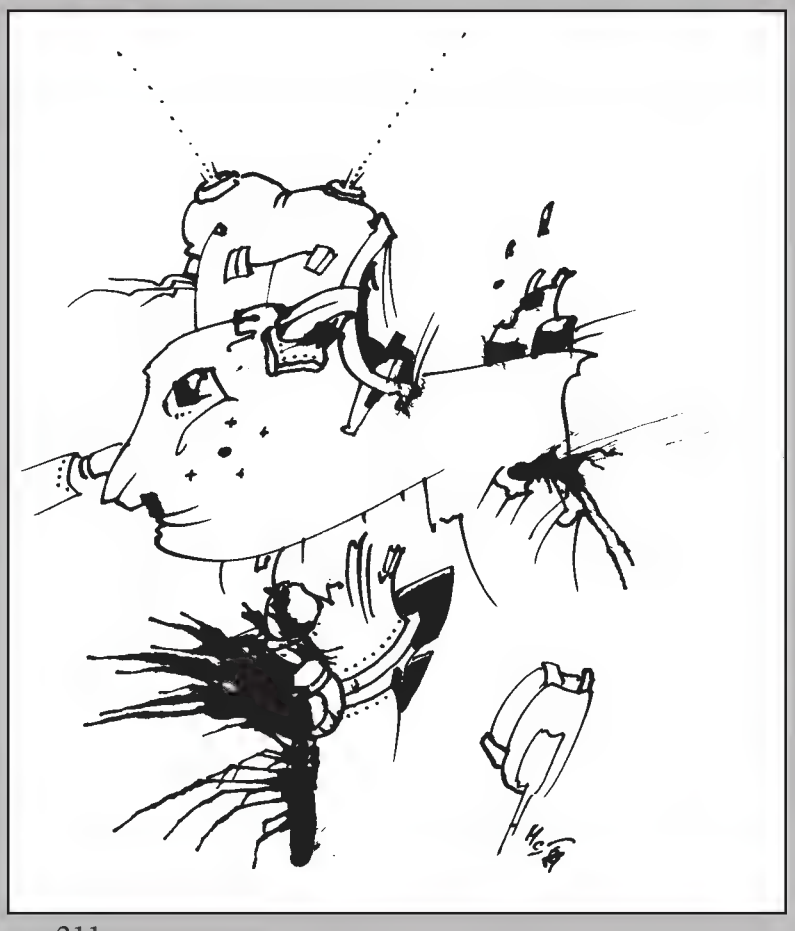

1989

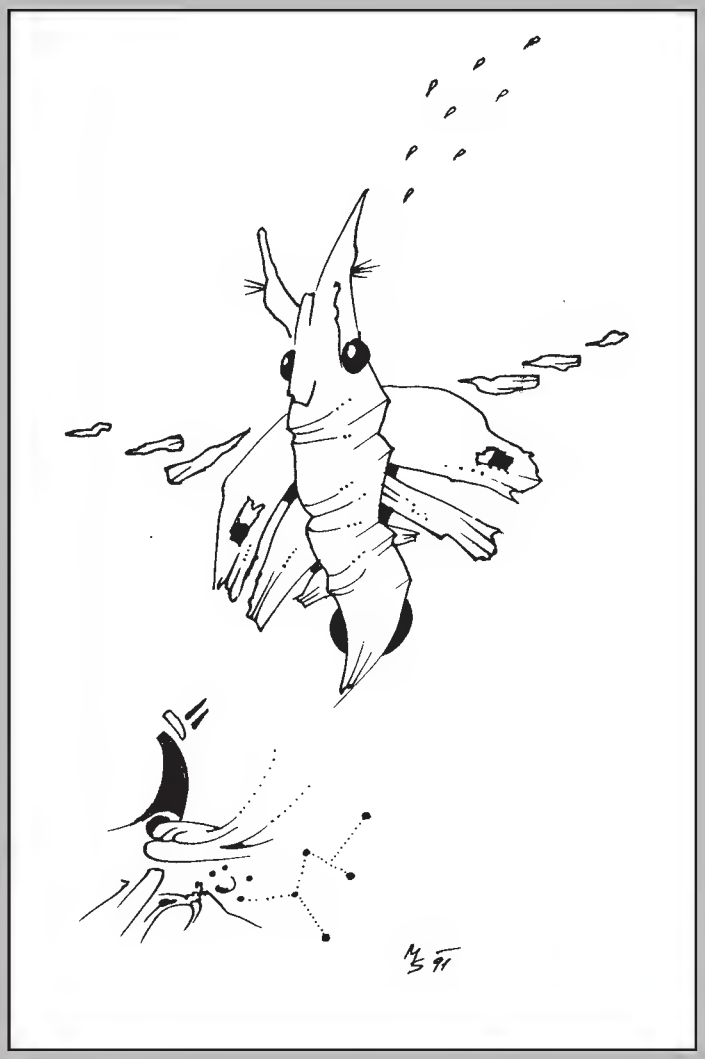

1991

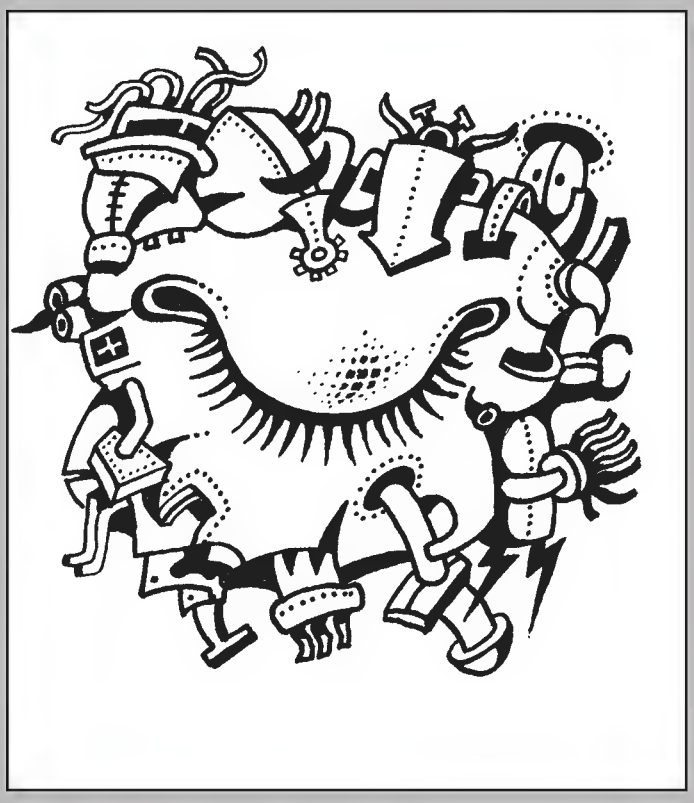

1984 Katalog výstavy *Sféra snu*

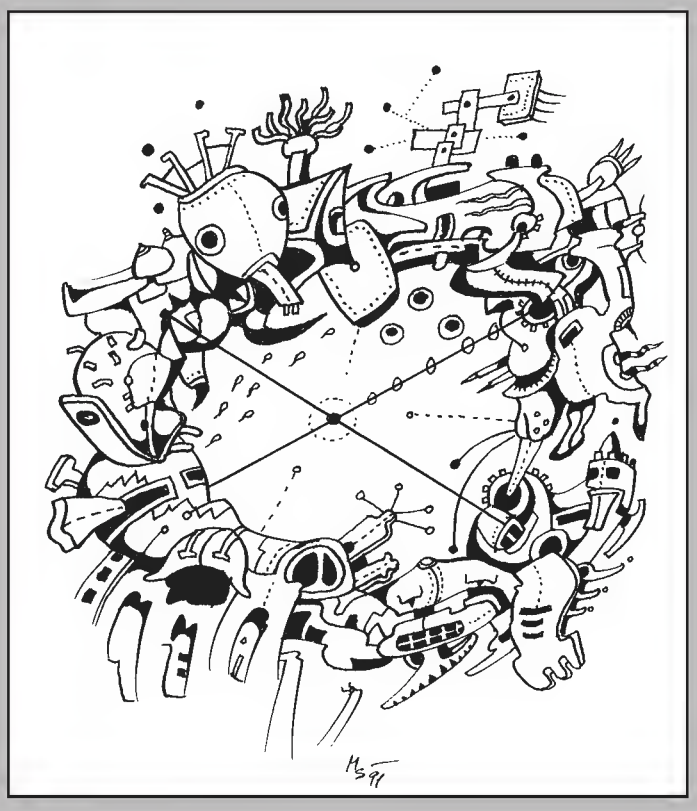

1991

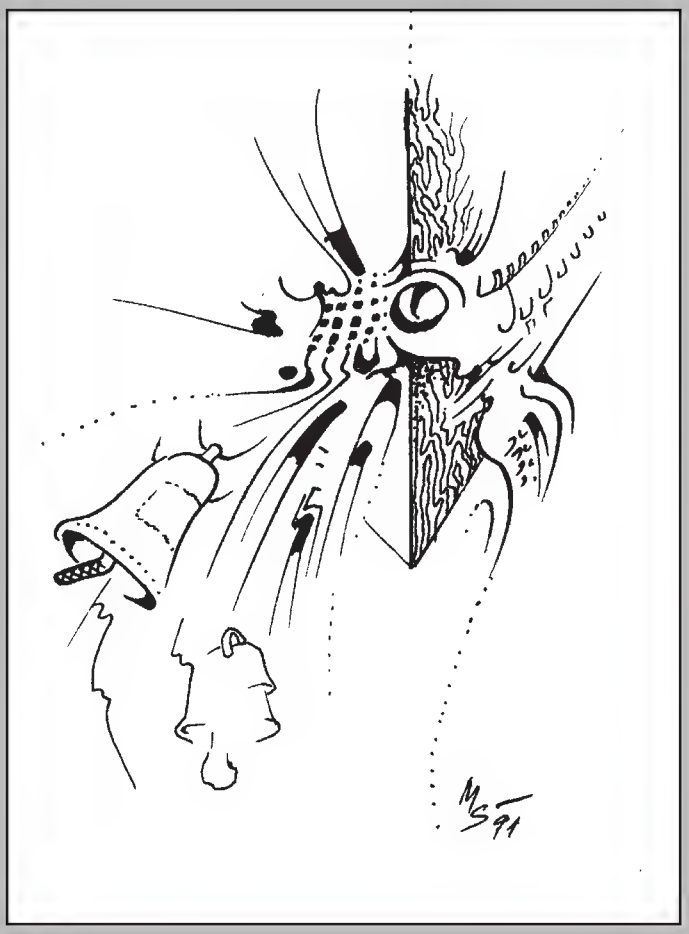

1991

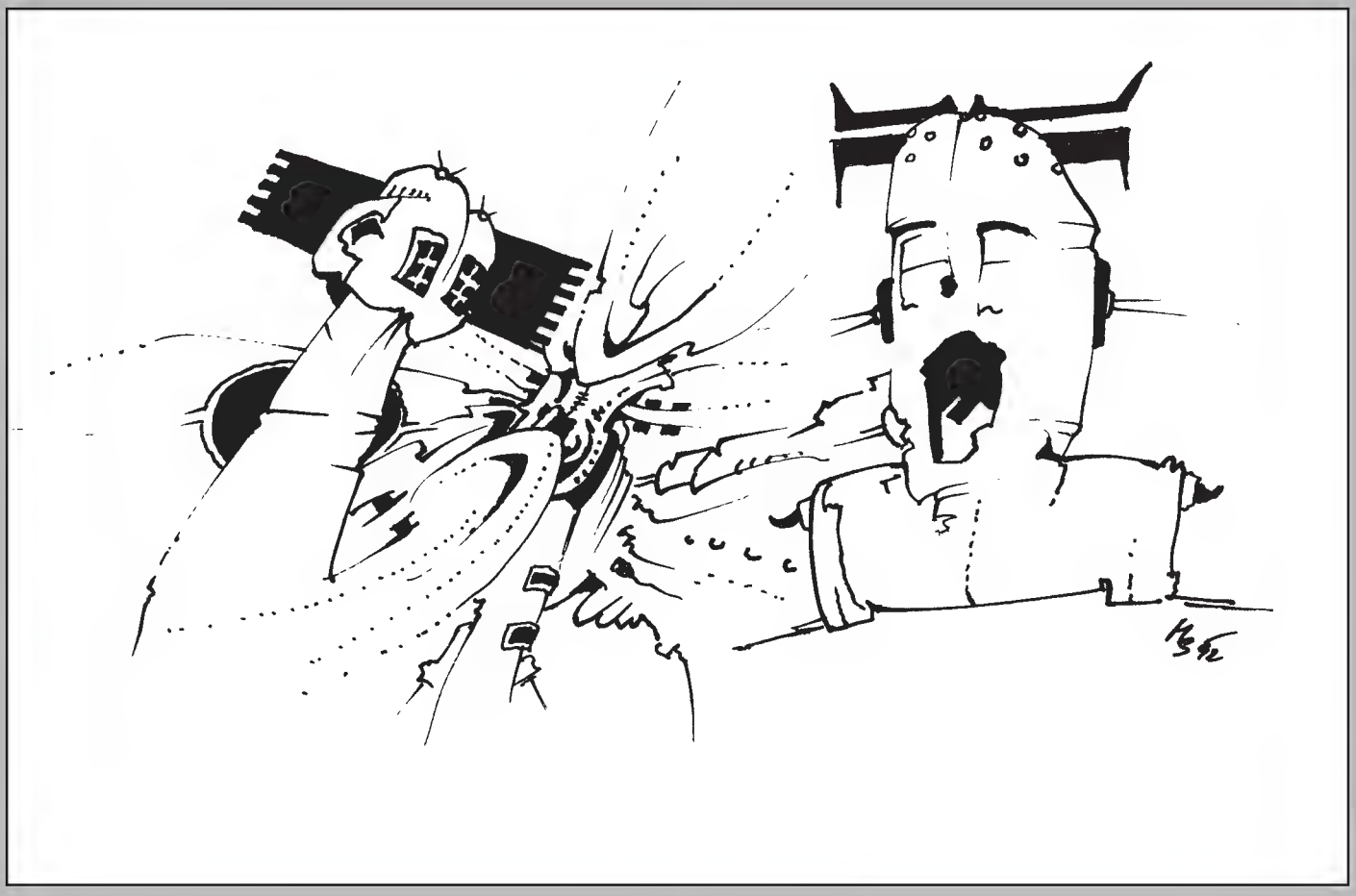

1992

MARe nostrum

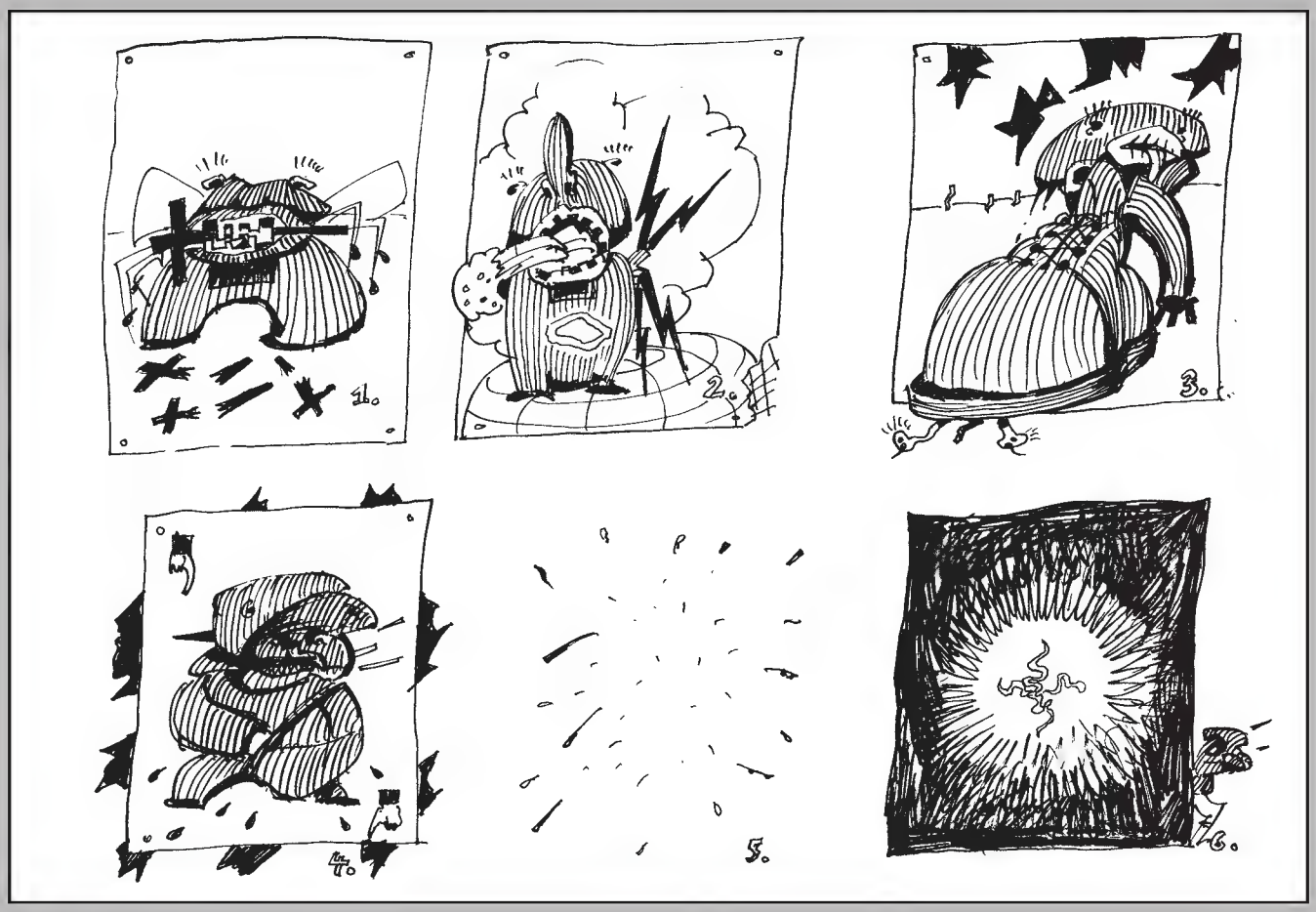

1992 ***Básník N. mustruje... 01***

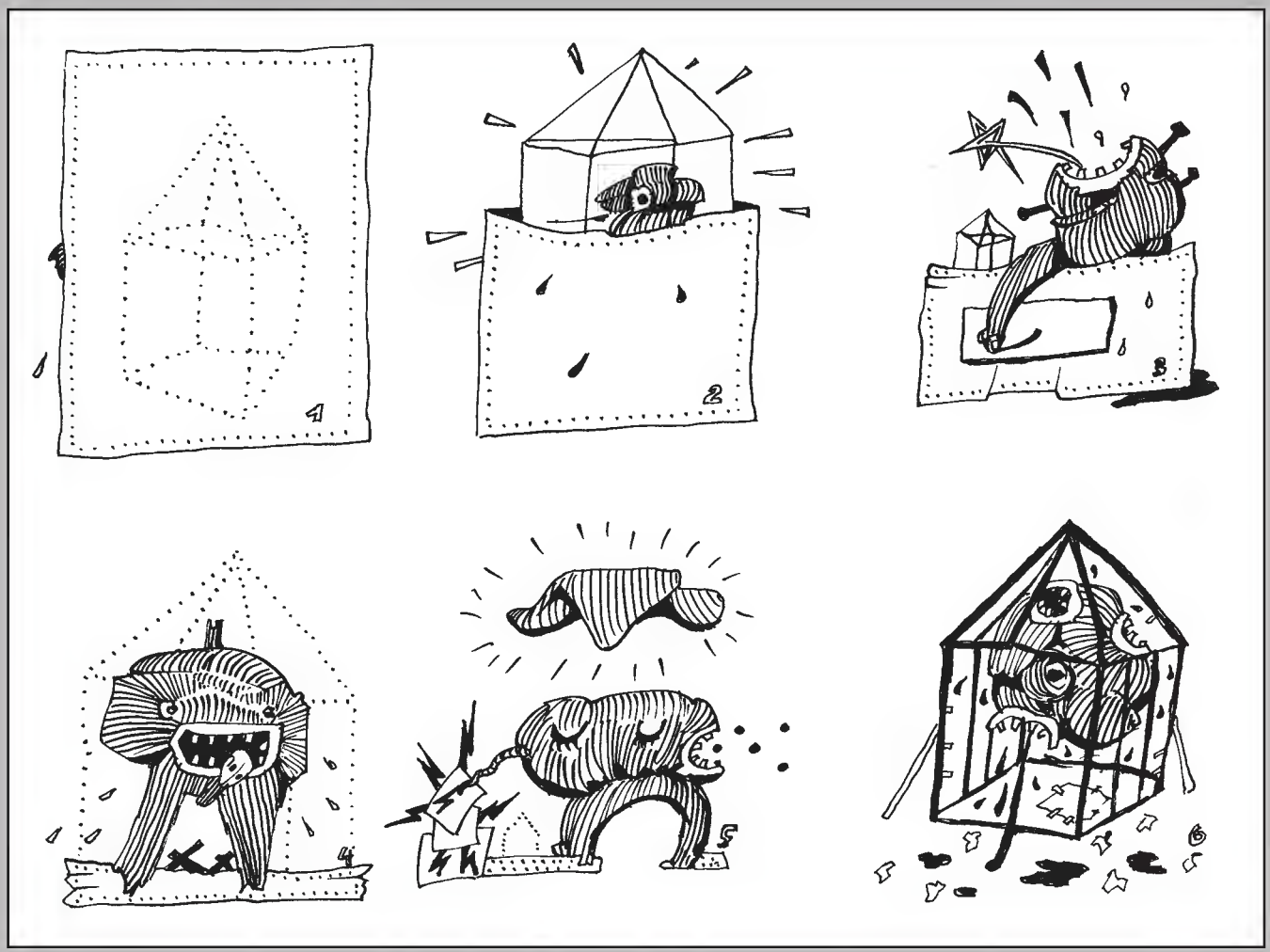

1992 ***Básník N. mustruje... 02***

1992

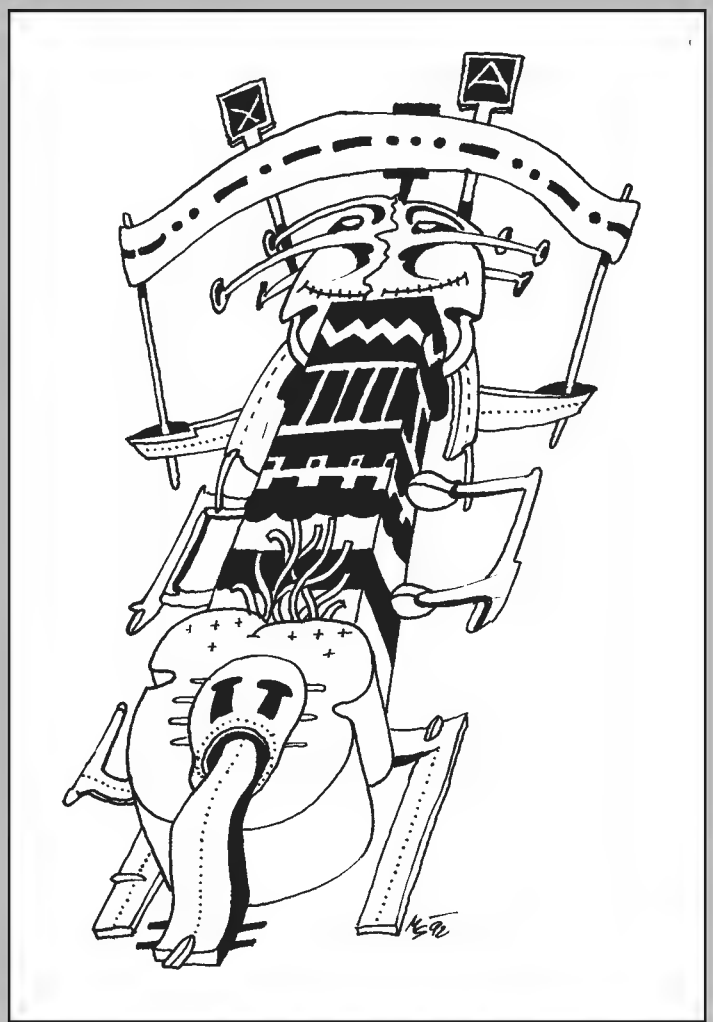

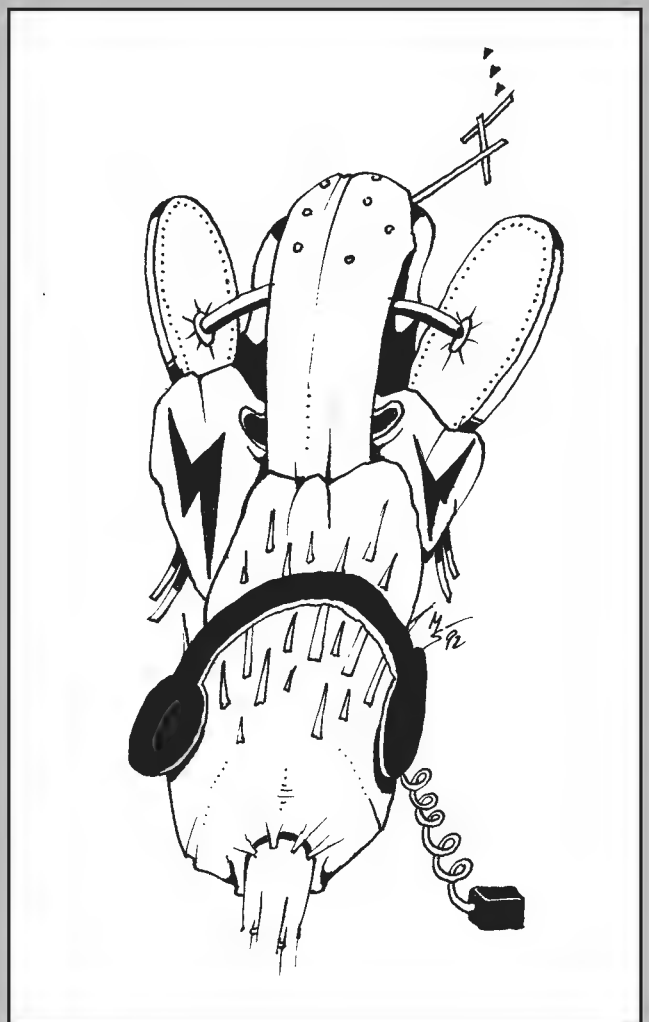

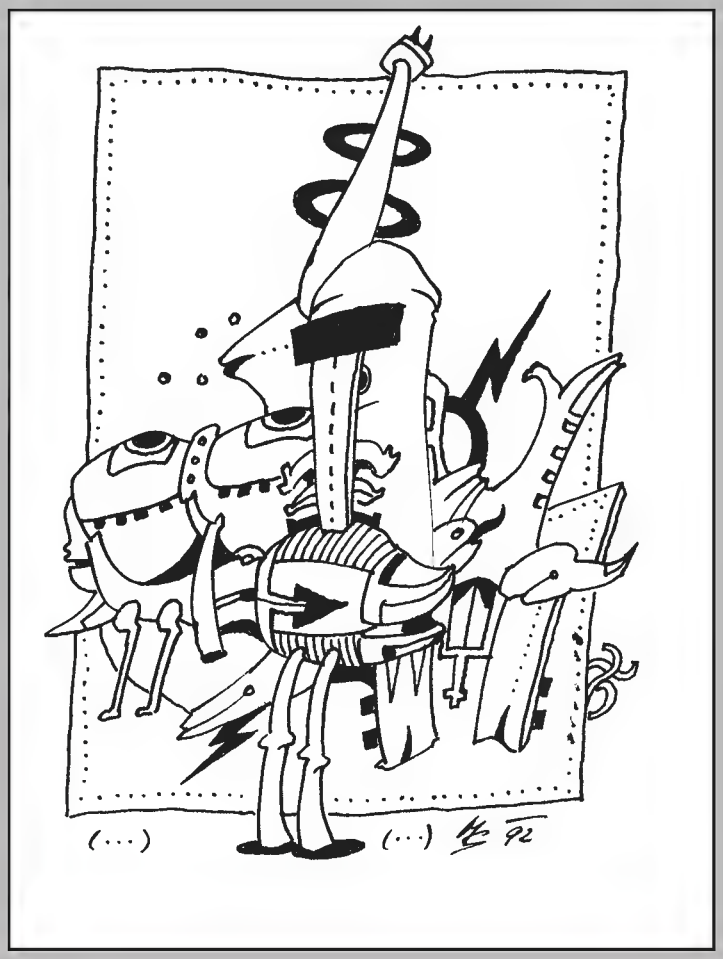

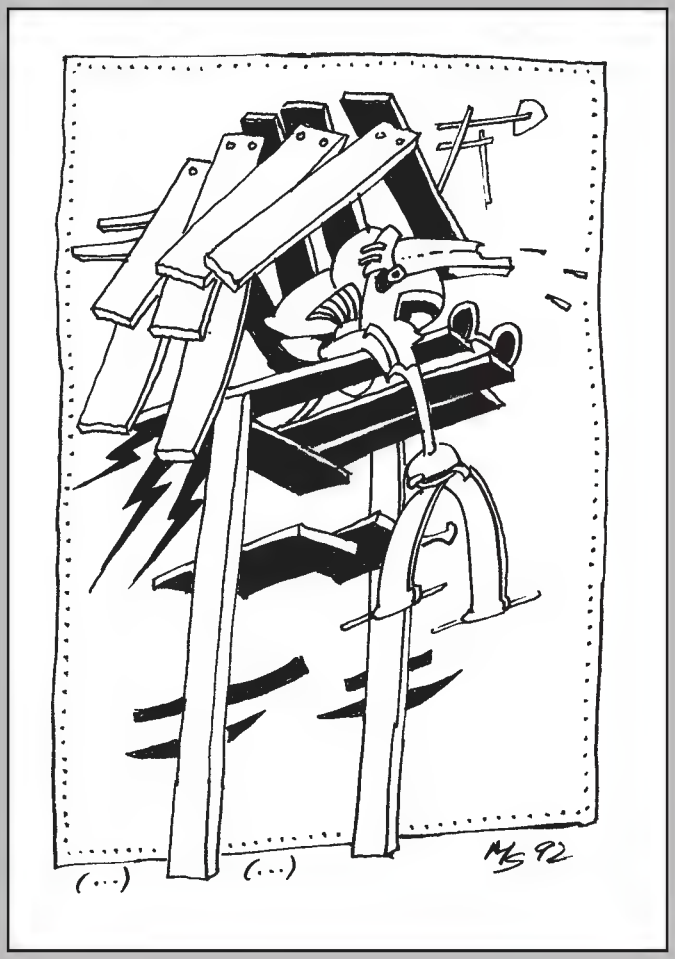

1992

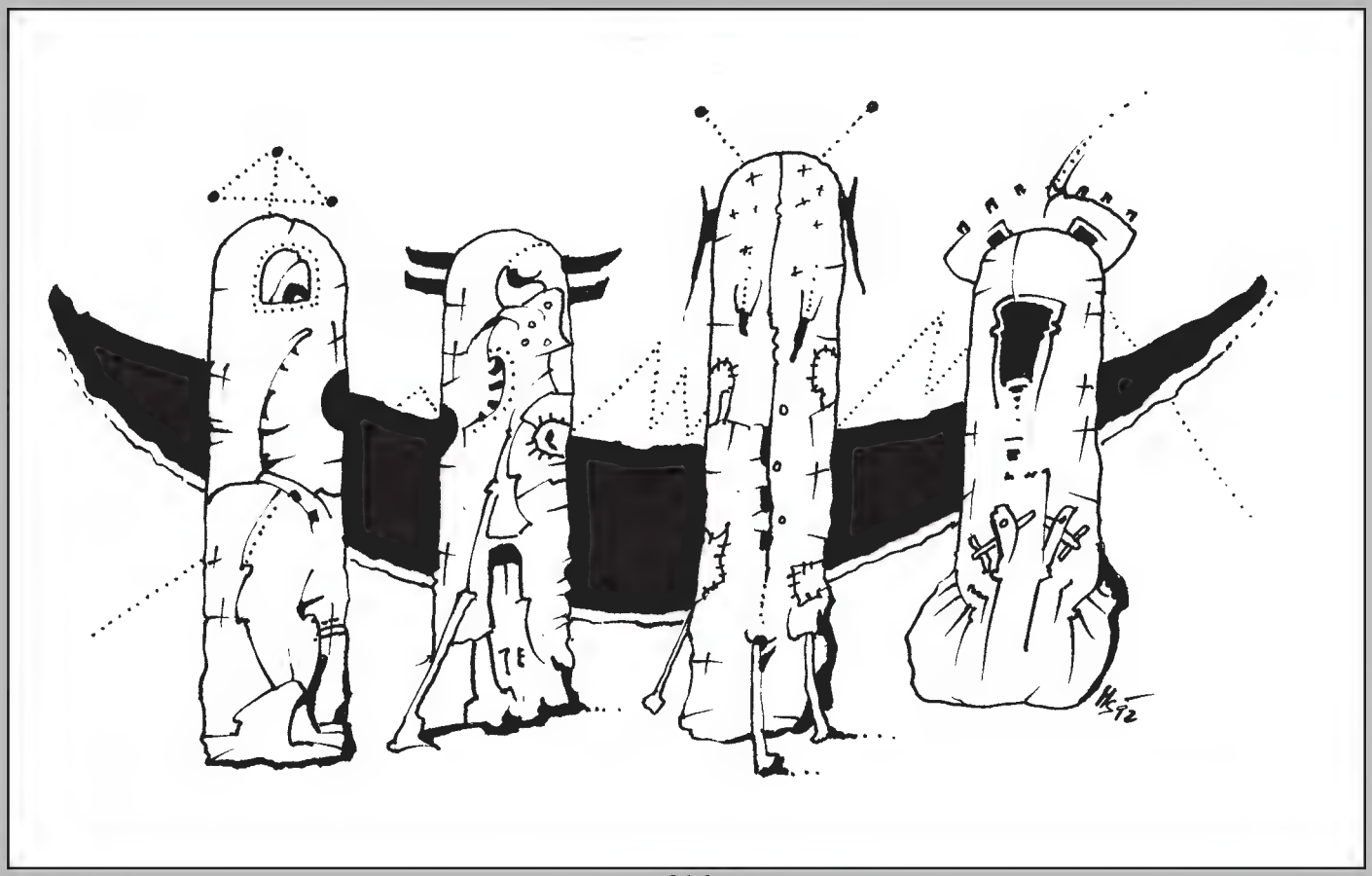

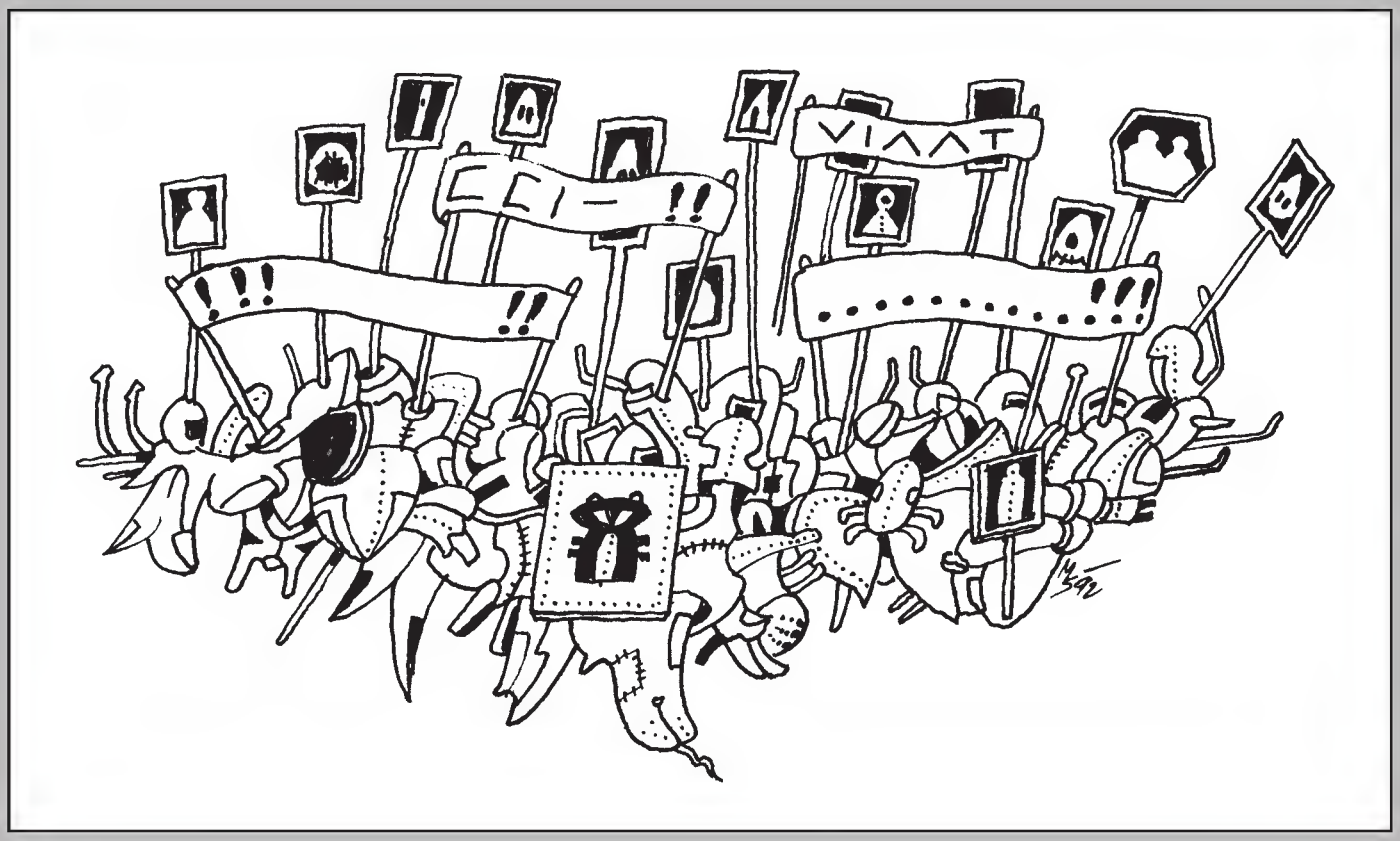

1992

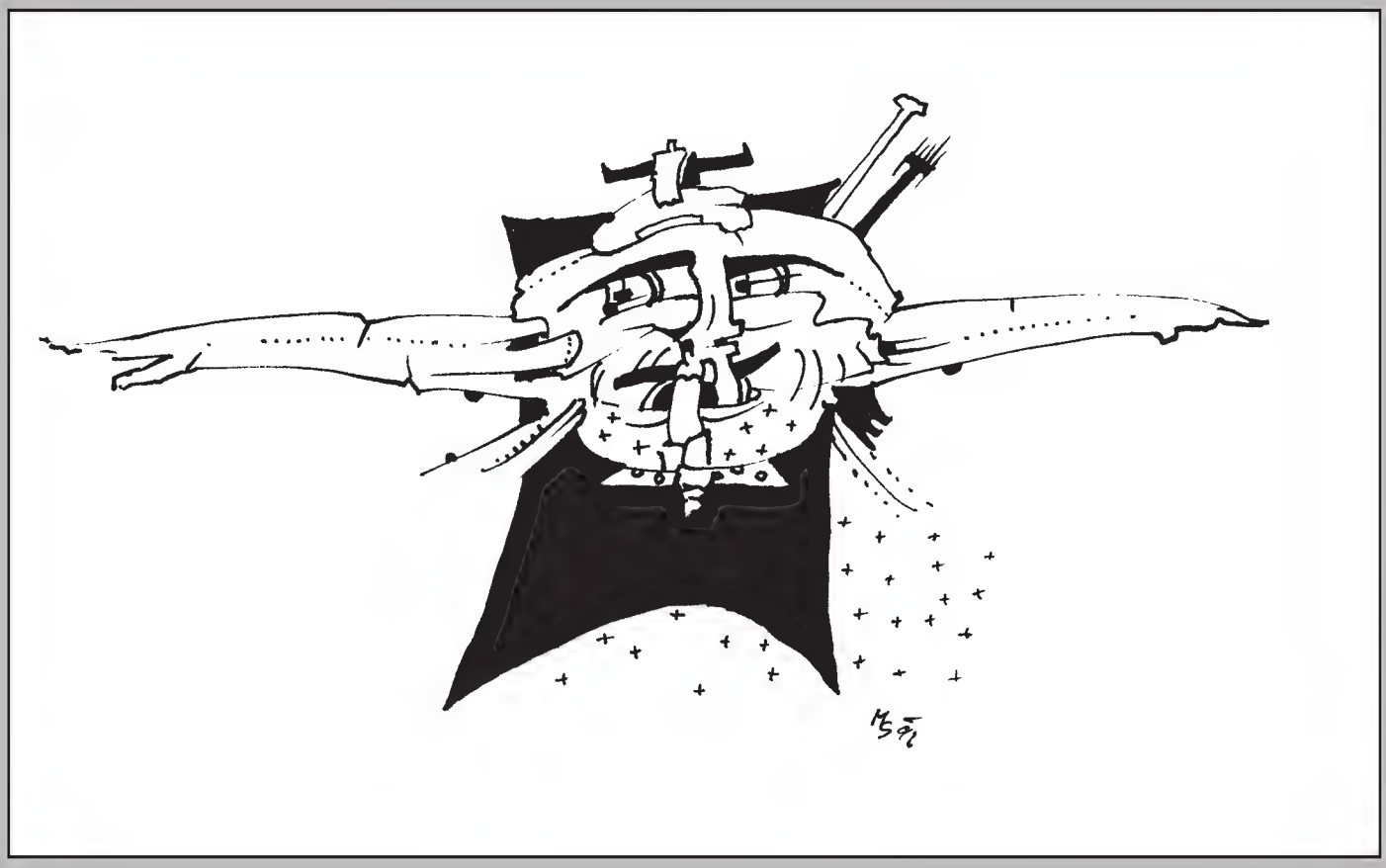

MAGNUM

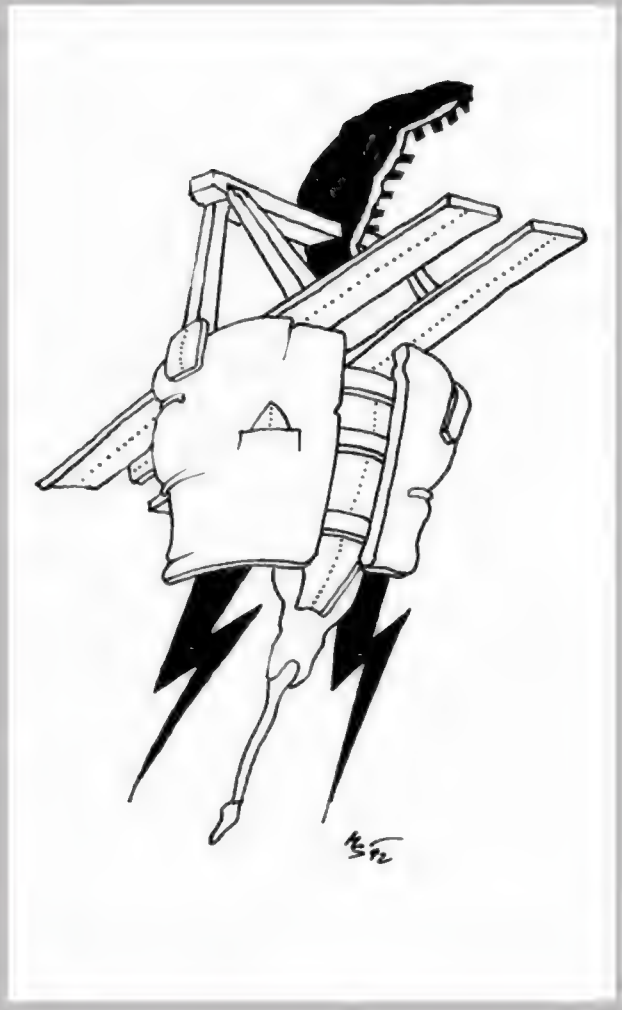

1992

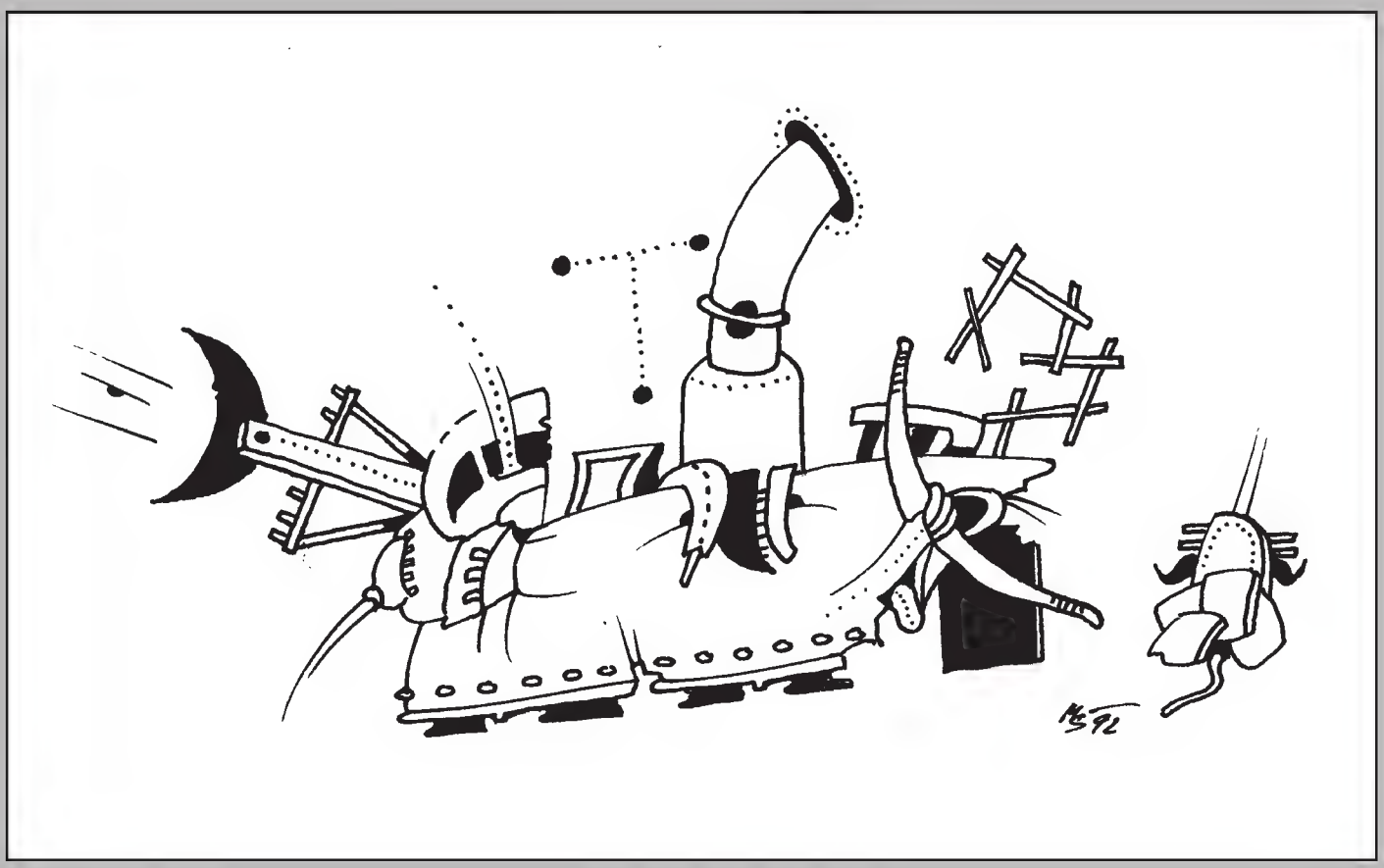

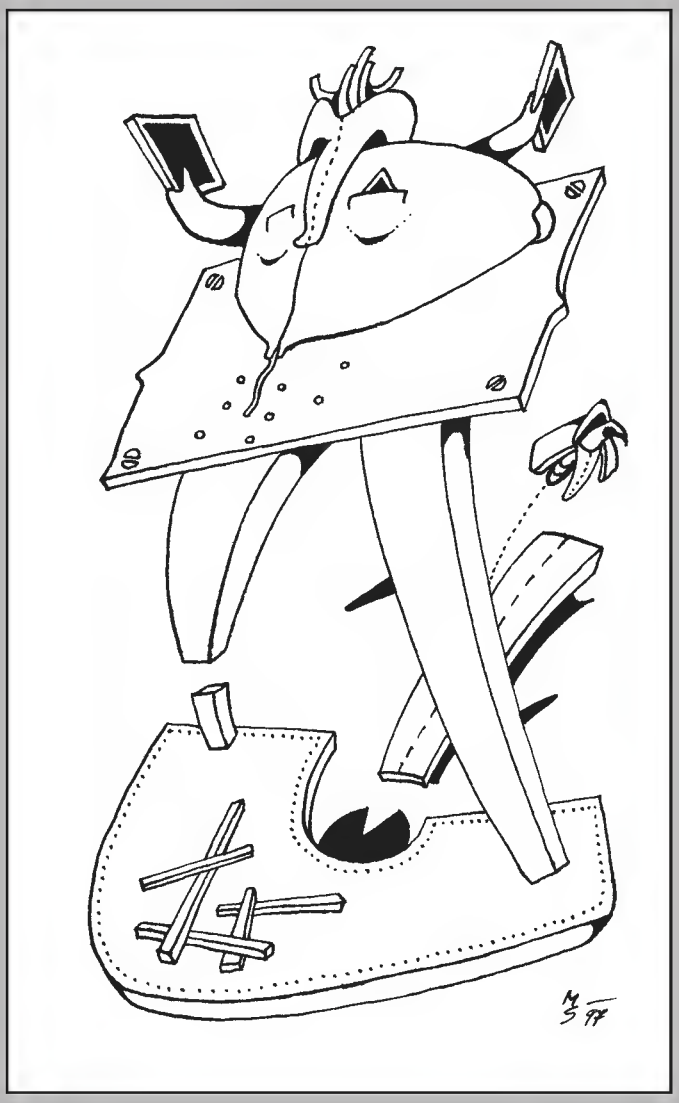

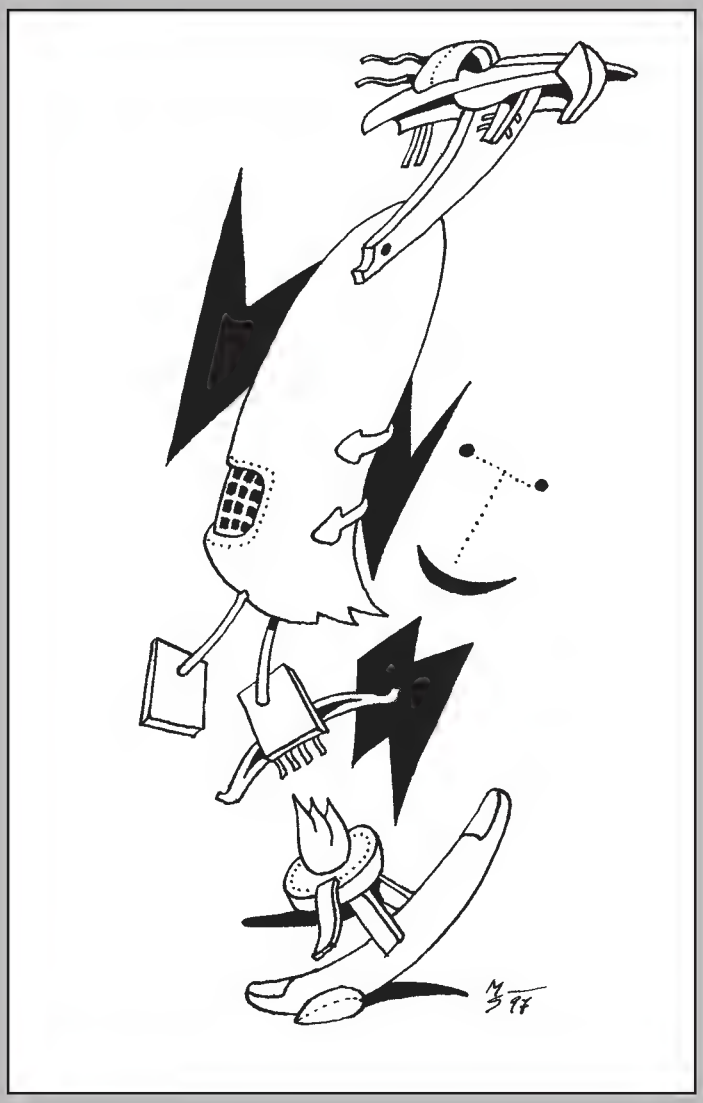

1997

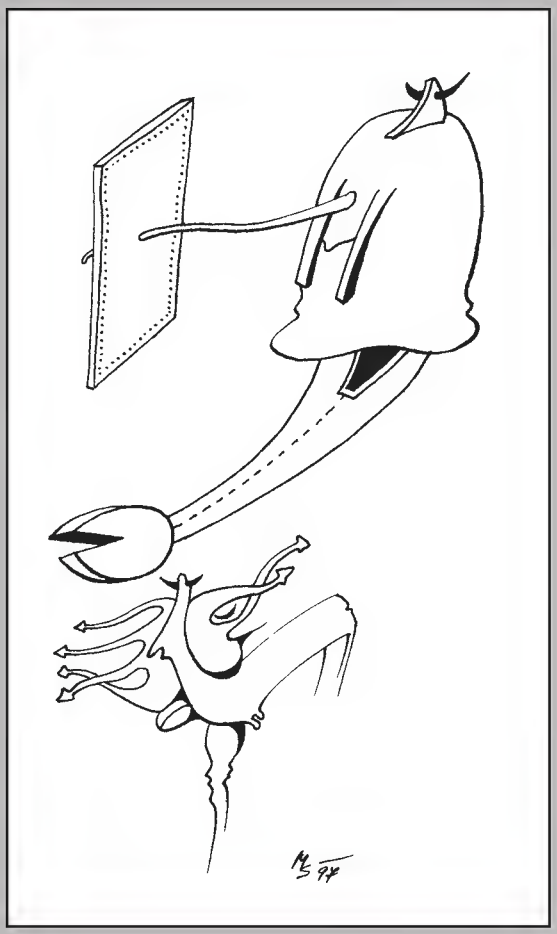

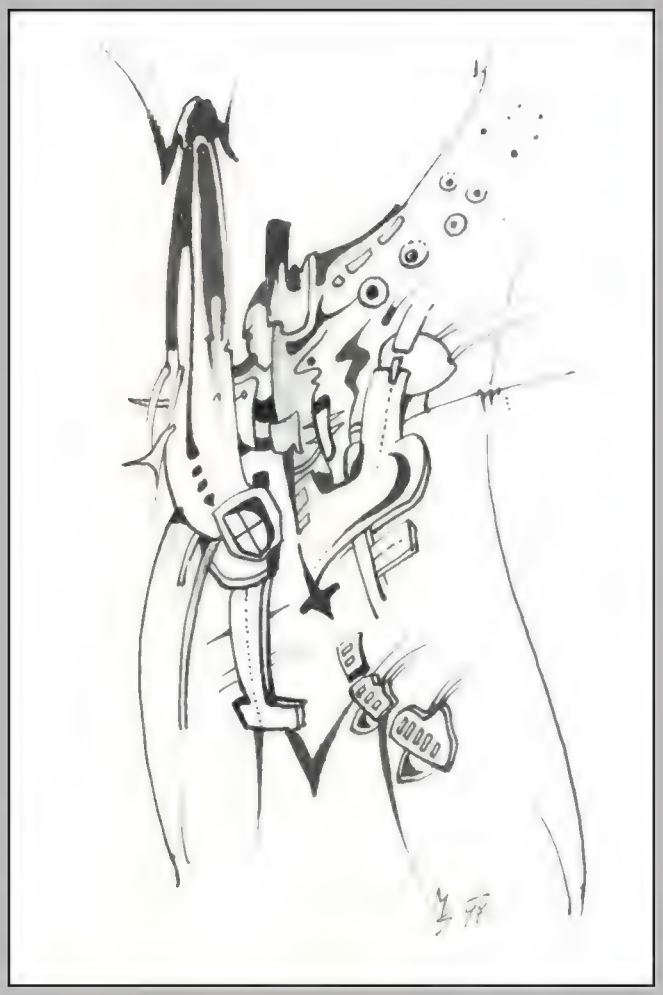

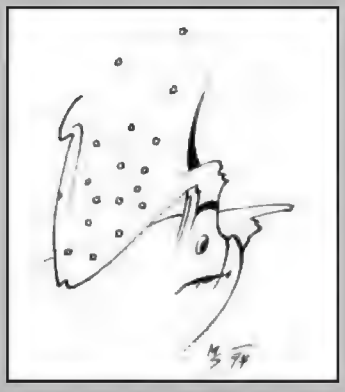

1997

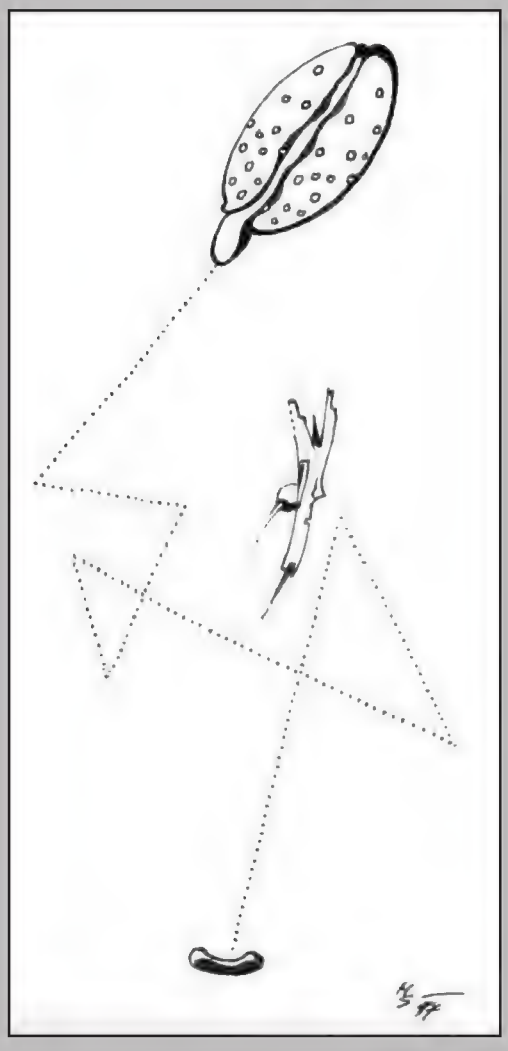

1991 ***Véčko 01***

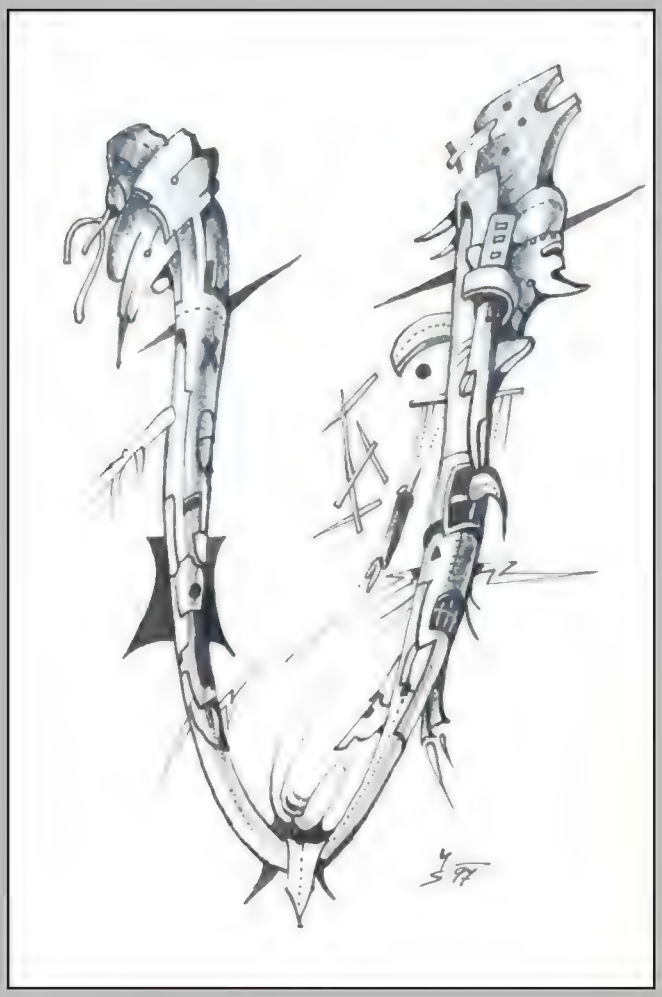

1997 ***Véčko 02***

1999

1989 ***Tento*****, koláž a černá tuš**

1991 ***André Breton*****, koláž a černá tuš**

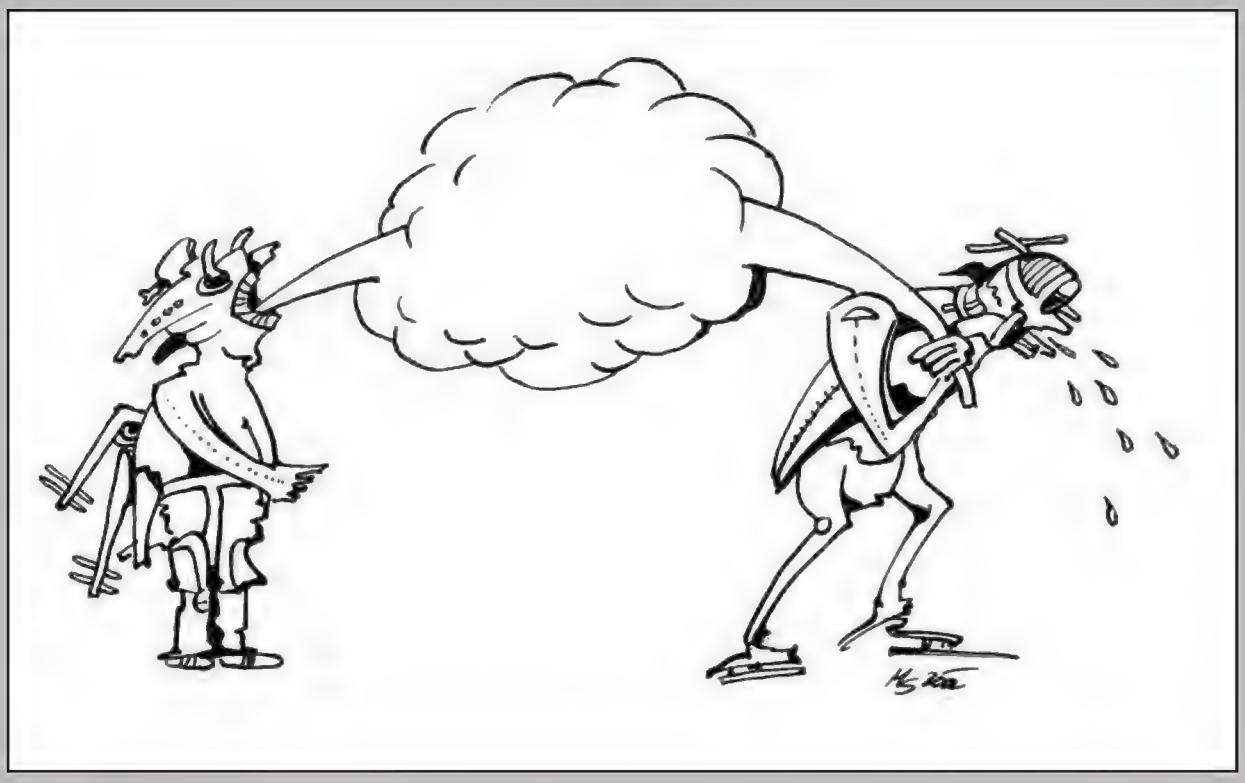

2002 ***Jak jsem předjal koronu***

1982 Kresba k cyklu *Rozmíšky*
Obě kresby ze sbírky J. Gabriela

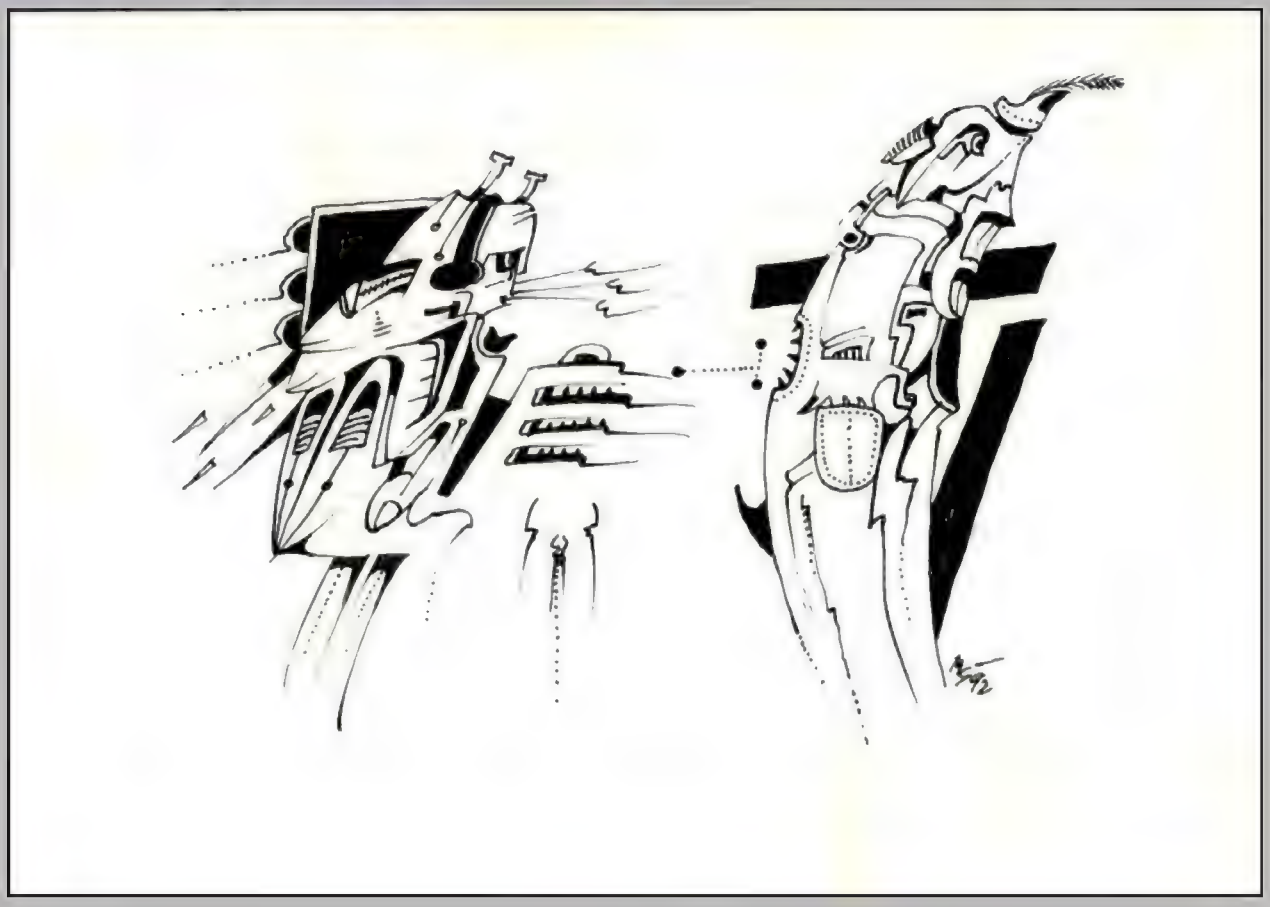

1992

MARc nosTrum

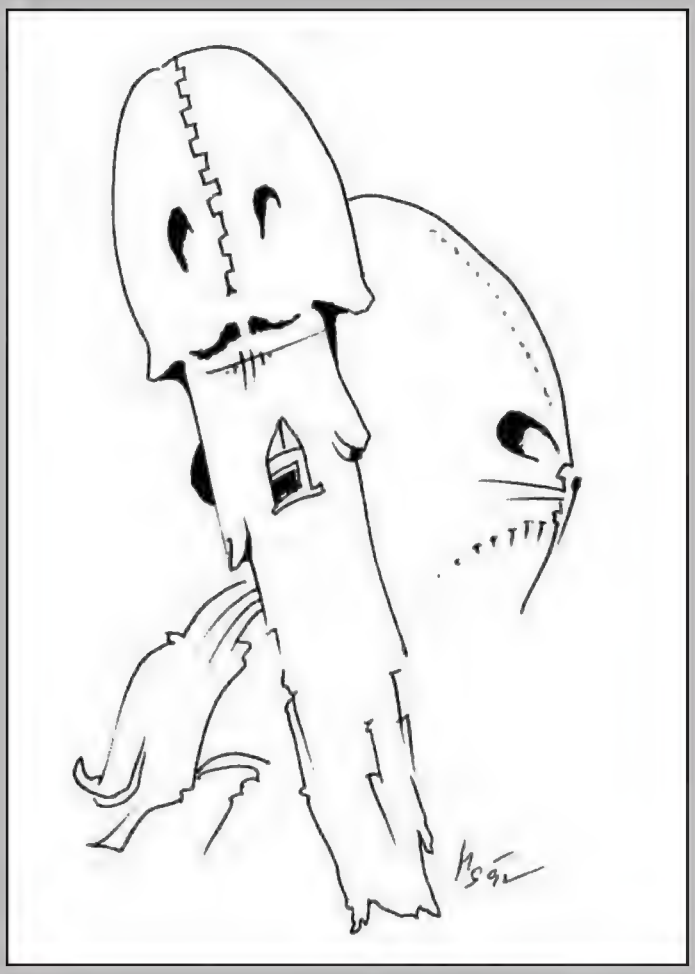

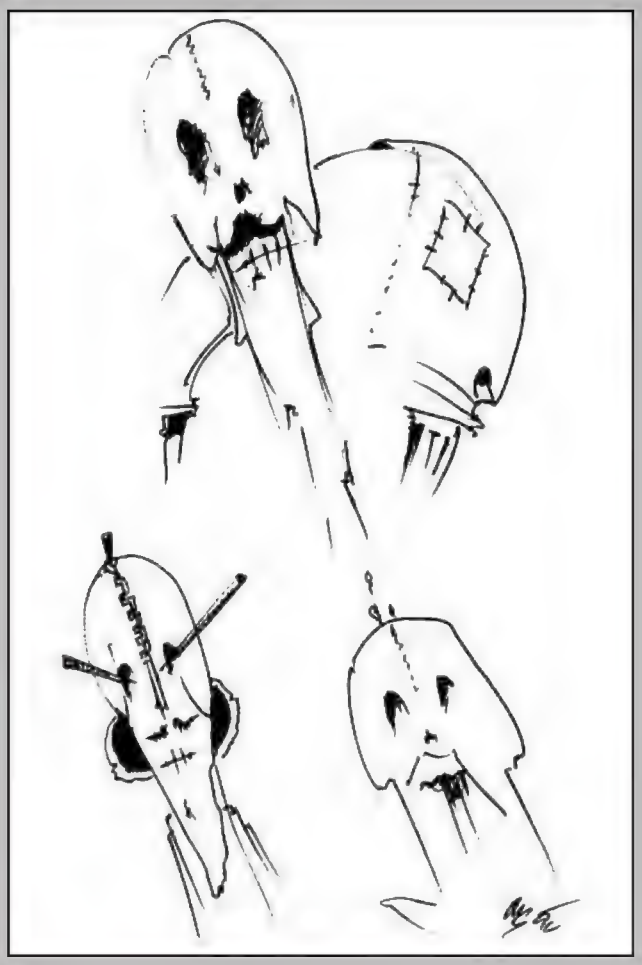

1992 ***Falokranické zjevy***

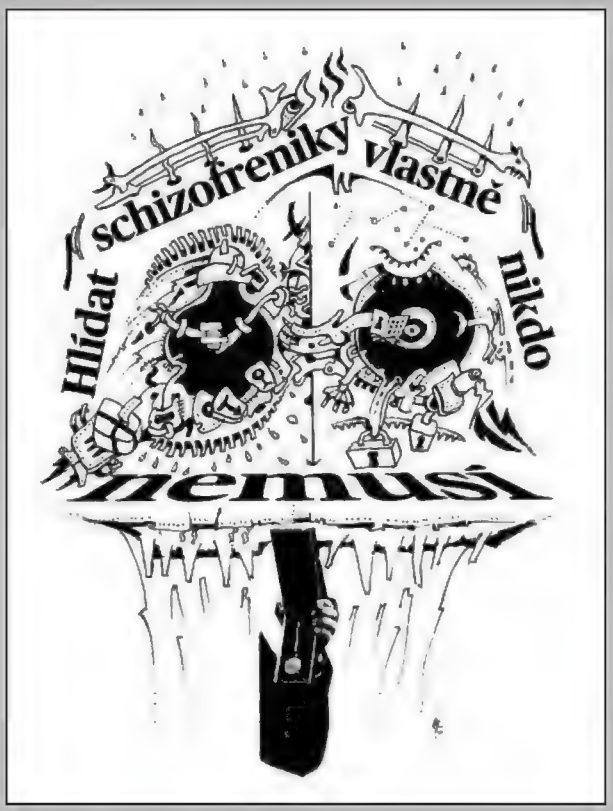

2008 ***Hlídat schizofreniky...*** **koláž, černá tuš, kol. hra**

2014 ***Champollion,*** **interpretace obrazového textu P. Martince**

2005 ***Demiurgická interpretace***

Lov na černého žraloka

2005 Ilustrace ke sbírce V. Effenbergera

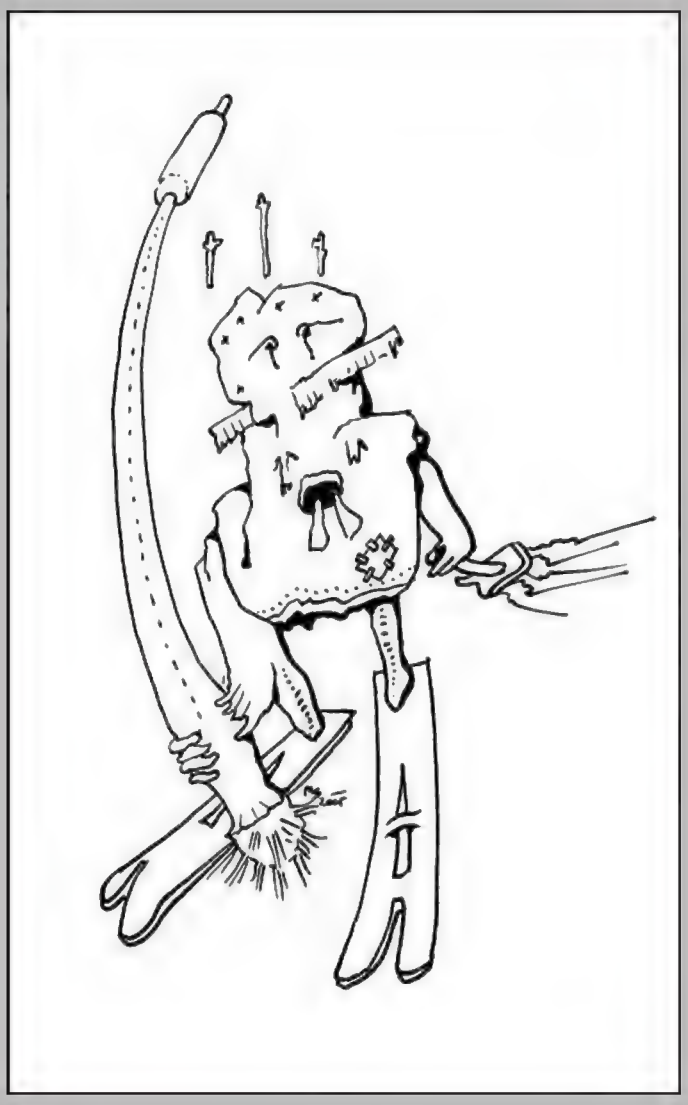

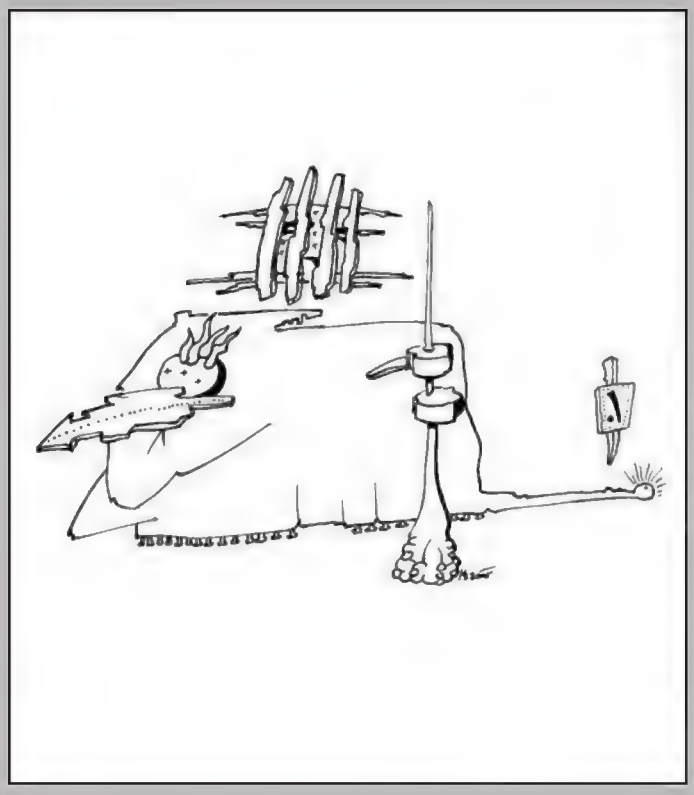

Merkuryáš

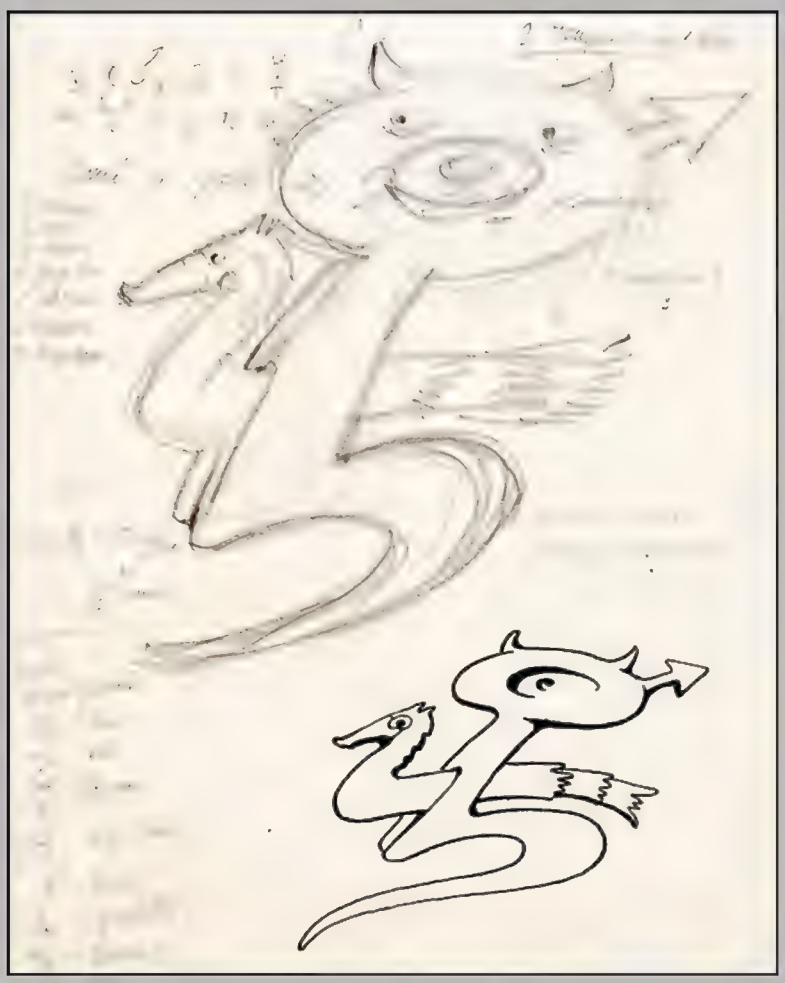

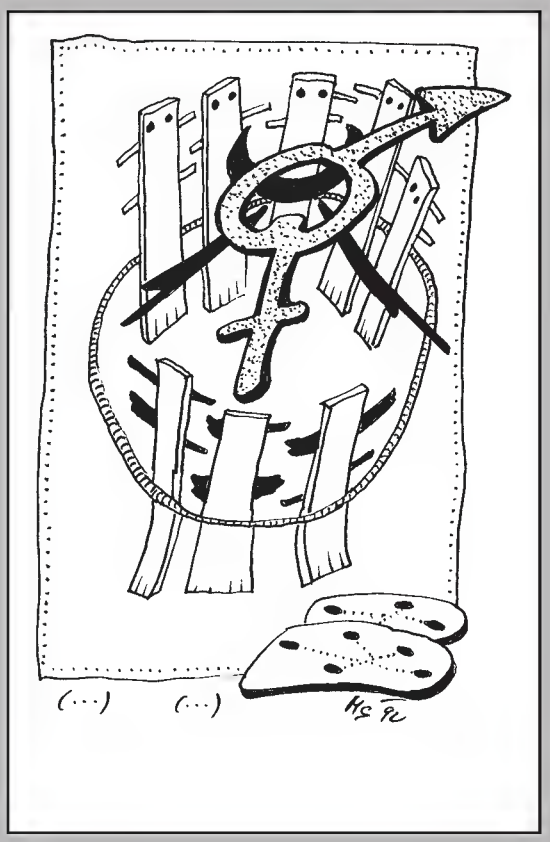

1992

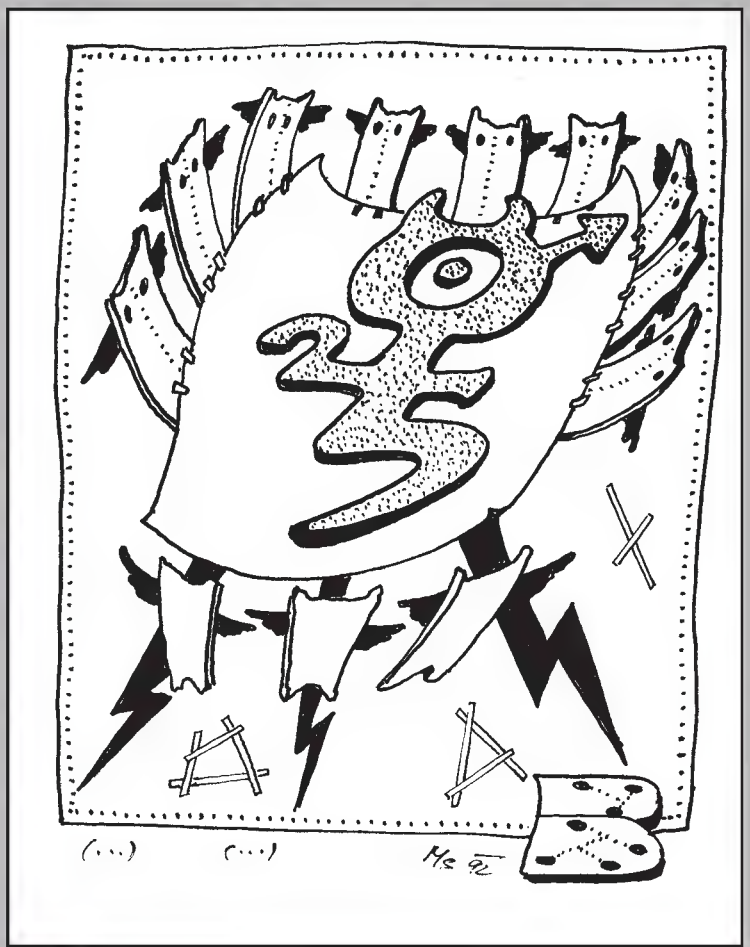

Konzumní cyklus

Černá tuš, vodové pastelky,
(kresby ke stejnojmennému cyklu obrazů)

2003

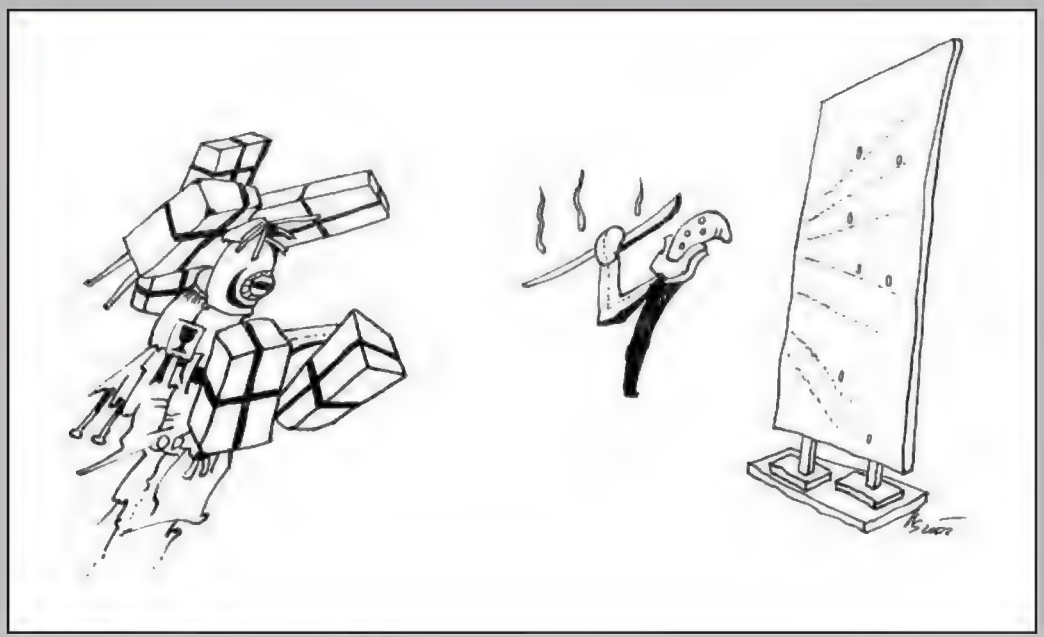

2002

Z divokých vajec

1998 Pastely na tónovaném kartonu
(dole: sbírka M. Dineur)

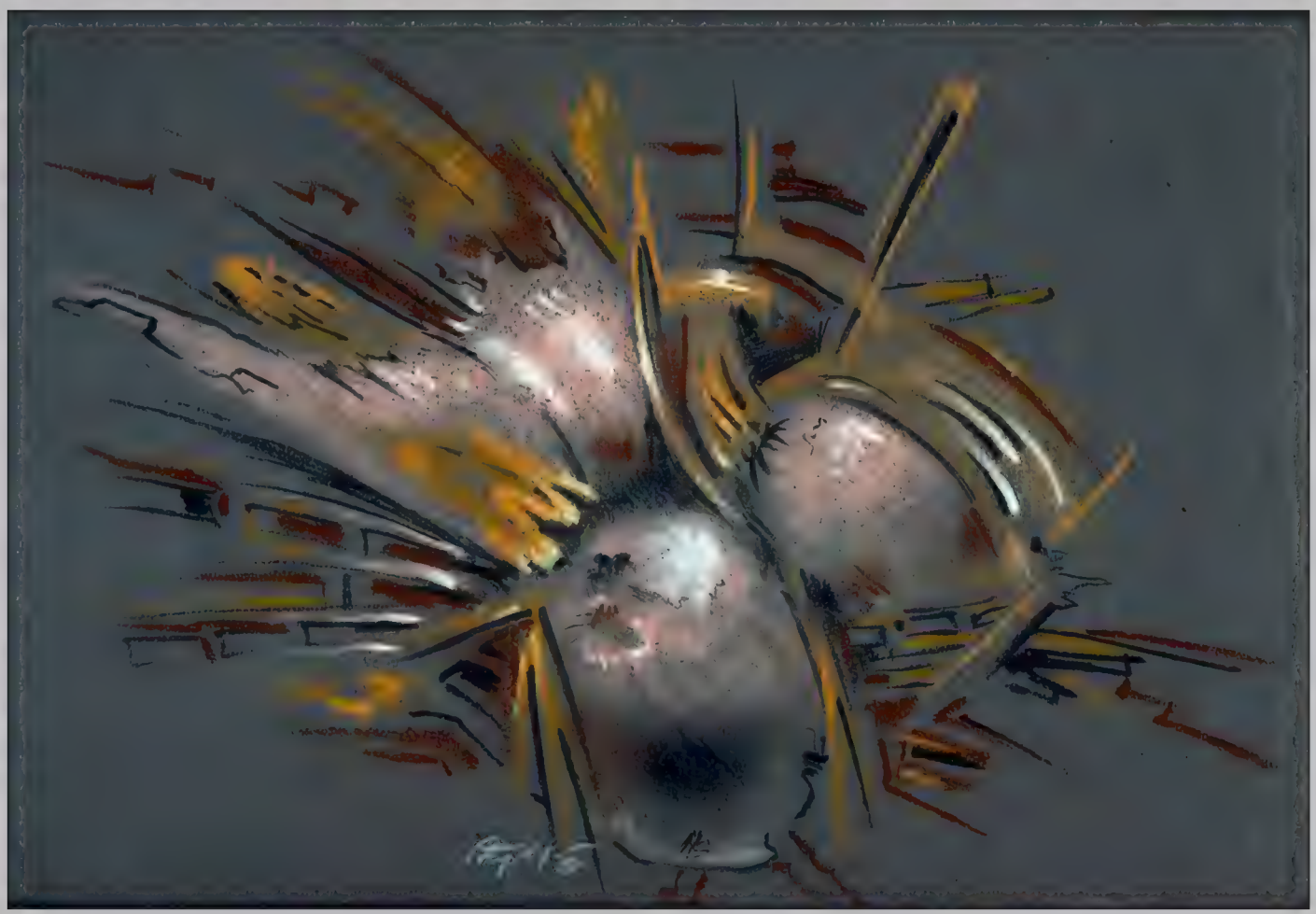

1998 ***Šklebítko***

1997 Ilustrace ke sbírce poesie F. Dryje *Mrdat*

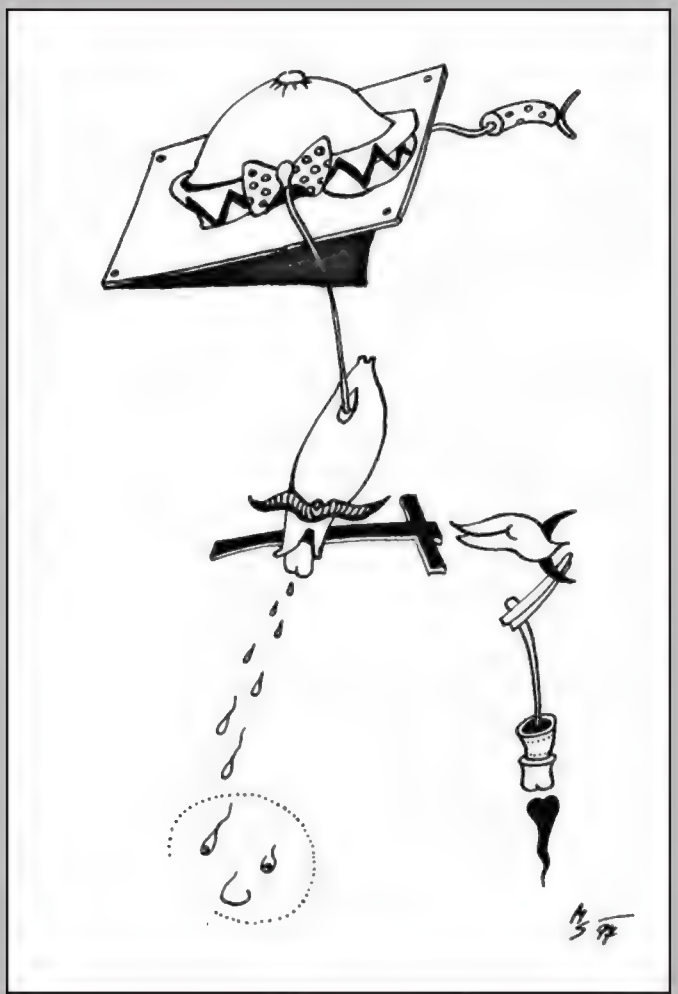

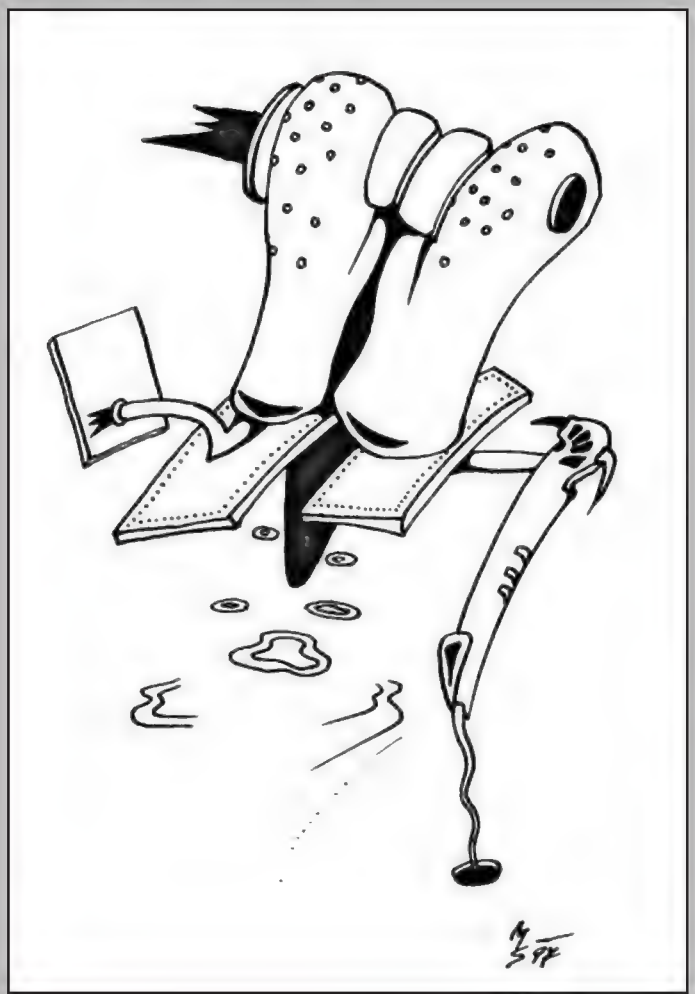

Otrantský zámek

1996 Ilustrace černého románu H. Walpola *Otrantský zámek*
koláže, bílá tuš na černém kartonu, Vertigo, Stockholm

Kalendář pro J. Štreita

2006 Konturáže do fotografií Jindřicha Štreita
Kolektivní projekt

Červenec / July

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Srpen / August

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Říjen / October
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Prosinec / December
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Africké dojmy

2008 Ilustrace k románu R. Roussela *Africké dojmy*
Černá a sepiová tuš

Ejur II.

Claude s hlavou kance

Dobrá víla Urgéla

Sojka hraběte Contiho

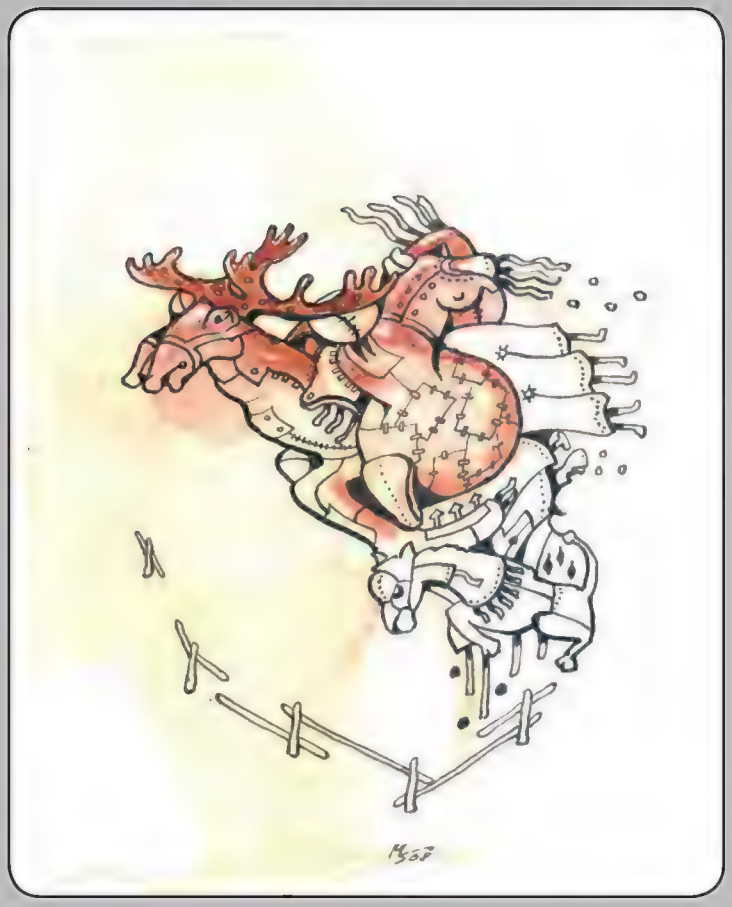

Balerina Olga a los Sladki

Ejur III.

MARE nostrum

Čarodějka Pergovédula

Ejur I.

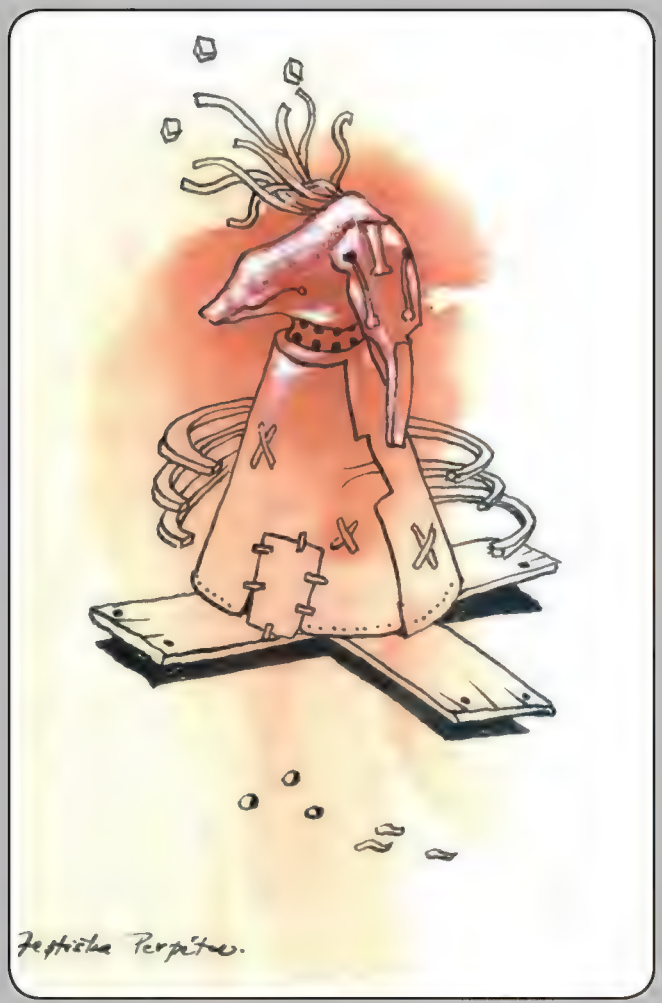

Jeptiška Perpétue

Černý Ganymedes

Lupus

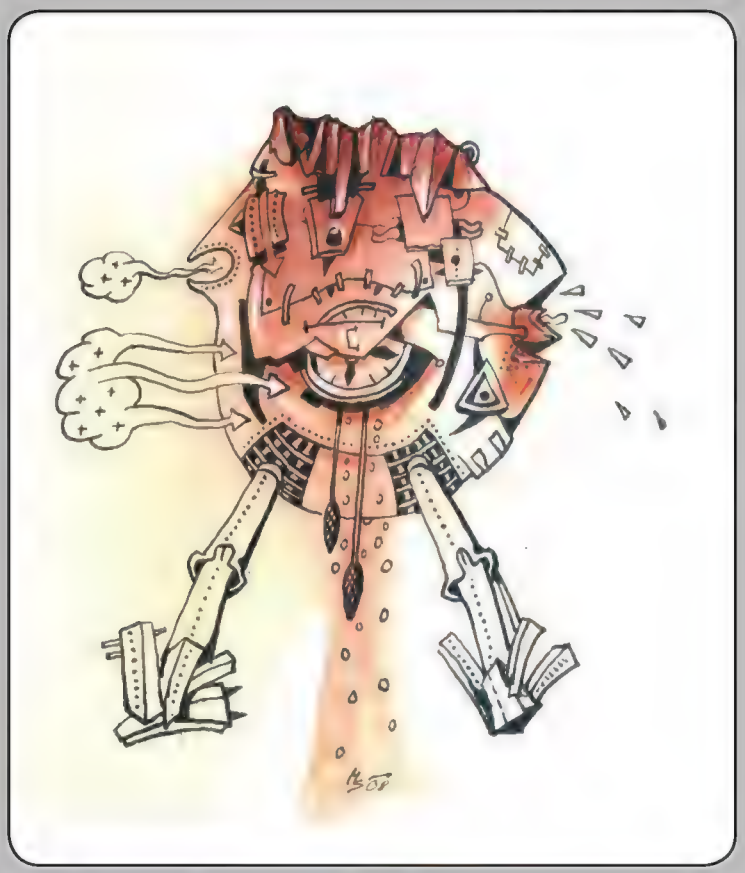

Kraj Cocagne

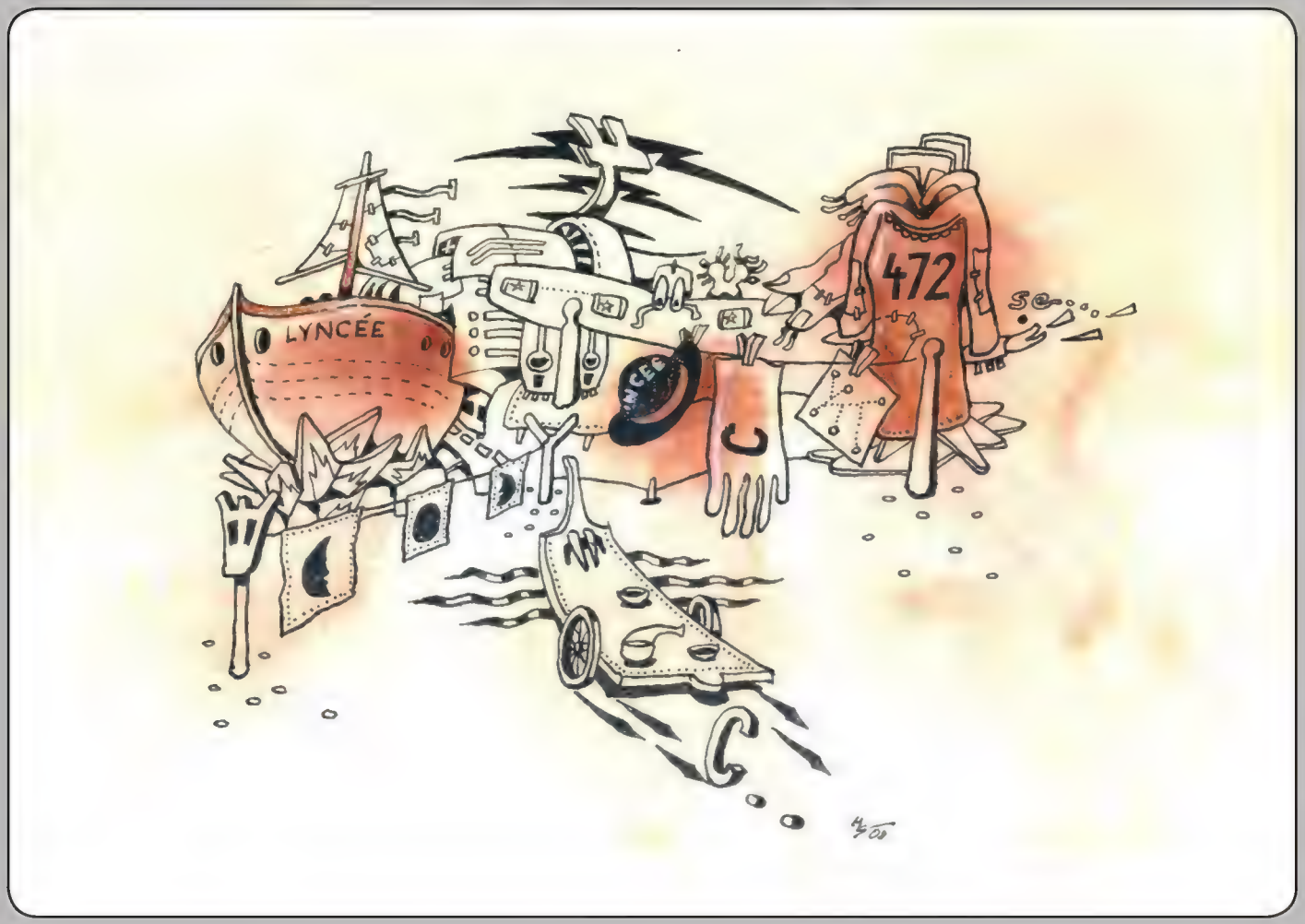

Rousselova kabala

MARE nostrum

Kontréty

2017 tužka, černá tuš

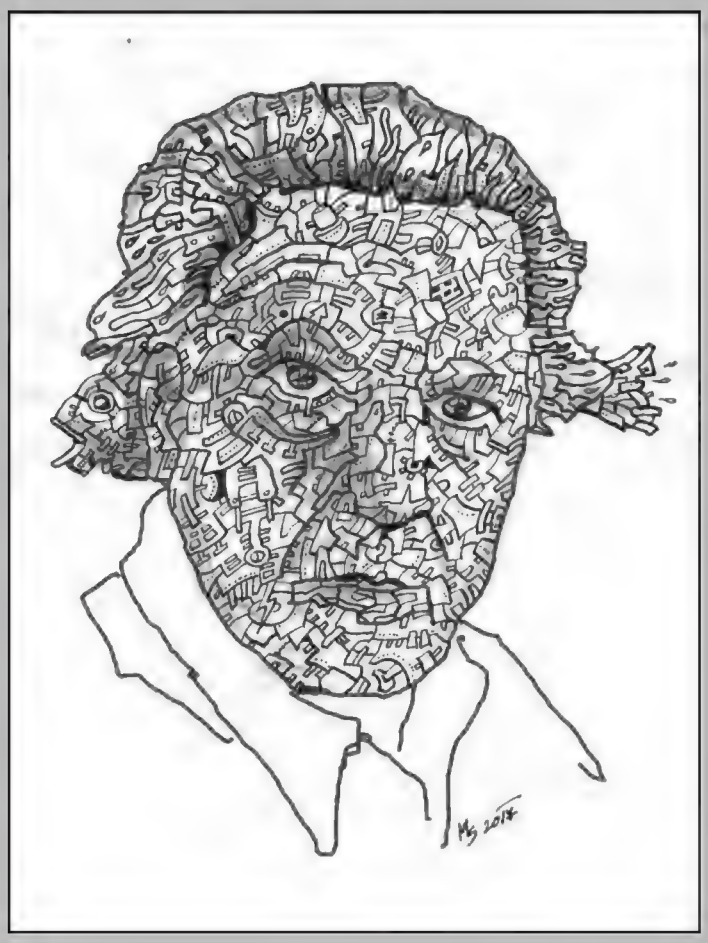

André Effenberger

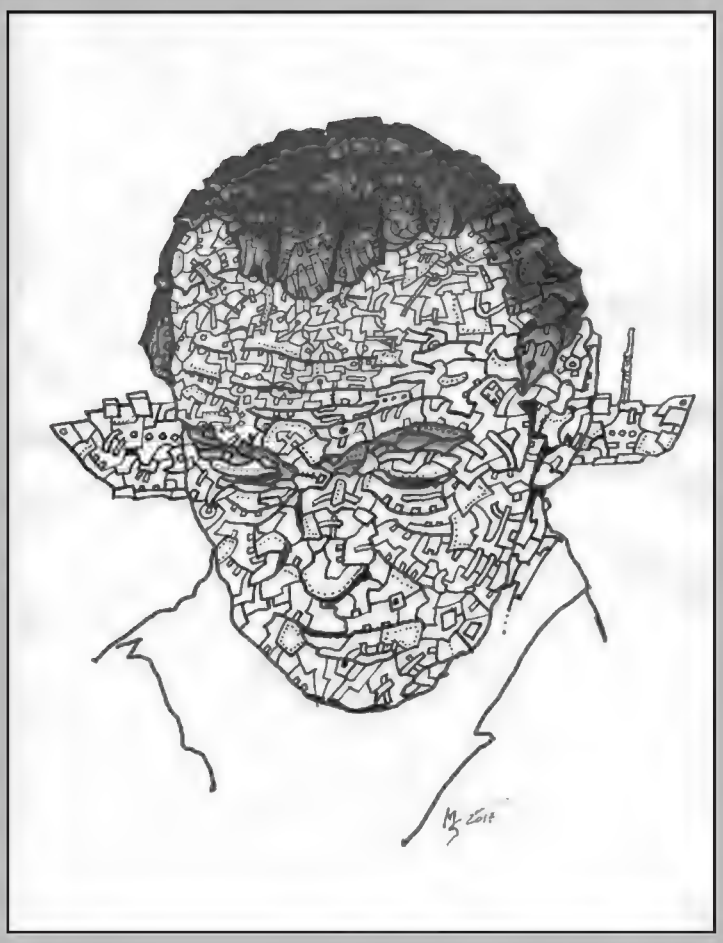

Vratislav Breton

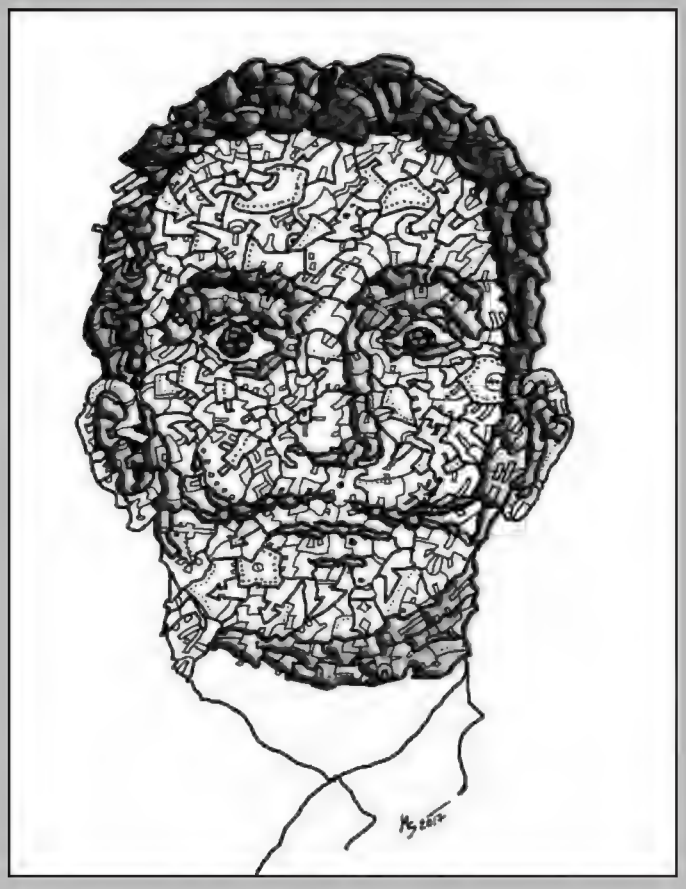

Salvador Švankmajer

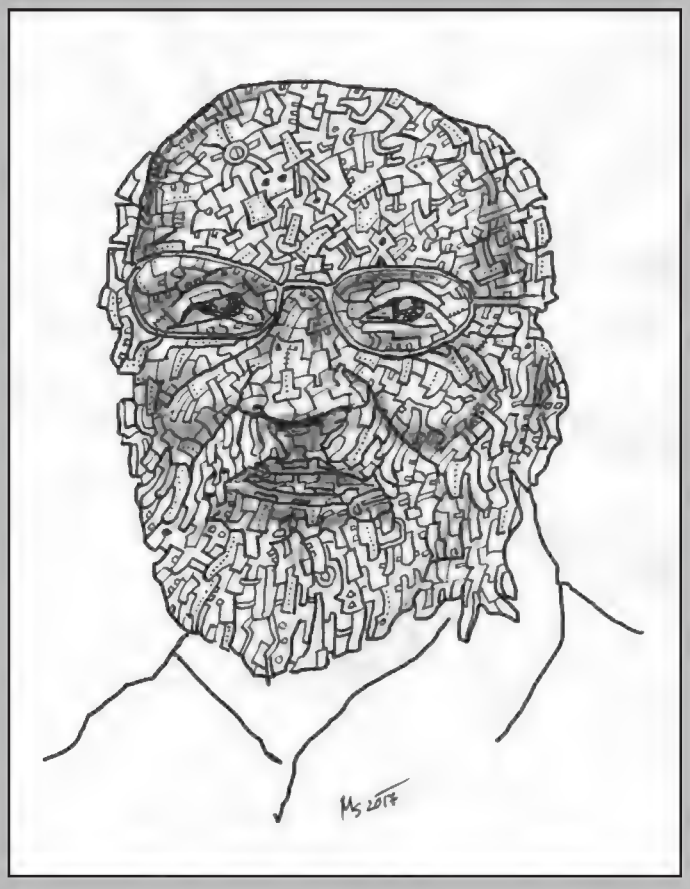

Jan Dalí

Tarot Theofana Abby

1973 Soukromý tísk Auroboros

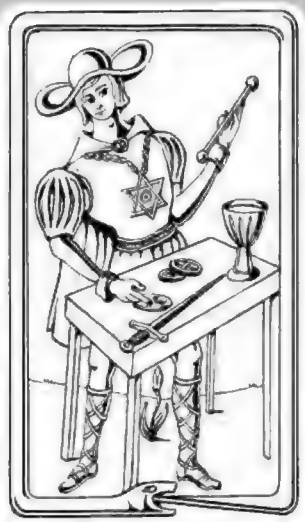

1 - א MAG

2 - ב ISIS

3 - ג CÍSAŘOVNA

ה

6 - ו ZAMILOVANÝ

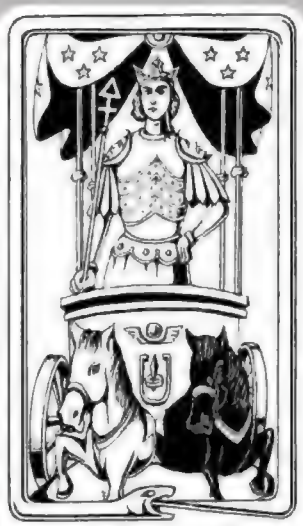

7- ז VÍTĚZ

8- ח SPRAVEDLNOST

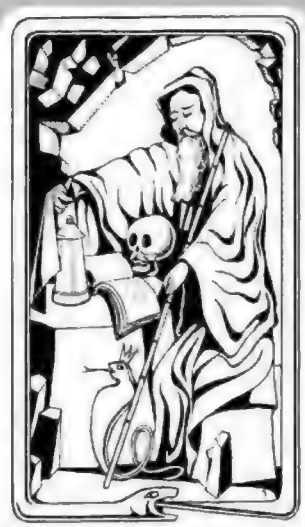

9 - ט POUSTEVNÍK

10 - י KOLO BYTÍ

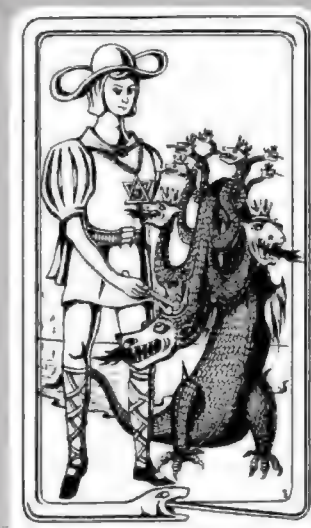

11 - כ SÍLA

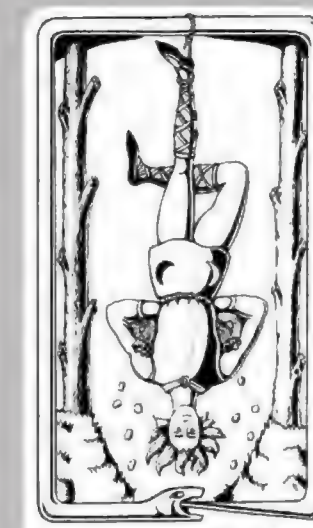

12 - ל ZASVĚCENEC

MATHenosTrum

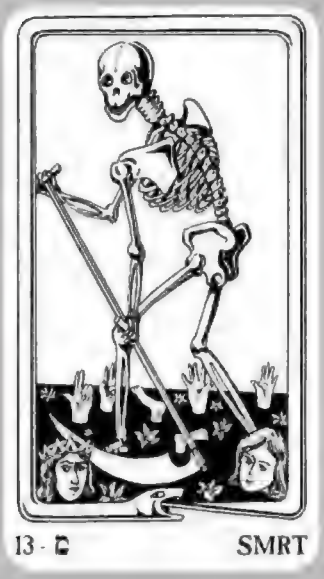

13 - ס SMRT

14 - ג MICHAÉL

15 - ס ĎÁBEL

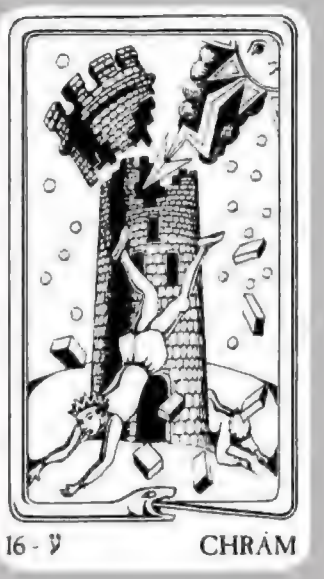

16 - ע CHRÁM

17 - ד HVĚZDY

19 - ר SLUNCE

20 - ת SOUD

21 - ש BLÁZEN

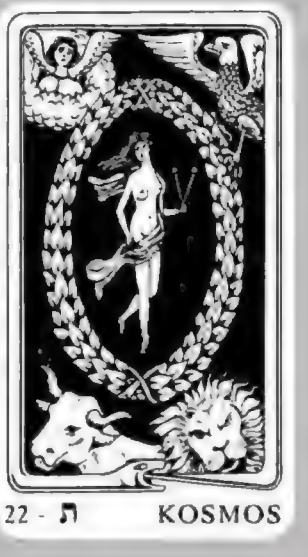

22 - ת KOSMOS

1 - א MAG

2 - ב ISIS

3 - ג CÍSAŘOVNA

4 - ד CÍSAŘ

5 - ה PAPEŽ

6 - ו ZAMILOVANÝ

7 - ז VÍTĚZ

8 - ח SPRAVEDLNOST

9 - ט POUSTEVNÍK

10 - י KOLO BYTÍ

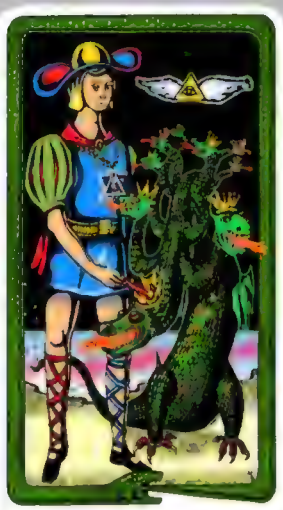
11 - כ SÍLA

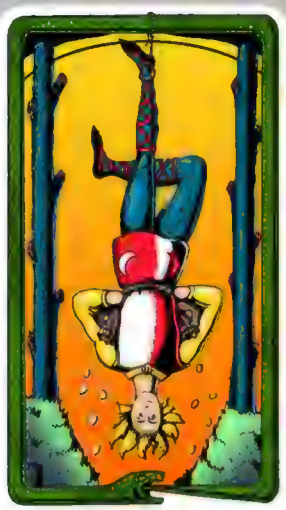
12 - ל ZASVĚCENEC

13 - מ SMRT

14 - נ MICHAËL

15 - ס ĎÁBEL

16 - ע CHRÁM

17 - פ HVĚZDY

18 - צ LUNA

19 - ק SLUNCE

20 - ר SOUD

21 - ש BLÁZEN

22 - ת KOSMOS

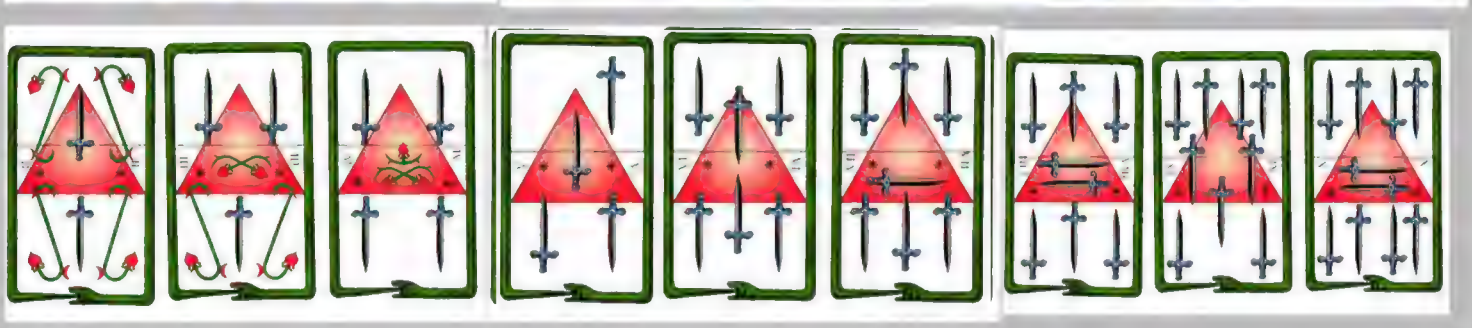

MAVRe novTrum

Za časů Korony

2020 *Dvě strany jedné Koruny*

2020 *Kurvínek a Mápička (s rouškou)*

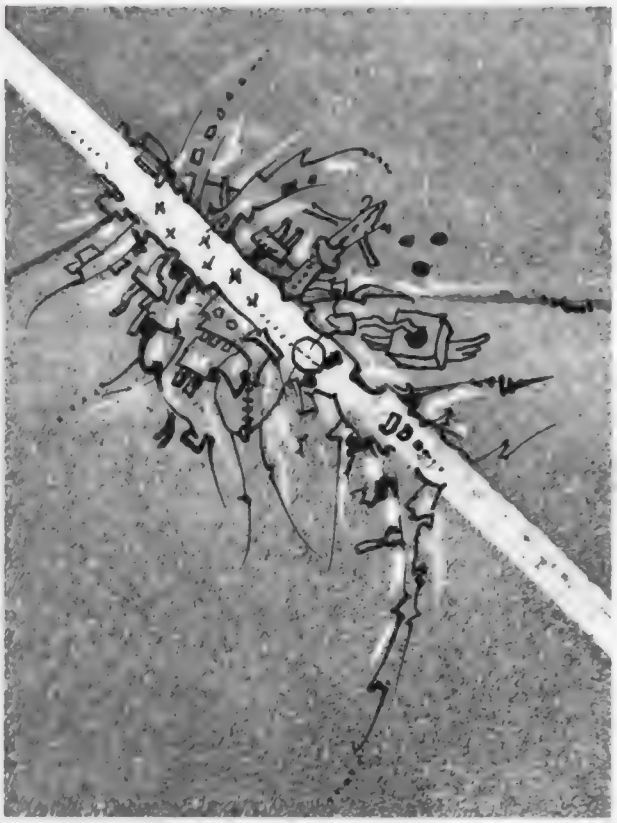

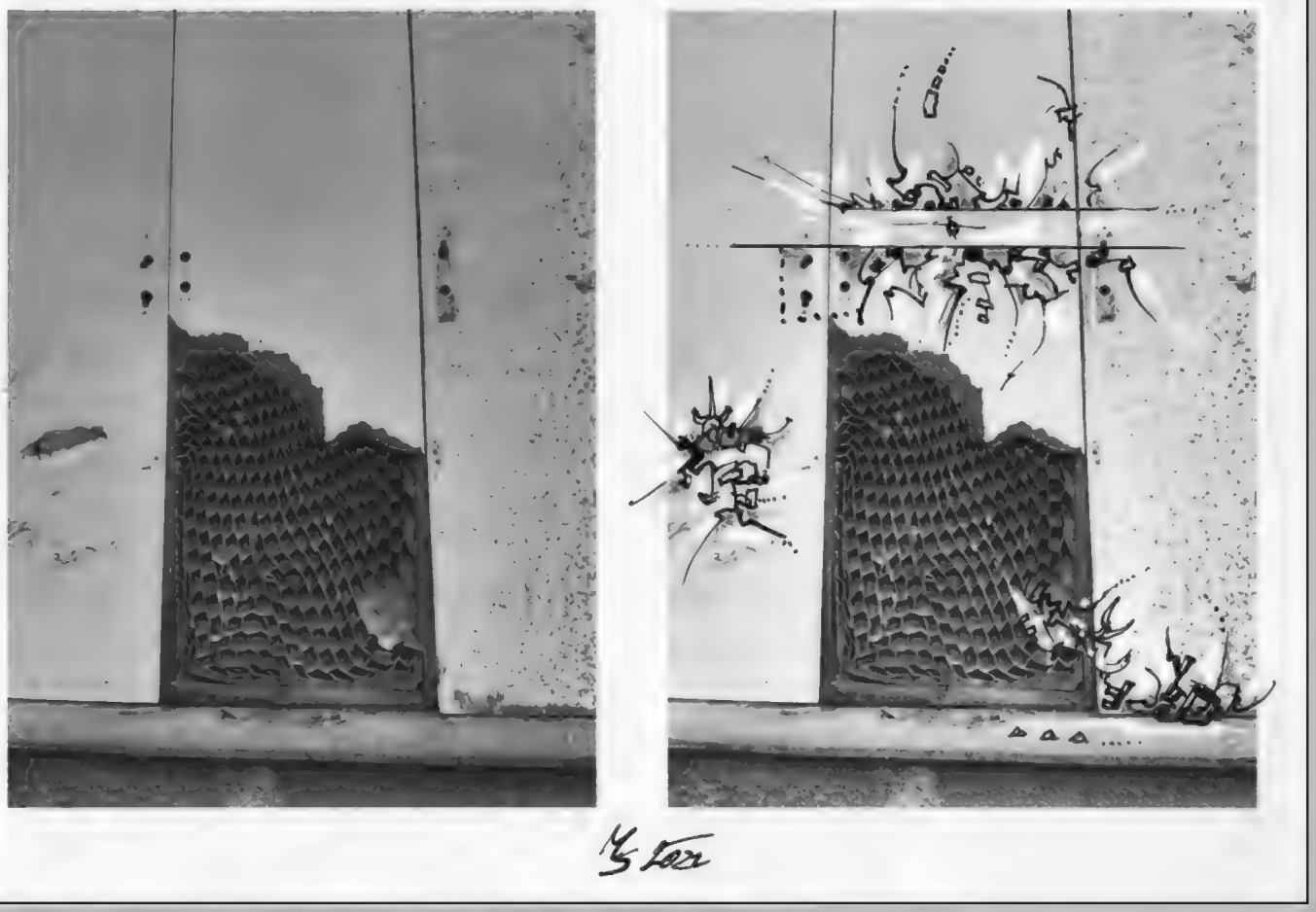

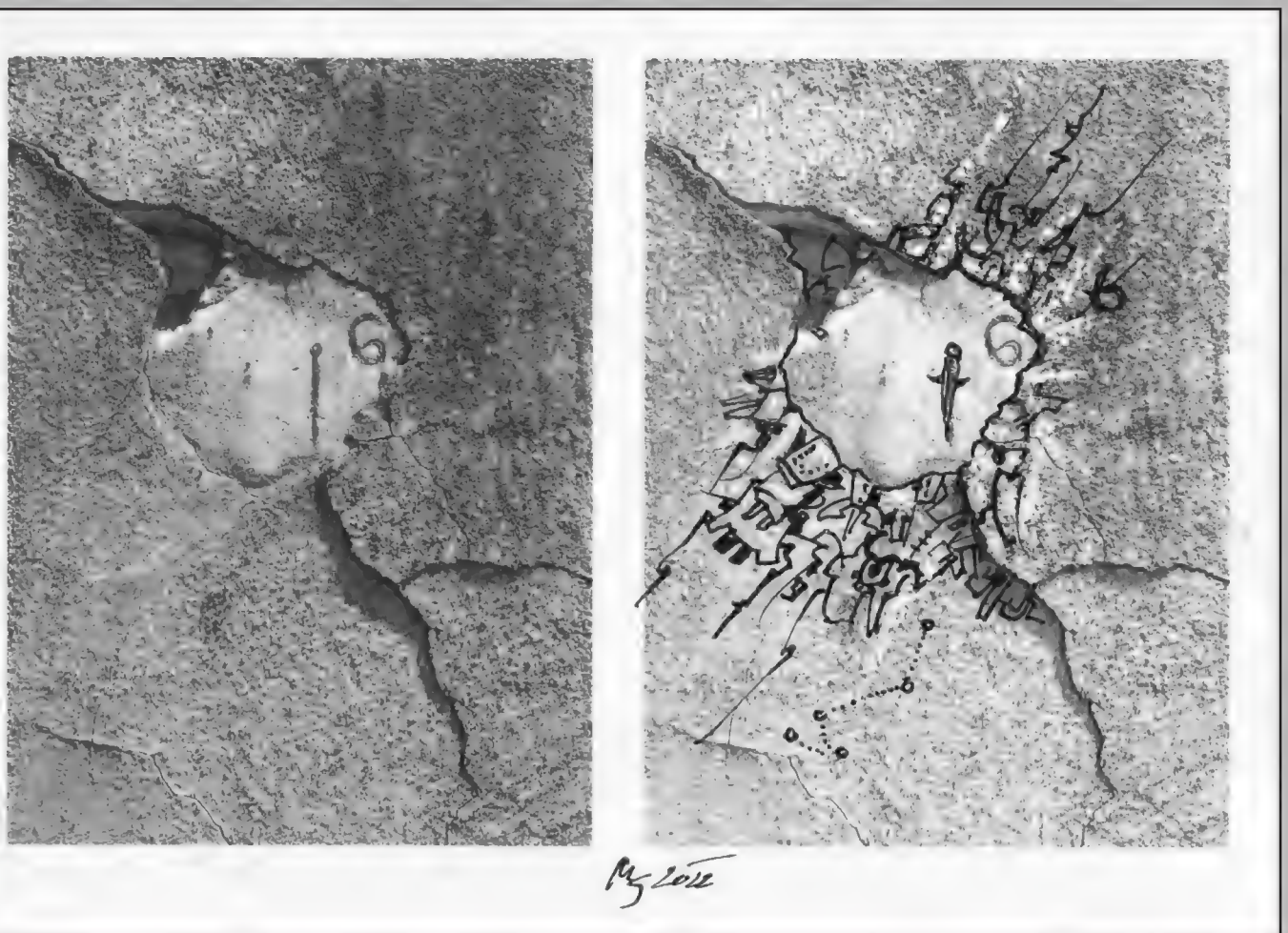

Interpretace iluze v reklamě

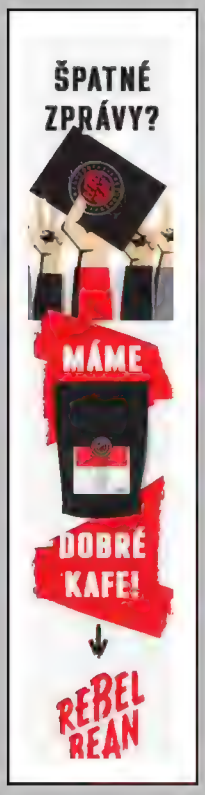

Tohle pijí, nosí a vlastní rebelové tělem i duší. Přidej se k nám do party! Máme pro tebe oblečení, kávové příslušenství, dobroty na jídlo i pití a spoustu dalších vychytávek, které celému světu ukáží, že tankuješ kofein a držíš se hesla #BUDREBEL

text reklamy

2022 *Šoatné zprávy?*, interpretace iluze, koláž

Věcná břemena

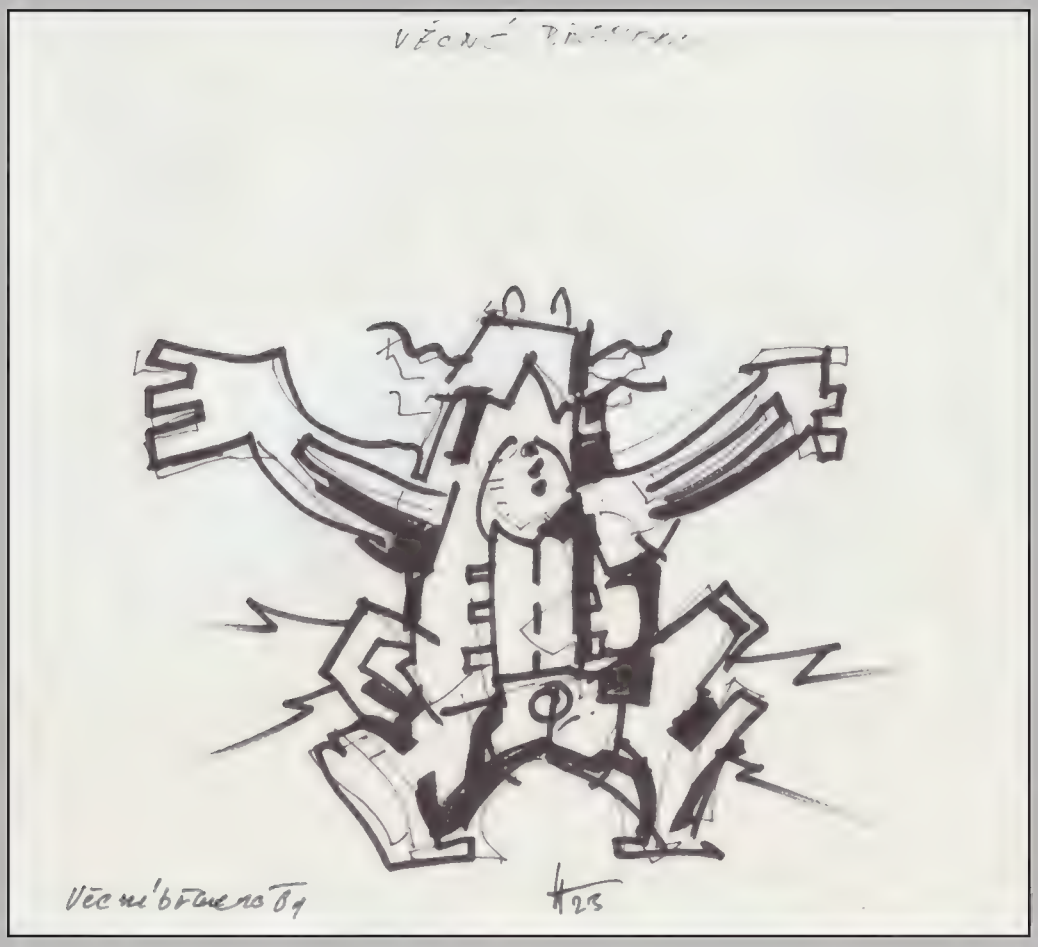

2023 *Věcné břemeno* 01
Právo na svod
kresba fixem

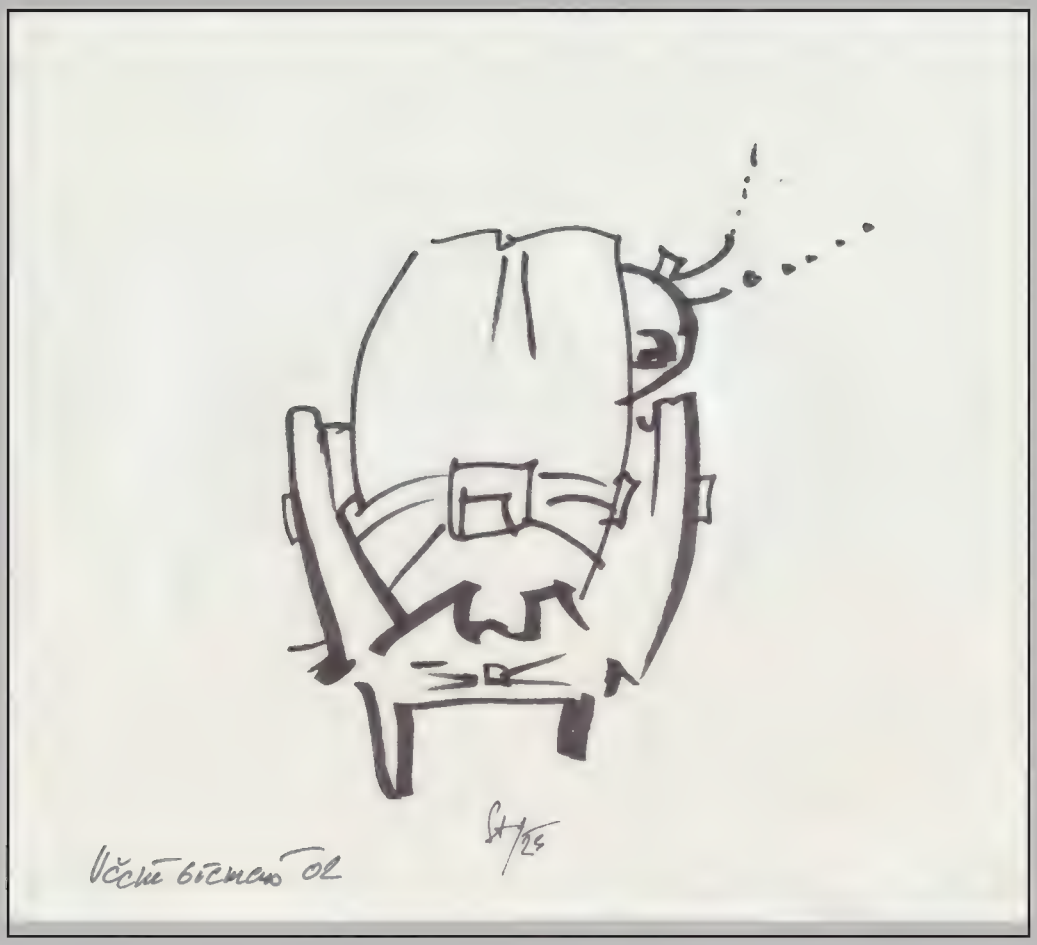

2023 *Věcné břemeno* 02
Reálně naloženo
kresba fixem

2023 *Věcné břemeno* 03
Cizí opora
kresba fixem

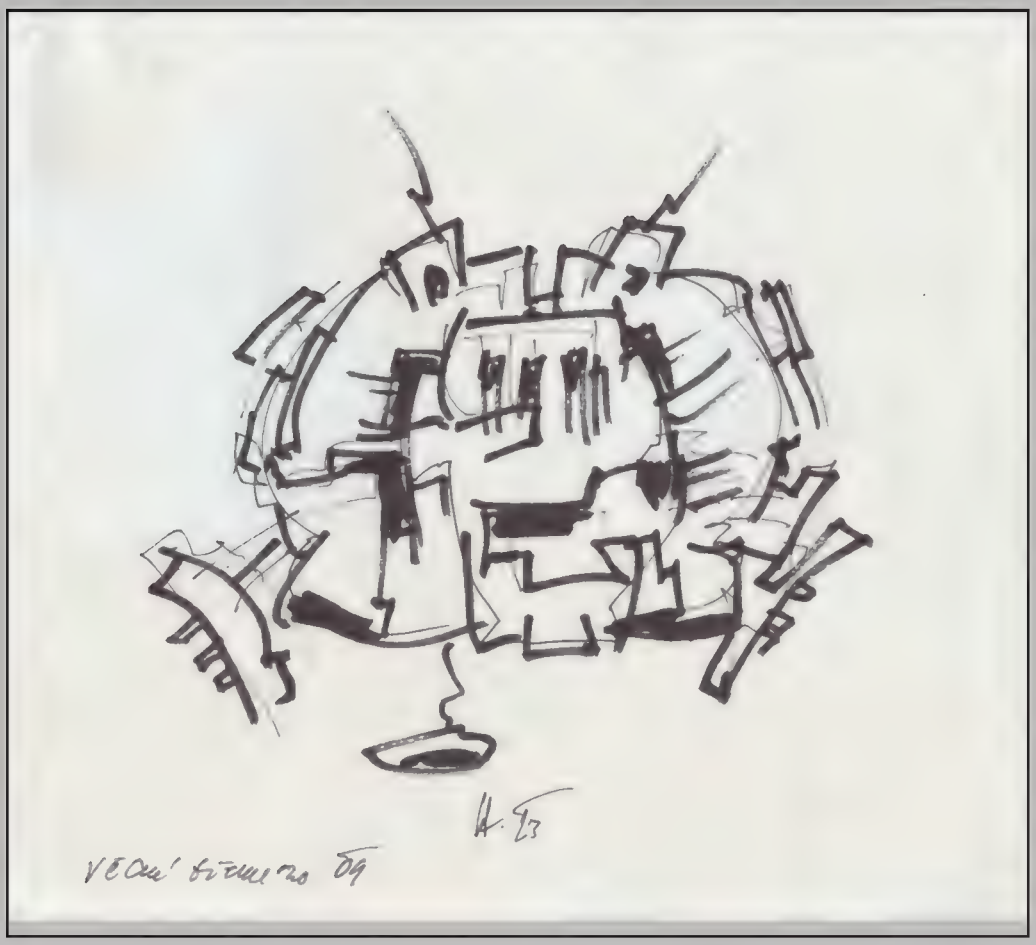

2023 *Věcné břemeno* 04
Služebnost břemene
kresba fixem

MARE nostrum

Kreslená řeč skutečnosti

Surrealistických malířů, kteří nepovažovali kresbu či grafiku za pouhý doplněk či naopak předběžný náčrt k budoucím obrazům, ale za zcela svébytný projev, svrchovanou cestu výrazu, není příliš mnoho. Jedním z nich je Martin Stejskal. Především v kresbě, ale i v nejrůznějších grafických technikách, spatřoval autonomní výraz, zrcadlo vnitřních světů, a na papír neváhal přenášet své touhy, vášně, obavy, strach i prosté nasrání.
Nevím, ale možná jsem měl to štěstí, že než jsem poznal Martinovy obrazy ve skutečnosti, na zdech jeho ateliéru, měl jsem možnost seznámit se s několika jeho texty, které považuji pro jeho tvorbu, především však pro jeho kresby či konturáže za zásadní. Ať už šlo o text Pralesy v neckách z rokuc1968 či Komplementární texty k cyklu Assyrské vzpomínky, které vznikly o rok později či v neposlední řadě o úvod ke Stejskalově pařížské výstavě v roce 1972 od Jean-Louis Bedouina.
Je až pozoruhodné, jak se Stejskalovy kresby v čase vyvíjely, vzdalovaly se a zase přibližovaly toku plodné řeky, aby si navzdory času udržely to podstatné: vzrušovat naší senzibilitu, schopnost udivovat, trefovat se ocelovou šipkou přímo mezi oči, tam kde vnější a vnitřní svět si neustále vyměňují pozice.
Již v těch prvních kresbách, zdánlivě tak vzdálených těm co se svéřepě ustalují a bují na nejrůznějších površích, je něco co přetrvává dál, byť to není na první pohled zcela patrné. Již cyklus Stroje a nástroje (1968) je sice ještě plný chutí po „krásných černých tazích“ ale také již plný nástrah, svěráků, kleští, ozubených koleček, matic klíčů i vercajků, které jsou nejen absurdní, ale i výsměšné právě tím, jak drží pohromadě. Obdobně cyklus Bubáci či Mezi fugasy ať už se jedná o poťouchlý výsměch v prvním případě či gestické „zápolení“ v druhém, to co je spojuje je především jistý druh humoru, který bude provázet v různé míře celou malířovu tvorbu.
Následné první interpretované dekalky z cyklu Plné klece jsou jakousi overturou k podstatnějšímu cyklu, kde se poprvé objevují již téměř všechny podstatné rysy Stejskalovy práce: interpretovaný cyklus nazvaný Assyrské vzpomínky.
„Tvé oči pletou komplikovaný vzorec vzdoru“ Na klávesnici představ rozehrává všechno bohatství „kinetické heraldiky a templářského řádění“. Vylétá z plodové vody své tvorby a potkává sám sebe „v podobě hrozivé mechanické včelky, s bombou zavěšenou pod svou plechovou hrudí“. Malíř udělal rozhodující krok: vytvořil si svou abecedu, své rovnice. Nelze

je vypočítat. Lze se ale nechat doslova pohltit „plechem“ představ, alchymistickými křivulemi, pohlavím, které drze nabízejí dva tučné palce, delfínem, který má namísto tlamy střílnu, propadnout se do této algebry nevědomí.
Náhle už nestačí jen něco zaznamenat, je třeba věci a každodenní obrazy kolem nás i interpretovat. Vznikají tak první konturáže, ať již fázované či ne. Někdejší a všem známé bezděčné obtahování předmětů na fotografiích v novinách či na stránkách časopisů, když je telefonní rozhovor již příliš dlouhý, než aby ještě byl i záživný se v Martinových rukách mění v čistě magickou operaci. „V kritický dialog s původním objektem,“ ve svébytný znakový systém, změť čar, které proměňují zcela banální, většinou reklamní fotografii, stejně jako okolím všemožně vnucovanou falešnou představu o skutečnosti ve hru, kterou modeluje samotný vztek.
Vše bují, rozlézá se, překrývá, jednotlivé věty zůstávají nedopovězené, poezie se mění v labyrint erotických vztahů. Thanatos čeká, co mu kdo předhodí. Ostatně jak sám Stejskal poznamenal: „ Spřádám instinktivně drobnou síť čar, z nichž postupně vznikají a v dalších postupu se stávají součástí celku, téměř vždy tyto objety: assyrské tváře, pokud možno zakované do helem, plechová brnění a podbradníky, rytířské atributy, nýty spony a stehy, šipky a jejich předpokládaná dráha, ještěři a jejich zubatá vyzývavost: celé drama bující v dekalku mé hlavy“.
Předměty či reklamní fotografie jakoby pro Stejskala představovaly zrcadlo, magické zrcadlo, které ožívá svou imaginaci. Jak kdesi poznamenal: Podle dávných formulí, pokud chceš v zrcadle vidět něco, je důležité abys nejprve neviděl nic“.
Bohatě členěná textura těchto kreseb v sobě možná paradoxně nemá nic zázračného, ale něco příliš konkrétního, až banálního, tak příznačného pro generaci těch, kteří se v 60. letech podíleli na aktivitě okruhu kolem Vratislava Effenbergra, pro ty básníky a malíře, s nimiž byl Stejskal bytostně spřízněn. Lze tak říct, že výrazové i myšlenkové bohatství, samotný princip tajemství se u Martina skrývá přímo v banalitě moderního „šrotu,“ kterou do svých kreseb vpisuje, málem jako svářeč svárů, který v nich tu a tam ožívá.
Nejde jen o hemžení okolního světa, suverénní mladé tváře za nimiž se skrývá jen nejistota. Nýty i jednotlivé nástroje, ocelové nehty, helmy plné úděsu, poletující plechy, svět, který sice drží pohromadě, ale hrozí se každým okamžikem rozpadnout. Jedno překrývá druhé, kdo ví odkud se vynořuje, aby vzápětí po sobě zanechalo jen zlověstný stín. „Lžíce zdila a zdila, šoulavý zvuk její činnosti naplňoval něčím tlustým krajinu, asi tak

jako kdyby dvě eskadry špeku přistály uprostřed kvítí“.
S konturážemi úzce souvisí i poněkud nedoceněný a ne příliš známý cyklus Konturované reklamy. Je jaksi vzdušnější, ale možná o to víc jsou jeho herci směšnější. Dokonalá analogie toho, co tak důvěrně známe a co jsme znali. Mění se jen kulisy. Smrt nemá kosti už jen úvěr. Život na povrchu má vlastní gesta, která se nikdy nestanou zahradou. Klitoris se mění v ocelovou šipku. Život v povzdech nad tím, co mu sliny přinesla na jazyk. Málem alchymistický proces: leptománie.
Jen co zabruslil k interpretovaným básním, k ojedinělému pokusu narušit text v jeho uzlových místech a nahradit slova groteskními objekty či banálními předměty, už se na obzoru vyvstává Hra o zrno a grafy, dějiště jednoho úpadku, které se zcela iracionálně a v rozporu se skutečností vydává za růst. Málem s údivem můžeme sledovat všechen ten sflikovaný pokrok, veškerou jeho obludnost v houštině interpretační aktivity, imaginativně kritického humoru. Od stále větší, ale o to víc zaplátované šunky přes výsměšné míry růstu až po bující monstra jednoho šklebu.
K jedněm z nejpůvodnějších a nejpozoruhodnějších „příspěvků“ k surrealismu bezpochyby patří Stejskalovy Fázované iluze. Tato, lze-li to tak říct, obrazová obdoba známé surrealistické hry Jedno v druhém. Iluzivní záměna či lépe postupná proměna pomocí jednotlivých kresebných přechodů jednoho obrazu v druhý jakoby byla nejen výsledkem zcela osobitého vidění, svým způsobem inspirovaného nálezu, ale i proměn možného a skutečného, střetnutím vědomých a nevědomých sil. Tři operující doktoři se promění v portrét Karla Marxe, jakási fotografie nejrychlejších kalhot na světě v Bellmerovu Panenku.
V polovině 70. let vzniká interpretací rozmytých tušových skvrn cyklus Erotomachie a stejnou metodou pak i Rozmíšky. Stejskal zejména v prvním zmiňovaném rozehrává všechny fasety erotismu. Ocelová monstra se navzájem pohlcují, znýtované falusy lákají otevřená a chtivá dámská pohlaví, lesbická láska si nasazuje klobouk, felace se všemi znaky násilí a za španělskou stěnou se už pomalu chystá na scénu voyer. Ničím nevázaný erotismus, jeho opulentní běsnění, kdy touha se mění v několikanásobný falus a dámské pohlaví představuje ozubenou jeskyni paradoxně patří k tomu nejčistšímu, co si lze představit. Představují však i určitou transgresi, tak jak ji rozuměl Georges Bataille, překonávání iracionálního charakteru zákazů „vnitřním řáděním rozpoutaných vášní.“
Snad nejvíc problematickou polohou, která jakoby z celého díla vskutku vypadávala je cyklus Volkmeni ze samého počátku 90. let. Někdejší jistotu jakoby vystřídala „egyptská“ bezradnost. Naštěstí tato etapa je

doprovázená a později i vystřídaná cyklem Splašené horizonty, které kresby v podstatě uzavírají.
Ještě následují Strážci prahů, které však příliš vyčnívají ze řady, možná i tím, že v nich je patrný nepřehlédnutelný vliv švýcarského malíře H. R. Grigera, tvůrce hollywoodského monstra Vetřelce, možná i tím, že připomínají spíše ilustrace k vědecko-fantastické literatuře, než surrealistický rodokmen.
Cyklus Splašené horizonty představuje v poloze Stejskalova díla zvláštní rovinu, kdyby ničím jiným tak už tím, že vznikal poměrně dlouhou dobu, od roku 1987-1992 a různým způsobem se modifikoval, při zachování stěžejní myšlenky. Připomeňme, že jednou z prvních kreseb tohoto cyklu je ještě „horizontálně" poskládané Perpetuum debile, který coby obraz byl namalovaný v roce 1982 a nyní coby kresba je jakousi jeho „tříštivou obměnou," novým plánem, novým způsobem vidění. Splašené horizonty mohou být jak jistým imaginativním výrazem doby, každodenní rozpolcenosti. Zaměnitelné a po horizontech se křižující zaměnitelné a neurotické trosky toho, co kdysi představovalo hmatatelně konkrétní sémantické plány.
Jistě se mnohé vynechalo: společné kresby s Jorgem Camachem z počátku 70. let, Maisons – 14 litografií s básněmi Vincenta Bounoura či pravdě úžasné ilustrace k samizdatové sbírce Pavla Řezníčka Sako z roku 1974.
Jak dokládají kresby Martina Stejskala, oproti veškerému zatracování může právě kresba i nadále působit jako fascinující dokument, tak i zneklidňující objev. V Stejskalových kresbách, které se po více než padesát let převážně organicky vyvíjely, lze listovat jako v albu známek a být udiven, jak které známky se svým výrazem sobě i na dálku podobají, co nám chtějí či chtěly říct a v neposlední řadě i to, proč nás právě zaujímají tyto a ne tamty.
Martinovy kresby i po letech od svého vzniku nepřestávají být jakousi básnickou promluvou, neustávajícím bzučením hrozivé mechanické včely poletující kolem hlavy, inspirujícím podnětem, který má daleko k tomu, aby se snad vnímal jako pouhý stereotyp. Svět dál vězí ve svých rozporech a nejrůznější fragmenty, které je ilustrují mají vždy jen povahu gesta, výpovědi v níž všední banalita a její jednotlivé detaily jsou stejně naléhavé jako víra v záhadné nehody, které v rostoucí míře aktualizují vlastní řeč skutečnosti.
Jan Gabriel